

Szeivolt István

MINISTRONE

Szeivolt módra

Szeivolt István
MINISTRONE
Szeivolt módra

ELŐSZÓ

A „minestra” annyit tesz olaszul, „leves”. A „minestrone” jelentése pedig „a nagy leves”. Nevét nem véletlenül kapta, hiszen tartalmaz, kiadós és tele van mindenféle zöldséggel. Jellegzetessége, hogy minden régióknak, évszaknak, családnak megvan a saját receptje, tehát a minestrone leves receptjét meghatározni szinte lehetetlen vállalkozás.

Egy jó leves jó alapanyagok kérdése; egy jó könyv a jó téma, írói véna kérdése, azonban levest bárki főzhet, hiszen csak annyit kell tenni, hogy egy kis fazékban megizzasztott zöldségekhez hozzáadunk egy kis ízesítőt, egy kis alaplevet és már kész is van, míg egy könyv megírása nem így egyszerű. A Minestrone Szeivolt módra Szeivolt István receptje; a hozzávalókat ő maga válogatta, öntötte formába, adta hozzá a saját „alaplevét”, s most szívesen megosztja mindenkivel a titkot.

Apró tippek, mielőtt, kedves Olvasó, belefogsz ennek a könyvnek az olvasásába:

Ha a végén kezded, ott régen volt szép idők igaz történeteit találsz, szám szerint hármat.

Ha az elején, ott „Minden”-féle történetet olvashatsz születésnapról, magányról, alá-fölérendeltségi viszonyokról, nagy döntésekről, önbecsülésről, sokat látott kiserdőről, nagy titkokról.

Majd ezután jönnek a tanulságos mesék, ahol az állatok emberi tulajdonsággal rendelkeznek, úgy is gondolkodnak, beszélnek, cselekszenek.

És végül, de nem utolsósorban két novella a tetoválásról és a szerelem legyőzhetetlenségéről.

Mindenki tanulhat e könyvből, mely tele van személyes élményekkel, megélt tapasztalatokkal.

Az izgalmas illusztrációkat a szerző lánya, Szeivolt Katalin készítette.

Felelős kiadó: ifj . Szeivolt István

Kiadó: Karizma Kiadó

www.karizmakonyv.hu

Szerkesztette: Nyeste Andrea

Felelős szerkeztő: Nyeste Andrea

A kötetet tervezte: Szegő Miklós

A borítót Szegő Miklós tervezte

Szeivolt Kati alkotásából

Készült: Prospektus Nyomda, Veszprém

Felelős vezető: Szentendrei Zoltán

A könyv megjelenését:

az Épkar Zrt. támogatta

2013
Budapest

TARTALOM

MINDEN - NAPOK

Az eljegyzés.....	8
És mi van mellette?.....	24
A hétköznapi hála.....	61
Az emlékezés parkja.....	66
Ismét születésnap.....	74
Hétköznapi magány.....	79
A lépcső.....	98
A nyárfasor mögött megbújó kicsi erdő titka.....	127
A festmény.....	184
A kapu.....	197

MESÉK ÉS ...

Newton törvénye a családban.....	207
Csoki Maci és a bagoly.....	214
Csoki Maci és a mókus.....	220
Csóki Maci és a gólya.....	224
Csoki Maci repülni tanul.....	227
Csoki Maci és a gyík.....	230
Csoki Maci és a Samu kutya.....	233
Csoki Maci és a sün.....	236

ÁGY ÉS ASZTAL

A kezelés.....	241
Szembesülés.....	270

AZOK A BOLDOG IDŐK - TILALMAS

A malac.....	279
A jövevények.....	318
Húsvét.....	327

MINDEN - NAPOK

Eljegyzés

Magdi, Magdi! - kiabált az előbb a lépcsőházban az ajtó előtt a szomszédom. Ő sem a fiatalabb korosztályból való már. – Mi történt, mi ez a nagy vircsaft? - kérdeztem, mikor végül kinéztem. – Az öreghez ismét jött a mentő és a rendőrség. - tájékoztatott a jól értesültek stílusában. Nem szóltam erre semmit. Becsuktam magam mögött az ajtót. Már majdnem mindennapos eset ez a házban. A hatodikon lakó öregnek sem könnyű az élete. De nincs ezzel másként, más sem. Ha nem ragaszkodna annyira az élethez, már régen meghalt volna, amennyi baja van. Én, komolyan mondom, nem érdekel, meddig élek. Ha holnap kell meghalnom, akkor legyen. Annyi mindenben mentem át az életem során, ami talán több embernek is elég lett volna. Most is munkából jövök. Takarítok. Hol itt, hol ott. Mindegy. Csak egy kis pénzt keressek veled, amiből tudom fizetni a bank felé a tartozást és persze a rezsit is. Már évek óta mindent elvállalok. Amikor elmesélem, hogy voltam én festő, szigetelő, forrasztó, hegesztést letisztító, köszörülő, hitetlenkedve néznek rám. Aztán ahogy látják, hogy dolgozom, már nem kételkednek. Itthon is mindent megszerlek. Szükség is van rá. Ugyanitt él egy fedél alatt velem a középső fiam, az Ádám, de ő semmihez nem ért, pedig van szakmája. Burkoló. Egyébként sem számíthatnék rá, hiszen csak elvileg lakik itt. Többnyire a barátnőjénél van. Azért egy héten kétszer is itt alszom. Ilyenkor aztán törhetem a fejem, mit adjak nekik enni. Nem is a fiam miatt, mert ő nem válogatós, még ha netán rá is jön valami, és nem tetszik neki az, amit eléje rakok, akkor sincs belőle semmi gond, de a kisasszony! Ő, aztán... Hiába, jó családból való. Ott van pénz. Nem úgy, mint nálunk. Ha élne szegény férjem, talán akkor más lenne. De nem hiszem, hiszen amíg volt, addig is én cipeltem a nagy terhet a hátamon. Én küldtem dolgozni, én döntöttem el, hogy nagyobb lakást veszünk, én intéztem el a felújítást, és ha nem kapott fizetésemelést, akkor én beszéltem a főnökével, hogy ez nem járja így. Dolgozni azt tudott, szegény. Mikor kiderült, hogy a családtagjai,

az édesapja, a testvére vastagbélrákos lett, és nem sokkal azután bele is haltak, mondtam neki: „Te Józsi, menjünk el, vizsgáltsunk meg, nehogy benned is kialakuljon ez a betegség.” Nem akarta. Aztán már késő lett. Az utolsó pillanatig hitegettem, mert tudtam, ha megmondom neki, hogy menthetetlen, akkor még addig sem él. „Meggyógyulsz!” – nyugtattam, és én, aki mindig büszke voltam a keménységemre, hiszen már előtte is megstrapált az élet, volt mitől kövesednem, a könnyeimet nyeltem közben. Nem hagytam a kórházban. Kihoztam, és otthon voltam vele végig. Sokan megértették, de persze voltak olyanok is, akik furcsállták a döntésemet. Én tudtam, helyesen teszem. Ha már meg kell halnia, akkor az otthonában történjen, a szerettei között.

Ha majd én odajutok, ami megtörténhet tőlem akár holnap is, akkor biztosan senki nem fog azzal foglalkozni, hol érjen utol a vég. Megmondom őszintén, engem nem is érdekel. Felneveltem tisztességgel a három fiamat. Sokszor eszembe jut, mennyire szerettem volna egy lányt, de az én férjem csak fiút tudott csinálni. Talán ha az első szerelmemet választom, és hozzámegyek, akkor lányom is született volna. Ki tudja? Szerettem a férjemet, Józsit is, de valahogy az első jobban. Pedig azóta, hogy kidobtam, nem is láttam. Biztosan a beteljesülés hiánya miatt. Ilyeneket régebben a regényekben olvastam.

Mostanában kevesebb könyvet fogok a kezembe. Inkább a számítógép elé ülök, ha van egy kis időm. Szeretem az internetet. Lapozom és keresek ezt meg azt. Jól elmegy vele az idő. Pontosabban nagyon gyorsan rohannak az órák, ha leülök a géphez. Egyszer már ismeretiséget is kötöttem ezen keresztül. Mondtam Ádámnak a dolgot. „Menj anya, ismerd meg, de ne tégy rosszat.” - mondta és kajánul nevetett hozzá. A megbeszélt helyen aztán egy olyan csúnya, utálatos vénember várt, hogy legszívesebben azt is letagadtam volna, hogy közöm van magamhoz. Nehezen tudtam megszabadulni tőle. Utána még hosszú ideig írt, telefonálgatott. Végül megfenyegettem,

ha nem fejezi be, akkor feljelentem a rendőrségen. Akkor maradt el. Ádám kérdezte mi volt. Azt mondtam, semmi. Nem tettem hozzá, neki sem lenne jó helyzete, ha idehoznék valakit. Bár többnyire itthon sincs, de azért néha megjelennek. Ha másért nem, egy jó vacsorára. Pedig jó lenne, ha most a közelemben lenne ez a gyerek. Meg kell igazítanom az ajtó vasalatát, mert nem csukódik rendesen. Egyedül nem tudom megtartani, és leemelni. A másik kettőre sem tudok számítani. Nekik már családjuk van. Ami jó, csak éppen messze vannak. A Péter Hollandiában, a Zoli pedig Németben. Az Ádám pedig nem ért semmihez.

Nem is tudom, mire tanítják ezeket az iskolában. Még a szerszám sem áll jól a kezében. Hogyan is lenne munkája. Pedig jó példával jártunk előtte. Mind a ketten dolgoztunk látástól vakulásig.

Ez a gyerek már kicsinek is olyan más volt. De szép kisfiú volt. Most is odavannak érte a lányok. A mostani barátnőjével már egy éve együtt van. A Lia nagyon szerelmes. Simogatja a göndör haját, az én fiának meg sem kell mozdulnia, mindent elé tesz, hord. Helyes lány. Nem egy nagy szépség, szerintem volt ennél formásabb és helyesebb arcú barátnő is itt, de gazdagok. Jó családból való. Az apja ügyvéd, az anyja pedig közgazdász. Mind a ketten jól keresnek. Azt mondja a lány, a szülei egy francia tulajdonú cégnél dolgoznak. Sokat utaznak, és nagyon megbecsülik őket. Hát igen. Én meg takarítok. Már ha éppen van mit. Még szerencse, hogy vannak állandó helyeim, mert a nyugdíjból még eltemetni sem tudnának.

Tényleg, hallottam, az sem olcsó, ha valaki meghal. Most, ahogy felnézek innen az asztal mellől, látom mennyire foltos a tükör az előszobában. Ezt megtakarítom. Nem azért, mert valaki meglátja, hanem magam miatt. Idegesít. Hát, nem így néztem ki régebben, az biztos. Ha nem ismerném magam, akkor csak néznék, mint bolond a moziban, ki ez a nagy hasú, nagyseggű vénasszony? Még azt mondják, szokjak le a cigarettáról. Akkor mennyi lennék? Pedig alig eszem. Van aki a levegőtől is hízik. Én biztosan, ezt tanúsíthatom.

Most voltam tüdőszűrésen. Nem mondtak semmi újat. Van valami folt a jobb oldalin, de az lehet egy kihordott influenzától is. Régen kit érdekelt, ha kicsit lázas volt az ember. Mentünk dolgozni. Azt gondoltuk, ha megizzadunk, attól meggyógyulunk. Húsz vagy harminc évesen még nem foglalkozik senki a jövővel. Hatvan környékén már egészen másként állunk a testünkhöz. Csak ne fájjon! Ha nem lesznek fájdalmaim, akkor tőlem akármikor eljöhét értem a halál, már ha van, aki ezt intézi. Én nem hiszek sem a túlvilágban, sem másban. Ha lenne valaki ott fent, akkor nem szenvedtette volna olyan sokat a férjemet. Akit végül is szerettem a magam módján, de nem is ez a lényeg, hanem az, hogy jó ember volt. Akkor miért kellett ezt végigcsinálnia velem. Miközben a sok léhűtő, senkiházi gyilkos, csavargó pedig boldogan éli az életét.

Nekem van egy szép kutyám. Szeretem az állatokat. Ha tőlem függne, akkor minden állatkínzóval ugyanazt tenném, amit az a kutyájával, lovával, vagy éppen a cicájával. Itt a tükör szélébe van betűzve a régi, már több éve meghalt kutyám képe.

Javasolták, menjek el szanatóriumba a tüdőm miatt. - Hát most van bajom, vagy nincs? – kérdeztem. Nem tudnak ezek semmi konkrétumot. Lehet, én vagyok az átlagosnál idegesebb, ingerültebb. – Ha nem akar, akkor ne menjen. - válaszolta a nő. Mit mondjak erre? Hogy jó, megyek, de akkor ki keresi meg a pénzt, ami kell a mindennapokra? Vagy szanatóriumozok, vagy dolgozok. A kettő nem megy együtt. Nem tudom, mi a bajuk a tüdőmmel. Lehet, amikor szigeteltem, akkor belélegeztem az azbesztet. Abban az időben még feküdtünk is rajta. Senki nem mondta, tudta, az egy nagyon veszélyes anyag.

Már ha az! Nem gondolom, hogy bármi bajom lenne, és főleg nem attól. Azért ha lesz egy kis időm, a facebookon utánanézek a régi munkatársaimnak élnek-e még, vagy éppen attól a szigetelőanyagtól már régen meghaltak. Egyszer mindenkit kivisznek a temetőbe, már ha lesz elég pénzük az utódoknak.

A másodikon lévő Barna néni is a konyhaablakban őrzí a férjét. Én a Józsit tisztességgel eltemetttem. Ronda tőlem, de utána kicsit megkönnyebbültem. Az a csoda, hogy én is nem feküdtem mellé. Nagyon kivoltam, mire szegény... Nehéz volt az utolsó másfél-két év. Dolgoznom kellett, hogy pénz legyen orvosra, gyógyszerre, mindenre, és közben a lehető legtöbbet kellett mellette lennem. Folyamatosan hitegetni, hazudni. A halála előtti napon tudtam, most már itt a vég. Még beszélünk egy-két mondatot, azt kérdezte, biztos vagyok-e abban, hogy meggyógyul. – Már megint milyen hülyeségen jár az eszed, Józsi? - mondtam tettetett dorgálással, és közben elfordulva a szobaasztalon lévő gyógyszereket, vizet, teát pakolgattam. Akkor már egy ideje morfiumot kapott. – Én csak benned bízom, Magdi! - jelentette ki. Ez volt az utolsó értelmes mondata. Utána már nem tért magához. Én pedig már ekkor régóta nem tudtam belenézni a szemébe, alig volt harminc kiló. Háttal fordulva könnyebb volt hazudnom, mint szemtől szembe. Azt gondoltam, annál rosszabb nem lesz az életemben már semmi.

Milyen buta is az ember! Jól tartja a mondás: Ember tervez, Isten végez. Nem gondoltam volna fiatalkoromban, leszek még én olyan helyzetben, amikor aztán már minden odalesz. Én mindig is szókimondó, igazságszerető asszony, lány voltam. Mondta is számtalanszor a férjem, a Józsi:

- Te Magdi, biz'isten sokra vitted volna, ha nem jár állandóan a szád, ha kell, ha nem.

De hát mit tegyek? Én ilyen vagyok. Dehogy vagyok, voltam. Most itt ülök az asztal mellett, miután sikerült megnéznem magamat a tükörben, pedig én nem szívesen lesegetem az ábrázatomat. A testemről pedig legjobb volna elfeledkezni. Csak meg ne öregedjen az ember. Nem túl sűrűn, de azért előfordul, eszembe jut a fiatalságom. Akkor még lényegesen kisebb volt a terjedmem, de annál nagyobb az önbecsülésem. Érdekes. Törvényszerű ennek a kettőnek a fordított arányban történő változása?

A körmeim le vannak kopva. Most valahogy minden szar. Van ilyen, tudom, de már elegendem van. Máskor ilyenkor már nekiálltam takarítani. Végig csúsztam-másztam az egész lakást. Mire végeztem, addigra megint rendben voltam magammal. Most ehhez sincs kedvem. Nem működik a bevált módszer.

Sok minden ért az életem során. Amióta az eszemet tudom, dolgoztam. A három fiút is csak úgy „mentemben” szültem meg, és neveltem fel. A középsőt és a kisebbet munka mellett szoptattam. A lakásunkhoz közeli üzemben dolgoztam. Direkt oda helyezkedtem el, mert a szomszédban lakott az anyám, aki már nyugdíjas-ként tudott vigyázni először az Ádámra, majd a Zolira. Ebédidőben hazaszaladtam és megszojtattam. Aztán mentem vissza dolgozni. Közben tápszert kaptak a fiúk. Nem mondom, Józsi is dolgozott, de ő azért nem vett részt az otthoni feladatokban. Elvárta, hogy a gyerekek mellett minden eléje legyen rakva, és amikor neki kedve volt, akkor az ágyban is jó legyen. Végigcsináltam. Nem jókedvemben, de nem is muszájból. Így neveltek. Ha asszony vagy, akkor szülj, neveld a gyerekeidet, és becsüld meg a férjedet. Lehet, másként kellett volna.

Amikor a férjem meghalt, és egyedül maradtunk, még nehezebb lett. Először persze megkönnyebbülést éreztem. Ronda gondolat ez tőlem, de nem szégyellem. Az dobja rám az első követ, aki, ha olyan helyzetbe kerül, mint én voltam, nem így érez.

Eltemettük az uramat. A fiúkat sajnáltam, de láttam rajtuk, őket már egészen más érdekelte. Alig győzték kivárni a remélt szabadságot, pedig addig is oda mentek, ahova akartak, hiszen elég volt nekem a munka, a plusz pénzkereseti kényszer, a Józsi ápolása, kórházról, kórházra cipelése, és főleg a lelki teher. Tudtam, meg fog halni. Volt már benne tapasztalatom. Az apósom haldoklását is végignéztem. Ő sem sejtette, de én láttam a bőre színét. A sárgás, furcsa fényű bőre elárulta. Hiába, így van ez. Nem tudja az ember előre.

A három fiamnak, sőt az unokáknak is el kellene menniük vizsgálatra, míg nem késő. Már csak az hiányozna, hogy

valamelyiknek baja legyen! Azt nem élném túl. Bár az Ádámnak már van valami bibije! De régen volt eszembe ez a kifejezés. Szép fiúk voltak. És szófogadóak. Azt is hozzátehetném, hogy rendes gyerek volt mind a három. Nem jó ez a nagy távolság. Ritkán látom Pétert. Azt mondja, jól érzi magát Hollandiába. Egy farmon dolgozik a feleségével. Van nekik egy kislányuk. Bea, a felesége biztosan nem úgy szalad haza szoptatni, mint én, a Péter öccseit. Zolinak is lányai vannak. Úgy látszik, az én fiaim csak lányt képesek csinálni. Németország közelebb van. Jól éreztem magam, amikor tavaly kivittek. Azért nem gondoltam volna magamról, hogy egyedül, nyelvtudás nélkül képes vagyok elmenni vonattal hozzájuk. Amikor Bécsben leszálltam a vonatról, és kerestem a csatlakozó vonatom, azon a hatalmas pályaudvaron, kicsit elbizonytalanodtam. Végül sikerült megtalálnom. Egy magyarul keveset beszélő férfi segített. Zolikáék nagyon rendesek voltak. Elvittek kirándulni. Megmutattak mindent, amit ők fontosnak tartottak. Engem ugyan nem nagyon érdekelték a hegyek, meg a folyókon átívelő ilyen-olyan hidak, na meg az üzletek, a hegyi tavak, de nem mondtam és nem is mutattam. Láttam rajtuk, mennyire örültek, amikor végigvittek a nekik tetsző helyeken. Nekem az együttlét volt a fontos. Helyes kis lakásban élnek. Bérlik. Ott sokan így tesznek.

A harmadik naptól aztán nekiálltam, és főztem nekik hazai ételeket. A pörkölttel kezdtem. Aztán majd minden napra azt kértek volna. Hiába a sok szép és különleges látnivaló, ennivaló, az én csirke-, vagy éppen marhapörköltöm azonnal nyeresre állt. Gyorsan eltelt azaz egy hét. Majd megszakadt a szívem, amikor az állomáson magamhoz öleltem a két kislányt. Ők is erősen szorítottak magukhoz. Így a könnyeim még sűrűbb cseppekben folytak le az arcomon. „Vajon látom-e még így őket az életben?” - jutott bánatomban eszembe. A kislányok, az egyik öt, a másik hároméves, megijedtek. Az ő arcuk is maszatos lett tőlem.

– Miért sír a mama? Fáj neki a háta, a lába. Elesett? - kérdezték a szüleiktől. Azok nem feleltek azonnal. Majd nyugtatták őket, és közben idétlenül mosolyogtak. Nem tudták, mit tegyenek. Gondolom, az én fiam is legszívesebben elsírta volna magát. De egy kétgyermekes családapa nem tehet ilyet. Tudom én!

– Nincs semmi baj, kicsikéim, csak kicsit bánatos vagyok, mert el kell mennem tőletek. - válaszoltam a lányoknak. Okosak ezek a mai gyerekek, nem lehet hazudni nekik.

– Majd akkor hamarosan megint jössz, mama! - döntötte el a nagyobbik, és már az édesapja kezét húzkodta. Biztosan észrevelt valami számára érdekes dolgot.

Itthon aztán nem találtam a helyemet. Belevetettem magam a munkába. Mindent elvállaltam, csak hogy ne legyek a lakásban. Ádám egyébként is beköltöztette a szobájába a Liát. Én nem nagyon foglalkoztam vele. Régebben is volt már itt egy lány. Valahol mind egyformák ezek. Az elvárta, hogy minden eléje legyen rakva. Kijöttek. Leültek. Aztán ettek. Én pedig először főztem, majd mosogattam. Még el sem pakoltak. Mikor megjegyeztem Ádámnak, ez nem lesz így jó, akkor megsértődött. Elköltöztek a lány közös albérletébe. „Ha ez kell nektek, akkor legyen!” - gondoltam. Ott három lány lakott, és ha éppen volt barátjuk, akkor azok is ott éltek velük. Nem tudom mit ehetek, de olyan nagyon sok mindent nem, hiszen pénzünk sem volt. Ádám nem dolgozott. A lánynak pedig valami négyórás állása volt. Így aztán nem múlt el egy hét, és megint itt voltak. Nem mintha bármiben is segítettek volna ezek után.

A Liánál sem más a helyzet. Bár ő legalább dolgozik valahol. De az én fiam nem. Burkoló a szakmája. A szomszédban talán két hete felújították a fürdőszobát. Mondta neki a Barna úr - ő egy jó állásban lévő úriember, mindig tiszta a cipője és előre köszön, megadva a tiszteletet.

– Ádám! Úgy tudom, nincs munkája, mondja meg, mennyiért újítaná fel a fürdőszobámat! – A fiam először nem merte elutasítani. Mindenféle kifogásokat keresett. Éppen most van alakulóban

egy jó munkahelye, és nem meri addig bevállalni, míg el nem dől, felveszik-e. Aztán orvosi vizsgálatra kell járnia a vérnyomás problémái miatt. Meg ő úgy gondolja, talán cukros is egy kicsit, mert sok vizet iszik. Mindenféle kitalált indokot hozott fel az ajtóban állva, amikor az úr esténként becsöngetett.

- Szerintem dolgoznod, és fogynod kéne. - jegyeztem meg halkan egyik este. Kár volt. Megsértődött, és akkor este elköltözött a Liához. Persze hiába gazdagok a szülők, ott sem lehet fenéig tejfel az élet, mert alig szoktam meg a távollétét, már itt is voltak. Addigra már a Barna úr mással csináltatta meg a lakását.

Neki a felesége halt meg két éve. Beteg volt, de mégis nagyon hirtelen történt. Három hónap alatt. Ő is kicsit duci volt, mint én vagyok. Illetve én már nem duci vagyok, hanem egy elhízott öregasszony. Azért vannak nálam kövérebbek is. Most már tényleg jobban megnézem magam a tükörben. Ha felkapcsolom a villanyt az előszobában, és jól kihúszom magam, akkor nem is vagyok annyira... Jól áll rajtam ez a fekete blúz. A sötét szoknya is slankít. Jól vagyok én így is magamnak. Csak ne fájjon semmim jobban. A lábam, a derekam, a vállam szokott. Elhasználódott. Járhatnék én kezelésekre, de minek, újat úgysem tudnak adni. Egyébként sem tudja senki sem, meddig van ezen a világon.

A Barna úr felesége sem tudta. Elment egy életmód tanfolyamra. Fogyni akart szegény. Ette a salátát salátával, itta a lúgos vizet, kerülte a vörös húst és a kenyeret. Fogyott is rendesen. A végén aztán már mindegy volt mit evett, mert csak fogyott és fogyott. Kiderült, áttétes rákja volt a máján. Nem is tudott róla. Három hónap alatt elvitte. Nem tudom, szerette-e a salátákat, de ha nem, akkor jobb lett volna, ha inkább jó nagyokat falatozik abból, ami kedvére való. Ha én holnap meghalnék, és azt valaki megmondaná, nem esnék pánikba. Ha menni kell, hát menni kell. Minek élek én ezen a Földön? Azért, hogy dolgozhassak, amíg fel nem fordulok? Tényleg nem izgat a sorsom. Ez már régebben is többször megfogalmazódott bennem.

Az ismerőseim nem értették. Volt aki rendes volt, és hosszan beszélt nekem az élet szépségeiről. Ugyan már! Mindenkinek más az élete. Neki biztosan voltak szépséges időszakai, vagy éppen még most is tart. Azt magyarázta, örülni kell az életnek! Persze! Minek örüljek? Végigdolgoztam az életemet, eltemettem a férjemet, aki ráadásul nem is volt egy igazi családfő, felneveltem a három fiamat, akik közül kettőt alig látok, egy pedig itt él a nyakamon, és most elvette tőlem azt is, amit még valahogy megőriztem magamnak.

Szegény Józsi hiába próbálkozott a házasságunk elején, én mindig leállítottam. Az volt jó, amit én találtam ki.

– Akkor csináld, ha olyan jól tudod, Magdi! – mondta, és elment a kocsmába.

– Na, ez volt az első és az utolsó. Itt nálam nem iszik senki, egy kortyot sem! - álltam a sarkamra. Így is lett. Ádám sem iszik. Nem mondom, biztosan belekortyol egy-egy boroskólába, de még ittasan nem láttam sohasem. De az apját sem! Csak akkor az egyszer. Másnap aztán nem győzött bocsánatot kérni. És utána még tizenöt évig. Pedig nem sűrűn hánytorgattam fel neki. Ha belegondolok, nem is tudom, hogyan bírta velem a Józsi?

Ideges lettem. Hol a cigarettám? Jól esik az első slukk. Lassítanom kellene. Nem szabadna ennyit elfüstölni. Nem is az egészségem miatt, az nem érdekel. Legjobb volna meghalni, akkor ezt sem kellene szívnom. Ha meg már élek, akkor szívom. Én nem lennék soha öngyilkos! Nem mintha félnék, de én nem avatkozom bele a Teremtő dolgába, pedig nem vagyok az a kőkemény hívő. Egyébként katolikus vagyok, és mindent végigcsináltam egészen az esküvőig, amit kellett. Nem feküdtem le imádkozás nélkül, és az asztali áldást is elmondtam. Az iskolában csodaszámba mentem ezekkel, de élveztem. Talán hittem is.

Aztán ahogy jött a Józsi, úgy ment el az életem ezen része. A férjem erről nem tehet. Én sem. De valami biztosan hibádzik. Én, annyi embernek segítettem, annyit dolgoztam másoknak,

hogy azt elmesélni is sok lenne. Akkor miért nem ad nekem a sors egy kis örömet, boldogságot? Tudom, örülnöm kellene, hiszen ott van a három lányunokám, akik nagyon szép és okos gyerekek, aztán a két nagyobbik fiam is megáll a maga lábán, pedig senki nem segítette őket. Nekem sincs nagy bajom az egészségemmel és az Ádám sem beteg. Legfeljebb a feje, vagy a lelke, de azt nem lehet gyógyítani, Hiába, az apja is őt ajnározta. De nagy hanggal jön be ez az autó. Ki az? Kinézek az ablakon. Ismeretlenek. Biztosan keresnek valakit. Én, ha egyszer itt, egyedül meghalok, akkor ki fog rám találni? A szomszédasszonyom. De nem, mert nem leszek egyedül. Ádámék azt mondták, itt fognak élni. Csak tudnám, miből? A lánynak ugyan gazdagok a szülei. Jó házban is laknak. Vajon Ádámnak volt az ötlete, hogy itt lakjanak? Biztos nem a pénzem miatt, mert az nincs. Mindig csak annyi, ami éppen elég. Ha leszoknék a cigiről, akkor több maradna. Persze. „És még miről szokjak le? Ha már a cigaretta sem lehet, akkor minek élni?” Amikor ezt mondom másoknak, mindig nagyot nevetnek rajtam. Pedig komolyan gondolom. Az egyetlen élvezet az életemben. Azt mondják, majd rákot kapok. Tüdőrákot. Lehet, de az is előfordulhat, hogy nem. Láttam én már sok olyan embert, aki nem dohányzott és mégis megkapta a halálos kórt. Más meg szívja egy életen át, és száz évig él. Én nem szeretnék addig itt lenni. Isten mentsen attól, hogy félhülyén, vagy magatehetetlenül legyek a terhére másoknak. Inkább vigyen el a jó Isten.

Engem az sem zavarna, ha már holnap értem küldene. Minek erőlködjek? A két nagy fiamnak nincs szüksége rám. Egyébként is messze élnek. Megvan nekik a maguk baja. Nem is mondok el nekik soha semmi problémámat. Még azt sem árultam el, amikor a tüdőmön azt a foltot felfedezték. Miért idegesítsem őket? Nekik sem fenékgig tejfel az élet. Mindennap keményen kell dolgozniuk, ha meg akarnak élni. Aztán ott vannak már a kicsik is. Azokra is napról napra több kell. Nem olyan a világ, mint a mi időnkben.

Egyik gyerek belenőtt a másik ruhájába. Nem volt belőle probléma. Persze az anyagok is olyanok voltak, amik bírták a sok mosást. Mára ez is megváltozott. Meg még sok minden. Mondhatnám, nincs is olyan, ami nem. Még a gyerekek gondolkodása is másként működik, mint az én időmben. Na hiszen, ha annak idején anyám elé álltam volna azzal, amivel az Ádám éltem állt tegnap, akkor... Biztosan én vagyok maradi. De hogyan haladjak a korrallal, ha közben mindenem elveszik. A legfontosabb személyiségjegyeimet is le kell adnom a pénztár előtt, hogy beléphessek a modern időbe? Beteg vagyok ettől. Arra gondoltam, inkább nem fejlődöm tovább. Én inkább egy maradi gondolkozású öregasszony leszek. Hiába gyors és pontos a munkám. Hiába szeretnek a precizitásom, tisztaságom miatt. Hiába mondogatják azok, akikhez eljárók, hogy nélkülem már el sem tudják képzelni az életüket, és ha nem mennék, akkor még a bogár is kikelne a lakásukban. Hiába dicsérnek, miután végig csúszom-mászom a padlón minden centijét, és leizzadva, de jókedvűen teszem zsebre az elismerő szavakat, na és a pénzt, amit a munkámért kapok, ha jön az Ádám, és a legnagyobb természetességgel helyre tesz. Az én helyemre, amiből ha belebolondulok sincs kiút. Ha ágálok ellene, őt vagy mindent elveszíték. De így is odavan az utolsó, eddig kitartóan őrzött, óvott „Magdirészem”, az önbecsülésem. Ezt még akkor sem adtam oda, amikor kirúgtak a szövőgyárból, mert kimondtam a tolvaj nevét. A főnököm volt. Az állítólagos selejtet vitte el. Maszekoknak adta még a régi rendszerben. Aztán minket csesztettek, hogy hova lett az anyag. A barátnőmnek mondtam a reggeli alatt, én nem fogom túrni ezt. Még a végén ránk kenik, és tolvajnak néznek bennünket. Visszamondda. Behívott a párttitkár, majd a szakszervezeti titkár. Mondtam nekik is, állítsák le a gyanúsítgatást, mert én kiborítom a bilit, és akkor mindenki szagolhatja, ami benne van. Azok meg, „Mondja meg bátran elvtársnő, nem lesz semmi bántódása.” Na, akkor már tudtam, ha elmondom, akkor biztosan kirúg a főnököm és senki nem fog megvédeni. Ezeknek a

titkároknak csak a szájuk járt. Ők sem szerették a szennyes ügyeket. Először úgy gondolkoztam, becsukom a számat. Nem az enyém a gyár, a haszon. Azt csinálnak, amit akarnak. A fizetésemet adják ki, aztán kész. Végeztem a dolgom a gép mellett. Nem beszéltem a barátnőmmel sem. Egyébként is, akkor már két fiú növekedett otthon. Éppen elég volt nap mint nap megfelelni mindenkinek. Az eltűnt anyagokkal sem foglalkozott senki. Már teljesen megfeledkeztem erről az egésztől, amikor egyik nap kihirdették, termelési tanácskozás lesz az üzemben, tíz órákor. Nem örültem neki. A normának meg kellett lennie, és emiatt több nap kellett ahhoz, hogy utolérjem magam. De nem volt mit tenni. A főnökség az főnökség. Parancsot nem szabad megtagadni, mert több lesz belőle. Kihoztam az ebédlőből egy széket és arra ültem. Már akkor is nagyon fájtak a lábaim. Kijöttek rajta a visszerek, és nagy csomókban tekeregtek a térdem alatt, meg a bokámnál. Most is megvannak.

Tényleg, jut eszembe, bekenem egy kis kenőccsel. Most, ahogy eszembe jutott a szövőgyári eset, a lábam is fájni kezdett. Milyen buta is voltam! Ott ültem a gépem mellett, és azon törtem a fejem, mit főzzek vacsorára, mikor hazamegyek. Emlékszem, végül a paprikás krumplinál maradtam, mert minden hozzávaló volt otthon, és nem kellett bemennem a boltba. Egyébként is hó vége volt. Pénz pedig sehol. Akkor hallottam meg a nevemet. Szöllősiné, Magdi! „Mit akarnak ezek velem?” - figyeltem fel, és teljesen elfehéredve hallgattam.

- Olyan információink vannak, hogy Magdinak szerepe volt az anyagok eltűnésében, és nem hajlandó Szöllősiné megnevezni a tetteitársait. Most mindenki előtt kérdezem - mutatott rám az igazgató -, először és utoljára, mielőtt a rendőrségnek adom az ügyet, mit tud Szöllősiné? - Kiszállt a fejemből a vér. Egy pillanat alatt átfutott rajtam, ez az utolsó munkanapon itt. Pedig szerettem a munkámat. Volt látszatja. Nem kellett sokat beszélni senkivel. Egyébként sem lehetett volna, hiszen a mellettem dolgozó is messze volt tőlem, a zaj miatt sem hallottuk egymást.

„Na, nem baj, legalább ma hamarabb hazamegyek és kitakarítok.” - döntöttem el. Lassan, körülményesen felálltam, aztán a szemükbe mondtam mindazt, amit egyébként mindenki tudott.

- Most már mehetnek a rendőrségre, és jelentsék fel egymást! - dobtam oda a végén, aztán hátat fordítva kimentem az öltözőbe. Nem zuhanyoztam. Csak felvettem az utcai ruhámat. A munkaruhát otthagytam a nyitott öltözőszekrényemben. Két nap múlva kijött hozzánk az egyik kapus, hogy menjek be, nem lesz semmi bajom. Nem mentem. Ugyanaz az ember hozta el a fizetésemet, meg a papírjaimat, munkakönyvemet. Jó pénzt kaptam. Több szabadságot számoltak el, mint járt volna. Nem reklamáltam. Úgy kell nekik. Ha nem tudnak osztani, szorozni, akkor megérdemlik. Én itthon mindent felírok. Még az ötforintos tételt is, amit vásárolok. Hiába, ezt láttam otthon anyámtól, és én is ezt teszem, Józsival kötött házasságom óta. Ilyen vagyok.

Akkor, ott a szövőgyárban nem engedtem. Most igen. Tegnap nem szóltam semmit a fiamnak.

- Jól van Ádám, te tudod, hogy jó nektek! - mondtam, és ezzel végem lett. Most már aztán tényleg minden odaveszett. Bár ha arra gondolok, talán még szerencsés is lehet majd ebben a házasságban. Első a gyerek! Hol vagyok én már? Csak azért nem a temetőben, mert még nem jött el az időm. Pedig jöhetne. A fene sem bánná. Csak ne fájjon, és gyors legyen. Ádámnak is jobb lenne. Nem kellene szégyellnie engem.

Tegnap este bejelentette, eljegyzi a Liát.

- Jaj de jó! - mondtam - És mikor? - érdeklődtem.

- A jövő hónap tizenötödikén, az szombati nap lesz.

- Hol tervezitek, valamelyik étteremben?

- Nem, a Liáéknál.

- Nagyon örülök, Ádám! - öleltem meg a kicsi fiamat, aki persze magasabb és súlyosabb is nálam. - Majd beszélék a Rózsikával, és az apró virágmintás ruhámat kicsit megigazítatom, hogy ne vallj szégyent velem! - lelkesedtem.

- Ne szaggasd magad, anya. - mondta a legtermészetesebb, magától értetődő hangon a fiam - Ott az első eljegyzés lesz, és csak én leszek jelen a családunkból. Majd később itt is csinálunk egy vacsorát, és ahhoz ki sem kell öltöznöd. - ezzel odafordult a gáztűzhely felé, és beleevett a csirkepörköltbe, amit előzőleg főztem.

- Ma buliba megyünk. - szólt az ajtóból. Én a hátának mondtam, talán meg sem hallotta.

- Jól van kisfiam, ahogy nektek jó!

Azóta csak vagyok.

De már egy kicsit jobb.

Ha majd itt is lesz unokám, akkor majd meg fogom neki tanítani, hogy soha ne vegyen el mindent a szüleitől, az édesapjától. Nem szeretném, ha az én legkisebb fiam valamikor majd ugyanazt érezné, mint én, szombaton.

És mi van
mellelette?

Ha szembe jön veled jó ismerősöd, vagy régen látott barátod, és mellette, belé karolva látsz egy számodra ismeretlen nőt, férfit, akkor ebben az esetben egy pillanat alatt változhat meg a „mellett” jelentése. A „mellette” szó nemcsak a valóságban elfoglalt helyzetet jelöli, hanem a pozíciót is. Hiszen az oldalt, lent, vagy esetleg fent - de az csak kicsiben-, lévő valaminek, vagy valakinek az a feladata, hogy kihangsúlyozza a lényegét, emelje a hozzá képest központban álló, az aktuális helyzetet bitorló nagyságát, szépségét, nagyszerűségét, vagy éppen annak az ellenkezőjét. Így készül el egy jó kép, egy jól megtervezett fotó, egy szépen elkészített tér, vagy bármi.

És természetesen a nő is. Aki gondolkozás nélkül tudja, mit kell és hogyan kihangsúlyoznia magán, és mi módon kell az egyéb, nem kívánatos, általa nem szeretett tulajdonságait felhasználni, hogy azok a „mellette” szereplők legyenek. Fontos feladata van a „mellettének”. Úgy kell emelnie a főszereplő, a központ rangját, hogy közben a saját tulajdonságait, személyiségét megtartva, megmutatva, véletlenül se homályosítsa el azt, aki „mellett” ő vállalt szerepet. Ez egy művész által megfestett képen esetleg kivitelezhető, de mi van akkor, ha a műkedvelőt éppen a festmény bal sarkára, a középső ujjal odanyomott sárga folt fogja meg, aki hasonlít a volt, már időközben elment kedvenc kuttyájára, amint éppen ásít a fotelban? Ez a dilemma még könnyen megoldható, de ha mindez egy megvásárolni kívánt épület és annak a kerítésével történik, az már nehezebben vehető akadályt jelenthet. Hiszen végül is nem a kerítés miatt vesz az átlagember lakást, házat. De még ennél is cifrább a helyzet, ha kiderül, hogy a feleségénél, férjénél jobban tetszik az illetőnek a párja testvére, barátja, barátnője. Ilyenkor elég nehéz szebbnek, jobbnak és mindenmás jónak látni a hozzátartozóját. Végül is úgy illene!

Mint az egyszer volt asszony, aki a helyi városi kórházban volt asszisztens. Szép is volt, meg sokat is volt éjszakás. Így aztán nem sokára feleségül vette a fiatal orvos, aki szintén sokszor volt ügyeletben.

Mindeddig még a nő volt az orvos mellett. A gyermek megszületése után, na meg persze a férje előléptetésének köszönhetően a házban, ahol laktak nagyobb lett a tekintélyük. Először csak apró, egészséget érintő problémákkal keresték meg őket, majd esetenként nagyobbbal. A főorvos úr beosztásánál fogva nagyon elfoglalt lett, és többet volt a munkahelyén, ezért ritkán érték otthon. Ha igen, akkor a fürdőkádból kiugorva is segített a lakótársainak. A feleség, aki minden jóban, rosszban mellette volt, elhatározta, segíti a férjét.

Nagy valószínűséggel nem ő találta ki, talán valamelyik szomszéd, de alig egy év múlva már a férje után főorvos asszonynak szólították. Ő pedig, először visszafogott értetlenséggel, megbocsájtó ráhagyással, majd boldogan fogadta a titulust, és ennek megfelelően adta is az aprócska problémákra a tanácsait. Ezek nem voltak „nagy” ügyek: szorulás, vagy éppen hasmenés, zúzódás bekötözése, stb., hiszen mindenki tudta, ő nem orvos. Csak olyannal keresték meg, amire tudott választ adni. Neki pedig nem okozott problémát. Egyrészt tanult erről az iskoláiban, másrészt ekkor nemcsak túl volt a gyermekszülésen, de a kisgyermekből is nagyobbacska lett, és tudva levő, hogy az anya, mire felnő a gyermeke, nemcsak kiváló pedagógus, edző, művész, de bizony orvossá is lesz.

Hogyhogy nem, a főorvos úrnál az éjszakai ügyeletek egyre sokasodtak és „ennek következtében” egyszer csak elköltözött. Ilyen mással is előfordul. Nem is fordított rá figyelmet igazából senki. Addig is keveset volt a házban. Aztán már csak a gyermekét jött látogatni. A főorvos asszony pedig továbbra is adta a tanácsokat. Az egész ház és környék – „Csókolom főorvos asszony” - ként köszöntötte. A személyi igazolványba írt nevét nem is ismerték. Ha új postás került feléjük, volt is belőle keveredés. Hiszen hiába mondta, hogy Tóthné Kis Edinát keresi, senki nem tudta ki az. Míg valamelyik idősebb szomszéd ki nem jött, és hangos gondolkodás után kitalálta, csak a dr. Tóth Vendel volt felesége lehet, és akkor az a főorvos asszony. Nagy tisztelettel vették őt körül a rendessége,

és többen, még ha nem is orvos, - de ki emlékszik már rá, hogy igazából nem az - az „orvostudománya” miatt. Közben visszament dolgozni a kórházba. A fehér köpenyt otthon is szívesen használta. Úgyis hazavitte kimosni, mert a munkahelyi mosoda olyan szereket használt, amiktől úgy érezte, nem elég tiszta a ruha.

A ház élte a hétköznapjait. Egyik év ment a másik után. A gyerekek felnőttek, sok helyre új családtagok érkeztek, és bizony volt, aki elment ebből a földi életből. Ez történt a közvetlen szomszédjában is. Az örökösök elhatározták, nem tartják meg a lakást. Meghirdették. Jött az érdeklődő vevőjelölt. – És milyenek a szomszédok?-tette fel a szokásos kérdést, miután megegyeztek az árban. – Jók, nagyon jók. Itt a szomszédomban lakik például a főorvos asszony. - mondta a legnagyobb természetességgel a meghalt néni veje. Azonnal egymás tenyerébe csaptak. - Képzeld Drágám! Olyan jó helyen van a lakás, amit kinéztünk, hogyha roham jön a kisfiunkra, a szomszéd tud segíteni, mert főorvos. - mondta este a feleségének a vevő. Így esett, hogy a „mellett” kitört a helyéről, aztán ő lett a központi figura, de csak addig, míg a kisgyermekre rá nem jött a visszatérő rángással együtt járó roham.

Tóthné Edina az új lakó megérkezése után röviddel elköltözött, nemcsak a lakásból, de a városból is: Rosszul lett a kisgyerek. Kiabálva követelték, segítsen a szomszédasszony, hiszen főorvos. Ő pedig hiába mondta, magyarázta, nem az, nem hitték el. Mentő vitte el a gyermeket. Ezután a házban megváltozott valami. Elmaradt a megszólítás, a nagy előzékenység és a kényeztető tisztelet. Nincs következtetés, csak egy eset. Van olyan, mikor a „mellett” elveszti a jelzettjét, de akkor is hiányozni fog neki mindig az, ami miatt „mellett” volt. Általában emlegeti is éppen elégszer, hogy ezzel erősítse „mellett”-i pozícióját.

A diósgyőri vár felújítása évek óta tart. A sok belföldi és külföldi látogató élvezettel lépked fel a hosszú lépcsősorokon. Némelyiken meg is botlik. Hiába, abban a korban még nem úgy tervezeték a

lépcsőket, hogy a fellépő, a függőleges duplán számít, és akkor jó a lépcső, ha egy lépés hosszúságú egy fok. Leegyszerűsítve, két fellépő, meg egy vízszintes belépő összegének kell megegyeznie a lépéshosszal. A régmúltban élt várlakók igencsak kapaszkodhattak. Mert nemcsak magas a lépcsőfok, de elnézegetve a páncélatot, ami igen szépen, sok magyarázattal ki van állítva az egyik torony mélyén, alacsony emberek is voltak. Nagy valószínűséggel ezért rövideket is léphettek. Van ott gyermek páncéltözet is. Egy páncélat ára egy falu éves jövedelemével volt egyenlő. Elgondolkoztató, vajon jó volt-e akkor gazdag gyermeknek lenni, - akinek a szülei megengedhették maguknak a drága gyermek öltözet elkészíttetését - és ezeket a nehéz holmikát viselni? Még jó, hogy nem állandóan kellett hordaniuk. És az is jó, hogy a gyermeknek nem készítettek kutyarcú fejpáncélt. Azért már abban is időben is figyelemmel voltak a gyermeki lélekre. A tegez húrját felhúzó korabeli katonát nézve megállapítható, még nem fogták el egyszer sem. Megvan minden ujjá.

Ez megnyugtató. Mint ahogy az is, hogy a páncélos torony mellett van egy igazi, - ami alá-, mellérendelve magát, kihangsúlyozza a hely fontosságát - a másik torony aljában megbújó pénzverde. Sándor, a préselő és pénzverő főnöke erős karizmatikával, barátságos arcával, megnyerő hangjával olyan, mint amilyenre áhítozik, aki itt akar magának pénzt csinálni. Igaz, fizetni kell érte, de hát mi van ingyen? A betérő megfogja a szemre, súlyra nagy kalapácsot, és Sándor eligazítása után lecsap vele. És lám, máris kész a saját, korabeli pénze. Ugyan nem az aranytól fénylik, és még csak nem is az ezüsttől, de fényes. Valamikor ennek a pénznek az anyagát magyar aranynak nevezték.

Sándorban fellelhető a régi magyar várlakók ösztönös bizalmatlansága. Mikor a látogató összeszorított szájszéjjel és határtalan koncentrációval lesújt a kalapáccsal a pénzverő alkalmatosságra, ő messzebb lép. „Ki tudja, hátha török betolakodó!” - adja ki az ősi ösztön a parancsot a lábainak - „Az a nép igencsak furfangos, ha

el akar érni valamit. Lásd, Budát is mily könnyen vette be anno”.

A torony tetejére az említett sok lépcső vezet fel. A vár mellett, a hozzá vezető út árnyas, ápolt fái készítik elő a látványosságot. A keskeny, szépen burkolt, tisztán tartott út mellett kicsi, eredeti állapotukhoz hasonlóan felújított házak nyitják meg az ideérkezők lelkét. Azután az egyik épület mellett düledező falú, vastag, sokéves, gazos rom rondít bele a nyitányba. A „mellett” belerondított. Nem tudta a dolgát. Most elég lett volna, ha meghúzza magát, és hagyja a többit érvényesülni. Bár a vár a lényeg. Az utca is csak „mellett” - szól a kéretlen prókátor.

Észak felé nézve a nagy, kék hegyek látványa nyűgözné le a toronyba felkapaszkodót, ha nem venné észre a vár tövében megbújó, boldogságot sugárzó házakat. Szorosan egymáshoz hajolva néznek a várra. Szemlátomást nem várnak semmit sem az óriástól, aki „mellett” ők vannak. A kialakított teraszon színes, műanyag gyermekmedence vize melegszik, s várja a lubickolót. A buja, zöld futónövény ügyet sem vet a várra. A medencét nézi, ácsingózva, pedig bizonyára megkapta már a napi vízadagját. A madarak érzik, most van itt az ő idejük, mert úgy rázendítenek, hogy még a vár tornyainak is tátva marad egy pillanatra a szájuk.

Ilyen egy békebeli vár és „mellette” a csöndes magánházak, akik óvják, védik egymást - gondolnánk, ha a másik oldalról nem nyomná el a gyermek - és felnőtttricsaj a madarak énekét. Oda sem kell fordulni, akkor is tudja az ember, ott bizony közfürdőzők vannak. A semmihez nem hasonlító hangzavar, ami a medence vízének csobbanásaiból, a nevetésekből, a labda pattanásaiból, a lubickolásokból és még megannyi zajból adódik, elnyom minden mást. A vár és a strand között koszos, ápolatlan, töredezett burkolatú autóparkoló. A kerítés is ennek megfelelő. A bejárat egy konténer. A büfében, ami alig 6 négyzetméteres, ketten vagy hárman dolgoznak. Hosszú sor áll a kicsi ablak előtt. - Nem látja, hogy két kezem van? - hallatszik a hangos rendreutasítás az olajtól fényes fabódéból. A vár tudja, ez is „mellette” van. De vár ő, és nem is kőhalom. Kínjában

messze néz a strand felett, el, a hegyek felé. Közben azért fülével élvezettel hallgatja a vízbe ugráló, boldog gyermekek kacagását. – Jó nekem ez a „mellett!” - nyugtatja magát. És igaza van! Nincs nagyobb boldogság, mint a jövő felnőtteinek önfeléd játékát nézni, hallgatni. Aztán kicsit messzebb néz, Miskolc felé. Pontosabban a belváros főutcáját veszi célba. Ők egymás „mellett” vannak.

Hol van Diósgyőr? - kérdezi az újszülött. E honban rajta kívül talán mindenki tudja: Miskolc mellett. Azonban a „mellett” lévőnek az idővel változhat is a pozíciója. Nem is annyira régen, még ez fordítva volt. Most más a helyzet. Ez meg is látszik a nagyváros főutcáján. A sétálóutcává alakított hosszú utca sok embernek ad egy kiadós kirakat nézéssel fűszerezett sétát. Jó város ez! Látszik az üzleteken. Feltűnően sok a könyvesbolt, több kiskereskedés próbál ezen a téren szerencsét. Bizonyára sikerrel, mert egyébként már bezártak volna. A főutcán egyébként nem jellemző az üresen álló üzlethelyiség. Itt található a színház és az egyik bankfiók mellett a Képcsarnok üzlete. Ferenc, a nagy múltú, valamikor országos hálózattal is rendelkező miskolci Képcsarnok vezetője olyan, mintha az öt évszázada élt Valentino képkereskedő leszármazottja lenne. Munkácsy Mihály gyermekkorában talán éppen ezelőtt az üzlet előtt nézegette az akkori kirakatot. Igaz, még csak négyéves volt, amikor Miskolcra költözött a családjával, és már két év múlva Békéscsabára ment a gyámjához, de a szülei itt vannak eltemetve a Mindszenti temetőben, ahol márvány síremlék őrzi végső álmukat. Munkácsyban Sedelmeyer képkereskedő látta meg a különleges tehetséget és elárasztotta megrendelésekkel.

Ferenc az elődeihez hasonlatosan azonnal észreveszi a tehetséget, egy belső hang figyelmezteti: Ennek a képnek az alkotójából még lehet valaki! - Most már más a világ. Tudja - magyarázza -, manapság már kell akkora tehetség, ha nem nagyobb, a képek eladására, mint a festésére! - és komoly arccal mosolyog. Rakosgatja a falon lógó, a padlón felállított, támasztott, különböző nagyságú festményeket.

- Itt nagyon drága képekkel nem próbálkozunk. Ennek megvan az előnye, mert sok a kezdő. Az nem azt jelenti, hogy fiatal is. - teszi helyre a betérő gondolatát. - Bizony - folytatja -, meglehet, itt van egy új „Szász Endre”. Nekem is volt annak idején olcsó Szász képem. Aki megvette, ezerszeres árat kapott érte később, ha nem többet. De ki tudja előre? Ezt itt - mutat egy színes képre -, erdélyi festő készítette. Jó kép. Talán a legjobb. Manapság neki is szeretik a dolgait. - emel fel egy másikat. - Én tudja mindenevő vagyok. Igazából mindegyik képet szeretem. Most jobbára a lakás díszítésére veszik a képeket. A bútorhoz, szőnyeghez. Persze azért a hangulata is sokakat elér. Van, aki megkérdez. De mit mondjak neki? Nekem mindegyik kép jó, csak talán az egyik jobb egy kicsit. Mert a tehetség azért meglátszik, azonnal. Elsősorban a színek, azok egymás mellettsége, na meg a stílus, az ecsettel való bánásmód. Az sokat hozzá tehet és még többet el is vehet belőle. - járkál közben a több száz kép között. Úgy nyúl hozzájuk, mikor megigazítja őket, mintha „élő porcelánból” lennének. Vigyázva, nehogy sérüljön, és érzelemmel. - Sajnos nem jellemző, hogy ajándékba vegyenek belőlük. Pedig a kép nemcsak szép és maradandó, hanem üzenetközvetítő is tud lenni. Olyan, mintha folyamatosan szólna a kedvenc zeneszáma. Elég ránézni, és máris jobb a kedve, vagy helyreáll a lelki egyensúlya, ha netán bizonytalan valamiben. És meg sem lehet unni, mert állandóan újat fedez fel az ember egy jó képen, és attól minden megváltozik. Az üzenete is.

Manapság esküvőre is kerámiát kérnek. Azért, mert abba rakják a pénzt, amit adnak nászajándékként. - sorolja, de közben mégsem szomorú. Az arca egyfolytában mosolyog. Az erdélyi festő képe mellett többször is elmegy. Ahányszor a színek különleges, lelket utolérő kavalkádjában megmártózik, megfogja a keretet és picit odébb mozdítja. Nem nagyon, csak éppen egy hajszálnyit, majd a következő alkalommal vissza. Mit is írt Hamvas Béla? „Aki szép szobrok között él, maga is megszépül” Ferencen,

amint ránéz a kedvenc képeire, nem a sok év szántotta barázdák tűnnek fel, hanem a szép festmények visszatükröződése, amit a kolléganője a lépcső alatti íróasztal mögül napról napra megcsodál.

Miskolc főutcája lám az emberért, az itt lakó, itt sétáló polgárokért van. A színház, a Képcsarnok a szellemet, lelket hivatott szolgálni, míg szemben velük az egészség megőrzésének ezernyi eszközét kínálják. Van itt masszírozó géptől kezdve, az elektromos, kínai akupunktúrás készüléken át, a nyugodt alvást biztosító párnától, a mágneses derékaljig annyi minden, amit felsorolni is nehéz lenne nekünk. Nem így az egyik fiatalasszonynak. Ő mutatja, magyarázza, és ha a portékának egy tulajdonsága éppen nem jut az eszébe, akkor előveszi a füzetet és abból olvassa. Bent az üzletben tisztaság és az ezzel járó barátságos, marasztaló illat. Az utca túloldalán a képek arzenálja, mellette pedig a színészek portréja, az előadások pillanatfelvétellel, de az elvlasztó ablaküveg ez alkalommal többet is tesz, mint ami szokásos. Nem engedi bejönni a szemközti oldalt. Nem azért, mert esetleg fizikailag nem átlátszó, hiszen tiszta, hanem a barátságos hölgyek miatt, akik visszatartják az elkalandozásra hajlamos vevőjelöltet. – Nem kicsim, nem érek most rá. Majd később beszéljünk, jó! - mondja közben a telefonjába, ami megcsörrent a zsebében. - Elnézést. A kislányom, Hanna, most kapta meg az első telefonját, és állandóan hívogat. Egymás között ingyenes. - teszi hozzá, és közben komoly arccal folytatná a párna hasznosságának a kifejtését, ha tudná, mert a szája szeglete boldogan nevet. Láthatóan a kislánya van a gondolatában, amint visszatartva magát, vár öt percet, hogy ismét telefonálhasson neki. Ettől a párna is azonnal új életre kap. Ember legyen a talpán, aki meg tudja állni, és párnává-sárlás nélkül megy ki az üzletből.

Milyen jól megtalálták itt egymást a „mellettiék”. Hiszen lehet válogatni több könyvesbolt kínálatából. Vásárlás nélkül is leülhetünk, s közben olvashatjuk az érdekes könyveket,

aztán bemehetünk Ferenchez, aki bevezet a képzőművészet adta látvány- és érzelmi világába. Amint kijöttünk az üzletből, máris tervezhetünk egy színházi előadással különlegessé tett estét, és hogy mindezek után jól is aludjunk, Hanna édesanyja által eladott párna biztosan segítségünkre lesz.

És még mindig a „mellett”.

Egy távoli alföldi falu szülöttje, ha azt kérdezik tőle, merre is van az a hely, ahonnan jött, a megkérdezett a legnagyobb természetességgel feleli, az, és az „mellett”. Vagy, ha érdeklődnek valakitől: hol dolgozik, s megmondja, melyik cégnél. – X.Y. mellett? - vágják rá azon nyomban. - Hol van a házad, lakásod? - Ja, a templom, önkormányzat, körüti pláza, vagy éppen a gyepmester mellett, - És ez a „mellett” nemcsak a helyet jelöli, de egyszersmind a minőséget is.

Miskolc mellett van Miskolc-Tapolca. A hely nemcsak Miskolcot tette népszerűbbé, de lehet, Tapolcát sem ismernék annyian, ha nem Miskolc mellett lenne. Igazi egymás „mellettség”.

Bizony sok helyen előfordul, hogy egy jobb sorsra érdemes, személyes tulajdonságait figyelembe véve kimagasló karrier előtt álló férfi, nő nem azt választja, aki „mellett” az álmait meg is tudja valósítani. Aztán eltelik életének jórésze, mire rájön, hogy a „mellette” élő beszipantotta magába azt az energiát, amiből, ha nem őt választja, akkor mindketten kikövezhették volna azt az utat külön-külön, aminek a végén a világ megváltása van. Az is lehet, hogy előre nem tisztázták a célokat, az egymáshoz való viszonyukat.

Miskolc és Miskolc- Tapolca között ez időben rendezve lett, hiszen a miskolciak nagyon szeretik ezt a ma már a nagyvároshoz tartozó helyet. Jelenleg is sok ott a szálloda, ahol miskolciak dolgoznak, és nagyon sok a zöldet kedvelő, ház építését, fenntartását magának megengedhető város lakó. Központi helye a barlangfürdő. – Próbálja ki! - mondja a csinos, barátságos, mosolygós arcú fiatal nő a bejárat melletti pavilonból. A férfilátogató legszívesebben nem is menne

tovább, ha nem a feleségével, vagy a párjával van, annyira fantáziát megmozgató a nyitott üveg mögött ülő, szép keblű, kislányos vonásait éppen elvesztő és ezért még jobban vonzó hölgy. – A hely egyébként olyan, mint minden más strand, csak van egy része, ahol be lehet menni a barlangba. Az nem nagy, de érdekes. – magyarázza, és talán észre sem veszi, a sor nem megy tovább. Gyönyörködnek benne és hallgatják a gyöngyöző nevetésével fűszerezett tájékoztatását. Az nem biztos, hogy a férfiaknak el is jut a tudatáig, amit a lány mond, de most nem is ez a lényeg. Olyat kapnak a strandra való belépéskor, ami az egész ott tartózkodásukra hatással van. Van, aki kifelé jön. Jókedvűen nagyot köszönnek, és ígérik, visszajönnek. – Én, ugyan még eddig csak egyszer voltam ott bent, mert hideg a víz és nem szeretem a hideget. – magyarázza tovább a búbajos lány, de ezt úgy teszi, hogy a látogatók azonnal elhatározzák, ők bizony kipróbálják. Meg kell mártózni abba a vízben, ahol ezt a szépséget már körülölelték az emberek által keltett hideg hullámok. A szállodák „mellett” van a barlangfürdő, de eredetileg a fürdő „mellé” építették a kisebb-nagyobb, általában a jobb kategóriába tartozó intézményeket.

– Nem panaszkodom. – mondja a négycsillagos szálloda tulajdonosa. – Támogatással építettük meg a szállodát, és úgy látom megérte. Na, persze dolgozni kell. Én vagy itt, vagy a másik szállodámban vagyok, attól függően, mikor hol van rám nagyobb szükség. Már az apám is vendéglátós volt. Sőt a testvérem is az. Neki még ennél is jobb szállodája van, de miután idősebb nálam, ő hamarabb kezdte. Mi is jól haladunk. A feleségem, aki nagyon régen „mellettem” van, intézi a pénzügyeket, meg a sok papírmunkát. Én pedig a működtetést. Jó a személyzet is! Itt nincs olyan, hogy hozzá nyúlunk ahhoz, ami nem a miénk. A legfontosabb a vendéggel kapcsolatos empátia. Mindent a vendégért! Nálunk a fiam folytatja. Ha éppen nem a sport hobbi-ja miatt van távol, akkor itt vezeti ezt a szállodát. Úgy, mint ahogy tőlem látja. Én is fogom a tányért, a tálcat, és kiszolgálom a vendéget. Ha valaki nem ismer, akkor nem mondja meg rólam, hogy én

vagyok a tulaj. Én ezt így tanultam meg apámtól és ezt adom tovább. Elképzelhető, hogy másképp is lehet sikeres a vállalkozás, én nem mondom, hogy ez az egyetlen jó módszer. Nem gondolkozom ezen. Én ebben hiszek, és kész. A testvérem nagyobb bajban van. Az ő lánya a művészetek felé fordult. Látom én, hogy tehetséges, meg élvezi is azt, amit csinál, de ki fogja majd folytatni náluk a családi tradíciót? Szeretjük egymást és sokat beszélünk erről, ha együtt vagyunk, de végül is ez már az ő gondja. Megoldja. Mindig mindent megoldott, gyerekkorunk óta. Én úgy tekintek rá, mint olyanra, akit követnem kell. A mai napig felnézek rá, és büszke vagyok, hogy ő a testvérem. – sorolja, és a következő pillanatban már rohan is a svédasztalhoz, hogy az üres tálcát elvigye és telit hozzon a helyére.

A szálloda „melletti” hol erősen emelkedő, hol pedig csalafinta módon kanyarodó úton járva sűrű, még nappal is sötét erdőbe kerül a vendég. Eldobott, használt papírzsebkendők árulkodnak arról, hogy már jártak erre mások is. A hely legfeljebb egy gyors kielégülésre alkalmas, hiszen a vadcsalántól a tüskés vadrózsáig, a bogáncstól - aminek a magját a télre itt maradó kicsi madarak nagyon szeretik, és remélhetőleg megtalálják majd, ha eljön az ideje - a szép virágú, nagy tüskéjű számarkóróig minden megtalálható itt. Az persze egy külön csoda, hogy miként jutnak napfényhez. De az erre vetődő ezzel nem igazán foglalkozik. Inkább igyekvőre fogja a lépteit, és megy a belső irányjelzője után a keskeny, egylépésnyi szélességű ösvényen, ahol jobbra előre néz. Azt gondolja, ha nem les be a sötét erdő mélyére, akkor onnan nem is leleselkedik rá semmi veszélyes.

A kitaposott út végén elhagyott, de jó állapotú házba botlik. Ennek pontosan a tornácára vezet az ösvény. Aztán már csak néhány lépés, és kint van a meredek utca tetején. Mikor aztán visszanéz, csodálkozva állapítja meg, bizony magasra jutott, közel a hegy gerincéhez, ahol igényes házak vigyázzák a tiszta és világos utcák nyugalmát. Gyorsan továbbmegy. Szinte szégyelli, hogy onnan, a „papírzsebkendős” helyről lépett be ebbe a magasra fekvő,

különleges kerítésekkel körbevett, egyedi, színes és nagy házak övezte helyre. A sűrű, sötét, „papírzsebkendős” erdő ezek „mellett” van. Nincs köztük nagyobb kerítés, mint ami a szépen megépített és burkolt utca felől látható, és mégis olyan, mintha másik szigeten lépkedne az erre tévedt vendég. Öt méterrel odébb a természet a maga bujaságával, a mindent legyűrni képes élni akarásával, még az emberben is félelmet keltő ismeretlenségével - amiben mégis megtaláljuk magunkat, hiszen ha ott haladsz, akkor nem érzed egy pillanatig sem, hogy egyedül vagy -, ér utol, kerít be. Mikor kilépsz abból a birodalomból, először hirtelen biztonságban érzed magad, aztán pedig egyedül. Nagyon egyedül. Hiszen a nagy kerítésfalak elválasztanak, bezárnak előtted mindent.

A szállodáknál nincs nagy kerítés, de van zöld: fa és kicsi, vízcsobogástól hangos medence. Mindig akad valaki, akinek éppen akkor, és ott van kedve megmerülni a feszített víztükrű medencében. – Egyébként meg, ha sokat alszik az ember zuhatag, vagy csobogó víz „mellett”, megszokja és lényegesen jobban ki tudja magát pihenni! - mondja Imre, a szálloda tulajdonosa. Ezzel nemcsak arra biztatja a vendégét, hogy jöjjön többet, és hosszabb időre, hanem ősi igazságot is állít. Az élővíz mellett tud az ember legjobban, legkönnyebben feloldódni az anyatermészetben. Itt előzőleg erdő volt. Ennek megfelelően az első szálloda, családi lakóház bizonyára az erdőbe épült. Mára már az erdő lett ezen az épületek „mellett”, és jó, hogy itt van!

Az este a vízcsobogáson túl csendes, a reggel pedig a madarak beszédétől hangos. Nem kell hozzá szakértőnek lenni, elég, ha valaki az ágyában fekvé figyel a csicsergő, csivitelő napi jelentést, és az arra adott válaszokat. Most van itt az ideje ennek a különleges beszédnek. Sok mindent elmondanak egymásnak. Nemcsak az új éték-lelőhelyekről esik szó, hanem a fiókák kirepüléséről, vagy a számukra ellenséges megmozdulásokról. Némely madár a szelekre bízva magát messzebről vetődik ide. A kora reggeli órákban lehet hallani a beszámolóját pl. a kassai kirándulásról.

Kassa is, ha figyelembe vesszük a közlekedési lehetőségeket, akkor

Miskolc „mellett” van. Egyenes, jó út vezet a közeli városba. Ha nem tudna olvasni az utazó, akkor észre sem venné, hogy a Magyarország „melletti” Szlovákiában autózik. Ugyanaz a táj, ugyanazok a hegyek látszanak, és ha Monok felé vezető úton halad valaki, akkor szépen rálát Kassára, aztán a szem azon nyomban Miskolcot keresi. Kassa szép és rendezett város. Férfinak jó ott lenni, hiszen szemlátomást több a nő, mint az erősebb nem képviselője. De az is lehet, hogy azok dolgoznak, míg a szebbik nem az ügyes-bajos dolgokat intézi. Minden férfinak, aki egy jó napot akar magának szerezni, javaslom a kassai kirándulást. A magyar nők, lányok világszerte elismerten a legszebbek. A szlovák gyengébb nemről pedig mindenki tudja, méltón vetekszik az első helyért, és nemcsak a szépség, hanem az öltözködés, megjelenés terén is. Ebben a városban, ahol a két nép békességben él egymás mellett, alig találkozhat az utazó olyan hölgygel, akinek ne csókolná meg boldogan a kezét.

A hosszú, központban lévő sétálóutca, és a rá merőleges, kicsi utcák „mellett” sok apró üzlet és étterem várja az arra járókat. Itt mindent, majdnem mindent megtalálni, amire éppen vágyik az utazó. Sokan sétálnak, kevesen sietnek. Nincsenek annyian, mint a barcelonai La Ramblán, ahol csak úgy lehet haladni, ha beállsz a sorba. Itt Kassán éppen annyian vannak a széles főutcán, hogy jó érzéssel hallgathatod a zenét, és nézelődhetsz, miközben élvezed a város vendéglátását. Természetesen itt is megjelentek az egész Európát, sőt a Földet behálózó nagy üzlethálózatok boltjai, de kénytelenek harcba szállni a vevőért a nemzeti, helyi termékeket árusító és méltán nagy forgalmat lebonyolító, barátságos boltokkal.

A magyar nyelvet nem szeretik beszélni. Az erre járó turista jól teszi, ha nem firtatja ennek az okát. Értik a magyar hon szavát, de szlovákul, vagy angolul felelnek. Közben persze mosolyognak és örülnek neked. Van azért kivétel. Krisztina, az egyik üzlet már megszokottan szép arcú és alakú hölgye, magyarul hívja fel a figyelmet üzletének termékeire. – Ez itt nagyon jó esőkabát. Az

olimpiára készítették, és nagyon nagy sikere van. Bátran vegye meg. Igaz, rá van írva, hogy Szlovákia, de gondolom az nem probléma. Tessék nyugodtan kérdezni, és próbálni. Én segítek, akármi kell is. – mondja, és repdeső mosollyal járkal a vevő körül. A másik eladóval szlovákul beszél, azon is látszik, ő is érti a magyar nyelvet, csak talán passzív a tudása és nem tudja magát kifejezni. – Tudom, hogy otthon augusztus elején van a névnapom, de itthon januárban tartjuk a Krisztinát. Az lenne a jó, ha mindennap névnapom lenne és születésnapom pedig egyáltalán nem! - néz az ember szemébe és vele együtt kell nevetni. – Másokhoz képest lehet, hogy még fiatal vagyok, de látom én, mennyire gyorsan mennek az évek! - teszi hozzá, és nem hervad az arcáról a nevetés. Örül. Nemcsak a vásárlásnak, hiszen azt nem tudhatta előre, hanem az életnek, vagy a magyar szónak, de inkább mindkettőnek.

Egy másik üzletben a szlovák- magyar lányok még szemrevalóbbak. Kétszer is betér hozzájuk az elvárásolt turista. Mikor aztán a második alkalommal közli, hogy most már nem jön vissza, mert mindig kell venni valamit, akkor mindegyik, az összes fehér fogát megmutatva, nevetve, integetve kiabál utána: „tumorró”, majd holnap. Az egyik fél magyarul beszél, hiszen Kassán van, a másik pedig jobban mer angolul válaszolni.

A dóm, az operaház, és egyéb régi épületek, Györfi Sándor karcagi szobrász Rákóczi szobra, a relikviák lenyűgözőek, de az is lenyűgöző, ahogy mindenütt ott van az ember. Felemelt fejjel, tiszta, mosolygó tekintettel nyalják a fagyaltot, amit sok helyen lehet kapni. Nem gömbre, hanem egységre, lapáttal. Talán a krakkói fagyira hasonlít egy kicsit, de itt nincsenek olyan nagy számban galambok. Vannak viszont a régen látott verebek, köznyelven csurik. Sajnos ők nem sokan.

Kassa „mellett”, de már az ember rajzolta határon átlépve, Boldogkőváralja falu „mellett”, felett magasodik az egyik legszebb várunk. Gépkocsival közel lehet menni a várfalakhoz, ezért nem kell sokat gyalogolni a lépcsőkön a bejáratához. A látogatót,

mielőtt rálép a várkapuhoz vezető hosszú kőlépcső első fokára, már hatalmába keríti valami furcsa érzés. Több évszázada itt éltek a magyar, esetenként a zsoldos végvári katonák és megszámlálhatatlanul sokan haltak, születtek ezen a kis helyen. - Ezt minden magyar embernek meg kell néznie! – konstatálja magában.

Mikor felér a nagy, tömör kapu előtti füves térre, ahonnan egy újabb emelkedő visz be a várba, körbenéz. Magasan van. Nemcsak a környező hegyeket látja egy magasságban magával, de lenéz a lába alatt fekvő, innen messziről élettelennek látszó falura is. Még nagyobb, belső feszültséghez hasonlatos érzés keríti hatalmába. Keresi az okot. Nem az első várban jár, s nem is először néz le az alatt elterülő településre, és mégis valami megmagyarázhatatlant érez. Egy szakadásig megfeszített húrhoz hasonlít a legjobban ez az érzés. Mikor a húros hangszeren zenélő zenész úgy akarja kifejezni a belső boldogságát, hogy az elszakadás előtti határig feszíti meg hangszerét. Tudja, ha túlfeszíti, akkor vége a dalnak. A turista érzése ehhez hasonlatos.

Mikor nem talál semmi olyat, ami ezt a belső feszültséget meg tudná magyarázni, elindul az emelkedőn a kapu felé. A lába, a talpa eggyé válik a hegy kövével. Ő is egy itt felejtett sziklává vált. Most már hallja is, látja is a csodát. Mozdulatlaná dermedve nézi a vár falát. Először csak a szája marad tátva és az éppen elkezdett szó marad befejezés nélkül, majd arcán a lelkének olyan határtalan boldogsága lesz látható, ami csak nagyon ritkán adatik meg az életben. A vár fala a kaputól a tetejéig ezernyi fekete fecskével van tele. Sokan repkednek, majd megkapaszkodva leszállnak. És közben csivitelnek, csivitelnek, mint akiknek tengernyi megbeszél-ni valójuk van egymással. A vár világosbarna, sötét, érett sárga fala fekete a sok kedves madártól. A látogató nem megy tovább. Lenyűgözve vár és néz. Ne repüljenek el! Itt maradjanak, az ő szeme előtt, és csiviteljenek, hogy hallgathassa ezt a csodálatos fecskékórust. Aztán történik valami, mint a zenésznél, akinél nem bírta tovább a

húr, és elpattant. A fecskék egy pillanat alatt reppentek fel eltakarva a napot, majd úgy eltűntek, mintha ott sem lettek volna. A turista lelkében a pillanatnyi boldogságot felváltotta valami egészen más érzés. A tartós öröm. Annak a tudata, hogy ők is itt, „mellettünk” élnek. Míg él, nem felejt el a fecskéket, és azok üdvözlő koncertjét.

Másnap még a boldogkővári élmény hatása alatt halad a keskeny, kanyargós, fák szegélyezte úton. Nehéz eldöntenie, mikor álljon meg egy percre, és szálljon ki az autóból, hogy „magába szívja” a helyet. Akkor, ha éppen sűrű, buja zöldben, az út fölé hajoló fák, nagyra nőtt bokrok között van, vagy akkor, ha éppen felér egy magaslatra és a szépen gondozott szántókat már nem takarják el az árokparti növények, viszont a szikrázó napsütésben a hegyek köszönnek neki.

Úgy dönt, nem hagyja ki egyiket sem. Jól teszi. Így érez rá igazán arra a miliőre, ahol a nagy, sokak szerint a legnagyobb, az erre lakók véleménye szerint az egyetlen tiszta szívű magyar ember született. Monok. Hosszú, rendezett falu. Talán egy kissé jobban ragaszkodik a kiváló szülőttéhez, mert kevés új, a kor divatjának megfelelő épületet látni. A felújítási munkák is elmaradtak másikkal, hasonló falvakhoz hasonlítva, de Kossuth Lajos szülőházát szépen gondozzák. Itt született Kossuth Lajos 1802. szeptember 19-én. Mutatja az írás a ház homlokzatán. Ketten vannak, akik várják a látogatókat és mutatják a képekkel, bútorokkal és egyéb régiségekkel berendezett házat. Ha éppen nincs látogató, ami azért előfordul, akkor az udvart rendezik. A középkorúnál kicsit idősebb asszony visszafogott örömmel fogadja a látogatót. Nem kell hozzá hosszú beszélgetés, hogy kiderüljön, ő annyira szereti Kossuthot, hogy már attól megghatódik, ha valaki érdeklődik a nagy magyar után, és eljön ide Monokra.

Különleges emberek az itt lakók, itt születettek. Bár a falu híres szülőtte nem sokáig volt itt, Sátoraljaújhelyen több évet töltött, de a most sárga színű ház ablakából látta meg először a szerencsi hegyeket, és azok lankáin a fürtjeiket érlelő szőlőtőkéket. A helynek, a falunak varázsa van. - Az itt született emberek olyanok, mint

Kossuth apánk volt! - mondja az idős bácsi. – Erkölcsösek, dolgosak, kitartóak és mindenkinek megmondják a szemébe az igazságukat. Mi szeretjük a szabadságot, de ezért napról napra tenni kell. Mindenkinek a maga dolgát. Mert a mihaszna népnek nincs hazája. Nekünk pedig van! Sajnos kevés a pénz, és nem úgy fejlődik a falu, ahogy talán kellene, de nem baj. A tisztességes munka előbb-utóbb meghozza a jó eredményt is. - teszi hozzá, és idős kora ellenére szorgalmasan lapátolja az összegereblyézett szemetet, száraz leveleket.

– Mindent elolvasok, ami a mi Kossuth Lajosunkról szól! - mondja kérdezetlenül a szülőház gondnokasszonya. –És nemcsak én, a faluban élők többsége is. Egymásnak adjuk azokat a füzeteket, könyveket, amikhez hozzájutunk. – sorolja. - Nézzen rám! - húzza ki az évek alatt kissé meghajlott hátát - Itt születtem Monokon, itt, ahol Kossuth Lajos, az egyetlen tiszta szívű, és a legnagyobb magyar ember. Ha elolvassa az életéről, tetteiről szóló könyveket, meglátja, ilyen ember csak itt Monokon születhetett! – néz, s a fátyolossá vált szemét nem törli meg. – Meg kell nézni az Andrássy kastélyt is! - fordítja el a fejét, és ezzel részéről be is fejezi a diskurzust.

A kétszintes kastély, a kultúrház, a közkút, a Kossuth szobor mellett, pontosan a szülőházzal szemben van. - Mi van mi „mellett”? – merül fel a kérdés, de ebben az esetben, itt a faluban most még ez nem kétséges. - A kastély hiába nagyobb - gondolja-, és a híres, sok kastélyt építő gróf egyik megmaradt épülete, amihez szép, nagy park is tartozik, azért Kossuth Lajos háromszobás szülői háza az, ami „mellett” az Andrássy örökség van. Ez nem veszi el, sőt nagyobb jelentőséggel ruhazza fel a szemközti, nagymagyar lakta épületet. Az Andrássy kastély most iskolaként működik. A nagyteremben láthatóak a még megmaradt falfestések. A hajópadló, amivel a járófelület van burkolva, még az eredeti, széles, egészséges deszkákból van. A lépcsőház széles kőlépcsői és kőkorlátai láttán ledöbben az utazó. Ha kicsit meg lenne tisztítva, olyan lenne, mint amikor még az Andrássy család és Kossuth Lajos édesapja járkált ezeken a lépcsőkön.

A folyosókról nagyméretű szobák nyílnak, amikben iskolapadok

vannak. De nem így a folyosó végén, még az eredeti berendezésével található kápolna. A kétszintes, karzatos, festménnyel, szoborral, padokkal felszerelt helyiséget freskókon megfestett szentek vigyázzák. Az idő vasfoga utolérte ugyan a kápolnát, de a betérőt nem mindennapi élmény éri, ha ide bekérezkedik. Valahonnan barátságos, kissé termetes asszony jön elő. Ő tereli a látogatót a kápolna irányába. Érthető az itt lakó emberek Kossuthoz való viszonya. A kis általános iskolás gyerekek, akik nap, mint nap idejárnak, ebbe az iskolába, ahol az Andrássyék birtokolták az egész környéket, ahol Kossuth Lajos édesapja is rendszeresen megjelent, hiszen itt állt alkalmazásban, és ahova nagy valószínűséggel maga a kisfiú, Lajos is elkísérhette az édesapját; akarva akaratlanul szívják magukba a múlt jövőt építő levegőjét, amit az ódon, még nem felújított falak ontanak rájuk. Azon a kőlépcsőn szaladgálnak, azon a kőkoriáton csúsznak le, amin a nagy ősök, és a magyar óra alatt azt a falfestést nézik, amit a kis Kossuth, mikor elkísérte az édesapját a kastélyba.

A turista, mikor kilép az évszázadok alatt elhasználódott épületből, és elindul a közkút felé, akkor ráébred. Itt nincs „mellett”. Kossuth Lajos szülőháza és az Andrassy kastély egy. Mindkettő a jövőt biztosítja. Így, együtt. Azt a látásmódot, azt a magyarságtudatot, azokat az erényeket, amikre az itt élők és a falu szülöttei büszkék. Bárhol járunk, ha monoki születésű emberrel találkozunk, akkor az azon nyomban kiderül. Egyenes derék, szemében büszkeséggel, és még nagyobb szeretettel mondja, én monoki vagyok, ahol a legnagyobb magyar ember is született.

Monok „mellett” van Golop. Talán kicsit kisebb falu, mint a nagy magyar szülőfaluja, de a főutcára igyekvő zezugos, kicsi és keskeny utcák elbűvölővé teszik. Apró patak szeli át a községet. A „mellette” lévő hegy ugyanaz, aminek lankás, szőlőültetvényes oldalát Kossuth Lajos is nézhette gyermekkorában. Ha megkérdezik az idevalót, hogy merre van Golop, akkor a legnagyobb természetességgel mondja: - Hol lenne? Hát Monok „mellett”.-

Ha valaki azt gondolná, hogy a golopi ember olyan, mint a monoki, hát az nagyot téved. Mert a kis falu szülötte még jobban büszke a legnagyobb és legtisztább szívű magyarra, mint Monok lakói. De őrzik ők a saját emlékeiket is. Így a két Vay házat. Amiből az egyik a kastély, de a másik is érdekes építmény. Helgának hívják Helga az egyszintes kastély „műemlékes” diplomával rendelkező vezetője, gondnoka, felvigyázója, mindenese egy személyben. – Ezzel sok munka van, de nagyon élvezem. Már régebben elhatároztam, hogy megmentem a falunak a Vay kastélyt. Sikerült is a bútorok egy részét is megóvnom. Most címerkiállítás rendezetünk be négy teremben. Több száz magyar nemzeti és családi címer található. Nem mondom, hogy egymást érik a látogatók, de azért jönnek. Szerintem sok mindent megtanulnak. Én az egyetemen kezdtem a magyar címer kultúrával behatóbban foglalkozni. Egy évet kellett latint is tanulni hozzá, de úgy éreztem, az ehhez nem elég. Most már több nyelv mellett latinul is rendesen elboldogulok. – mondja teljesen átszellemült arccal, közben némi bizonytalanságot lehet felfedezni a hanghordozásában: - Vajon érdekli egyáltalán az utazót az, amit mond? - de egy érdeklődő kérdés után lelkesen folytatja: - A címer szinte mindent elárul a nemzetről, családról. A címerkészítésnek fontos szabályai vannak, amiket be kell tartani. Például csak öt színt lehet használni. A különböző szimbólumoknak is meghatározott a helyük. Amikor még az emberek közül csak kevesen tudtak olvasni, nagyon fontos volt a címerkészítési szabályok betartása, ismerete. Így tudták megkülönböztetni az egyik családot, vagy nemzetet a másiktól. A csatákban nemcsak a pajzsokra festették a címerüket, hanem a ruhájukra is rá volt hímezve. Mostanában ismét divat lett. Sokan megkeresik valamelyik ősük címerét és azt kezdik ismét használni. Ugyanakkor sokan hiába nyomoznak a múltban éltek dolgai után, nem lelik. Egyrészt azért, mert messziről vetődtek erre a tájra, vagy a nagy háborúk, vándorlások során feloldódtak, eltűntek, a feledés homályába vesztett - az esetleg soha nem is

volt - címerük. Ezért aztán ők most készítették el a családi címerüket. Természetesen ezekről nem maradnak le a nemzeti kötődés szimbólumai. – mutogatja a falon lévő színes, szép kivitelű képeket. A bemutató időközben átalakul. Mikor belép ide a látogató, a sok különleges címer köti le a figyelmét, de amint Helga, a fiatal lány beszélni kezd, percről percre simulnak be a falba a címerek, pedig nem lettek homályosabbak. Ott lógnak a látogató előtt, de már nem ők töltik be a teret, hanem a lány, akinek szakmai elhivatottsága mindenkit magával ragad. Még a címereket is, pedig nem először hallják a barátságos, értelmes magyarázószöveget. A látogatók, amikor később visszagondolnak a golopi kastélyra, na meg az előtte álló érdekes magtárra, akkor az a lány is megjelenik, Helga, aki biztosan meg fogja őrizni nemcsak a golopi kastélyt, de magyarságát is.

A golopiak magyarsága egyet jelent nemzetük feltétel nélküli, őszinte szeretetével, tiszteletével. Szeretik falujukat. Tisztelik a Vay családot, akik gondját viselték az itt lakóknak. De mindeneke előtt a magyar hont. Ezt a mi országunkat szeretik és csodálják. - A golopi embert bármerre is veti a sorsa, mindig visszajár a falujába! – mondja az öreg néni a patak „melletti” kicsi házának udvarán. Ő az, aki minden alkalommal, ha meglátja a Dunát, a Tiszát, az alföldi rónaságot, ahol a tikkasztó nyári forráságban a madár is meggondolja, hogy felrepüljön-e, vagy egy őzikét, amint megérezve a veszélyt néz szembe az emberrel, mindig boldogan csodálkozik. – Nézzétek! - tárja szét a kezét és mutatja a tenyerét - Milyen gyönyörű ez a mi hazánk, ez a törekeny ország, amit Isten azért teremtett, hogy megmutassa mind azt a szépet, ami az embert emberré teszi. A golopi nem áll ellen a fejlődésnek. Elfogadja és használja a technikai vívmányokat. Úgy őrzi a hagyományait, hogy ismeri a hazája, a magyar hon több mint ezer éves történelmét. Ez a szegény, sorsüldözött, tehetséges magyar nép úgy maradt meg, hogy mindig nyitott volt a világra, de úgy, hogy soha nem engedte a magyarságát hátrább sorolni. – mondja, és köténye

zsebéből apró magvakat szed elő, miután megnézi, visszarakja őket.

Helga még sokáig integet a Vay Kastély ajtajából a turisták után. Az autóban ülők még egy jó ideig nem tudnak megszólalni. Nemcsak a muzeológus hölgy előadása miatt, hanem az idős, élete során sok tapasztalatot összegyűjtött Annuska néni mondatai miatt sem. A fejkendő, ezüst hajú, az udvaron gyomláló néni olyanokat mondott nekik, amiket meg kell emészteniük. Szépen fűzött mondatai ott csengenek még a fülükben. Az autó duruzsolása, a rádióból szóló zene sem nyomja el. - Nincs szebb ország a mienkénél. Vigyázzanak rá! Itt minden, a legkisebb madártól, a legnagyobb fáig hozzánk tartozik. Nekik is kedves ez a hely, mert egyébként nem itt lennének. Nem szabad elengedni, elüldözni, kivágni, elterelni, tönkretenni egyet sem belőlük. Mert akkor a saját karjukat, lábukat vágják, és észre sem veszik, mikor elvéreznek. A mi népünknek soha nem volt könnyű a sorsa. És mégis boldogan tudtunk élni. Mert mindig dolgoztunk, és soha nem felejtettük el a magyarságunkat. - ezekkel a szavakkal engedte útjukra a tőle egy pohár vizet kérő utazókat. - Ugye Kossuth Lajos házában is voltak? - szól utánuk, de csak a nagy magyar nevének említése miatt, hiszen tudta ő, magyar ember ki nem kerül a Kossuth Lajos szülőházát, ha azon a vidéken jár.

A hegyes-dombos vidéken hiába vannak egymás „mellett” légvonalban az itteni híres települések, mégis meg kell kerülni egy-két hegyet, mire a következő helyre ér a turista. Hollóháza - mutatja a tábla. A régmúlt időben a Füzéri birtokhoz tartozó hely a porcelán manufaktúrájáról híres. Ennek megfelelően három helyen is kínálják megvásárlásra a termékeiket. A saját múzeumban nyári táboros diákok sakkoznak a porcelán figurákkal. Többen körbe állják őket és vitatkoznak is.

A rejtett hangszórókból egyszer csak felhangzik az olimpiai közvetítés. A kézilabdás fiúk játszanak. Az idegfeszítő meccs alatt a sakkozók abba hagyják a játékot és a vitát. A látogatók ugyan

a tárgyakat nézik, de a Londonban küzdő magyarokat látják. Mikor aztán az utolsó pillanatban kiegyenlítettünk, hatalmas felkiáltás tölti be a tányérok, kancsók, poharak közötti teret. Volt, aki úgy vélte, látta, mikor Száz Endre porcelán képén a borzas hajú nő nagyot kacsintott, és ettől egészen szép lett az arca.

- Hol lehet itt valamit enni ilyenkor délben? - kérdezi az izgalomtól megéhezett turista. - Itt van a kanyar után a bolt, ott van minden. - igazítja el az egyik ittlakó. A kis üzlet zárva. - Vásárolni szeretnének? - szólítja meg őket a közeli kocsmá teraszáról egy kissé testes férfi - Igen! - hallatszik a bátortalan felelet. - Jó, akkor jöve! - áll fel a söre mellől. - Mindig nyitva vagyok, ha kell! - mondja, nem mentegetőzve, hanem magától értetődően. - Természetesen szendvicset is csinállok. Van hozzá paradicsom, paprika, meg minden, ami kell. Üljenek ki a patakpartra, innen talán hatvan méterre, és ott jól is fog esni. Adok kéztörölt, és ott a raktárban meg is moshatják a kezüket. - teszi hozzá. A patak kicsi, tényleg csörgedező. „Mellette” - és megint a „mellette” - nagy, majd méteres mérges csalánok. - Azért van változás errefelé is! - jegyzi meg a turisták, hiszen a régi időben a csalánt felvágva a kislibának adták, nem hagyták lábon. Azért a hangulat az megmaradt, és a szendvics is jó. A csalánba pedig nem kell beleülni.

Hollóháza „mellett” van Füzér, vagy Füzér „mellett” Hollóháza? Végül is ebben az esetben mindegy. Hiszen mindkettő egymás „mellett” haladva emeli a másikat maga mellé.

Füzér. Egy autóbusznyi turista sorakozik a kicsi faépület előtt. A vár tövében a parkírozótól egy jó sétára állították fel a pavilont. - Egy diákjegyet a kedves hölgynek? Mondja nevetve, kihajolva az idős pénztáros úr az előbb nyugdíjas igazolványt bemutató látogatónak. - Nekem nem kell az igazolvány. Látom én, hogy diák tetszik lenni! - teszi még hozzá. Nevetnek. Nemcsak ők ketten, de a többiek is. - Én igazi diák vagyok! - lép a kicsi ablakhoz egy fiatal, szép arcú lány. - Akkor kegyednek csak egy vonaljegyet adok. Nem retúrt,

mert itt tartjuk! - replikázik az úr, és ettől még jobb lesz a hangulat. Ami jól is jön, mert a pavilontól ellépve, több száz fából és sok sziklából úgy ahogy kiformázott lépcsőn kell felgyalogolni a vár bejáratához. Többen megállnak közben és nézelődnek lefelé. Hagyják, hogy aki jó cipőben, nem pedig papucsban, vagy magas sarkúban vágott neki, és szusszal is jobban bírja, hadd menjen előre. De a lejjebb még virgoncok is lelassulnak a célegyenes kanyarja előtt. Itt a sziklákon kell megkeresni a biztonságosnak ígérkező helyet. Aztán a kapu előtti utolsó, tizenvalahány, magas felléptű falépcső megtétele után boldogan járkálnak a környéket uraló várban. Körbe lehet járni, s a széles falak miatt a szokásos, „Köpjünk le a magasból!” gyermekjáték itt elmarad.

Hárman dolgoznak lenn a vár közepén. Egy csigán lévő drótkötelet irányít egy lány, két fiú pedig a vödörszerű edényben felhúzott saras földet rakja egy talicskába. – Van lenn valaki? - kérdezi a turista. Mintha nem tudná, hogy igen. - Igen. Tizenöt méter mélységben tárunk fel. Ilyen égett, korhadt gerendákat találtunk eddig. - mutat oldalra a lány egy üszkös fadarabra. - Majd megnézik a szakemberek és eldöntik, mi legyen vele. - teszi hozzá. A két fiú egyike közben kötelet köt a talicska elé, ami időközben tele lett, s befogja magát. A másik a talicska szarvát ragadja meg, s így nyomják fel a vár legmagasabb placcán kialakított csilléhez. Az innen kiépített egy kilométer hosszúságú drótkötélen csille fut. Ezzel hozzák fel a javításhoz szükséges, s küldik le a feleslegessé vált anyagokat.

– Amikor épült a vár, akkor ebből a hegyből bányászták ki a követ a falakhoz. - magyarázza a kisfiúnak egy apuka. A felesége a kisebb gyermekkel az ölében réved a messzibe. – És ott mi van, apa? - kérdezi a fiú, miközben a kialakított kút környékén dolgozó fiatalok felé mutat. - Dolgoznak, de nézd csak ott messze azt a fehérséget. Ott van egy kőbánya, látod? Bár nem hiszem, hogy onnan hoztak volna követ, mert ide felhozni még lóval sem tudták, legfeljebb a hátukon. - mondja, de jobbára magának,

mert a kisfiú figyelme a csigára irányul, amivel a sáros anyagot húzzák fel. A férfi a felesége felé néz, akit szemlátomást túlságosan nem érdekel a vár építése, de azért megértően bólogat a férjének.

Visszafelé, a pavilonnál változatlanul jönnek a nyugdíjas diákok és a retúrjegy nélküli szép asszonyok, lányok. De sok a pedagógus is, akik az igazolványukkal szeretnének egy kis árengedményt elérni. – Sajnálom, az itt nincsen – mondja kihajolva, komoly arccal a pénztáros –, de van képeslap és a hegy északi oldalából bányászott, szépen becsomagolt achátkő. – teszi hozzá mosolyogva. – Remélem, lassan elindul a vár felújítása is! – tájékoztatja kérdésre az utazókat. A jól értesültek hanghordozásával adja elő: – Már egy jó ideje megvan a pénz is rá, de a muzeológusok kutakodnak. Az pedig eltart egy ideig. Mi reménykedünk, hogy már nem sokáig turkálnak, és jöhetnek az építők. Biztosan nem lesz egyszerű a dolguk, de azért azt ne felejtjük el, a régiek is megépítették, pedig akkor még nem volt úrhajó. Igenis, kérem szépen! – válaszol a soron következőnek, aki bottal a kezében, nehézkesen lépegető, a középkorúnál kicsit idősebb asszony. – Retúr, vagy vonalat tetszik kérni? – teszi fel huncut mosollyal az arcán a kérdést a pénztáros. – Lehet választani? – kérdez vissza a botjára támaszkodó hölgy. Nem érti a vicces kérdést. – Természetes hölgyem, de ott fent nincs igazából semmi, ezért azt javaslom, retúr tessenek váltani. – Jó, rendben. Egyébként van különbség a kettő jegy között? – Az nincs, egy árban van, sőt, csak egyféle jegy van! – válaszolja a kicsi ablak mögött ülő férfi, és kacsint egyet. Most értette meg a hegyet is bevállaló látogató, hogy miről van szó. – Jaj, maga, maga! – mondja, miközben nevetve elindul a tengernyi lépcső felé.

– A vár külső falát újítják fel, és takarítják ki a mögötte lévő árkot, – folytatja a tárgyilagos tájékoztatást pénztárosunk – de addig még biztosan sok minden történik. – fejezi be, azt nem lehet tudni, mire gondol. – Mi történhet? – fut át a turistán a kérdés. A török hadak biztosan nem jönnek, hogy meghódítsák a várat. Inkább a magyar

nép apraját-nagyját lehet itt látni, amint túracipőben, ruganyos lábbal, magas sarkúban, s alig szoknyában, bottal, papucsban és még megannyi különféle öltözékben indulnak a várnak. Fent aztán legszívesebben kiabálnának egy nagyot: Miénk a vár, tietek a lekvár! Leereszkedve a várból, a fáradt turisták azonnal a büfé felé veszik az irányt. Alig akad olyan turista, aki a nagy megmérettetés után ne akarná megjutalmazni magát. Fogy a jégkrém, fagyi, a faragott bot - ki tudja, majd a következő hegyre jó lesz -; aztán a virsli mustárral, tálcán, vagy éppen kiflibe nyomva. Akad, aki megelelgszik képeslap-pal, zacskós rágcálnivalóval.

A turista még sokáig nézeget visszafelé és keresi szemével a környék fölé magasló várfalakat. Nincs messze, sőt szinte a vár „mellett” van egy város, errefelé minden út nem Rómába, hanem Sátoraljaújhelybe vezet.

Sátoraljaújhely. Az itteniek és a környékeliek lerövidítve Saújhelynek is hívják. Kossuth Lajos is városának tartotta e helyet. Aki végigsétál a főutcáján megérzi, mert megérinti a történelem. Három nagy épület magasodik tekintélyt parancsolóan egymás „mellett” a város északi felén. Az egyik az ügyészség, a másik a rendőrség és a harmadik a híres börtön. Az utóbbi épület pincéjében Klára fogadja a betérőt. Itt található a börtönkiállítás. Nemcsak az intézmény múltját tekinthetik itt meg képeken és a kiállított tárgyak segítségével, de a kényszerűségből itt lakók alkotásait is. - Ezek között van egyedi alkotás, amit hobbiból csinálnak a rabok: kerámia, olajfestmény, és egyéb dolgok, de nagy ágynemű- és törülközővarró üzemünk is van. - mondja. - Tessenek körbe nézni, ha valami kérdés van, szívesen segíték. - teszi hozzá. A börtönkiállítás igényes. - Csak azt nem vallották be régen a kínzások hatására, amit nem kérdeztek. - állapítják meg a turisták, amint megbeszélik a látottakat. - Szörnyű, mit képes az ember a másik ember ellen tenni! - tesz hozzá. - De jó, hogy ebben a korban élünk! - nevetik el magukat. Aztán hamar lehervad a mosolyránc az arcról, hiszen errefelé legké-

sőbb délután ötkor már zárva van az üzletek többsége. Sokat kell kutakodni egy üveg víz után, mire sikerül a szomszédokat oltani. Az egyik főutcai kisbolt tulajdonosa felismerte a lehetőségeket, ami a többi bolt bezárásából adódott, és olyan nagy forgalmat bonyolít, hogy bizony sorba kell állni. A főtér szép, az emberek barátságosak és nyugodtak. A börtön és az ott raboskodók nagyban meghatározzák az itt lakók életét. Sokan dolgoznak a börtönben; a rabok hozzátartozói, ha lehetőségük engedi, itt keresnek albérletet, hogy közelebb legyenek a szeretteikhez.

A turisták megígérik maguknak, visszajönnek Sátoraljaújhelyre. Több időt kell itt eltölteni, elsőre nem baj, ha csak futólag tértek be. Útközben már ráhangolódnak arra a helyre, ami arról híres, ami az ember „mellett” van, ha jól akarja magát érezni.

Szerencs. Odafelé a turista felidézi a gyermekmondókát, ami Győrről szól: Gyere Gyuri Győrbe, győri gyufagyárba, gyufát gyújtogatni! S ennek a szerencsi megfelelője itt fogalmazódott meg a turistában: Gyere Maci Szerencsre, szerencsét próbálni, és sok szerencsi csokoládét enni. Így született meg Csoki Maci alakja. Ki ne ismerné széles e hazában a Szerencsi Csokoládégyárat. Ha nem is járt ott, de hallott róla és ízlelte, élvezte a gyár csoki különlegességeit. – Nincs nyitva a gyár üzlete. - mondja a biztonsági őr - Amióta eladták, nem is látogatható. Nem úgy, mint régen. - Aztán látva, hogy a turistának lefagy a mosoly az arcáról, (e gyár termékein nőtt fel) folytatja. - Ha a kereszteződésnél balra fordul, nemsokára elér egy üzlethez, amire ki van írva, hogy a gyár termékeit ott lehet megvenni. Odamenjenek. Az ugyanaz, de nem a gyárhoz tartozik, - Tényleg könnyen megtalálható a csoki illatú, nagy alapterületű bolt. Igényes belső kialakítással, bútorzattal. És, ami a legfontosabb, magyar csokoládéból készült termékekkel. Van itt minden, amit a régmúlt időkben is gyártottak. Felsorolni is nehéz lenne. Talán az ízük is hasonló a régihez. Nehezen, többszöri neki indulással tudnak csak kilépni a turisták a jó illatú

szentélyből. – Hiába, tudja ez a Csoki Maci, mi a jó! - néznek össze. Ha a boldogságtól repülni tudnának, akkor most biztosan felemelkednének a felhők közé, s vinnék minden szeretettüket. – A csokoládé közösségbe szervezi az embereket! – lelkesedik a turista.

Közösség! Az emberi közösségek építése hosszan tartó, sok lemondással járó munka. Csak a nagyon elhivatott emberek képesek a kitűzött cél érdekében, töretlenül a közösség építésén munkálkodni. Olyan ez, mint egy ház, épület felépítése. Milyen sok téglát, betont kell a helyére rakni, nehéz, megerőltető, férfias munkával; hóban, fagyban, negyven fokos hőségben, állandó szélben, vagy huzatban, mire elkészül a nagy mű. Mennyi lemondás, a saját érdek háttérbe szorítása kell ehhez. Mikor az építő hazamegy, és egyedül találja magát a lakásban, akkor döbben rá, a háznak ára van. Aztán a megépített épület életre kell. Most már az építőtől önállósulva telnek napjai. Az építő boldog.

A váci fehér templom a dóm „mellett” van, a Március 15-i téren. Három templom is van itt egymás „mellett”. Ezért aztán mindenki megtalálja a számára legmegfelelőbbet. A fehér templomban ma Árpád és Adrienn köt házasságot, Isten és a jelenlévők színe előtt. A ceremónia kezdete előtt visszafogott, boldog feszültség érezhető a padsorokban ülő munkatársak és a családtagok között. – A környéken négy fagyfaltozó is van - mondja a sekrestyés az érdeklődőnek -, ha valaki az esküvő után a kollégáit szeretné meghívni egy kis édességre. Én a legjobban azt a fagyit szeretem, amit a templom mögötti cukrászdában főznek.

Az utolsó padsorban szépen felöltözött, idős hölgy ül. Szemlátomást nem az ünneplő közönség tagjaként van jelen. - És miért tetszik szomorúnak lenni? - kérdezi tőle az egyik férfi. – Nem vagyok én szomorú. Miért is lennék? Van két szép felnőtt fiam. A Zsolt és az Attila. Nagyon jó, rendes gyerekek. Vannak unokáim, menyeim. Mindenki nagyon rendes. – Hát a férje? - Az, hála az

égnek már nincs. Több mint harminc évet éltünk egymás mellett, de ötvenet vitt el belőlem. Már száz éve halott. Gondolhatja, nem járok ki a temetőbe túl sűrűn. Évente egyszer, novemberben. Az is elég. Ide szeretek jönni, a templomba. Sajnos a gyülekezetben többnyire öregek vannak, olyanok, mint én. Kevés a fiatal. Pedig nagyon jó papunk van. Ma reggel is szépen beszélt.

A leendő feleség, Adrienn munkatársai régi szokás szerint készültek. Kicsi zacskót szorongatnak a markukban. A zacskókban két - három marék rizs van. – Megkérem magukat, ne a templomban szórják szét a gyermekáldást hozó szemeket. Inkább kint a téren, legalább a madarak is jól járnak. – Ekkor megszólal a zene, és bekísérik a fiatalokat.

A plébános úr mielőtt beszélni kezd, körbenéz, majd a szeretetről beszél. Arról, hogy a szeretet hosszabb az életnél, még a halál után is tart. Aztán a megbocsátásról. Arról, hogy Jézus azt mondta, nem hétszer lehet megbocsátani, hanem hétszer hetvenszer. – Fiatal koromban, talán harminc éve - mondja a pap. A padso-rokban megdöbrent arccal néznek felé: Ő is volt fiatal? De nem sokáig hagyja őket elkalandozni -, elém jött egy fiatal pár. Kértek, adjam össze őket. A nevük József és Mária volt, mint a szent házaspáré. Az esküvő előtti beszélgetés alkalmával megkérdeztem a vőlegényt: „Józsikám, miért akarja elvenni a Mariskát?” Tudják ez Csongrádon történt. Az alföldi ember nem bőbeszédű. Olyan, hogy háromszor is meg kell kérdezni, mire egyszer felel. Nézett rám, jó hosszán, aztán azt mondta: „Hát azért, mert szeretném, ha boldog lenne!” – Itt, ennél a mondatnál megállt egy percre. Tekintetét a nyitott bibliára fordította. A templomban lévők arca egyszerre derült fel, mikor folytatta. - Örömmel adtam őket össze. Hiszen nem az ego, az én, az önzés volt az erősebb, hanem a másik szeretete. És ha ez így van, akkor biztosan örökké fog tartani ez közöttük. - Ezen szavak után az ifjú házaspár boldogan esküdtek hűséget, kitartást a párjuk mellett, a jelenlévők pedig elgondolkoztak a saját életükön. Csendben, karonfogva kísérte ki őket a plébános úr a templom előtti térre. Magdi, az utolsó sorban ülő

asszony, aki csak ritkán megy ki a temetőbe az ott nyugvó férjéhez, sem tudta becsukni a fülét a megbocsátás Jézusi tanítása elől. A többiek is nehezen állnak fel a padosorból. Együtt voltak, egy közösséget alkotva, amiben nagyon jól érezték magukat. Boldogan hallgatták volna tovább az idős, tapasztalt, Isten ígését hirdető papot. Talán nem mindegyikőjük volt büszke önmagára a szeretetről szóló tanítás kapcsán, de talán megbocsátottak maguknak.

A téren aztán nagy hévvel szórták a kiporciózott rizsszemeket az ifjú pár esküvői frizurájára, ruházatára. A mennyasszonyból lett szép, szőke feleség, s arcáról a sorban gratuláló férfiak és nők koptatták le az alaposan elkészített sminket. A jó kiállítású férj esetében a férfiak erős kézzorítással adták tudtára az ifjúnak: „Jó lesz vigyáznod, mert igencsak szép a feleséged, és mint tudjuk a nőt nem megszerezni nehéz, hanem megtartani.” Némelyik gratuláló, mikor megpaskolja az újdonsült férj lapockáit, egyben azt is tudtára adja, most aztán már nem szeretné meglátni más nők körül, azt hagyja azoknak, akik még nem tettek az Isten házában ígéretet senkinek. A nők pedig ajkukat nyomkodják a szmokingos férfi arcára. Ha valaki ügyes, akkor még el is csúszhat egy kicsit a „jókívánság puszi” és elérheti az érzéki férfi szája sarkát. Akkor aztán mindketten úgy tesznek, mintha mi sem történt volna, de ez csak a látszat, mert a nő máris sikerként raktározza el a kicsi semmit, míg a férfi szeme sarkából utána néz a szemtelen birtokháborítónak.

A látszólag nagy összevisszaságban lassan rendeződnek a sorok. Az ifjú házaspár és a családtagok maradnak utoljára. A többiek fagyizni térnek, majd közösen hazaindulnak egy bérelt busszal. A buszban mindenkinek megered a nyelve. Hirtelen sok mondanivalójuk támad. Míg Vác felé menet csendben ült a társaság és nagyon lassan érték a templomhoz, addig visszafelé boldog zsongás töltötte be az utasteret, és nagy bánatukra hamarabb visszaértek, mint szerették volna. Tanúja voltak valaminek, amire mindig emlékezni fognak.

Az esküvő helyszíne „mellett” lévő épületsoron, jellegtelen ajtó oldalán feltűnő felirat csábítja a kíváncsiskodókat.

- A Domokos rendi Fehérek templomának padlója alatt találtak meg a másfél száz éve befalazott kriptát. A renoválók legnagyobb döbbenetére 262, többnyire jó állapotú koporsót találtak, benne a mumifikálódott emberi testekkel. - magyarázza a betérő látogatóknak László, a templom „melletti” kiállítóterem pincéjében. - Nézzék meg - mutat az üveg oldalú és fedelű nagy tárolóra -, itt van - s mondja a nevét -, aki szabómester volt az ő korában. Tudják, akinek a végrendeletét is olvashatták az előző helyiségben. Azt ugyan nem ő írta a saját kezével, hiszen akkor még nem tudott mindenki írni, bár már ma sem - teszi hozzá huncut mosollyal -, hanem diktálta. Ha jól megnézik, látszik rajta, jól élt. Vagyona is volt rendesen. Nézzék meg az arcát, a kezét, ami a zsírtól kipattogzott, amikor mumifikálódott. Látják? Nagyon szépek a fogai. De nemcsak neki! - fordul a másik tároló felé. - Ennek az asszonynak is, nézzék! - A turisták alaposan megvizsgálják az üvegfalon át a nő arcát. Igen, tényleg egészségesek a fogai. - Ezen az asszonyon látszik, hogy vékony volt, a mostani divatnak megfelelő lehetett az alkata, arca, mert nincs rajta pattogzás. - folytatja László. - Nincs mit csodálkozni rajta, akkor még nem nagyon ettek az emberek cukrot. Legfeljebb gyümölcsben. Egyébként mindegyik mumifikálódott testnek jók voltak a fogai - lelkesedik. - Sajnos sok az apró koporsó is. Ez egy újszülött csecsemőé lehetett. Hiába, az 1700-as években még nem volt ritka egy családban a tíz gyerek sem, és bizony abból jó, ha megmaradt három-négy. - mutat a fal mellett, mellmagasságban elhelyezett, kenyértartó nagyságú koporsóra. - Aztán itt van ez a díszes koporsó - fordul a terem közepe felé. Állványon egy teljes méretű, faragott lábú koporsó áll. A négy kicsi, tömzsi láb, mintegy komódot tartja a jellegzetes alakú lábát. Ennek az oldalára a férj ráíratta a fájdalmát. - mutatja, és hangosan olvassa a jól kivehető szavakat. - Képzeltetik, a harminckilenc éves felesége meghalt. Hallották, nagyon jó anya és még jobb feleség volt, aki életének legszebb időszakában ment el. Nagy bánat érte ezt a csalá-

dot, hiszen előtte egy évvel a 16 éves lányuk került le a kriptába. Gondolom, ez is hozzájárult az anya halálához. Na, kiöntöm a vizet a kannából, amit a gép összegyűjtött, mert nagyon nagy a páratartalom a pincében. – mondja és nagyméretű, műanyag marmonkannát cipel fel a lépcsőn. – Vigyázni kell a fejjel, mert könnyen beverheti az ember a plafonba. Gondolom a lépcsőt utólag építették, azért lett egy kicsit alacsonyabb. – teszi hozzá. – Én ugyan még fiatalnak érzem magam, bár már nyugdíjas vagyok, de azért, már meg ne ijedjenek, gondoltam arra, ha majd egyszer úgy érzem, hogy eljött a vég, akkor csak be kellene feküdnöm az egyik koporsóba. Ott aztán én is mumifikálódok majd, és nézegethet az utókor. – Viszi fűjtatva a nehéz kannát, és megáll, mert nagyot nevet az ötletén. – Én meg majd maga mellé fekszem! – mondja a turista. – Azt már nem! Meg ne haragudjon, de én nem vagyok olyan, mint ami most divatos. Én a lányokat szeretem! – néz az oldalt álló nőre, és nagyot kacsint hozzá. Ősz, dús hajával, tekintélyt parancsoló alkatával, barátságos közlékenységével és tájékozottságával elismerő pillantásokat kap a gyengébbik nemtől. – Na, én sem úgy gondoltam, hogy egybe, mert ahogy elnézem magát, jó ha egyedül belefér! – replikázik a turista. A pincében nyugvó, a 18. században elhalálozottak testei csendben hallgatóznak. A szabómester változatlanul az üvegfedél mögötti boltozatot kémleli, a fiatal nő, ha élne, talán azon gondolkozna, ki ez itt „mellette”, aki ő hozzá képest nagy lábon élt. A harmadik tárolóban lévő újszülött körme megnőtt. A feje kicsit torz. Ő sajnos még éppen csak belekóstolhatott a világba, s máris továbbállt. – És tudják miért falaztatta be II. József? – kérdezi még a kapu alatt a jó kedélyű tárlatvezető. – Mert annyira erős volt a szag a templomban, hogy panaszkodtak a hívők. A kiállítóteremben megnézhetik a restaurált ruhákat, cipőket. Érdekes párhuzamot vonhatnak az akkori divat és a mostani közé. – mondja, és máris nyitja az ajtót.

Ki tudná megmondani miért nyílt a főtér négy fagyizója közül az egyik a sok bútort, lábas koporsót őrző pince „mellett”. A tulajdonos

valamit tudhatott, mert a turista, ha feljön a halottak közül, biztosan azonnal ide veszi az irányt. Linda tárt karokkal várja a vevőit. Nem azért kell neki udvarolni, hogy jól merítse meg a kanalat az édességben, hanem éppen az ellenkezőleg! Ha nem szól neki a betérő, hogy neki kevesebbet pakoljon, akkor egy gombóc árértékűt is kap, annyira megpúpozza a fémesszközzel a tölcsért. Jókedvű a fiatal lány. Ami egyáltalán nem csoda, hiszen hogyan is lehetne ilyen sok, szép és főleg finom édesség között búslakodni. Biztosan nem jut eszébe, hogy a „mellette” lévő kapu mögött, lent a pincében állnak a bútor lábú koporsók egymás hegyén-hátán, miközben az üvegvitrinben hárman figyelik a látogatók viselkedését.

A fagylalt éppen elfogy a tölcsérral együtt, mire a turista a tér „melletti” híres dómhoz ér. Itt soha nincs egyedül az ember. Nemcsak azért, mert Isten házában van, hanem a sok látogató miatt is. Az oldalt felállított kis asztal mögött ülő idős hölgy boldog, ha valaki vesz tőle valamit. Nem feltétlenül a befolyt pénz miatt, amit egyébként azonnal egy előtte lévő papírdobozba tesz, hanem az érdeklődéstől érzékenyül el. Látszik, érzelmileg is erősen kötődik ezen épülethez, az Isten e nagyszerű házához, amivel szemben van a püspök atya székhelye és otthona. Az épület „mellett” lévő, egy vihartól megtépázott parkot kérésre megmutatja egy itt vendégeskedő, ifjúnak mondható pap, és ezzel nem várt, nagy örömet szerez a látogatóknak. - Sajnos kevés a csapadék, és szörnyű viharok is voltak idén, ezért nem igazán szépek most a park fái. De azért akad itt látnivaló bőven. Ez mamutfenyő, aminek a testvére a Szarvasi Arborétumban van. Kicsit szárazak az alsó ágai, de Isten segítségével, talán nem szárad ki. Aztán ez a, én csak úgy hívom: szivarfa. Ilyen nagyot még sehol nem láttam. - mondja és nagy léptekkel halad tovább. A turisták utána. Próbálnák lassítani a látogatás ütemét, de a hosszú lábú férfi nem engedi a hosszas nézelődést. - Arra nem megyünk, mert ott nincs különösebb látnivaló! - irányítja a követőit. - A püspök atya szereti az állatokat, van neki

néhány tyúkjá, csibéje az elkerített rész mögött. - teszi hozzá, egyúttal rámutat az egyházi méltóság első emeleti ablakaira is. – Hát, ennyire volt most lehetőség. Sajnos fel nem mehetnek. Isten óvja önöket! - nyitja a nagy tölgyfakapuba vágott ajtót, aminek mindkét szárnyában kicsi, kerek üvegablakok vannak.

A kapu előtt fedélnélküli ember ácsorog. Nem szól, nem tesz semmit. Talán a jó szerencsére vár, vagy ki tudja? A biztonsági őr zárná be a kaput a látogatók mögött. – Maga mit keres itt? Már délelőtt is megmondtuk, menjen innen, itt nincs semmi keresnivalója! - szól határozottan, de nem agresszívan az egyenruhás. – Én nem voltam itt délelőtt, és nem akarok semmit. - válaszolja a szatyros ember, de nem mozdul. Az őr farkasszemezne vele, de az kitér előle. Az utca felé fordítja a fejét, arra néz. A biztonsági ember erre mintegy lemondóan legyint feléje, aztán nagy csattanással csukja, zárja be a külvilágtól elválasztó vastag kaput.

A látogatók megállnak oldalt, a kovácsoltvas kerítés előtt, és nekitámaszkodva a szépen megmunkált, míves mintáknak, újra végiggondolják a parki sétájukat. Innen is látható a nagy fenyő, aminek az alsó ágai kicsit bebarnultak, aztán a majdnem hasonlóan magasra nőtt szivarfa. Szemük a kezükben tartott, a székesegyházban vett nagy, bőrkötésű Bibliára téved. Elgondolkoznak. Megvették ezt a szép könyvet az Isten házában, ami már nem az első lesz az otthonukban. Ezzel az újonnan szerzett Bibliával együtt voltak ebben a kicsi paradicsomban, amiben az állatokat a püspök atya baromfi-ai testesítik meg, de a békesség, a természet hangja, illata, a kicsit lengedező szellő, mind a teremtés könyvében írtakat sugallja. És a pince, a földi élet végével való szembesülés helyszíne.

Elindulnak. A város sétálóutcájában csendben, magukba zárkózva haladnak. Nem szeretnék elengedni az érzést, a hangulatot, amit a kicsi, különleges park adott nekik. És akkor orrlyukukba a frissen sült kenyér illata kérezkedik be. Eddig a lélek kapta meg az ő táplálékát, most a test következik! Nem lehet ellenállni az éppen megsült,

jó illatú péksüteményeknek, és egyéb ínycsiklandozó termékeknek. Hosszan nézegetik az üvegvitrin mögötti tésztákat. Nem is csoda, hiszen hogyan lehet eldönteni egy perc alatt, hogy mit egyen, vegyen a turista, mikor legszívesebben mindegyikbe beleharapna. Igen ám! De van itt legalább húszfajta ínycsics, és mindegyiknek jó az illata, mindegyik friss és mindegyik szép színűre sült.

Nem tudnak választani. Teleszívják magukat az illattal, és kimennek az üzletből. Céltudatosan mennek a város központja felé, mintha ott várná őket valaki. – Csak el, el innen, minél hamarabb! - mutatja a testbeszédük, hiszen a pékség tanúja volt az ő döntésképtelenségüknek. Így haladnak talán ötven métert is, mikor egyszerre állnak meg, és szó nélkül megfordulnak, majd sietve, enyhe túlzással, futva igyekeznek vissza. Ott aztán a hölgyek már kitárt karokkal, és kitörő jókedvvel fogadják őket. – Tudtuk, hogy visszajönnek! És akkor miből, mennyit pakoljunk? - kérdezik. A kenyerek a polcon örömmel dörzsölik egymáshoz magukat, a vitrinben lévő sütemények pedig igyekeznek felhívni magukra a figyelmet, hogy őket vigyék, egyék. Most ezt nem hiába teszik, mert bizony majdnem mindenből választanak a megéhezett turisták.

Még akkor is a zörgő papírzacskókban kotorásznak a következő sütemény keresve, amikor a Duna mellett, a Dózsa György úton mennek andalogva Magyarország egyetlen diadalíve felé. Az ezerhét-százhatvanas években építették két hét alatt, mikor erre járt Mária Terézia királynő. De hiába volt a nagy igyekezet, mert miután megtudta, mennyire rövid idő alatt készült el a tiszteletére emelt építmény, nem volt mersze alatta áthaladni. Kivárta az időt. Mikor aztán később, a program végén visszafelé ment, akkor kipróbálta. Azt nem lehet tudni, mit érezhetett. Talán megkönnyebbült, vagy megdicsőült, hogy mennyire bátor volt, ki tudná már megmondani, de a Kőkapu, aminek errefelé hívják ezt a híres és egyedülálló ívet, azóta is áll. A győztes és nagyságos látogató köszöntését hivatott mutatni.

Közvetlenül mellette van a szintén nagyon híres börtön és fegyház. Az irodarész rácsos ablakai a diadalívre néznek. A fogvatartottak helyének oromfala viszont fölé magasodik a váci különlegességnek. Csak apró, berácsozott szellőzőnyílások mutatják, hogy a magas, rossz érzéseket keltő falak mögött emberek élnek. A hosszú, és több emelet magas fal alján kicsinek látszó ajtó nyílik, s miután egy férfi kijön, azonnal csapódik is be. – Azt lehet tudni hány elítélt van ott bent? - kérdezi meg tőle a kíváncsi turista. - Na látja, azt éppen nem lehet tudni! - mondja félvállról a megkérdezett és beülve az autójába indít és elmegy.

A turisták nekitámaszkodva az út melletti alacsony, földszintes házak egyikének, elgondolkoznak. Lám, itt van ez a dicsőséget, szabadságot, az emberi élet fontosságát mutató építmény, aminek megrendelője, építője örökre hirdetni akarta az ország királynőjének dicsőségét. „Mellette” a magas, félelmet keltő, érzéketlen, sima oromfal magasodik - szinte rátelepedve, lenyomva e nagyszerű építményt -, a börtön fala, ami mögött a fogvatartottak töltik a hiába elvesztegetett éveiket. És mindez a szépséges és egyben félelmetes Duna „mellett”. Ebben az esetben vajon milyen hatással vannak egymásra az egymás „melletiek”? Segítik a másikat, vagy éppen ellenkezőleg? Ebben az esetben a különbözőség az, ami felerősíti a másik másságát. Ettől lesz a börtön félelmetesebb, a diadalív fennköltebb, a Duna pedig nyugodt, a mindennapi hívságoktól mentes, önálló életet élő, tekintélyes.

Ha átsétálsz a Kőkapu alatt, megvan lehetősége annak, hogy valami megváltozzon az életedben. Lám, Mária Terézia királynő is ettől tartott, mikor elsőre kihagyta. Van, aki megdicsőül, és van, aki esetleg a börtönbe jut. Mindeközben a Duna csendesen, méltóságosan, a maga nagyságát, erejét rejtve, adja tudtára mindenkinek, a kapun túl is van élet! Kinek ilyen, kinek olyan, ki mit választ magának.

A turisták megkerülik a diadalívet, aminek az egyik lábánál

kerékpáros, hátizsákos diákok töltik pihenéssel az időt. Elolvassák a latin feliratot. A nyelv alapos ismerete nélkül próbálják megfejteni az üzenetet, aztán gondolnak egyet, és átmennek az ív alatt. Gyorsan lépnek át a két oszlop között. Megállnak. A diákok, ügyet sem vetve rájuk, beszélgetnek, nevetnek. Mégis, valami megváltozott! Érzik a gerincük mentén a belső feszültséget okozó, meghatározhatatlan érzést.

Aztán egy kismadár előjön rejtekéről, nagyot rikkant, majd azonnal el is hallgat. Az eddig sűrű autófolyam elapad. Egy árva lélek sem veri fel a járda porát. A fákon lógó levelek mozdulatlanul, szóttanul merengenek. A kerítés mögött dühösen ugató kutya elhallgat.

A turisták sietősen hagyják el a teret. Nem fordulnak vissza, pedig a város határában utolérte őket a gondolat: - Át kellett volna menni a Kőkapu alatt, és akkor nemcsak egyet rikkant a madár, elindul a kocsifolyam, előjönnek az emberek, és a kutya sem felejt el ugatni. - Nem baj, majd legközelebb! - nyugtatják magukat. - Ezeket a változásokat úgyis csak mi észleljük. - teszik hozzá, és nagyot harapnak a sajtos pogácsába.

A hétköznapi
hála

LOUISE & DREW
+ * U

Hála. Nem szeretem ezt a szót, mert amint valaki hálát vár, hálás lesz, alá- fölé rendező viszonyt rögzít, pedig mindketten tudják már abban a pillanatban, mikor az egyik kijelenti komoly arccal, mélyen a másik szemébe nézve: „Hálás vagyok Önnek!”, hogy ez nem igaz. A mondat elhangzásának pillanatában tisztában vannak vele, ez most egy játék. Egy közös, kétszereplős játék, ahol lehet egy csoport, egy nép, egy nemzet is hálás egy másik félnek.

Aki hálájáról biztosítja a másikat, mindent elkövet, hogy ez hihető legyen. Ez az ő játékának a lényege. Az adja a sikerét, ha látja, hallja, tapasztalja: célba ért. Ezzel az egy mondattal elérte azt, amit másoknak esetleg soha, vagy lényegesen több munkával sikerül. Olyan előnyökhöz jut a hálájával, amit soha nem remélt volna. Ez egy nagyon erős pszichés kábítószer. Aki hálálkodik és ezzel, mintegy kiemeli a másik nagylelkűségét, segítőkészségét, jószívűségét, éleslátását, egyszóval a mindennek feletti nagyszerűségét, akkor csak látszólag emeli maga felé a hálát elfogadót, aki megdicsőülten nyújtja a kezét lefelé, hogy felemelje magához - na nem teljesen, csak éppen hogy - a másikat. És persze azonnal igyekszik is megfelelni annak, amivé tették a hála során. Ez a szerepe a „háladrog” közös elfogyasztásának.

„Hálás vagyok önnek, mert a múlt héten, mikor a kutyám levizelte az ajtaját, nem rugdalta meg, és nem csinált belőle csetepatét. Tudtam én, hogy Ön egy nagyon intelligens és tisztességes ember. Még egyszer engedje meg, hogy nagyon hálás legyek önnek ezért.” - hangzik egy hétköznapi szituációban elhangzó mondat. (Ez nem azt jelenti, hogy ezek után nyugodtan pisiltehetünk akárhová.) A hálát elfogadó úgy érzi, most ő egy nagyon intelligens, megértő ember, akinek ugyan nem kell hálálkodikni, de ha az ebtulajdonos így érzi jól magát, akkor hálálkodik nyugodtan. Az soha nem árt. Ha legközelebb találkoznak a lépcsőházban, akkor szívélyesen és örömmel köszöntik egymást. A hála elfogadója mindig megkérdezi:

”Hogy van a kis kutya?”, a hálálkodó pedig beszámol. Mind a ketten tudják mi a szerepük, mikor következnek. ”A szomszédban lakó ember rendes, nem csinál balhét, ha a kutya odavizel a lábtörlőjére, bár a felesége kimoshatná jó erős tisztítószerrel és akkor nem érezné rajta a szagot.” A másik fél is egyre jobban érzi magát ebben a laza köszönőviszonyban. „Itt van például ez az asszony, akinek a kiskutyája levizelte az ajtómat. Nem bujdosott el, nem tagadta le, és nemcsak bocsánatot kért, de kifejezetten hálás is lett, mert nem utasítottam rendre. Végre valaki látja rajtam, intelligensebb vagyok, mint az itteniek. Hiába, az intelligencia adottság. Igaz, a szüleim is sokat tettek azért, hogy ilyen lettem.” Húzza ki magát önkéntelenül. „Azért leszoktathatná a kutyáját arról, hogy ne az én ajtómat szaglássza! Na meg a múltkor is elvitte a lábtörlőt és kimosta. Biztosan megint lehugyozta az a jószág. A feleségem pedig egész este duruzsolt a fülembé, hogy ”Ki tudja ő mosni a lábtörlőt, talán azt hiszi, hogy koszosak vagyunk?” Aztán, mikor a következő héten újra eltűnt a lábtörlő egy fél napra, helyette pedig egy használt, régi törülköző fekszik leterítve az ajtó előtt, már gyülekezni kezdett a viharfelhő a szomszédi jó viszony felett. „Szólj rá, mert ha én teszem, abba nem lesz köszönet! Ha a kis barátnőd nem tudja megnevelni a kutyáját, akkor ne tartson. Ma megint nem volt egész délelőtt itt a lábtörlő. Helyette egy szakadt, lyukas törülközőt tett le. Hát hol élek én? Ott, a város szélén?” - duruzsolja az asszony a férfi fülébe, abban a pillanatban, mihelyst az belép az ajtón. „Milyen kis barátnőm?” - kérdezi a férj, mert az egészből ez az információ jutott el hozzá. „A kutyás, ott szemben. Hallottam én, amikor hálálkodott neked: Nagyon hálás vagyok Önnek, hogy nem tette azt meg azt, mert Ön egy nagyon intelligens férfi. – gügyögi, elváltoztatva a hangját. „Nagyon hálás lennék drága férjem, ha holnap, útközben vennél egy lábtörlőt, mert ez a sok mosástól kezd szétesni.” Közben a kutyás hölgy az ajtaján lévő zárat fordítja el. A szürke, mozgékony állat már nagyon várja az esti sétát. Örömeiben ugrál a kinti világ felé, na meg a gazdájára. Mihelyst kinyílik az ajtó,

azonnal rohan a szemben lévő hely felé. Szemlátomást már csak megszokásból szaglássza meg az anyagot, amit a gazdája mosott utoljára tisztára, de idegen külső szagokat is felfedezni vél rajta. Azonnal tovább is szalad, aztán úgy hat-hét lépés után megáll. Visszanéz a lábtörlő felé és meggondolva magát odarohan. De most hiába emeli a lábát. Gazdája a rácsatolt nyakörvvel nagyot ránt rajta. "Na, most már elég legyen! Ha ilyen szemetlen vagy, akkor mosd magad és te hálálkodj, hogy nem kapsz ki!" - szól rá erélyesen. Másnap reggel a szürke eb a szomszédra is boldogan ugrik és igyekszik megnyalni a kézfejét. A férfi elrántja a kutyanyálás kezét a hálálkodó néglábulól. „Bocsánat, ne haragudjon! Csak tudja a kicsi is hálás Önnek, mert annyira megértő volt vele szemben.” - mondja a nő és érdeklődni kezd: „Egyébként hogy van ma? Ugye milyen szép idő van?” „Jól, köszönöm!” - válaszol sietve a férfi, majd hozzáteszi – „Nem kell nekem hálálkodni, hanem ...”, - egy pillanatra elakad a hangja. Igazából azt akarta mondani, hogy meg kell tanítani a kutyát a helyes viselkedésre, de amint szembenéz az asszonnal, nem tudja így befejezni az elkezdett mondatot. A nő riadt, csalódott arccal néz a férfit. A kutya is érzi, hogy valami megváltozott, mert mint egy jó nevelt társ, leül a gazdája mellé. Így állnak kínosan mintegy öt másodpercig, - "Inkább kísérjenek el a kocsimig, addig is beszélgetünk!" - fejezi be a mondatot a férfi. A következő alkalommal már automatikusan együtt sétálnak a férfi autójához. Ha süteményt süt a kutyás nő, akkor természetesen átvisz egy kicsi tálcával az intelligens, lábtörlős szomszédnak is. Aki örömmel fogadja el azt is, hogy az éjszaka leesett havat valaki, mire leért a kocsihoz, letakarította a szélvédőjéről. Sokszor az is előfordul, hogy az ajtójuk elé érve inkább átlépik a lábtörlőt. Így biztosan tiszta talppal mennek be a lakásba. Erről bent, az ajtó mögött nem beszélnek. A hála elfogadása kötelez. Milyen más utat választhatott volna a két szomszéd? Mondjuk nem fogadja el a hálát, és azt mondja: „Kérem, ne hálálkodjon, hanem tanítsa meg a kutyáját!” Igen ám, de ezzel megsértette volna a hálál-

kodót. Mondhatta volna azt: „Semmiség, de kérem, legközelebb ügyeljen jobban, hogy ne forduljon ilyen elő!“. Ezzel visszautasítja a hálálkodást, a szélvédő letakarítását, az ajándék süteményt. A hála láthatóan képes megváltoztatni emberi kapcsolatokat. Sőt magát az embert is. Lehet nagyon veszélyes is, ha a hála elfogadója olyat vár el, ami esetleg már nem tetszik a hálálkodónak. Vagy úgy érzi, nincs arányban azzal, amit ő kapott. A hála nagyobb veszélyeket rejt, mint gondolnánk.

Vannak azonban az érdek nélküli hálák. Hálás vagyok a nemzetemnek, mert hazát, szülőföldet, otthont, az összetartozást, az elválaszthatatlan köteleket adta; és nagyon hálás vagyok a szüleimnek, mert életet, óvást, szeretetet, és minden egyebet adtak, amitől az lettem, aki vagyok. Ez a hála egy életen át tart. És hálás vagyok az Istenemnek, hogy mindezt biztosította számomra.

Kit tisztelsz meg a háláddal? Kiről gondolod, hogy önzetlenül, a hála elvárása nélkül tesz neked ezt, vagy azt? Ha azért hálálkods, hogy legközelebb is nézzék el neked a gyorsajtásodat, a saját hibádat, akkor helytelenül teszed. A háládat váltod aprópénzre. Ha kicsit vagyok hálás, akkor legközelebb már nem is emlékszel rám? Ha nagyon, akkor abból még lehet kicsi is? Van, aki önmagának hálás, vagy hálátlan önmaga felé. Egészségesebb az előbbi!

Mondhatnám, hogy hálás vagyok, ha mindezt, amit itt összehordtam elolvastad, de nem teszem, mert azt sem tartom hálátlan cselekedetnek, ha nem tetted. Tehát csak köszönöm, mert ha gondolatokat ébresztettem benned, azzal nekem sikerélményt adtál, s remélem, még élvezted is. Akkor pedig ez egy jó együttlét volt...

Az Emlékezés
Parckja

A városban van egy hely - amelyik évekkel ezelőtt épült a délnyugati szélén, a nagy folyó mentén -, amit úgy emlegetnek, a Templom tér, vagy Kossuth Lajos utca. Fontos, de nem annyira, hogy nap mint nap vele foglalkozzanak a város lakói, azonban ha netán valami baj érné ezt a helyet, akkor bizony máris mindenki fölháborodottan követelné a park eredeti állapotának visszaállítását, hiszen ez a park az Emlékezés Parkja.

Úgy kezdődött a története, hogy a fás és buján bokros, több tíz hektáros területet bekerítették. A kerítés inkább jelzés értékűkének készült. Nem az volt a feladata, hogy teljesen elzárja a kinti világtól ezt a helyet, hanem csak mutatni: itt más világ van.

A park - mert már az első naptól megkapta ezt a nevet - nyugati sarkába építették azt az épületet, amit - nem szép szó, de nem találtak rá még ki mást - krematóriumnak hívnak. Kicsi a ház. Éppen akkora, ami az építéskor lévő előírásoknak megfelelt. Itt lettek az elhunytak olyanná, amik születésük előtt is lehettek, és ebben a parkban jutottak oda, ahonnan vétettek.

A kezdeti időben az elhunytak családtagjai még növényeket, fákat is ültettek a parkba. Mára ezek megnőttek, megembere-sedtek és sűrűn benőtték a területet. Csak a közöttük vezető hol keskenyebb, hol szélesebb, kacskaringós ösvények adnak lehetőséget a napsugaraknak, hogy ők is megnézhessék a park belsejét. Ma már nem üzemel a sarokban álló ház. Nem is múzeum, bár volt aki azt javasolta, de hamar leszavazták. - Oda csak az menjen, akinek megbeszélője van, ne pedig turista, aki azt nézegeti, miként égtek el az őseink. - mondták felháborodva. Így aztán bezárták, és az előtérbe csak azok írnak bele a díszes könyvbe egy-egy feljegyzést, akiknek a szerettei a parkban nyugszanak.

Vannak, akik rendszeresen, majd minden héten kijárnak a parkba, és a legapróbb dolgokban is tanácsot kérnek az itt pihenőiktől, de

sokan csak akkor keresik fel ezt a helyet, ha életük válaszút elé kerül. A hamvasztás és a búcsúztatás után egy kiválasztott fa, bokor tövére, vagy a virágágyásra vízzel rápermetezték a hamvakat. Lám, az élet körforgása ez.

Történt egyszer, hogy az egyik fiatalember, mielőtt messzi útra indult volna, kiment az Emlékezés Parkba. Úgy illik, hogy elköszön nagyapjától, nagyanyjától is, ha már így döntött, hiszen ki tudja, visszajön-e még ide? Lassan sétált a kanyargós ösvényen a fenyőfa felé, ami magába fogadta ősei hamvait. Itt aztán kicsit elegyengette a megbarnult, szúrós tűleveleket, s közben azon aggódott, hogy le ne kesse a hajnali repülőjáratot és hogyan fog boldogulni az idegenben. Amint merengve igazgatta a lehullott tobozokat, megjelent lelki szemei előtt a nagyapja és a nagyanyja.

A konyhaasztal mellett ült az öreg, és a kedvenc cigarettáját rakosgatta egyik kezéből a másikba, nem gyújtott rá. Egyrészt az orvos eltiltotta tőle, másrészt pedig nem lehetett a lakásban bűdösíteni, mert megszólta volna a felesége, aki a tűzhely mellett állva kevert valamit. A fiatalember, akit egyébként Jánosnak hívtak, még az illatot is érezni vélte. Csirkepörkölt. Az orrába betörő paprikás, hagymás, húsos illatból tudta, már készen van a pörkölt, csak nagyanyja még utoljára kever egyet rajta, és aztán letekeri a tűzhely gombját, és fedő nélkül hagyja az ételt kihűlni.

Már nem a tűlevelekkel és a tobozokkal foglalkozott. Az öregre figyelt. Nagyapja arcát nézte. – Édes fiam, János! Nem az a fő kérdés, hogy lekésed-e a repülőt, hanem az, hogy nem retúrjegyed van. És az sem kérdés, hogy miként fogsz boldogulni az idegenben. Azért fiam, mert én teljesen biztos vagyok benne, hogy Te, megállod a helyed. Nagyon sokan elmentek és sajnos még el is fognak menni, de szégyent senki nem hoz a magyarságra. – Nagyapa, már elhatároztam, megyek! - mondta halkán a fenyőfának - Mit csináljak itthon? Látod, nem találok olyan elfoglaltságot, ahol azt tehetem, amit szeretek. - Igen fiam, tudom. És ott ahová mész azt fogod

csinálni? - Nem de, legalább megéri. - És az ára? - Milyen ára? - közben a nagymamája nagyokat sóhajtozott az asztal mellett állva - Csak ne veszekedjete! - mondta, de egyikőjük sem figyelt rá. - Az, amit még nem vettél számításba kisfiam! - magyarázta az öreg, és előrehajolva letette a cigarettát az asztalra és folytatta. - Én úgy gondolom, az ember életében a legfontosabb cél a boldogság elérése. Van, akit a sok pénz boldogít, van, akit a nagy feladat és olyanok is vannak, akiket a hírnév, na meg - ki ne hagyjam - a hatalom. De a boldogsághoz kevés is elég, ha éppen úgy alakul. Lásd nagyanyád attól boldog, ha megeszitek a csirkepörköltjét és látja rajtatok, hogy nagyon ízlik nektek az, amit főz. Aztán persze sok minden más is ideig-óráig boldoggá teheti az embert, igaz fiam? - nézett szembe Jánossal az öreg és cinkos mosollyal kacsintott hozzá. - Csak hát olyan ez, hogy egy valami mindenképpen van, ami mindent elronthat. És bármit teszel, bármennyit keresel, bármennyire híres és nagyhatalmú ember vagy, semmit nem ér, ha az nincs meg. - Az egészség nagyapa! - vetette közbe, hiszen állandóan azt mondogatták neki. - Nem, fiam! A hazátlanság. - válaszolt az öreg. - De nem leszek én hazátlan! - vetette közbe és felállt, mert elmacskásodtak a lábai. - Hiszen ez marad a szülőföldem. Csak éppen máshol keresem a szerencsém. - Értem én, értem. Csak te is érts meg engem. A gyökér nélküli ember olyan, mint a kóbor lélek. Sehol nem leli a helyét, és sehol nincs otthon. Még a kietlen sivatagban guruló mezei iringó, vagy más néven ördögszekér is kiérve otthonából, a sivatagból, elhal. Kinek, kiért akarsz boldog lenni? Magadnak, magadért? Akkor az nem sokáig fog tartani! - Majd hazajövök! - Igen, lehet, de addigra már itt is változik sok minden. És akkor már ez a világ, ami most még a Tied, már más lesz! Majd, ahogy közelítesz a szülőföldedhez, úgy fog egyre jobban dobogni a szíved az izgalomtól. Várod, hogy meglásd a teret, ahol először csókolóztál, a mozit, ahol valamilyen jó filmet néztél, a folyópartot, ahol horgásztál, az iskolát, ahonnan boldogan jöttél ki ha jól feleltél, és bánatosan, ha nem, és

a rokonokat, szüleidet, testvéredet, akiknek várod az elismerését, hiszen megálltad a helyedet. Aztán, mikor beérsz a Te városodba, hazádba, országodba, akkor hiába keresed a teret, mert már beépítették, a mozi helyén más üzemel, a folyó partján étterem nyílt, az iskolát pedig áthelyezték. A szobád idegen. Egyébként is már más lakik benne, a szülői ház is megváltozott, a szüleid pedig számodra idegen szokásokat vettek fel, amiket meg kellene szoknod, de már nem lesz rá alkalmad. Akkor döbbensz rá, gyökértelen lettél. Azok a gyökerek, amik az anyaföldhöz kötöttek nem bírták már tovább és elsorvadtak. Kitalálod majd magadnak, hogy itt van a szülőfölded, de a hazád ott van. De ez nem igaz. Ahogy telik-múlik az idő, annál jobban fogsz haza vágyódní. Nem leszel otthon a gyerekeid mellett sem, hiszen ők már a te általad választott hazában letek szülőföldre, míg te nagyanyád csirkepörköltje után csorgatod a nyálad. Gyakran álmodod, hogy itthon vagy, és boldogan mész a szokott utadon. Biztonságban érzed magad! Aztán felébredsz és az mindig egy nagy csalódás lesz. Rohansz majd pénzt keresni, hogy valahogy igazold, jól tetted, hogy elmentél. És aztán az életed vége felé végleg hazatérsz. De már akkor egyáltalán nem leszel itthon, mint ahogy ott sem leszel otthon. A felnőtt gyermekeidnek, vagy az unokádnak, ha egyáltalán értik az anyanyelvedet, hiába mesélsz a csirkepörkölt-ről, a horgászatról, a nagy bulikról, amiket diákkorodban szervezettek, még mutatni sem tudod a helyeket, hiszen már egészen más lett minden, mint volt. – Igen, de ha maradok, akkor sem lehet megállítani a változást! - vetette közbe, mire végre szóhoz jutott. - Az igaz, de most tapintottál rá a lényegre kislány! Annak a változásnak Te is a része lennél. Ha elmész, akkor pedig kimaradsz belőle. Pedig éppen neked kell a személyiségednek, magyarságodnak megfelelően kialakítani, megváltoztatni a környezetet, a városodat, országodat, hazádat. Nem másoknak, mert akkor olyan leszel, amilyenek ők. Ami lehet jobb, de lehet rosszabb is. – Értem én nagyapá, de attól még nem lesz jó fizetésem, sőt megfelelő munkám

sem, ha a hazát kezdem építeni. - vitatkozott. - Kisfiam, erről beszéltem eddig. Lehet, hogy itthon nincs annyi pénz, mint máshol, de itthon vagy! És ez többet ér, mint akármennyi pénz a bankszámlán. Nehogy azt gondold, hogy ide nem fognak jönni mások, ha a lehetőségük engedi! Akkor majd a magyar gyerekeket fogják máshol születettek tanítani, gyógyítani és a saját kultúrájukra szoktatni. Egy nemzet, egy otthon, egy ország építése, megőrzése sok lemondással is járhat, de mindenképpen boldog az, aki ebben részt vesz, még ha nem is a legjobb autóval járka. – Akkor maradj itthon, és éhbérért dolgozzak valahol, amiből még a rezsimet is alig tudom kifizetni, nemhogy családot alapítani? – Miért is kellene ezt tenned, János? Ha ez nem jó neked, akkor változtasd meg. Te vagy itthon! A te hazád, a te szülőfölded. Neked van jogod ezen változtatni. Ahová elmész, ott sem engednek beleszólnod semmi olyanba, ami a nemzetüket érinti. Ők is féltik magukat. Hát te is tégy így! Hol van az megírva, hogy neked kell menned máshová, ha nagyobb anyagi megbecsülést akarsz? – Sehol nagypapa, de ettől még nem lesz több a pénzem. Hiába határozom én el, hogy másként lesz, ha nem tudok semmit sem tenni. - Na hiszen! - emelte fel a hangját az öreg - Idegenben jobban megállod a helyed, mint itthon? Ez elég érdekes! - Ott csak dolgoznom kell. - Itt is, fiam, és nemcsak a jelennek, de a jövőnek is! A te és a gyermekeid jövőjének, hogy hazájuk legyen. És ez a drága anyaföld legyen a hazájuk, ami a tied is. – Nagypapa felvette az asztalra tett cigarettát, és felállt. Nagypapa tányérokat rakott az asztalra. - Inkább az ebéd után gyújts rá.. – Most nem vagyok éhes! - húzta be maga mögött az ajtót a nagypapa. - Remélem megértette ez a gyerek, amiről beszéltem neki! Hányszor elmehettem volna én is. - folytatta. – Régen más volt. Volt egy közeli jó barátom, Vargának, Varga Ferencnek hívták. Ő egész életében ugyanabban a városban lakott. Csak akkor mozdult ki, amikor a közeli nagyvárosban tanult, vagy katonának sorozták be. Mindig azt mondogatta: „Itt, ebben a városban vagyok itthon! Mindenkit

ismerek, na meg sok történetet is tudok az itt élő családokról! A házakat, azok történetét, a körülöttünk lévő földeket, szőlőket, erdőket is ismerem. Hát kell ennél nagyobb gazdagság az embernek? Az egész város és a környéke az otthonom. És tudod mit? Már nem is történik úgy semmi, hogy előtte ne kérdeznének meg. Ha valamit építeni akarnak, vagy éppen elbontani, ha új ültetvényt terveznek, vagy a régit akarják kivágni. Ez nem azt jelenti, hogy ne várnánk és szeretnénk azokat, akik más tájék szülöttei. De mindenhez ismerni kell a múltat. Tudni kell, milyen alapra, talajra rakja a falat. Én segíték ebben, mert ehhez a tudáshoz egy generáció nem elég. Nekem az üknagyapám is ebben a városban élt. Én sem tudnék meglenni a városom nélkül.” - János már ismerte ezeket a mondatokat, hiszen, mikor még élt az öreg, számtalanszor elmondta a történetet. Akkor nagyokat nevettek rajta. Főleg azon a kiránduláson, amit egyhetesre terveztek, de az öreg barát két nap után hazament a városába, a patak melletti házába, mert honvágya lett.

János háta mögött, az ösvényre szórt kavicsok sikongatva adták tudtára a rájuk lépőnek nem tetszésüket. Ez a hang kizökkentette Jánost. Érezte, valaki mögötte ment el. Nem szerette volna elengedni az öreget és a nagymamáját, ezért nem nézett hátra. Felemelte tekintetét a szép, érdes törzsű fenyőfára. Kereste a mama csirkepörköltjének illatát, de hiába. Aztán leguggolt a fenyőlevelekhez. Lapogatta, egyengette a földet. És akkor meghallotta az érdes, fáradt, időnként a krákogástól elcsukló hangot közvetlenül a keskeny, kavicsos ösvényről. - Tudod fiam, nagy döntés előtt állsz. Most még nem is gondolod, mennyire meghatározó ez az időszak az életedben. Ha elmész, elindulsz egy olyan úton, aminek a végét nem ismerheted. Itthon persze egy kicsit más. A hazádban vagy. Emlékezz csak vissza, mikor elmentünk nyaralni a tengerpartra. - krákogott egyet az öreg - Emlékszel, mikor visszaértünk a határhoz? Mit is mondtál? Na, ne törd a fejed, én emlékszem minden szavadra: „Nagyapa! Az első pihenőnél megállok egy percre. Be akarom szívni az itthoni levegőt.

Nézzétek milyen szép minden. Ahogy átértünk a határon, még a nap is másként sütött ránk. Nemcsak a kutyák ugatnak másként, de a rendőr is mosolyog. A pitypang is akkorára nő, amilyenre kell neki, a vadrózsa pedig igazi magyaros hévvel védi magát, ezért nem lehet leszakítani belőle még egy kicsi ágat sem. És nézzétek, van lapulevél, meg tüskésbokor is itt, az akácos erdő szélén.” – Régen volt az az utazás!

E különös beszélgetés után János bejegyzésével bővültek a régi krematórium nagy előcsarnokában, a díszes asztalra elhelyezett könyvbe írt történetek. Az utolsó mondat nagy, nyomtatott betűkkel: KÖSZÖNÖM NAGYAPA!

Ismét születésnap

Illene jókedvűnek lennem. Szenttelenül évődni a szép, buja gondolatokat ébresztő asszonyokkal, lányokkal, átnézni utamat keresztező férfiakon. Illene izgalmas várakozással számolni a még hátralévő napok számát a nagy napig, mint régen, gyermekkoromban a nyaralások előtt, vagy később, amikor kitüntetést kaptam, és ezért meghívtak olyan helyre, amire addig csak álmaimban gondolhattam. Aztán éreznem kellene azt az ízt a számban, mint amikor a szerelem hevében vártam a sarkon azt a lányt, akiről tudtam, nekem teremtődött, és aki mikorra ígérte eljött, hogy vége nincs csókjaimat viszonzozza.

Tudom, úgy volna szép, ha tervezném a nagy napot. Ami ugyan csak az enyém, de mások is úgy tesznek, mintha nekik is fontos volna a születésem napja. Illene észrevennem az igyekezetüket, és a lelkemet is békére kellene intenem. Keresem, mennyi mindent illene megtennem, ha már sok évvel ezelőtt úgy döntött valaki, hogy megszülessek. Apám, a jó kiállítású férfiember a maga hatvan kilójával, de annál lényegesen súlyosabb elhivatottságával, tiszta erkölcsével, tengernyi eszével annyira szerelmes volt a fiatal, érintetlen, messziről jött, ott távol „nem szeretem magyarnak” tartott édesanyámba, hogy el nem tudta nélküle képzelni az életét. Ezért aztán, miután magához nem növesztethette, sőt olyan kötelet sem találtak még ki, amit el nem lehet vágni, még ha mind a ketten is egy gúzsba akarják magukat tudni, megszülettem én. Én, aki ennek az örök szerelemnek az élő köteléke lettem.

Szép arcú és igen ígéző alakú édesanyámra apám, míg élt nemcsak úgy nézett, mint egy földre szállt angyalra, de úgyis, mint a házi oroslánra. Aki a családot nemcsak igazgatta, de az őseitől hozott kitartó, senkitől sem visszariadó személyiségével védte. Szúrós szeme előtt mindenki meghunyászkodott. A nagy szíve pedig mindenkinek ételt, ruhát adott, ha szükség volt rá és a lehetősége engedte.

Illene hát rájuk is gondolnom. Köszönetet mondanom, hogy e két egymást sírig szerető ember köteléke lehettem. Mint ahogy az én gyerekeim is betöltik ezt e helyet, de már az én életemben. Talán majd nekik is eszükbe jut az „illem” és ha majd eljön az idő, akkor elmondják: ”Illene köszönetet mondanom a tenger kékségét szemében őrző, csupa szív és feltétel nélkül szerető édesanyámnak és apámnak, akik szerelmüket velünk tették örökre feledhetetlenné.” De most az én „illemem” van soron, hiszen ismét közelít a nap, a születésem napja. Én köszönöm meg nekik, a családomnak, hogy a lelkeket békésségre tudom inteni. Nem szabad megfélemlennem a segítő, szerető társakról, akik utamon hol itt, hol ott hozzám szegődtek és igyekeztek megvédeni az ellentől, vagy éppen kedvemet keresték.

Megelőztek azok, akik hamarabb jöttek e világra. Nézem őket is. Amíg fiatal az ember és még kevés karcolás esett a lelke tükrén, addig jobban észreveszi az élet szépségét, mélységét, varázslatos utánozhatatlanságát. Mikor aztán az idő múlásával a hétköznapi porszemcséi, felverődő éles kavicsai elhomályosítják a születéskor mindent látó fényességet, akkor már elsősorban magában keresi mindazt, amit előtte, míg a tükör tökéletes volt, látott.

Ha szerencséje van a sok születésnapot megélt ünnepeltnek, akkor gyermeke, unokája el tudja mondani, hogy milyen most a világ. Hitelesen, szeretettel mutatja meg a szépséget, színességet, utánozhatatlanságot. A szeretet, az élet szépsége és megismételhetetlensége változatlan, mióta világ a világ.

És illik mindenképpen köszönetet mondanom most, - a lelke békéjét keresve - a kavicsoknak, a felverődő porszemeknek, a nagyobb faágaknak, lehulló leveleknek; aztán a már télbe

költöző, most virágzó, termést érlelő, ezért megbecsülést váró embertársaimnak, hogy a lelkem tükrén kevés karcot ejtettek életem során. Nagy lelke van! – mondják, és nem gondol senki arra, hogy abban neki is része van.

Ennek kapcsán köszönetet illene mondanom azoknak, akik nagy lelkükkel szeretnek, szerettek engem, és ezáltal az én lelkemet is megnagyobbították.

Amíg e pár sort írtam, jobb lett a kedvem. Talán a lelkem is sikerült békességre intenem, hiszen nem történt semmi, amit eddig is ne tudtam, éreztem volna. Élvezettel várok most, hiszen születésnapom lesz. Fogadom: „Teszek még szebbet és még jobbat, és főleg őszinte szeretettel színesre festett, hiszen maga az élet ilyen.”

Hétköznapi
magány

A kirándulás különleges élvezet. Az elindulás előtti hetekben, napokban tervezgeti az utazó mit nézzen meg, merre menjen, és mindenek előtt mit, kit ne hagyjon ki a meglátogatottak sorából. Aztán végre elérkezik a várva várt nap. A táskák, bőröndök bekerülnek a gépkocsi csomagtartójába, és lelkükben derűs izgalommal útnak indulnak. Az autópálya nagy sebességű közlekedésre készült. Az autó egyhangú duruzsolással hangol rá az alig észrevehető, vadak elleni kerítés egyformaságára, ami az úttestet szegélyezi. A táblák időnként falvak, városok közeledtét jelzik, de mire a gépkocsiban ülők észrevennék a messze ellátó és mindent tudó templom tornyát, egy híd, vagy felüljáró rabolja el a kirándulók figyelmét.

A nagy sebesség, az ismeretlen tájak, épületek együttes hatása nagyon erős, hamar ellankad a figyelem. Az autó mintha tudná ezt, ezért nem néz sem jobbra, sem balra, csak előre, és egymás után rakja gumitalpú lábai alá a kilométereket. A rádióban utazáshoz illő zene szól, amit időnként beszélgetések, riportok szakítanak meg.

Különleges emberek, családok számolnak be az ország hallgatóinak az életükről, mindennapjaikról, családjukról és egyáltalán a gondolataikról. A gépkocsikban utazók hallgatják. Mint ahogy talán az a háziasszony is, aki éppen akkor rántja be a levest. A kislábasban a kevés étolajat felmelegíti, majd beleteszi a lisztet és azt kevergeti, míg zsemleszínű nem lesz. Akkor aztán az apróra vágott petrezselyemzöldet belekeveri és az egészet a forró levesbe rakja. Azt a fiatal nőt hallgatja a rádióban a kirándulókkal egy időben, aki a nagyvárosból a falu végére, sőt még annak is a legvégére költözött a családjával. Azt mondják, boldogok. Van csirkéjük, egy lovuk, kutyájuk és mindenfajta más, házban és a házon kívül tartható állataik. Ők sütik a kenyeret, de azért rendszeresen elautóznak a városba bevásárolni. - Beteg még senki nem volt. - mondja a komoly hangú, fiatal női hang; egész életükben ilyen helyen szerettek volna élni. Messze a világtól, messze a többi embertől, közel a természethez.

Azt mondja, igen boldogok, és nem sajnálják az ötödik kerületet. „Vajon tud az ember magában boldog lenni?” - gondolkoznak el az autóban ülő kirándulók, majd hosszasan beszélgetnek erről, mígnem közös nevezőre jutnak. – Nem, és talán mégis. Mert előfordulhat az, hogy valaki egyedül épít fel egy neki tökéletes világot, magányos ugyan, de boldog.

A riportműsor Szerencsnél ér véget, az utazók is megérkeztek. Betérnek egy vendéglőbe, ahol a középkorú pultos hölgy kérdés nélkül elmondja a betérő, távolról jött kirándulónak véleményét a környezetéről, a világról. – Nagyon örülök, hogy erre jöttek - kezdi -, mert lassan már mindenki elkerül bennünket. Egyre rosszabb a helyzet. Csak erről nem írnak az újságok, és nem hallani a rádióban sem. Vannak falvak itt a közelben, ahol már senki nem dolgozik, csak a segélyből él, na meg a lopásból. Az édesanyámhoz, aki 84 éves volt a múlt hónapban, a tetőn keresztül törtek be a kamrába. Éjjel arra ébredt, hogy valaki bent van a házban. Ment is a zaj irányába. Nyitotta volna ki a kamra ajtaját, ami befelé nyílik, de nem tudta, mert nekitámasztottak valamit, miközben pakoltak. Még szerencse. Mert még megölték volna. Így csak az élesztárat fosztották ki. A télen is így járt a faluban az egyik öregasszony. Ő meglátta kik azok, erre kihúzták a mínusz tíz fokba, a kapu elé. Ott találta meg reggel, a háza előtt elhaladó busz vezetője. Ő értesítette a mentőket, de már nem tudtak rajta segíteni. A kórházba szállítás közben halt meg. Mi a hetvenes években építettünk egy házat. Akkor jó kölcsönt lehetett felvenni. Most már nem tartozunk, de egyre elviselhetlenebb az élet nálunk is. Eladni sem tudjuk, hogy elmenjünk máshová. Pedig higgyék el, úgy elköltöznénk, hogy soha vissza sem jönnénk ide. Pedig minden ősünk itt élt. – mondja pergő ritmussal, hátha megszabadul ettől az egészszől - Hát ez van! Érezzék jól magukat, és meg ne álljanak, ha olyan helyen vannak, ami kicsit is gyanús. - Aztán térül-fordul és mosolygós arccal folytatja. – A gyerekeim már elköltöztek. Az egyik Budapesten él, a másik pedig London mellett

kapott munkát. A nem itt élő rokonaim, ismerőseim azt mondják, nem értik, miért örülök a gyerekek távollétének. Nem tudnak azok semmit. Rossz a szívemnek. Mitől is lenne jó, hogy egyedül vagyunk. Igazából magányosan éljük a mindennapjainkat. Csak a tv van, meg a munka. Na és a félelem, nehogy hozzánk törjenek be. Az jó, nagyon jó, hogy a gyerekeimnek már nem ebben kell élniük. Mind a ketten boldog emberek. Biztosan mi is hiányzunk nekik, bár nem mondják, fiatalok. Ők nem tudják milyen az, amikor kilátástalanságban kell élni az embernek. – törölgeti az asztalt közben. Az ajtó nyikorgása jelzi, újabb vendég jön. Azonnal a biztonságot jelentő pult mögé siet, és fürkésző tekintettel nézi a betérőt, vajon mi járatban és ki lehet ez? Látszik az arcán a bizalmatlanság. Miután elmegy a vendég, folytatja: – A fiam havonta hazajön Pestről, meglátogat bennünket. Sűrűbben nem tud, mert dolgozik, és egyébként nem olcsó az utazás sem. Na, meg élje az életét. Ez már, ami itt van, nem neki való. A lányom fél évente jön haza. Nagyon szeretik kint a munkahelyén. Meg is becsülik. Azért ott is vannak problémák, nemcsak nálunk, de azok valahogy jobban megoldják ezeket. - Nem lehetett szóhoz jutni a beszédes asszony üzletében.

–Ez egy ilyen kirándulás! - néznek nevetve egymás szemébe az utazók, miközben visszaülnek a gépkocsiba, hogy az útjukat folytassák. A gépkocsi beindításával együtt szólal meg a rádió is: – Mindig érdekelt a malom. Ugyan egészen más a szakmám, de öt évvel ezelőtt eljutottam oda, hogy megvehettem egy teljesen lerobbant malmot, amit aztán kétkezi munkával elkezdtem rendbe tenni. Lisztet ugyan nem tudok örölni a búzából, de mutatóba, vagy az otthoni házi kedvenceknek kukoricát darálni igen. – mondja a riport alanya, egy halk szavú férfi. Kérdésre így folytatja: - Igen. Mindezt egyedül. De én szeretek magamban lenni. Mindig is ez volt a vágyam. Itt tudom, ha leteszek valamit, akkor az másnap is ott van. Ha pedig rosszul mérem meg a tengelyt, és nem megfelelő éket készítek hozzá, azt csak én

követhetem el. Persze, a siker is csak az enyém, A családom és a falu lakói megértik a - szerintem nem különc - viselkedésemet. – sorolja, de a kirándulók már nem a férfi szavaira figyelnek.

Hatalmas, lassan haladó, szőlőt szállító autók tartják fel a forgalmat. Némelyiknek a tartálya bizonyára ki van lyukadva, mert az értékes nedű csíkot húz az aszfalton. Benézve a konténerekbe az egészséges és a már megtört szemek ringatózása szomorúságot tükröz. Nemrégén még boldogan lógtak a helyükön, anyjukon, a tőkéken és most hiába kerültek sorstársaik közé, mégis nagyon magányosak. Pedig ők aztán tényleg hasonlítanak egymáshoz. Igaz, nem teljesen egyforma a színük, nagyságuk, egészségük, de mégis ők mindnyájan szőlőszemek, amik fürtökben hevernek összezsúfolódva, várva az egybeolvadást. - Ne szomorkodjatok, hiszen belőletek lesz a Zempléni-hegység egyik kiváló és híres bora! - biztatnák a magukat megadó, az út egyenetlenségétől ringatózó szőlőszemeket az utazók, ha tehetnék.

– Hát igen, ez az élet rendje! – gondolják. Sokkal jobban járnak, mint sok más élőlény! - teszik hozzá magukban, és nem a sátoraljaújhelyi börtön lakóira gondolnak, ahol a többnyire fiatalabb korú elítéltek töltik a csíkos ruhába bujtatott életüket. A tiszteletet sugárzó épület a lehetőségekhez képest elviselhető életkörülményeket biztosít a rossz útra tévedteknek. A börtön épülete előtt nagy forgalmú út vezet. Sok erre haladó észre sem veszi a híres épületet, aminek a rácsai mögött sok elítélt éli mindennapjait. A több ágyas zárkák ugyan együttélést feltételeznek, azért ők többnyire igen magányosak. A saját gondolataik azok, amik igazából a társaságukat jelentik. A fegyelem megléte segíti legjobban az idő múlását, ami itt az egyik, ha nem a legfontosabb életcél, hiszen ez biztosítja az idő gyors múlását.

Különös tájéka ez, ennek a szép országnak. Az úton haladó emberek többnyire csendesek. Nincs nagy zaj, pedig igen nagy a forgalom. Iskolások gyülekeznek az utcai forgalmat irányító lámpák egyikénél.

Halkan beszélgetnek egymással. Aztán, mikor zöldre vált, és szabad utat ad nekik a jelzés, gyors léptekkel mennek át a másik oldalra. A lassan haladó autók között is át kérezkedhetek volna, de ők nem ezt tették, a zebrához mentek. A szabályok betartása úgy tűnik, itt természetes. Hogy ebből mennyi a közeli börtön hatása, azt nem lehet megállapítani, de biztosan eléri az itt élő, az utcán járkáló embert az a láthatatlan erővonal, ami az ódon falak mögül jön.

A kirándulók ebben a hangulatban mennek tovább. A csend belopózott az autóba is. Pálháza, Kishuta, Nagyhuta, a végén elfogyó úttal a csend tapintása. A zempléni erdőség fái között megbújó két hutaközség annyira őrzi a csendet, hogy szinte belefájdul az erre utazó füle egy óra ittlét után. A nagyváros megszokott zaja itt véletlenül sem lelhető fel. Még a tv-ben megszólaló, híreket olvasó szerkesztő hangja is más. Talán tudja a készülék, hogy valamelyik hután lett bekapcsolva.

Vaddisznó vakarózik a közeli erdőben. A fák ágainak recsegése betölti a völgyet. Az egyik ház fedett tornácán üldögélő, magában elmerengő Béla biztosan nem Antira gondol, aki a környék vadásza, akinek étterme és panziója is van. Többnyire vadételeket lehet ott kapni, igazi házias ízvilággal. De Bélát most egészen más gondok foglalkoztatják. - Most azért vagyok itt, mert pszichiátriai kezelésen vagyok. Én valamikor idevetődtem. A fejemre ráhúztak egy lemezt, és az kilyukadt. Mint a földgolyó. Azt is lyukasztják. De én kaptam egy születési anyakönyvi kivonatot is, és ezzel azt gondolták, máris ide tartozom. Pedig nem biztos. Nem veszik észre a sátán jelenlétét. Azt nem hinném, hogy én vagyok a sátán, de azt tudom, hogy ki az. Anyám felemelte a kocsim hátsó részét. A kerék forgott magában. Megnézte a gumit és azt mondta ez szemperit. Én erre mit mondjak? Ki a sátán? Nem mondom, hogy ő, vagy más, de az biztos, hogy előttem emelte fel az autót. S mondanom sem kell, az autó egy sátáni mű. Mint ami az én fejemen van. Odamész, nézed. Ilyen, olyan. Jól megy, még jobban gyorsul. De igazából egy vaslemez

a fejed körül. Ami egyszer kilyukad, ha már akkor nem lyukas, mikor beleülsz. Akkor pedig oda minden, mert a sátán mindent kivesz belőled. Itt van a fegyverkezés. Ez is a sátán műve. Csak azt nem értem, miért hülyítik az embereket és nem mondják meg az igazat. Itt van, ezt kapjátok. Ezt adja nektek a sátán. A gépkocsi is a sátán műve. Ha meghal valaki, akkor állítólag elszáll belőle a lélek. Ebben én nem hiszek. Na, de nem folytatom, inkább rágyújtok! - mondja. A rendezett öltözetű, szép házban élő férfi fel-alá járkál a gondozott udvaron, a tornác előtt. Erősen gondolkozik. Nagyonkat szív a cigarettájából. - Ismerem én az egész bagázst!- folytatja, majd megváltozik a hangja. - Kérnek egy üdítőt, vagy vizet? Azonnal hozom. Sajnos ennivaló nincs most itthon. Két napja jöttem le, kicsit pihenni, anyám mondta, "Legjobb lesz, ha elhúzol!" - az utolsó szónál ismét visszatér az előbbi hangszín. - Mit lehet erre mondani? Ha nem látja a sátánt, akkor lehet, éppen... , de ezt nem mondom. Ha valaki nem jön rá, akkor minék. Úgy meghalni, hogy igazából nem hal meg az illető, vagy azért adni valakinek születési anyakönyvi kivonatot, mert valaki kitalálta. Ezzel akarják a sátánt erősíteni. Nem veszik észre, itt minden a sátánról szól. A fegyverkezés, az autó. Az én fejemen is a vaslemez burok, mint ami a Földön is van. Na, majd megtudják, de akkor már lehet késő lesz. Nem sokára itt a háború. Akkor fog aztán a sátán igazából előjönni. A sok vak, meg a sok magát okosnak tartó ember majd nézegethet. Nem hallgattak rám. Megérdemlik, de én nem akarok rosszat. Csak a sátán! Az pedig nem én vagyok, hanem mások. Mert kérdezem én, hol a pénz? Hol van a sok pénz? Na, ugye! Erre senki nem tud válaszolni. Van ház, meg autó. De hol a pénz? El lett ásva? - Milyen pénz?- veti közbe a hallgatóság egyik tagja. - Mindegy! - legyint rá a férfi, és becsukja előttük a kaput.

A közeli fenyőfa egészséges törzsén mókusz fut végig. Társa egy hajszálnyit kisebb, a talajon, a barna tűlevelek között keresgél. Aztán felnéz. A kézként használt mellső lábaiban apró, fényes

ennivalót szorongat. Halk mókushangon beszélnek egy-két szót egymással. Béla ügyet sem vet rájuk, pedig alig tíz méterre lehetnek tőle. Az egyik énekesmadár megelégszik. Hangos trillázásba kezd. A mókusok eltűnnek. Több madár válaszol. Egy pillanat alatt a csendes falu éneklő, párjukat hívogató madárénektől hangos. Béla megfordul, és nesztelen léptekkel bemegy a lesötétített szobába. Hirtelen ismét csend lesz. Az énekesmadarak elhallgatnak, a mókuspár már az erdő másik táján keresgél télire elrejtendő élelmet. Béla pedig hétköznapi magányában a háborúról, a sátánról és egyéb, az átlagember számára nehezen érthető dolgokról elmélkedik.

A kirándulók lassan haladnak a csendes faluban az autóval. Nézegetnek jobbra, balra. Szemeik embereket keresnek, de kénytelenek beérni egy-két közepes méretű kutyával, amik érdekes módon nem ugatják meg az előttük elhaladó autót. A lehúzott ablak mellett az utasok is jól láthatóak. A „van vége” úton egyszer csak éles kanyar hívja fel magára a figyelmet. A keskeny vasúton túl az egy autó szélességű aszfaltozott csík beleveszik az erdő mélyébe. Nagy kanyarokkal tarkított, sötét, árnyas helyeken vezet az út. Szemből nem jön semmi és senki. Sőt utánuk sem. Az erdő minden élőlényt elrejt előlük. A sűrűn nőtt fák sem köszöntik őket lombjaik, ágaik bólogatásával. Így haladnak óvatosan, be-benézve a közelgő kanyarba, hátha. De nem. Senki nem jár errefelé. Még az autó rádiója is elhallgatott, amint az erdőbe értek. Az utasok beszélgetni kezdenek. Két mondat után elakad a szó. Hirtelen fékezni kell. A kerekek nem csúsznak meg, pedig az aszfalt felülete kicsit vizes, és talán síkos is. Jó döntés volt a lassú menet.

Az utat elszáradt, közepes méretű faág zárja le. Kiszállnak a gépkocsiból. Nem csukják be az ajtókat míg az ágat elviszik az út szélére. Nem beszélnek erről, de mindegyikőjüknek megfordul a fejében: „Ki tudja? Itt az erdő mélyén, ahol még egy kicsi nyúl, vagy apró őzgidá sem látható, és ahová a szellő sem merészkedik be, hiszen a fák nem köszöntik őket a leveleik mozgásával,

bármilyen megtörténhet.” Hamar végeznek az elszáradt faág elvitelével. Beülnek az autóba. Egyszerre jut eszükbe, „Honnan eshetett le e különleges sorompó?” Felnéznek a közeli fára. Aztán nagy gázt adnak a kocsis motorjának, és gyorsan elindulnak.

Az út keskeny. A szélét sűrűn nőt fák szegélyezik. Megfordulásra nem gondolhatnak. Ennek ellenére keresik a megfelelő helyet. Minden kanyar után lassabban haladnak és nézegetik a lehetőséget a manőverre, ami után visszamehetnének az erdő szélére. – Vajon ismét utunkat fogja állni az elszáradt ág? – kérdezi egyikük. Szeretnének találni egy szélesebb részt, ahol vissza lehet fordítani az autót. De nem. Nincs ilyen. Egyre feszültebben mennek tovább az erdő mélyén. Csak a kanyarok hoznak egy kis változatosságot, egyébként az erdő olyan, mintha egyhelyben állnának. Csak fa és fa. És ezen felül semmi. Mozdulatlan, hangtalan, átláthatatlan tér, ami még a gépkocsi hangját is elnyeli, mint a világűr fekete lyukai a fényt. A telefonnak már régen nincs térereje. Ide a rádióhullámok sem jutnak el. Észreveszik, hogy a tenyerük izzadni kezd. Aztán újabb kanyar, majd egyenes. Az most teljesen váratlan, hiszen csak az erdő elején volt ilyen az út. - Talán közben visszakanyarodtunk? - szólal meg az egyikőjük. De nem. Ismét kanyar. Ez most élesebb és hirtelen jött. A kirándulók vizespalackot vesznek ki a hálós tartóból. Lassan, hosszan isznak, miközben egy pillanatra sem csukják le a szemüket. És ezt nagyon jól teszik. Hirtelen éles fény világít a szemükbe. Fékezni kell. Nagyon és keményen, hiszen az elvakító fény hatására nem látják, merre haladnak. Az út közepén megállva nyitják a kocsis ajtaját. Kiszállnak. Felnéznek az előttük magasodó épületre, és fülüket eléri az erdő madarainak éneke, akik mind erre a tisztásra gyűltek össze. Az eddig szemüket kereső napsugarak megértően odébb táncolnak, és a Kőkapu ódon terméskőből épült épületét, a vízesést, na meg a tavat keresik.

Az igényesen megépített, nagyrészt fából készült étterem, szálloda és egyéb, aktív pihenést szolgáló épületek mellett, az erdő szélén

állva kíváncsian nézeget feljűk egy szarvas család néhány tagja. De a bika, nagy agancsával, űgyet sem vet a Kűkapu teraszán napozó és űldűgűlű vendűgekre, akik az élet szépsűgeirűl beszélgetnek. Az udvaron, a patak mellett háznyi mennyisűgű, műteres farűnkűk vannak szépen összerakva. Mellettűk a felfűrészelt, és részben hasogatott testvűreik szintűn hasonlű mennyisűgben. A vágott fa semmihez nem hasonlító illata érezhetű.

A tű felűli kűfalon az erdű fohásza olvasható. Elolvasása után rádűbben, aki eddig nem tudta, a fa az ember legkűzelebbi testvűre. Ő az, aki elkűsűeri a szűletésűtűl a haláláig, sűt, műg utána is; és az élete folyamán űrzi, vűdi, segít. Nélkűle nem is tudna meglenni. A patak csobogása, a madarak hívogatű szava nehezen engedű űjtűra a kirándulűkat. És mintha összebeszűltek volna egymással, mikor beűlnek az autűba, hosszú vonatfűtűt hasít bele az erdű csendjűbe. Mindent betűlt, de műgsem idegen. Ettűl aztán igazán beűndul a tisztás. Valahonnan kirándulű csoportok jűnnek elű. Az erdű vadjai nem elbűjnak, ellenkezűleg. Műr nemcsak a szarvas család kapirgál valamit a fűk kűzűtűt, de szemben a hegyoldalban űzeket is lehet lűtni. Nagy testű, sűtűt színű madár repűl ki a tisztás felű. A vonat, műg áll a megállűban, a Kűkapu műgűtűt, addig nagy az élet a vűlgyben. Műg a halak is ficánkűlnak a tiszta vizű tűban. Eddig lassan, koműtűsan űszkűltek. Kinyomjűk az orrűkat, szeműkkel a vonat irűnyűba nűznek. Ha valaki ezt nem hinnű, az sem lenne csoda, de az utazűk így lűtűjk.

A kicsi tű szűlűrűl, a nádásbűl vadkacsa család jűn elű. Gyors lapátolással hűzzűk maguk után a vűzcsűkot. Amint érzik magukon a figyelmet, azonnal lebuknak és csak a kalimpűlű lábűkat, na meg a hűtsű farktollűkat lűtni. Az átlűszű vűzben nem lehet tudni mit talűlnak, de élvezettel isműtlűk a mutatvűnyt. Hosszű lábű gűm lűpked a tű szűlűn felűjűk. Ahányszor felemeli az egyik lábűt, mindig lerűzza rűla a vűzet. Aztán persze isműt beleelep. Ő aztán biztosan olvasa Herakleitosz tanításűt, és műg vűletlenül sem lűp bele kűtszer

ugyanabba a folyóba. Igaz, itt tó van, de a biztonság kedvéért le is rázza magáról a ráragadt cseppeket. A vonat nem késlekedik. Hamar indul a következő állomás felé. Amint a kanyar után elhal a vaske-rekek csattogása, a halak visszamennek a tó mélyére, a kacsák a nádasba húzódnak, a gém követi őket, az őzek elbújnak a fák mögé. Egyedül a szarvas család mutatja magát a teraszon beszélgetőknek. Elnézést kérve csattan a gépkocsi ajtaja. Kőkapu ismét magányosan figyel az erdő neszeit, és számolja a hétköznapiakat. A kirándulók az átélte élmények hatására csendben, csak magukban beszélve meg a tisztáson történeteket, haladnak kifelé az erdőből a kacskaringós keskeny úton. Az elkorhadt ág ugyanott hever, ahova tették. - Talán valaki elejtette, mikor erre vitte, mert a fákon nem látszik a hiánya. - töri meg a csendet az egyik kiránduló. Most már nem csendes, magába fordul az erdő. Talán nem is volt az korábban sem, csak mikor erre jöttek, akkor gondolták annak. Az erdő, a fa ami elkíséri őket a születésüktől a koporsóig, és utána az idők végezetéig velük marad.

Most Kassa belvárosa is más, mint előzőleg volt. - Hova lettek a szép lányok, asszonyok? - kérdezik egymástól az utazók, és szemekkel az őszi napsütésben a siető járókelőket követik. Közben, miután dél van, ennének valami gyorsat. De a teraszos vendéglők csak többfogásos ebédet kínálnak, vagy ehetnének pizzát. Szendvics, sült kolbász, virsli ebben a városban, pontosabban Kassa közepén, nem lelhető fel. Így aztán marad a pizza. - Toamás vagyok. - telepedik az asztalukhoz egy helyi lakos. Előtte engedélyt kért, de úgy, hogy nem lehetett visszautasítani. - Gondoltam segíték. Itt már a fiatalok többsége nem tud magyarul. Szlovákul vagy angolul lehet szót érteni velük. Én több nyelvet is beszélek. Igazából nem vagyok magyar - mondja tökéletes magyarsággal -, szlovák vagyok, a másik ágról cseh, míg az egyik ősöm ruszin volt. Én most szlováknak mondom magam. - Közben szlovákul beszél a pincérfiúnak és kólához hasonlatos italt hozat magának. Bőbeszédű, de a szeme, arca

magányról árulkodik. – Vasútnál dolgoztam harminc évet. Most aztán elküldtek. Ez a tavalyi évben volt. Gondoltam, kihasználom a lehetőségemet és elmentem az orvoshoz. Egészen eddig pszichiátriai kezelésen voltam. Közben kaptam a táppénzt. Az asszony itt dolgozik Kassán. Nem messze van az iroda, ahol könyvelő. Mennem kellene nekem is haza, de itt találkozom egy emberrel, aki talán felvesz dolgozni. Tudok én olyan lángost sütni, hogy annak a csodájára járnak. Tudják, kicsit kilapítom a tésztát, aztán feldobom és pörgetem. A saját súlyánál fogva nyúlik ki nagy, kerek formára, és jó vékony lesz. Ha felvenne, akkor biztosan sokan megbámulnának, hogy mit csinál ez a volt vasutas. Bár engem mindig is vonzott a konyha. A katonaságnál is szakács voltam. Az aztán már elég régen volt! Most már más a világ. Nem mondok erről semmit, mert nem politizálok. - áll meg egy pillanatra a szóözön. Elgondolkozik és körbenéz. - Nem tudom, beindítja-e a lángossütődéjét az ismerősöm. – mereng el. Ismét int a pincérnek. Az közelebb lép. Aztán meggondolja magát Toomás, és elküldi. A sötétbarna lét iszogatja. – Bejártam én a világot. Arra is jó volt a vasút. Aztán nem kellettem. A két gyerekem külföldön van. A lányom London mellett, a fiam pedig Ausztráliában. Régen láttam őket. Csak a számítógépen beszélünk, mikor a feleségem beindítja, akkor aztán jól elmondják a magukét. Mind a ketten megtalálták a számításukat. A lányom Angliában tanul is a munka mellett. Sajnos nem igazán jönnek haza. Minek is kellene? Mit csináljanak itt, mikor semmi jó nincs? Maguk honnan vannak? - kérdezi a monológot megszakítva, de nem vár választ. - Magyarország közel van. A falumból még át is látok. Mennem sem kell. Sok ismerősöm van Sátoraljaújhegyen. Hiába, a vasút. Nemcsak a környező országokat ismerem, de a távolikat is. De már vége van. Sok embert elküldtek. Engem is. Még jó, hogy táppénzre vettek. Na, nem azért, mert megőrültem, hiszen tudtam én, hogy engem is el fognak küldeni, de a több mint harminc év az elég sok, nemde? Most aztán jó lenne már dolgozni.

Most egy fizetésből élünk az asszonnyal. Az ő fizetéséből. Tényleg, felhívom, mert mennem kellene. Úgy látszik, nem jön az ismerősöm. - néz körül, majd aprót szed ki a zsebéből, és az asztalra teszi. De nem áll fel. Még van a barna lötyyből a poharában. Abba kortyol bele. Előveszi a telefonját a táskájából. Magyarul beszél bele. - Akkor én megyek haza! Vegyek valamit? Nem kell? Jól van, akkor majd este. - mondja és leteszi. Feláll. - Na, köszönöm! - szól az utazókhöz. - Míg el nem felejttem! Tudják miről híres Borsa? - kérdezi határozott, erőteljes hangon. A kirándulók egyszerre, gondolkodás nélkül válaszolják - Nem. - Na látják, ez nagy baj! Magyarok, és nem tudják, ott született Rákóczi Ferenc! - mondja, és kis hatásszünet után: - Nincs innen messze. Én is ott lakok. Most megyek is haza. A főúton ki van írva, Rákóczi szülőháza 200 méter. És magyarul! Bizony! - fordul meg, s a táskájával a nyakában, megdicsőült léptekkel elmegy. Hamar eltűnik, pedig nincsenek most sokan a központban. Biztosan siet a vasúthoz, oda, ahol több mint harminc évet eltöltött.

És jól mondta a sokat beszélő vasutas. A kirándulók, mikor beérnek a hosszú, kicsit szegényes küllemű faluba figyelmesen, lassan haladnak. - Na, ha most meglátnánk az embert, akkor nem úsznánk meg egy féldecit nélkül. - mondja az egyik nevetve, célozva a férfi felvetésére. Mikor már többször megbeszélte magával, ott Kassa főutcáján, a pizzéria előtti széken ülve, hogy mennyi kellene: - Ha fizetnek egy féldecit, akkor még maradok, és mesélek maguknak. - mondta. Az utazók éppen befejezték a semmilyen pizza ehető részének elfogyasztását, és úgy döntöttek, nem élnek a lehetőséggel. Nem haraggal, inkább kifejezetten jókedvűen ment el a vasutas, aki azért még megcsípte őket a nagy fejedelem születési helyével kapcsolatos kérdésével. A magyar néven Borsi, de most Borsa nevet viselő község ad otthont a reneszánsz kori kastélynak, amiben a Nagyságos Fejedelem született. A kétszintes épület folyamatos felújítás alatt van.

A kicsi községben sok a gyermek. A kevés utca az iskolás gyermekek hangjától hangos. A keskeny patakra néző földszintes, önkormányzati épületen bájosan lengedezik a nemzeti és az uniós zászló. Itt ugyan a Rákócziak zászlaja nincs kint sehol, de az emberek szívében annál inkább benne van. – Ha magyarok, akkor feltétlenül el kell jönniük Borsára! - emlékeznek a kassai vasutas felszólítására. – Mert látják, én nem magyarnak születtem, mégis nagyon büszke vagyok a Nagyságos Fejedelemre. Mármint arra, hogy éppen az én falumban látta meg a napvilágot. De ezzel így van minden borsi lakó. Majd meglátják! - oktatta őket alig két órája. Az egész falu visszafogott, fenséges, magányos jókedvűséget áraszt. Nehéz továbbmenni. A következő község kacskintva köszön rájuk. Szőlőske. A falu teljesen kihaltnak látszó főterén, a községháza előtt kút van. A kút kávján fiatal, nagyon szép lány ül. Lassítanak. Mikor megmozdul a szépség, hosszan néz szembe az utazókkal, aztán leugrik, és a tizenéves zsenge, nőiességét már éppen megtaláló lány jellegzetes lépteivel, hátra sem nézve elindul. Hamar eltűnik a sarkon, itt hagyva a téren az eltűnt szépség csillogása utáni magány hangulatát. Szőlőske és a lány eggyé kovácsolódik egy pillanat alatt az utazók lelkében.

Hosszan beszélgetnek az úton. Van idő. Nincs ugyan messze a következő úti cél, a magyarországi Kisrosvágy, de igen kacskaringós, és nem éppen jó burkolatú az odavezető út. Azt fogalmazzák meg: Borsa nincs Szőlőske nélkül, és viszont. Az egyik helyen büszke a magyar II. Rákóczi Ferencre, aki a múltbéli nagyságunkat és szabadságvágyunkat testesíti meg, míg a másik, mellette lévő faluban nem kisebb büszkeség tölti el őket, hiszen ilyen szép lányt, mint akit a kút kávjánál láttak, csak e hon képes megszülni.

Észre sem veszik a gondolataik ide- odaszáguldozása közben, hogy a síkságról hirtelen fákkal szegélyezett, dimbes-dombos, hegyes vidékre érnek. Errefelé a természet adta fa tényleg az emberek társa. Nemcsak a hétköznapi használat mutatja, hanem a falvak főterein ember nagyságúnál lényegesen nagyobb, szépen faragott faszobrok

várják, köszöntik az arra járókat. Így van ez Nagyrosványon is. A szépen
rendben tartott település előhírnöke Kisrosvágnak. A honfoglalás-
tól lakott híres falu határában skanzen is van. De mindenképpen
érdemes bemenni a templom tövéhez. Különleges hely ez. Mikor a
látogató a települést jelző tábla után követi az utat, egyszer csak a
semmibe ér. Elfogy alatta az aszfalt, falu pedig sehol. Aztán vissza-
fordul, és akkor az első balkanyarban meglátja a megbújó községet a
házakkal. Száznegyvenen lakják e különleges községet. A templom-
kertben sétálva, előtte a nyomós kutat megszemlélve, a jóízű, szomjat
oltó, vastartalmú vizet megízlelve máris otthon érzi magát az utazó.
Óvatosan járkál körbe a kis templomot, hiszen körülötte még látni
lehet a gereblye hegyének lenyomatát. A kerítés tövében gondozott
virágok igyekeznek illatukkal még jobban elvarázsolni a látogató-
kat. Alig telik el egy kis idő, középkorú asszony közelít a dombra, a
központba épült templomkert felé. Tapintatosan, nem tolakodóan
nézi a turisták igyekezetét, hogy lehetőleg kevés nyomot hagyjanak
a talpukkal a frissen felgereblyézett talajon, aztán leül a kút mellé,
a padra. Háttal a látogatóknak, arccal a csalafintán kanyarodó út
felé. A haja festett és dauerolt, a mai divatnak megfelelően, rövid-
re vágva. A csupaszon hagyott nyakán látszik, nemrégén lehetett
a fodrásznál. Ruhája hétköznapi, egyszerű, tiszta és praktikus.
Végül a látogatók szólítják meg. Boldogan felel a feltett kérdésekre,
de aztán már magától is mond ezt-azt, de elsősorban ő az, aki
kérdez. Beszéli a turistákat. Ők pedig boldogan, egymás szavába
vágva mondják, és közben észre sem veszik, a beszámolójukkal itt is
hagynak magukból egy-egy darabot. Különleges atmoszférájú hely
ez! Olyan, mintha elbújna a világ elől és magányra vágyna.
A hétköznapi magány csak addig tapintható, míg nem iszik a
látogató a kút vizéből. Mikor végre rálel a turista a falura, és
befordul az utcába, akkor az emelkedő tetején állja útját az Isten
itteni háza: Ide csak tiszta szándékkal jöhetsz! Ha ezt a betérő

megérti, akkor máris szomját olthatja a templom előtti régi, nyomóskút vizéből. Ráébred, jó itt lenni! Nehezen megy tovább. Mikor aztán a temető meglátogatása után, ahol szintén patyolat-tisztaság és rend uralkodik, mégis továbbmennek, akkor döbbennek rá, nemcsak ők hagytak itt valamit magukból, de visznek is. Vizsolyban, e bájos település fő utcáján, a templommal szemben egy nagy udvarba térnek be az utazók. Van itt kopasznyakú tyúk, na meg kacska és liba is. A kerítés mellett, a nádtetős, köralakú, nyitott színben a barátságos tulajdonosasszony házi készítésű üdítőket kínál, elvitelre is vásárolhat a látogató eredeti, cukrozatlan bodzaszörpöt, ha otthonában is szeretne ide visszavarázsolódní. Nincs sok idő a báméskodásra, mert kezdődik a hátsó fészerből kialakított nyomdában az interaktív előadás.

Kicsi unszolás után az összetereledött társaság egyik tagjából lesz egy nagyúr, aki rendeli a könyvet, a bibliát, aztán lesz a nyomdász, annak a segédje, no meg a nyomdász felesége, aki szép, fiatalasszony, de nem szebb egy másik lánynál. Természetesen a történet bonyolódik a lefordításra váró – leendő első magyar nyelvezetű - Biblia és az azt kinyomtatni akaró, a szépségek szívének maguk felé való fordításáért látszólag mindent feláldozó férfiak körül. Vannak mulatságos fordulatok és szakmaiak is. – Vajon mennyi idő alatt lehet egy oldalt kinyomtatni? - keresik a választ, és próbaként húzzák a festéket a lemezre, majd tekerik a prést és nyomatják a lapot. Végül rájönnek, úgy a leggyorsabb, ha mindenki csak egy-egy tevékenységet végez. Így lesz, aki rakja a lapot, aztán egy másik, aki kení a lemezt és a harmadik, aki présel. Végül minden kiegyenesedik. Elkészül a nagy mű. És mindezek megkoronázásaként a szerelmesek is boldogan omlanak egymás karjaiba. Nagy tapsvihár után a jelenlévők, akik eleinte nem akaródtak jelentkezni, tolakodva mennek a nyomdagép közelébe. Mindenki szeretne egyet magának is nyomtatni a híres Vizsolyi Biblia lapjaiból. Mikor aztán az utazók kimennek jókedvűen a tágas udvarra,

rádöbbenek, 1590 óta használjuk írásban is a magyar nyelvet. A Mantskovit Bálint nyomdászmaster nyomdagépének másolatával készített lapot betűzik a drótfonatos kerítés mögött kaparászó tyúkok és az őket figyelő két cifra farkú kakas előtt. A turisták, amint betűzik a Károli Biblia első, általuk újranyomtatott oldalát, úgy érzik, valamikor 1589. február 18. és 1590. július 20-a között vannak itt. Azon pár hónap alatt készült el a megrendelt magyar nyelvű Biblia. Attól kezdve a magyar ember is saját nyelvén dicsérhette az Urat. Kérhette segítségét a problémái megoldásában, betegsége leküzdésében és ígérhette meg, neki tetsző életet fog élni.

Egy háromtagú kecske család téríti vissza őket a jelenbe. Mindhárman felváltva, boldogan mekegnek és közben a rövid farkuk jár, mint a fali óra ingája, a zöld, vegyes fűből is jó nagyokat kanyarítanak. A majd ötszáz éves kiruccanás jó kedvvel tölti el a kirándulókat. A kitárt kapufélfák alól kilépve egy másik világba csöppennek. Míg bent teljesen feloldódtak a véletlenszerűen összegyűlt közösségben, a kanyaron túl ismét a magány érzete mutatja magát. Szemük újabb magánymentes helyet keres.

A nyitott udvarral rézsút található a híres vizsolyi templom, ahol a Biblia egyik eredeti példányát állították ki. Az ottani középkorú, templomőr hölgy nem örül a turisták látogatásának. Nem mondja ki nyíltan, de beszédéből, megjegyzéseiből kikövetkeztethető, nem tartja sokra a túloldalon folyó interaktív előadást és nyomtatást. Tényszerűen elmondja a templom történetét és a Bibliáét is. A kirándulók a padokban ülve hallgatják, s közben az általuk játszott színdarabon jár még az eszük. Itt is ajánlanak a Biblia első oldaláról másolatot. Ez az, ami ki van állítva, és az írás tanúsága szerint MDXC Boldogasszony havának 10. napján készült. Aztán megnézik az eredeti falfestéseket, freskókat és a templomőr asszony vigyázó, feszültséget, rosszkedvet sugárzó szeme előtt kimennek az épület melletti, szépen gondozott kertbe. Biztosan tudhat valamit a természet és annak gyermekei, mert a növények, virágok, fák ápolt

bujaságukkal üzennek a kapun kifordulóknak. Ettől mindenkinek jó hangulata lesz. A feketerigó sem ugrál ijedten odébb a bábész nézelődőktől. Ők pedig megállnak a téglakerítés mellett, és maguk elé képzelik a múltban az úton haladó szekereket, amik nagy port vertek fel a templom bejárata előtt. A látogatók kisebb csoportokba verődnek. Beszélgetnek. A Vizsolyban látható Bibliával kezdik, majd a magyar nyelvvel folytatják és aztán máris a nemzeti ételek, italok, a magyar éntudatnál kötnek ki. Büszkék magukra. Büszkék, mert magyarnak születtek, itt élnek, és arra is, hogy most itt vannak. Ez a szép nyelv az anyanyelvük.

Van, aki behúzódik az árnyékba a tűző nap elől, de bizony sokakat nem zavarja az erős napsugár. Odébb a bejárat mellett öt-hat paradicsomtő terem. A zöld levelek között az érett, piros gyümölcs mutatja magát. Míg a zöld, még ha már egy kicsit nagyobbacska is, megbújik a levelek között. Kis csoport áll az ágyás szélén. Ketten is nézik az igéző paradicsomot, amint hívja, vonzza őket. – Menjünk odébb, mert nagyon nehezen állom meg! - mondja az egyik nevetve. - Bizony, nincs jobb, mint a meleg, frissen leszedett paradicsomba beleharapni és kiszívni az édeskés tartalmát. Ilyen íz a világon nincs, mint nálunk, Magyarországon. - teszi hozzá. Erre a társai nemcsak egyetértően bólogatnak, de mindegyiknek van egy-egy példája más gyümölcsökről, sőt csirkéről, malacról is. Többen a rácsos kapun kilépve az udvarról, a közeli kúthoz mennek. Erősen vasízű a víz, de örömmel töltik meg a kiürült ásványvizes palackokat. – Gyertek! - hívják a társaikat. - Jobb ez, mint egy akármilyen, ki tudja mit tartalmazó bolti. - mondják. Általános a jókedv. Ha megkérdeznék tőlük, mi az oka, először biztosan értetlenül néznének, majd megvonnák a vállukat és csak annyit kérdeznének vissza: - Miért ne legyen? Hiszen itthon vagyunk ebben a szép országban, és lám, itt Vizsolyban is mennyire jó lenni. A templomi felvigyázó asszony mogorvasága már egyáltalán nem jut az eszükbe. Jó hangulatban

mennek tovább a rendben tartott úton, ami keresztülszeli a falut. A hétköznapi magány ugyan követi őket, de egy kicsit lemaradva, s figyelve, hátha ismét beköltözhet a turisták lelkébe. Hirtelen, szemben, fent délceg vár néz le rájuk. Az alatta elterülő keskeny, lakott terület határán felirat jelzi Boldogkőváralján jár, aki erre vette útját. – Fel lehet menni kocsival is, ha arra mennek. - igazítja el őket egy rokkantkocsiban ülő férfi. Egyedül ő az, aki a falut képviseli. Más nincs az utcában, pedig elég hosszan kerüli a hegyet a helyes és igényes házakkal szegélyezett, biztosan Kossuth Lajos nevét viselő főutca. Igaza volt a férfinak, meg nem is. Jó darabig fel lehet menni a vár felé, de aztán a felújítás miatt tisztességes gyaloglás következik. Többször is látni vélik az erdő végét, de aztán csalódniuk kell.

Végül hosszú emelkedő után megérkeznek. Szorgos kezű munkások hordják, rakják a köveket egymásra, és friss, a helyszínen kevert meszes maltert kennek ragasztóként rájuk. – Innen vagyunk, Sátoraljaújhegyről. - mondja az egyik középkorú, vékony, szikár férfi. Közben felemel egy jókora követ, melyet kalapácsával előtte kicsit megütögetett, beépítésre alkalmassá tett. A kő engedelmes. Pontosan ott válik el a nem kívánt részétől, ahol a kőfalat készítő kőműves elgondolta. Mikor a helyére kerül, azon nyomban megváltozik ő is, na meg a fal is. Ha valaki elkövetné azt a merényletet, hogy a sarkot megbontja, azon nyomban a fal megszűnne olyannak lenni, mint amilyen jelenleg. Látszik rajta, hogy nemcsak szép, egyenes, erős, függőleges, de bizony mutatja az örökkévalóságot is. A kő, ha bátran, férfiasan, nyitott szívvel és lélekkel közelítenek felé, átad valamicskét abból a több évmilliónyi tapasztalatból, ami beleivódott.

Ilyen érzésekkel mennek fel a vár legmagasabb, korláttal védett részére. Körbenéznek. Minden környező hegy alacsonyabb náluk, és rájuk néz fel. Messze van innen a falu és a többi hegycsúcs is. Csak egy-egy eltévedt szellő kavarja fel lábuknál a port. Miközben állnak a hegy ormára épített vár bástyáján, eggyé válnak az építménnyel. A hétköznapi magány átalakul. Földi magánnyá lesz.

Érzik az eltűnt évszázadokat, a kövek által ismert évezredek. Az itt átvonuló, ellenségesen hadakozó katonák sorsát, a barátként közelítők optimizmusát, majd csalódását, és azt, hogy mindez nem tudta megváltoztatni az örök igazságot. Mindig magányos vagy és soha. Mindkettőt magadban kell keresned. Lám, itt van ez a szép vár, Csókakő vára. Egyedül magasodik ki, és keresi a felhők, a magas röptű madarak közelségét. Feltűnő fehérségével hívja, várja minden élőlény látogatását. Sőt vannak, akiknek még szállást is ad a falsorokban, ha megépítik a fészkeiket. Éjszaka pedig, mikor ráborul az égbolt csillagoktól fényes sötétsége, elgondolkozik. Nem engedi túlságosan belelovalni magát a földi lét kérdésébe, azt gondolja, a világmindenségben egyedül vagyunk. Hiába a sok csillag gondolatokat elcsábító szikrázása, nekünk itt e helyen kell rátalálnunk a közösségeinkre, ahol soha nem vagyunk egyedül. Legyen az ünnep, vagy hétköznap.

Így múlik el turisták hétköznapi magánya. Az élettelennek hit kövek nemcsak a várakat, így a Csókakő várát építették fel, de a magánytól megszabadult utazók lelkét, gondolataikat is helyes útra térítik. A faluba leérve egy másik, szintén rokkantkocsival közlekedő emberrel találkoznak. Ő, mintha belelátna az autóban ülők fejébe, boldogan és mosolyogva integet. – Jöjjenek vissza, ha tetszett itt nálunk! - mondja jól hallhatóan a járda mellől. – Tetszett! Nemcsak tetszett, de nagyon jó itt. – Válaszolják a lehúzott ablak mögül. – Köszönjük! – teszik hozzá és ebben a szóban minden benne volt, amit megtaláltak ott fent, a kőből épített várban.

A lépcső

Betonból vagyok. Ezt azért jelentem ki már mindjárt előre, nehogy valaki valami puccos épületrészre gondoljon, amit először a tervező talált ki, majd a belsőépítész szedett papíron - pontosabban a számítógépen - darabokra, de előtte már a statikus is a fejét ingatta láttomra. Velem senki nem találkozhatott a tervezőasztalon. „Egyszerűbben találtak ki.”- mondanám, ha nem jutna eszembe nagyapám. Őt, én már nem ismertem. Tönkrement, mire én megszülettem. De az alakja, a formája, mint a múlt egy fontos lenyomata, megmaradt. Így aztán az én megalkotóm, aki még látta a nagyapámat is, nem volt nehéz helyzetben, mikor terv nélkül kellett engem elkészítenie. A fejében volt a betonozásom előtt a fellépőim száma, mérete, a belépők nagysága. Az én családom igazi röghöz kötött, lokálpatrióta. Mióta vagyunk, mi mindig itt voltunk ezen a helyen.

Mostanában néztem utána az őseimnek. Hiába, mikor még fiatal éveinket éljük, nem igazán érdekel bennünket az előző korban élt ősök kinézete, élete, mindennapjaik. Egyszer aztán eszembe jutott, hogy én is utánajárok a családfámnak. Ha egészen pontos és őszinte akarok lenni, akkor igazából az ötlet egy másik lépcsőtől jött. Egy csalafinta, köztudottan nem egyenes jellemű lépcső fokait cserélték és vitték át rajtam. Az egyiket jó alaposan hozzám vágták, és a gránitkő nagyot ütött a nyakamon. Nyögtem egyet, és kikértem magamnak. Erre ő fellengzősen közölte velem, hogy legyek boldog, és örüljek a furcsa, számomra fájdalmas találkozásnak, mert az ő családja már több mint ötszáz éves. Na, - mondom, - és ezt te honnan szeded? - Meglátszik rajtad - húzta végig magát a hátamon, mély sebet ejtve. -, csak a jelennek élsz. Nem ismered a családod múltját és ezért a jövőjét sem tudod elképzelni!

Mondtam volna erre valamit, de annyira megsértett, hogy hirtelen semmi nem jutott az eszembe. Csak később mérgelődtem magamban. – Hogy merészel egy ilyen hazug, a rajta járókat becsapó, félrevezető lépcső velem, aki mindig is egyenes, kiszámítható, megbízható voltam és vagyok így beszélni?

Mindenki tudja, a keskeny csigalépcső önző. Aki rajta megy, annak csak vele szabad foglalkoznia, mert egyébként könnyen baja eshet. Keskenységével önmaga felé irányítja a lépcsőn járók figyelmét. De nincs mit tenni. Nem lehet minden lépcső olyan, mint az én nemzettségem. Kell lennie másmilyennek is. Így szép a világ.

Ha beszélgetni nem is tudok azokkal, akik rám lépnek, azért figyelem őket és meghallom még a gondolataikat is. Mostanában, ha valaki sokszor rajtam jár, akkor először megpróbálom kitalálni, milyen ember lehet. Vannak, akiket kifejezetten utálok. Nem szeretem, ha bepizkolnak, és megmondom őszintén azt sem, ha átépítenek. Mire megszokom magam, akkor biztosan valamelyik embernek, aki éppen előtte rám lépett és talán rosszkedvű volt, eszébe jut a szélesítem, a fokaim kicserélése, netán még az is, hogy többet készítenek belőle. Mint amikor egy kabátra több gombot varrnak a kelletténél. Nem mondom, lehet, hogy ettől talán kényelmesebb leszek nekik, de akik erre jártak rendszeresen, így szoktak meg, ilyenek szerettek. Mert szerettek, az biztos.

Más lépcsőkhöz száz évig sem nyúlnak. Hallottam erről is. Az egyik lépcsőt állandóan abajgatják. Keskenyítik, szélesítik, érdesítik, csiszolják, újragondolják, vagy éppen a régi formáját állítják vissza, a másikat pedig csak használják, de nem tesznek vele semmit, hiába kagylósodott ki a használatból.

Ha belegondolok az életembe, akkor elmondhatom, én szerencsés vagyok. Igaz, nem várják meg, hogy elkopjak, és minden évben előre rettegek, mikor jut eszébe valakinek ismét valamit átalakítani rajtam. De ezt leszámítva, ezen a helyen vagyunk már az idők kezdetétől kezdve - merthogy a csigalépcső fokával való találkozásom után ezt is kiderítettem - mármint a lépcsőidők kezdetétől. Nézzék azt a barna kutyát, az minden reggel az én legfelső fokomra vizek. Bizonyisten, ha volna kezem, akkor megcsiklandoznám a talpát. Látom rajta, hogy az nagyon érzékeny. A puha, rózsaszín bőr érintése az arcomon, az ujjai közötti szőrszálak simogatása még jól is esik a

reggeli, friss levegőben, de az, amit ráereszt, az szörnyű és tiszteletlen eljárás. Életem elején még bosszankodtam. Arra gondoltam, vajon az őseimmel is ugyanezt tette az eb? Aztán az akkori kutya, aki nem barna, mint ez, hanem fekete volt és nagy tappancaival trappolt rajtam, megváltozott. Egyre kevesebbet és nehezen vizelt rám.

A lépcső élet lassan folyik. Nem kapkod, nincs miért. Egyik járókelő jön, a másik megy, aztán visszafelé ugyanez. Azt gondolnák, ez elég unalmas, de szó sincs róla. Sok előnye van. Van időm gondolkozni, elmerülni a saját lépcsővilágomban. Ha észreveszek valami szokatlant, azt próbálom megfejteni, kibontani, Minden ilyen gondolatfolyam után okosabb, tapasztaltabb, bölcsebb leszek. Így volt ez akkor is, mikor a fekete kutya nagyon nehezen könnyített magán és keveset. Szinte talán egy-két csepp volt, ami rám csöppent. Jobban megnéztem. Megőszült, öreg lett. Akkor, emlékszem azonnal felnéztem a tiszta, kék égboltra. Megijedtem. Ilyen gyorsan eltelik az élet? - kérdeztem volna kiáltva a létrehozómtól, de sem szám, sem hangom nincs, ezért a kétségbeeső hang bennem ragadt. Messze az égbolt, és egyébként is csak a fehér felhőkkel játszik örökké.

És akkor divatos táskával, vékony, hegyes sarkú cipőjével lépett rám egy könnyű lány. A táskája tükröződött. Minden lépésénél a fok szememmel megnézhettem magam, miközben a kemény túsarok koppanása az egészségemet jelezte. Megnyugodtam. Nem láttam magamon olyan változásokat, ami miatt kétségbe kellett volna esnem. Apró törések, repedések, mint szeplők és ráncok keletkeztek az arcomon, karomon, nyakamon, de azok még jól is álltak nekem. A színem is érettebb lett. Most vagyok biztosan a legjobb koromban! – gondoltam, és kihúztam magam, amennyire csak tudtam a meleg napsugárfürdőben. Annnyira jól éreztem magam az önvizsgálat után, hogy csak másnap délután jutott az eszembe a fekete kutya. Nem jött reggel. Sőt másnap sem. Végleg elmaradt. Tudtam mi történt. Meggyászoltam. Akkor vettem észre először, hogy akiket a magasba segíték, vagy éppen le a mélybe, úgy hagynak el, hogy

semmit nem visznek el tőlem. Én ugyanaz maradok. Talán észre sem vesznek, eszükbe sem jutok? Tanítani pedig nem tudom őket, csak ha elgondolkoznak azon, mit köszönhetnek nekem. Ezzel szemben én, aki őrzöm a lábuk nyomát, aki megérzem a hangulatukat, aki naponta figyelemmel kísérem az életüket, egyre több leszek tőlük. Mindenkire emlékszem, de vannak, akikre jobban.

Lám emlékszem az első kutyára is. Az volt az a fekete eb. Mikor nem jött többé döbbsentem rá, sokan el fognak engem hagyni az életem folyamán, mire az én gyermekem megszületik. A fekete eb után jött a másik, majd harmadik és még több. Ez a barna már nem is tudom hányadik, aki a felső fokomra ürit reggelente.

- Kegyetlen az élet! - hagyta örökölni egyik ősöm, és minden lépcső-elődöm tudta, miért mondta ezt így ki. Nem azért, mert elbontották, lebombázták, megalázták, hanem egy kisfiú miatt, aki rajta kezdett el járni. Először négykézláb, és mikor felért, akkor boldogan sikongatott. Egy-két hónap múlva már az édesanyja kezét is elnyomta magától, úgy ment rajta fel. Aztán teltek az évek, és ők mindennap találkoztak. Nem is egyszer, naponta többször is. Az én ősöm mindig vele volt. Szerette. Nagyon megszerette. Aztán már nemcsak az ő két talpa koptatta a lépcső arcát, hanem megjelent mellette egy kicsi, karcsú bokájú, vékony sarkú láb is. Sokszor megálltak. Nem azért, mert elfáradtak. Az öreg tudta, csókolóztak, minden lépcső-foknál. Az ősöm elmondta, akkor sajnálta, hogy nincs több belőle. Úgy szerette volna, ha egészen a felhőkig ért volna a lépcsőfeje. Életének a legszebb napjai voltak. Utána még sokáig járkáltak rajta együtt, majd külön, egy másik, még kisebb talppal. Gyorsan teltek a napok, évszakok, évek. Ezt ő nem érzékelte, csak a léptek gyakoriságából, gyorsaságából, vagy éppen a lassúságából következtetett. Tudta, egyszer be fog következni, de mégis váratlanul érte. Az a régi kisfiú egyre lassabban ment fel a fokain. Megöregedett. Hiába támaszkodott a botra, ahhoz is erő kellett, az pedig egyre kevesebb volt neki. Az én lépcső üköm legszívesebben megmozdult volna, de

nem tudott. Nem tudott tenni semmit a barátjáért. Fekete ruhás, sötét cipős emberek vitték rajta koporsóban. Az én őszám fájdalomma határtalan volt. Azon a télen nagy repedések keletkeztek rajta. Arcán a mély barázdák feneketlennel látszottak. Barátja az eső, a hó, a szél megérezte hatalmas gyászát. És miután ő sem sírni, sem kezet tördelni nem tudott, a segítségére siettek. Az eső a könnyeit pótolta, a hó a haját fehéřítette, a szél pedig hideg fagyot hozott északról, a végtelen jég borította birodalomból. A szomorúság barázdákat vont az ábrázatára. De nemcsak a külleme változott meg, sokkal érzékenyebb lett. Feküdt és nézte, hallgatta a járőkelőket. Már messziről meghallotta a bot, a járást segítő emberi eszköz koppanó hangját, és utána a hangos zihálással levegő után kapkodó idős ember sűrűn megálló lépteit. A tehetetlenség érzése kerítette ilyenkor hatalmába, pedig a soha el nem felejtett kisgyermek után már senkit nem engedett közel magához. Akkor úgy gondolta, soha nem lesz több barátja. Mert ha a következő is elhagyja, akkor ő is belehal. Így aztán a lelkét óvandó, egyféle távolságtartással szemlélt a világ és az abban élők életét.

Neki egyébként is szerencsése volt, ami aztán az egész nemzettségünket kíséri. Jó helyre teremtett bennünket a mi Istenünk. Itt általában nincsenek agresszív, erkőlcstelen, másoknak rosszat akaró emberek, állatok, más élőlények. Még a mellettem növő, elejtett magból kinőt ecetfa gyökérzete sem bújt alá, mert tiszteletben tartotta: "A lépcső hátára ne légy kíváncsi és soha ne használd pajzsodul!"

Kivéve azt a lépcsőt, aki büszke minden porcikájára, mint az egyik unokatestvérem, a hajtogatott lépcső. A háta azért készült olyan csalafinta módon, hogy alábújhasson, aki akar, s elképzelhesse, mi lenne, ha fejjel a föld felé menne rajta. A másik unokatestvérem pedig, akit én nagyon szeretek, átlátszó. Ő a mi családkunk legtisztább lelkő lépcsője. Benne soha senki nem csalódott még, hiszen mindent megmutat magából.

Nagy az én családom. A nemzettségem pedig még kiterjedtebb.

Talán ezt tisztelte a borostyán, mert ő sem tekeredett rám. Pedig igencsak gondolkozott ezen a lehetőségen. Láttam én rajta! Már azt gondoltam, beteg, hiszen amikor előbújt és megéreztek egymást, még felém sem fordult, s hónapokon át meg sem mozdult. Aztán, mintha állomból riadt volna fel, elindult. - Na - mondom magamban -, tisztelsz-e engem annyira, hogy nem takarsz be? - Intelligens ez a zöld levelű. A másik irányba indult. Igaz, ott kőfalat is talált magának és talán a felsőbbrendűségét akarta kifejezni ezzel, hiszen azóta ő messzebb lát, mint én. Leteperte, pontosabban megmászt a függőleges falat. No de had higgye a saját nagyságát. Én nem veszem ezt el tőle. Nem szólok, és meg sem említem, hogy nem úgy van az! De ezt a butája úgysem értené. Mert ha volna egy kis esze, akkor tudhatná, én a rajtam járóktól mindent megtudok, ami a világban történik. A léptek hangja, a meztelen talpak, vagy éppen a lábbelik ha akarom, ha nem, átadják az információt. Rám hullik az öröm, vagy éppen a bánat könnye, engem áztat az izzadságcsepp, és bizony volt, akinek a lelkét is éreztem, mikor rajtam ért véget az élete és igyekezett az élettelené vált testből kiszabadulni.

A legnagyobb az az eset volt, amikor elsőként hallottam meg a hangosan felsíró újszülött hangját, amikor világra jött és megijedt a friss levegőtől, a tértől, ami hirtelen kitágult körülötte. A maga csecsemő nyelvén kiabálta: „Nem jó itt, hol van a kuckóm, oda akarok menni!” Boldogság volt lépcső lelkemnek, amikor része lehettem ennek. Sajnos nem értették az emberek, amit sírva követelt a kicsi. Na persze, ha tudják, akkor sem tehettek volna mást, minthogy becsomagolták, és az időközben megérkezett mentővel bevitték az édesanyjával együtt a kórházba. De legalább ne hajoltak volna annyira közel hozzá. „Menj innen! Ki vagy Te óriás!” – bömbölt vékony cérna hangján a kicsi, míg meg nem hallotta anyukája szívverését, amikor az a keblére ölelte.

Ezt meséljem a borostyánnak? Úgysem értené. Ő csak önmagával és a nagyravágásával van elfoglalva. Ha felém nézne, akkor

láthatná, az én lábam lent van a mélyben, a fejem pedig a magasban. Rajtam jutnak az emberek a pokolba és a mennybe. Én vagyok az, aki számtalan arccal része vagyok a boldogságuknak, felemelkedésüknek és az ellenkezőjének is. Mikor megérezem a talpát magamon, azonnal tudom milyen ember, állat az illető.

Lent mindig könnyebb menni. Gyorsan lejut, aki arra veszi az irányt. De amit ott lát, tapasztal, annak többnyire nem jó a vége és onnan visszajönni mindig nehéz. Aki pedig fölfelé megy, nem mindegy hogyan teszi. – Hajaj! – lelkesedik. - Nem is nehéz ez! - aztán kettesével, hármasával lép át rajtam. Pedig minden arcomtól újabb és újabb tanításokat tehetne magáévá. Aztán mikor már elég magasra lépegetett, és önelégülten visszanéz, akkor veszi észre, hogy tériszonya lett. Némelyiket megszeretem közben. Mégsem tudok tenni semmit, mikor nagy gyorsasággal gurul vissza, s közben csak arra tud ügyelni, sérülései minél kisebbek legyenek. Aztán mikor lent, az alsó fertályon megáll, csodálkozik, lejjebb került, mint amikor nekiiramodott a magasságnak.

Sokszor kutakodok az emlékezetemben. Keveset és nagyon felszínesen alszom. Ha éjszaka, mikor minden elcsendesedik, az emberek és az éjjellátó állatok is megfáradtak, akkor belemerülök az őseim és a saját múltamba. Fontos idő ez számomra. Ilyenkor értek meg egy sor eseményt. Az egyik őszám életében egy sötét éjszaka, egy különleges kékesfekete szőrzetű kutya bement a közeli erdőbe. Akkor még ezen a vidéken érintetlen erdőségek voltak. Az ük-üknagyapám fából és földből készült, nagyon szerette így magát. Ő még tudott egy kicsit mozogni. A hidegben összehúzta magát, a forróságban pedig nagyokat nyújtózkodott. A szép színű kutya régi barátja volt. Ő is a legfelső arcára vizelt rendszeresen. Mindent tudott róla: nagyon szereti és hűséges a gazdájához, kedvence a sült hús vastag csontja és utálja a gyümölcsöt. Nemcsak az íze miatt, hanem a szemtelensége okán is. Messze kikerülte az almafát, mert korábban számtalanszor az ő fejére ejtett rá egy kukacos almát,

amit megunt tartani. A kutya rendszeresen kóborolt az erdőben. Az ősöm nem csodálkozott azon a napon sem az éjszakai kirándulásán. Éppen elbóbiskolt, amikor az erdő felől ágak töredezése, reccsenése, paták dobogása jelezte, valami szokatlan történik. Nem volt ideje sokat gondolkozni, mert egy tucat szarvas és őz trappolt fejét felvetve feléje, majd odaérve hozzá, nagyokat ugorva tűntek el mögötte. – Mi történhetett ezekkel a szép állatokkal? - kérdezte magától, amikor meglátta balról felé rohanni a kékesfekete szőrű kutyát, a hátán egy farkassal, aki marta az eb hátulját. Négy farkas acsarkodott körülöttük. Az eddig felhő mögé bújt telihold is kinézett a takarás mögül, annyira hangos lett a kicsi lépcső előtti tisztás. A kutya leült. Biztosan a fájdalmas sérüléstől, hiszen hátán a farkas megállás nélkül marta. Akkor került elő a gazdája. Gyorsan leért az ősöm hátán a tisztásra. Csupaszz kézzel rontott az ordasok felé, hogy a kutyáját megmenekítse. A farkas, amelyik harapdálta, marta szegény párát, leugrott és a társaihoz szaladt. Az ember alányúlt a sérült barátjának és magához szorítva indult vissza a lépcsőn, a háza irányába. Igen ám, de a farkasok nem akarták elveszíteni a zsákmányukat. Összenéztek, majd egyszerre nekirontottak. Az én ősöm akkor megrázkódott és a férfi kezébe dobta az egyik lépcső-arcának állát képező fahusángot. Ezzel aztán az ember már fel tudta venni a harcot az ordasokkal. Másnap az ősöm arcába visszakerült az álla. De nemcsak az, hanem a többi is meg lett alaposan igazítva. Feltöltötték friss homokkal a szeme alatt és a gödrei is megszűntek. Az eb meggyógyult. Ezután az ősöm felső arca mellé pisilt és órákat feküdt, pihent a lépcső biztonságában. A férfi pedig mihelyt észrevette, hogy valamelyik arcának állát tartó fagerenda kimozdult, azonnal megjavította és feleségével rendszeresen lesöpörtette róla a szél kergette falevelet, és miegymást. A Fa- Föld nevű felmenőm pedig elgondolkozott: „Irigyelni való az ember.” - mondta magának, miután ráébredt, a rajtajáró olyan tulajdonsággal bír, amivel ő és nemzetsége nem. A barátsággal.

Ő, aki kapcsolatban áll a legmélyebb lenttel és egyidejűleg a

legmagasabb fenttel, azt gondolta magáról, mindenkinél különb. Hiszen mennyi rajtajárót látott már. Visszafogott lélegzetel figyelte őket, vajon milyen irányba indulnak, és mennyire gyorsan akarják elérni a végcéljukat. Lefelé mindig könnyebb. Igaz, ott lent egészen más világgal találkozok. Csalóka és embertelen, lépcsőtlen ország az. Olyan, mint az arannyal futatott alumínium ékszer, amiről aztán később kiderül a bevonat is réz. A tartalom, az érték vész el, válik semmivé. Ezzel szemben, ha felfelé indul, van esélye megismerni azt az ékszert, amit csak a kiváltságosak látnak meg. Ez nem biztos, hogy fényes és az is előfordulhat, hogy nem szép, de olyan hatással van arra, aki látja, vagy éppen hordja, hogy mindennapjai boldogságban telnek.

A Fa-Föld lépcső, aki egyike volt az elsőeknek, adta át utódjainak a „K” tapasztalati Kódexet. A „K” a közepet jelenti. Azt a lépcsőfokot, amire először rálépnek. Az utána jövők aztán ezt az életük során kiegészítették. Ki feljebb a J-vel, az I-vel, na és volt aki lejjebb lévőekkel, ami már egészen az „Ó”-nál tart. Én már, aki birtokában van mindezen tudásnak, nagy százalékban előre meg tudom mondani, merre indul és milyen iramban az érkező.

Sajnos nem tudok megmozdulni. Ezért aztán hiába látok egy nagyon szimpatikus embert magamon, aki tele van tettvággyal, már lelki lépcsőszemmel látom az első lépéseknél, nem sokára sérülésekkel a testén fog visszaérkezni - ha szerencséje van - középső arcomra. Ha nincs, akkor lejjebb. Mert nem tudja magát visszatartani, és kettesével, hármásával lépi át az arcaimat. Nem áll meg egy kicsit, és néz körül, mikor feljebb ér. Nem szokja a magasságot. Nem veti meg a lábát elég erősen, hogy biztonsággal tudjon továbblépni. Mikor úgy érzi, elérte a számára megfelelő lépcsőfokomat, akkor próbálja pótolni mindezt. Igen ám, de késő. Megszédül. Nem vette észre, hogy fenti arcaim keskenyebbek és vékonyabbak. Innen nagyon könnyen le lehet gurulni. Hirtelen

szokott megtörténi a tragédia. Először még nem veszi komolyan a himbálózását. Látom az előre-hátradülöngélését, és készítem magam. A Fa- Föld ősem óta tudjuk, nem mi vagyunk a világ központja. Addig, amíg ő erre rá nem jött, bizony sok Föld, vagy éppen Kő lépcső hitte ezt. Ő értette meg először, hogy a tudás érzelem nélkül olyan, mint a lépcső, ami sík felületen fekszik.

Mindegyik felmenőm az utána következő korszakot befolyásoló egyéniség volt. Volt a lépcsőtörténelemben egyetlen egy, aki képes volt közvetlenül befolyásolni az embert. Gondolati ráhatással elérte az üköm az emberek egy csoportját, és megszületett a mozgólépcső. Igaz, az csak egy lépcsőre hasonlító robot, de én nagyon örülök ennek, hiszen a nemzettségem sugalmazására mozdult meg egy, majd utána több társam. Tudom, ők soha nem lesznek olyanok, mint mi. Egyébként úgy vannak programozva, és készítve, hogy már messziről látható, ezek nem igazi lépcsők, hanem lépcsőszabású robotok. A rajtuk járók tudják ezt, és csak akkor használják, ha egészségük, idejük erre kényszeríti őket. A gép soha nem fogja tudni helyettesíteni a lépcsőt. Az nem lát, nem hall, nem érez, nem tud gondolkodni. Azt sem tudja, mi végre jött a világra. Ha jól forognak benne a fogaskerekek, kap áramot és a meghajtó motorja is működik, akkor elindul. Egyébként pedig csak áll egy helyben, de annyira magas az álla, hogy azon nem javasolt lépegetni senkinek. Én sokat gondolkozom. Szeretnék az ősem nyomdokába lépni és valamivel beírni a nevemet a lépcsők történelmébe. Figyelem a rám lépőket. Amint közelít egy kopogó láb felém, próbára teszem magam. Előre elképzelem ki ő és merre megy? Már ritkán tévedek. Nem mondom, a divat változása egy ideig sokszor megtévesztett, de aztán rájöttem, a ruha, cipő változhat, de az ember soha.

Az állat az igen. A kutyákon vettem észre. Már az én életem alatt nagy változásokon mentek át. Régen képesek voltak a fajtársaikkal is élni, ma már nem. A születésem idején megfelelő távolságot tartottak mindenkivel. Volt tartásuk. Még talán egy kis bezárkózás, bizalmatlanság, felsőbbbségtudat is észrevehető volt rajtuk.

Hol van már ez? Most úgy néznek az emberre, mintha bizony szerelmesek lennének a kétlábúba, miközben a saját nemzetségüket lenézik. Először nem tudtam mire vélni ezt a változást. Értem én, hogy tőlük kapják az ennivalót, de ha akarnák, ők is megszerezhetnék, mint előtte nagyon hosszú ideig tették.

Jó nekem. Belém a születésemkor annyi energiát tettek, ami életem végéig kitart.

Mostanában hullámzó a hangulatom. Van, amikor már a depresszió határán mozgok. Olyankor erőnek erejével nézem, szemlélem a környezetemet, a körülöttem történeteket. Nem könnyű. Hiszen közben a teljes érdektelenség lesz úrrá rajtam. „Hiába, a kor!” - mondaná biztosan valamelyik lépcsőtársam, ha látnék egyet is a környezetemben, és beszélni tudnánk. Úgy gondolom, inkább a tapasztalat és annak a súlya az, ami időnként utolér. Sokszor már annak sem tudok örülni, ha kitalálom a rám lépő személyiségét. Úgyis tudom, mi lesz a vége, elhagy, meghal! Nagyon ritkán előfordul, hogy valakitől feldobódom. A múltkor például egy fiatal férfi éjszaka ágyat vetett az egyik arcomra. Biztosan kényelmetlen voltam neki, mert alvás helyett énekelni kezdett. Először halkán, majd amikor rájött, nem szól senki a dajdajozása miatt, hangosabban. Reggel már egészen szép összeg gyűlt össze a ledobott, alkohol szagú kabátján. A nóták is élvezhetőek voltak. Ha nem lépcső lennék, én is táncoltam volna, mint az a két kislányka, akiket az édesanyjuk az óvodába kísért. A kissé másnapos fiatal férfi délelőtt összeszedte a pénzt és az alsó arcom mellett üldögélő kéregetőnek adta. Lazán. Ez az esemény azt a napomat bearanyozta.

Talán a fájdalmaim miatt van rajtam ez a hangulatváltozás? Hiába, már sok minden történt rajtam. Némelyik arcom csontja is eltört már. Ha hirtelen időjárás-változás van, akkor érzem a legjobban, de ha nincs, akkor sem az igazi már. Biztosan hamarosan jönnek majd, és nekem esnek. Szabnak, vágnak, majd pótolnak, vagy éppen új arcot varrnak hozzám. Ezt a bajaim ellenére nem szeretem. Mindig attól tartok, elvesztem önmagam. A személyiségem sérülésétől

tartok a legjobban. Egy-egy ilyen műtét után magamnak sorolom fel az elmúlt hosszú évek alatti történeteket. Egyrészt meg akarok győződni arról, hogy én vagyok és nem az utánam következő, másrészt pedig a memóriámat teszem próbára. Aztán megnyugszom. Arra azért már régebben rájöttem, hogy nem tudok különbséget tenni mi történt az én életemben és mi az őseimében. Tisztában vagyok vele, a tudás a lépcsőknél úgy öröklődik, mintha mindig az éppen meglévő élte volna át. Vagy talán kitaláltam magamnak az üköket, az ősoket. és az is előfordulhat, hogy minden velem történt meg? Az is eszembe jutott még régebben, hogy talán azért építenek időnként át, mert túl sokat tudok és ezt a tudást el szeretnék temetni, velem együtt.

Vizsgáztattam magam. Még arra is emlékeztem, mikor az első arcom állát lecövekelte egy szakállas, kérges kezű ember.

Most már nyugodt vagyok, mert amit tudok, azt úgysem sikerül senkinek sem elvennie tőlem. Lehetek én meredekebb, kényelmesebb, szélesebb, attól még én vagyok. A helyemet, feladatomat is megtaláltam. Hosszú folyamat volt. Mint mondtam, az első időben idegenkedtem mindenkitől, aki rám lépett. Nem értettem, miért jó nekik, ha taposnak. Milyen élőlények járnak erre? Segítenek a világra jönnöm, majd azonnal rugdálnak, trappolnak rajtam? Miközben én, a lépcső nemcsak társa, őrzője, de a világ megmutatója vagyok azoknak, akik velem közeli kapcsolatba kerülnek az életem folyamán. Nem szeretem dicsérni magam, de mi lenne velük, ha én nem mutatnám meg a lentet és a fentet? Ha nem adnék önbizalmat és példamutatást nekik, hogy én is képes vagyok a legsötétebb mélyben, embertelen körülmények között megélni, miközben nem töröm össze magam, nem imbolygok a mérhetetlen magasságban. Azt már szóba sem hozom, hogy a két végletben alig változok. Legfeljebb a külsőm. De hát arra szükség van, hiszen alkalmazkodnom kell a lentiekhez, vagy éppen a fellegek fölött járókhoz. A sok tapasztalattal szerzett bölcsességemtől időnként nemcsak a lépcsőfejem sajdul meg, de bizony a ráncaim is sokasodnak.

Van mit mesélnem az életemről. Például az utolsó átépítesem

kapcsán ismertem meg nagyon közlelől Pista bácsit. Egy széle-
sebb deszkára rajzolt le, mielőtt hozzám látott. Éreztem az erős
kezeit, a hatalmas tenyerét, hallottam meleg hangú beszédét,
amikor irányította a munkatársát a zsaludeszka vágása közben.
Nagyon meleg volt. Izzadsága beleívódot a húsomba és egyesült
a lépcső véremmel. Ma is itt csörgedezik a többi, általam megis-
mert emberek, állatok nedveivel együtt.

Már nyugdíjas volt, amikor velem kapcsolatba került. Az izzadság-
cseppek és a véletlenül megsérült kézfejéből rám esett vércseppek
többet elmondtak róla, mint amit esetleg ő szeretett volna. Szerény
ember volt. Eredetileg ácsként dolgozott. Meg sem lehet számol-
ni azokat a tetőket, amiket ő a két kezével épített. A zsaluzások-
nak pedig se szeri, se száma. De nem is ezek a legfontosabbak az
ő életében. Senki nem ment el tőle úgy, hogy ne segítsen megol-
dani azt a problémáját, amivel hozzá fordult. Valamikor, még élete
teljében, egész télen át, minden reggel motorral tíz kilométerre
vitte az anyatejet az elosztóból egy újszülött kislánynak, akinek
az édesanyjának elapadt a teje. Volt olyan reggel, mikor ő vágta az
első nyomott az éjszaka esett nagy hóban, a sokmínuszos fagyban.
Mikor próbálták lebeszélni erről a téli motorozásról, megkötötte
magát. – Szó sem lehet róla! Ha nem hozom, akkor mit fog enni a
kislány? – mondta, és egészen tavaszig, mikor már mást is ehetett a
csecsemő, járt sötétben a tejért és vitte a fagyban a kislánynak.

Abban az időben sokan álltak neki a saját házukat építeni. A munká-
juk mellett ember feletti erővel dolgoztak, hogy a családjuk megfelelő
fedél alá kerüljön. Ilyenkor sokan Pista bácsit kérték meg ácsmes-
ternek. „Mennyi pénzed van?” - kérdezte. Érdekes soha senki nem
tudott olyan összeget mondani, amire „Ez kevés!” - lett volna a
válasz. Amennyi volt a tetőre, az lett elég. Aztán persze volt, aki
megpróbálta kihasználni ezt. Akkor az arcán megjelent az a mosoly,
aminek láttán az illető elszégyellte magát.

Még most is hallom a lépcsőfülemmel a füttyörészését, amint szabta

a deszkát és verte a szöveget a táblásításhoz. A nyelvével füttyült. Nem az ajkát csücsörítette, mint általában a többiek, hanem a résnyire nyitott száján át jött ki az általa szerzett füttyszám. Ha valamilyen munkatársa nem figyelt rá, mikor kellett volna, akkor hirtelen felerősödött az addig halk füttyörészés. Azóta persze sok idő eltelt, sok minden történt Pista bácsival. Mások léptei mesélték, beteg lett. Egyszer egy ebéd utáni alvása után kiment a feleségéhez, Erzsébet asszonyhoz, a konyhába. Lassan becsukta maga mögött az ajtót. Megállt az ablakkal szemben. Felemelte dús, ősz hajjal fedett fejét, és szótlánul nézett ki az üveg mögötti világba. Erzsébet asszony észrevette, hogy bejött az ő férje, akivel fél évszázada esküdtek meg, de nem szólt, tette a dolgát. Végül aztán az asszonyi tulajdonság győzött. „Jól aludtál Papa?” - kérdezte tőle. De nem fordult feléje. Pista bácsi nem felelt. Változatlanul a kis madarakat figyelte, amik az ablakban ugráltak, játszottak. Örültek a téli hideg, szikrázó napsütésének. Kicsi tollat tartott az egyik a csőrében, míg a másik igyekezett elvenni tőle. Aztán egy harmadik is csatlakozott, annak is a toll kellett volna. Mikor aztán Erzsébet elfordult az asztaltól és szembe nézett az urával, a három kicsi madár is elröppent. Egyedül maradtak. Hosszan keresték a másik szemében magukat. A konyhai hűtőszekrény sem remegett, zörgött abban a pillanatban. Csak a csönd volt beszédes. Végül Pista bácsi törte meg azt a különleges hangtalanságot. „Én már nem leszek többet ember, Erzsi!” - mondta ezt a rövid mondatot, amiben minden benne volt. A hetvenkilenc év összes története, benne én is, a lépcső. És akkor megtörtént az, ami csak nagyon ritkán az addigi élete folyamán. Az erős férfi szeméből elindult egy könnycsepp, majd még egy. Nem törölte le. Hagyta. Erzsébet simogatása tüntette el, de a nyoma haláláig megmaradt...

Hajnalban a napsugarak megjelenése előtt a kedvenc énekesmadaram ébreszt. Aztán mire megtalálja a párját, elmondja a mai terveit az ő nyelvén, felhívja a hallgatóság figyelmét a közelgő felhőkre, esetleg esőre, vagy éppen örvendezően a nyári nap várható melegére, addigra megérkezik a különleges, fényével mindent beborító Nap. Szeretem a reggeleket. Meg sem tudom számolni, már hányszor vártam az első napsugarakat és fordítottam el lépcsőszememet róla, mikor vigyázatlanul szemben néztem vele. Volt egy időszak, amikor sokat voltam magamban. Akkor csak a szőlőtőkékkel és az idelátogató madarakkal, vadakkal tudtam társalogni. Ami olyan lépcsőféle beszélgetés volt. Hiszen ők szóltak, persze többnyire magukban, én pedig legfeljebb együttérzőn sóhajtottam, vagy örvendeztem.

A cukrászkisasszonyok idejében élvezettel szagoltam a hosszú szoknyájuk alja felé. A csokoládé és vaníliás cukor illata lengte be lépteiket. Régen volt.

Sokan járnak mostanában rajtam. A minap megláttam egy szépen ragyogó, fényes férficipőt, hozzá illő zoknival és fölötte vasalt nadrággal. Elgondolkoztam, ki lehet ez az ember? A sietős lépte a fontosságáról árulkodott. Megnéztem a talpát. Azonnal láttam, melyik lábát hordja csámpásan. (Többnyire a jobb cipőjük sarkát és talpát koptatják gyorsabban az emberek.) Már sokszor végigszaladt rajtam, éreztem, láttam, hallottam, jó minőségű a lábbeli, amit hord a gazdája. Talán ügyvéd? Néztem fel a kitömöttnek látszó táskára, amit vagy a hóna alatt szorított, vagy a kezében lóbálva vitt, de aztán jobban megnéztem a cipőt. El sem tudtam kerülni a szemrevételezést, hiszen majdnem megsüketültem a nyikorgástól, ahogy meghajlott a talpa. Mit szeretnek ezek ezen? - tettem volna fel a kérdést, ha valami fiatal tapasztalatlan tacskó lépcső lettem volna. De már tudomásul veszem, megtanultam, nyitottnak kell lenni a világ változásai felé. Így van lehetőségem túlélni a jót és a rosszat is. Buta lépcső az, aki ellenkezik, vagy éppen depressziósan magába

süllyed. Az előzőt elbontják, az utóbbit pedig kikerülik. Ez utóbbi még rosszabb, mint a gyors halál. Én alkalmazkodom, és figyelek. Minden rezdülést, minden változást észreveszek, és megpróbálom kitalálni, mi következhet. Ilyenkor sem megyek a dolgok elébe. Menjenek a forradalmárok. Azok esnek el leghamarabb. Én itt vagyok, és segítek. Rajtam mindenki mehet! Nálam nem kell erkölcsi bizonyítvány, én nem kérem számom senkitől sem a tízparancsolat betartását, azt sem kérdezem, hová megy, honnan jön, miért siet, vagy ballag. Én csak segítek. Haladok a korral. Ezen a csináltatott cipőjű férfin gondolkozom már egy ideje. Mindig gyorsan megy át rajtam, de soha nem lép kettő lépcsőmet át egyszerre. Talán ötven körüli lehet, vagy inkább több. Először ügyvédre gondoltam, mert úgy tűnt, a táskájában iratcsomók vannak, de mikor jobban megnéztem a cipőjét, akkor rájöttem, nem az. Hacsak nem sztárügyvéd. De az nem siet állandóan, és olyan gyorsan, mint ez teszi. A tükörfényes cipője miatt lehetne ügyvéd is, de nem az. Biztos vagyok benne, hiszen ezen kézzel készített, alig használt, drága lábbeli van. Az ügyvéd, aki ezt megengedheti magának nem siet, hanem sétálva mutatja magát. Orvos talán? Jól kereső plasztikai sebész, aki a gazdag asszonyok éveit vagdossa le, és ezért tisztességes fizetséget kap? Annak dukál egy ilyen nyikorogó cipő. Elképzelhető, hogy bemegy a magánkórházba, ott átöltözik, és belebújik egy kényelmes lábbelibe, amiben könnyebben tud órákig állni, miközben nagyít, kicsinyít, szűkít, tágít a szikéjével. Az állandó sietése is indokolt lehet. Ha sok a szépülni vágyó asszony, akkor bizony van dolga elég. De kétségeim vannak. Soha nem lép két arcomon át. Ez meggondoltságot, biztonságra törekvést mutat. Talán állandó veszélyben érzi magát, mint az öregemberek? Azok félnek az eleséstől, ezért sokszor úgy mennek, mint a kisgyerek, akik szintén vigyázva lépegetnek. Bezzeg a világ megváltoztatásán munkálkodó fiatalok, ők hármásával szedik az állaimat. Élvezem, hogy amint a vízszintesre érnek, a lépteik éppen olyan hosszúak, mint amilyenek rajtam voltak.

Nem, ez a férfi nem orvos. Nem sebész. Ő is ugyanolyan fiatalosan mozognak, mint akiket átszab, és az öltözéke inkább sportos lenne. Élvezem az ilyen feladatokat. Ahányszor jön, mindig jól megfigyelem. Ilyenekkel töltöm ki a hétköznapijaimat.

Több éve megismertem egy házaspárt. Az asszonyka szépen rendben tartott. Naponta lesöpörte rólam azt, amit ő kosznak, pornak gondolt. A férje pedig javítgatott. Az életük végét velem töltötték. Mindennap találkoztunk. Az izzadságuk, a nyáluk keveredett az én nedveimmel és nyirokcsomóimban összegyűjtöttem őket. Innen szedegettem elő azokat az információkat, ami kellett ahhoz, hogy megértsem őket. Akkor ismertük meg egymást, amikor még minden rendben volt. Engem is megtévesztettek. Nem ők, hanem a nagy valaki, aki valahol mindent eldönt. Hétköznapi boldogságban éltek az életüket. Ez ritka, nekik sikerült. Reggel korán keltek. Együtt megitták a kávéjukat, utána gyorsan elkészültek, és széles mosollyal az arcukon léptek rám, majd sietve mentek a munkahelyükre. El nem mulasztottak volna egy napot sem a munkatársak nélkül. Nagy lányuk és unokájuk aranyozta be az estéiket és a hétvégéiket. Igazából nem történt velük semmi különleges, csak boldogok voltak. Az asszony, aki Erzsí nevet kapott a szüleitől, ha tehette, a lánytestvérével, aki közel annyi idős volt, mint ő, ment a piacra, az üzletkebe és az édesanyjukhoz. A szoros családi kötelék mintegy áthatolhatatlan, vastag falú, ledönthetetlen bástya védte a boldogságukat. A férfi a munkájával szerzett nap mint nap örömet másoknak, amikor azok beköltöztek az általa épített lakásba, házba, az általa átalakított épületbe, vagy amikor régi, elhasználódott, leromlott szerkezetből újat varázsolt. Munka közben megállás nélkül dúdolgatott magában. Ezeket az általa átköltött dallamokat is beleépítette a falakba. Felesége precíz, pontos, szorgalmas asszony volt. Azok a feladatok találták meg, ahol ezen erények nélkül boldogulni lehetetlen lett volna. Ehhez még társult a becsületessége és optimista személyisége. Lányuk az emberek gyógyulását segítette, hivatásszerűen.

A macskán és a kutyán kívül alig találkozok más négylábúval. Azok meg rám sem hederítnek. Úgy teszik a lábukat az arcomra, mintha bizony leprám, vagy még ennél is fertőzőbb betegségem lenne. A macska még le is rázza a lábát a bőrömmel való érintkezés után. Az eb meg levizel.

Amikor madár repül rám, keressük egymás szemében a barátságot. Meg is van az valahol, hiszen az egyetlen élőlény a világban, aki nem fennhéjázóan néz le rám, hanem tisztelettel. A madár, legyen az kicsi, vagy nagyobb egészen másként viselkedik. Biztosan látja felülről különlegességemet és értékeli a hidat, amit én adok a lent és fent között. De az is előfordulhat, hogy egyáltalán nem jut ilyesmi az eszébe, csak éppen intelligens és tiszteli bennem a tapasztalatot, a bölcsességet. Szeretem, ha madárka száll le rám. Ha tehetném, el sem engedném addig, míg ki nem beszéljük magunkat. Sajnos nem tudok beszélni. Azért valamit érezhet a szárnyaló barátom, mert amikor a lába az arcomhoz ér, egy ideig nem mozdul. Érzem a vékony ujjakban a szíve dobbanását. Élvezem ezt, és próbálok visszajelezi neki. Van, amikor sokáig áll rajtam, nézve a semmibe. Látom a szemén, ilyenkor néz, de nem lát.

Amikor Erzsinek és a Kicsi bácsinak a sietős lépteik lelassultak, hirtelen fontos lett számukra minden, ami körülöttük történt. Nem tudtam mire vélni ezt a hirtelen változást. Az idő lett az ellenségük. Várták az unokájukkal együtt az évszárót, miközben szerették volna megállítani az időt.

A falon lógó óra mutatóját meg lehet állítani, de az idő mindent megváltoztató kerekét soha. Tavasz volt. Abban az időben mind a ketten kezelésre jártak. Először az asszonynál találtak nem gyógyítható betegséget. A Kicsi bácsi, miután ezt megtudta, minden este lefekvés előtt azt kívánta, kérte, inkább ő legyen az, ne a felesége. A tavasz után életük talán legszebb nyara következett. Volt nagy hőség, zivatar. Abban az évben szinte hetente volt kék eget beborító szivárvány. A négytagú, kicsi család a színes ív alatt minden bajáról

megfelelkezve készítette a képeket az égi jelenségről, magukról és kutyájukról, aki akrobatikus mutatványokkal szórakoztatta gazdait. A férj, ahogy akarta, beteg lett, de Erzsébet sem gyógyult meg. Szép nyár volt. Elmúlt.

Most meg kerékpárral gurulnak le rajtam. Nem jó ez nekem. Az egyik fémrész minden államnál belém verődik és árkot hasít a bőrömön. „Hova ez a nagy rohanás?” – kiáltanám, ha volna szám és hangom. Lépcső vagyok, és van másom. A tapasztatom, a tudásom, amit hosszú életem alatt szereztem. Na végre, lehajtott rólam a kerékpáros. Neki is jó, meg nekem is. Sokszor elnézem azokat, akik mihelyt rám lépnek, azonnal elindulnak lefelé. Már érzem előre, hiszen látszik rajtuk, bennük van a feszültség, a félelem, az abból fakadó bátorság, a bizonyítási vágy, ő most lemegy és kipróbálja magát. Sokan csak egy kicsi időre merülnek meg a sötétben, és utána boldogan rohannak fel, hogy visszanézve önbizalom öntse el a lelküket. Aztán persze van, aki sokáig, vagy éppen örökre lent reked. Aki csak lelátogat, lassan lépeget az arcaimon. Sokszor meg is áll. Vissza- visszanéz a világosság felé. Ilyenkor olvasztani próbálja a félelemtől megfagyott lelkét.

Először nem érettem ezeket a kétlábúakat. Miért kell nekik lemerészkedni, ha félnek? Aztán később, ahogy érettebb lettem, rájöttem. A félelmeiket akarták leküzdeni. Mikor leérnek ezek a kirándulók, nem csinálnak ott semmit. Legfeljebb leülnek. Hallgatóznak a sötét hidegben, vagy éppen a semmiből érkező forróságban, ki mit érez. Lent először szinte kővé dermedve figyelnek. Minden zajra összehúzózik a szívük. Ha beszédhangot, vagy esetleg csörömpölést hallanak, akkor legszívesebben azonnal ugranának fel. De a félelem nem engedi. Aztán lassan megszokják a csendet. A dobhártyát szaggató hangtalanságot. Már nem hallják a saját a szívverésüket sem. Ekkor ültükben kihúzzák magukat. Elképzelik, amint felérnek a napsütötte felszínre és büszkeségtől dagadó mellel körbenéznek, mutatva, ők megtették. Aztán fészkelődnek. „Indulni kellene!” - gondolják,

de nehéz itt hagyni ezt a helyet. Ekkor szoktam én közbelépni. Egy kicsit, éppen egy hajszálnyit megmozgatom magam. A reccsenő hang, a mozdulat hideg fuvallatot indít az útjára. Akkor dől el, lent marad-e az ember, vagy azonnal visszaindul. Többnyire az utóbbi következik be. Útközben azért vissza- visszaneznek. Bár nem állnak meg olyan sokszor, mint lefelé. Mikor felérnek ide, a középen lévő arcom egyikére, szinte rá sem ismerek arra, aki az imént ment le. Sokat töröm ezen a fejemet. Mi történhet ott lent, amitől ennyire megváltozik az ember? Értem én, bátrabb lesz, leküzdí a félelmeit. De ezek a tulajdonságok addig is meg voltak benne, míg próbára nem tette magát. Hiszen azért mert lemenni, mert tudta, sikerülni fog. Én vagyok a híd a két véglet között. Olyan híd, aki itt és ott is él egyidejűleg. Furcsa ez, mert ha nem is látja a sötétben élő szemem a fenti napfényt, mégis tudja milyen az. Talán ezért nem kívánczik egyik állam sem másik helyre. Ott jó nekik, ahová teremtődtek. Ebben is különbözök az embertől. Nekik állandóan más kell és soha nincsenek megelégedve azzal, amit kaptak. Jól néznénk ki, ha én, a lépcső hasonlóan élném az életemet! Én a lépcső vagyok, aki egy és bonthatatlan. A lépcső pedig arra született, hogy állandóan lent is legyen az élet sötét világában, miközben a másik vége pedig fent van, sokak számára csak a mesében olvasható magaslatokban. A végtelenségemről pedig még nem is szóltam. Mert azt is tudni kell rólam, hogy nekem nincs utolsó arcom. Még azt eddig soha senki nem látta. Megmondom őszintén, én is csak érzem. Bocsanat! Kicsit elragadott a saját nagyságomból fakadó hév! Ez még a régi énemből maradt meg. Így van ez! Bölcsebb lesz a lépcső az idők alatt, de alapvetően a személyisége nem változik meg soha. De miért is tenném? Ami igaz, az igaz! Ki tud még egy hasonlót mutatni, mint amilyen én vagyok. Tudom, tudom én, nem minden lépcső olyan, mint én. Vannak beképzelt sznobok is, akik házat is építenek maguknak. Jaj, nehogy fagyban kelljen nekik hasalni, vagy éppen a forró napsugár szárítsa őket! Többnyire el vannak

maguktól csattanva. Ők tudják! Én elfogadom a másságot, bár ettől még nem tisztellem őket. Jól van ez így. Nem lehet mindenki olyan tökéletes, mint én! Igaz? Mikor belenézek az égi tükörbe, egy különleges, végtelen hosszúságú, kortalan lépcsőt látok. Nem mondom, én is változok. De az idő múlása és a strapás élet következményei még jól is állnak. Ehhez persze biztosan hozzájárul a sok tapasztalat, amit állandóan gyűjtögetek.

Régebben mást is igyekeztem beszerezni. Ha rám esett egy szép, vastag falú dió, akkor úgy izegtem-mozogtam, hogy elrejtsem az egyik szemem alatt. Így voltam a kerek, a nagyon lapos kavicsokkal, ősszel a falevelekkel. A végén már annyira sok volt ebből az ereklyékből, hogy csak az arcaim közepén tudtak menni azok, akik mégis rám merészkedtek. Biztosan érezték, nem szeretném, ha a szerzeményeimet taposnák, rugdálnák, de az elismerő pillantásokat elvártam, miután megnéztem velük. Egyszer aztán elegendem lett. Emlékszem, az egyik reggel szép tavaszi nap köszöntött. – Már harmincharmadszor simogatlak meg! - hallottam fentről - Mindjárt nyár van és még nem is érezted az élet ízét az idén. - mondta. Addig nem vettem észre azt, ami körülöttem történt, mert a gyűjtögetéssel voltam elfoglalva. Nem szégyelltem magam, inkább mérges lettem a butaságomra. Mindent, amit összegyűjtöttem lesöpörtem, kidobtam. A nyomok, amik fontosak, már úgy is belenyomódtak, belevésődtek az arcaimba. Azóta boldog nyitottságban élek.

Igyekszem okosakat gondolni. Egy nagy problémám azért van: tudom, rajtam kívül nem hallja senki a monológjaimat! Nekünk lépcsőknek nincs szánk, hangszálunk, fülünk. A gondolathoz nem kell hangszóró. Számomra az emberek és az őket körülvevő élőlények a legizgalmasabbak. Biztos vagyok benne, sokukat elértem már. Megfigyeltem, hogy akik lemennek látogatni, és kicsit félni a mélybe, azok aztán igyekeznek egyre magasabbra. Óvatosan, lépésről lépésre kapaszkodnak fel. Ha van korlát, akkor azt is használják,

ha egészségesek, akkor is minden előrejutást segítő eszközt igénybe vesznek. Ilyenkor az izzadságcseppek bizony elég gyakran hullnak rám, ami sűrűn egyesül a stressz okozta veritékkel.

Bizony a magasság újabb félelmeket kelt. Én csak tudom, hiszen állandón ott is vagyok. Nem lehet megszokni. Minden lépésre vigyázni kell. Mint előbb mondtam, a ritka levegő miatt az arcom is keskenyebb, na meg az állam is hegyesebb fent. Az ember ott nagy változásokon megy át. A félelmei szép lassan elmúlnak és csak a soron következő állammal, arcommal foglalkozik. Erősen markolja, kapaszkodik belé, miközben persze simogatja, becézi. Nem mondom, jólesik. Ki ne örülne ennek? Annak már nem, hogy közben az alatta lévő keményen tapossa. Értem én, sőt tudom, meg kell vetnie a lábát, nehogy baj érje. Nem olyan jó a genetikája, mint az enyém. A két lába éppen arra jó, hogy tudjon helyet változtatni, vagy megállni egy helyben, arca pedig egy van. Ha azt elveszíti, vagy elváltozik, akkor odavan ő is.

Egyik pillanatban még udvarolgat nekem, aztán mikor feljebb merészkedik, akkor rám sem néz. Majdnem azt mondtam, már megszoktam. De az igazság az, hogy nem lehet ezt megszokni. Azért szerencsém van, mert az, amelyik fentebb van, az lenézi az alatta lévő arcomat, de az utána következő éppen akkor udvarol annak az arcomnak. Így aztán nincs szálka a lelkemben.

Annak nem örülök, amikor a naphoz közel kerülve elvakulnak és legurulnak rajtam. Némelyik jól megüti magát. Azokat megsajnálom, akik teljesen lebucskáznak a sötétbe. Ők érzelmileg közel kerülnek hozzám. Ők megjárják a fellegeket és a hideg, kilátástalan mélységet is. Azok, akik ismét visszatérnek, de más emberként, lehet, hogy annyira megváltoznak ott lent, hogy messze kerülnek tőlem.

Néha nem értem a reakcióikat, a viselkedésüket. Akkor is simogatnak, udvarolnak, amikor nincs is rám szükségük és bizony a bántás is úgy érkezik, hogy nem lehet számítani rá. Ugyanolyan egyedül vannak, mint én, de ők magányosak! Én pedig soha nem voltam az.

Ugyan tagadják és nem is úgy viselkednek, de én látom, érzem a magányukat. Többnyire kiégett, meghasonlott emberek ők. Aki visszavágyik a felső arcom egyikére, közel a vakító napsugárhoz, ezért mindent elkövet. Ha tehetném, tisztas távolságból nézném. De sajnos erre nincs lehetőségem, hiszen rajtam, az én arcaimon igyekszik felmászni, felverekedni magát. Nem tudok szólni neki, pedig látom, ismét kihagyja a lépcsőfokaimat. Most már nem kettőt, hanem hármat is átlépve törtet fel. Tudom előre, megint vissza fog gurulni, de úgy tapasztalom, ő is fel van erre készülve. Ezek a visszaesések abban különböznek az elsőtől, hogy közben a mögötte jövőkbe csimpaszkodik.

Itt én soha nem unatkozom. Nem győzőm hangsúlyozni, nagyon sajnálom a szótlanságomat. Ha a megalkotóm csak egy kicsi lehetőséget adott volna, hogy valamiképpen szólni tudjak, akkor bizonyára egészen más világ lenne körülöttem. Bár, ha belegondolok, talán nem is hallgatnának rám. Hiszen a saját tapasztalataikat is sokszor, illetve többnyire semmibe veszik. És nemcsak az emberek, de a kutyák is. Mondjuk nem csoda, hogy ebben is így hasonlítanak, hiszen ők azok, akik a legrégebben együtt vannak egymással. Amikor még csak természetes lépcső őseim voltak, már akkor követték a kétlábút a kutya ősei.

Az ember olyan szeretne lenni, mint amilyen én vagyok. Lent is, meg fent is legyen. Mindig odakívánczik, ahol éppen nincs, de úgy, hogy el ne veszítse azt, ahol éppen van. Mire ezt megfejtettem, sok idő eltelt. Ha tehetném, megmondanám nekik, nem lépcsők vagytok! Nyugodjatok bele, ti embernek születtetek. Olyan tulajdonságotok van, ami nekünk nincs és nem is lesz. Éreztek. Nem a fájdalomra, vagy egyéb fizikai érzetre gondolok, mert az nekem is van. Hanem arra, amit a lelkükkel, a szívükkel éreznek. A barátság, a szerelem, a szeretet, a boldogság, az önfeláldozás, az öröm, a büszkeség és még sorolhatnám a végtelenségig, a szomorúsággal, bánattal, gyásszal bezárólag. Ezekért élnek. Ezekért halnak.

Erzsike férje is, miután megtudta, a felesége gyógyíthatatlan beteg, belehalt. Ő ment el előbb. Aztán kicsi idő múlva Erzsike is követte. Én, a lépcső fel nem tudom fogni a miértet. Mindig utólag jövök rá, ismét az érzelem működött.

Mikor kétségbeesetten fut rajtam az anya, kezében a nagyon beteg gyermekével, nem nézve a lába elé, azt figyelem, mikor fog elesni és összetörni magát. Többnyire szerencsájuk van. Nem is tudom milyen belső érzeke van az arcaim megtalálásához. Ha meg is csúszik, azon nyomban visszanyeri az egyensúlyát, pedig közben folyamatosan rázza a gyermeket a karjai között és a nevéen szólongatja.

Később nevetve, mosolygós arccal jönnek fel rajtam. Nemcsak a hangulatuk, de a szaguk is megváltozik közben. A környezetük már nem az izzadságot, betegséget érzi rajtuk, hanem a gyógyszer, a fertőtlenítő illatát. Én egyiket sem szeretem. Tudom, ez sokaknak biztosan nem szimpatikus jellemvonásom.

De a csoki illatát, azt igen! Na, meg a sült hús után is szívesen szagolok. Az előbbivel időnként nyáron megvendégelnek. Többnyire gyermekek. Az utóbbira még nem volt példa, de tudom milyen. Az egyik átalakításom alkalmával történt, hogy Pista bácsi ideült mellém, és sült húst evett. Akkor már készen volt arcaim egynémelyike. Láttam, ahogy elmélyülten falatozott. Egyik kezében egy vastag kenyér, aminek a tetejére ráfogta a sült húst. Bicskával vágta. Papíron hevert mellette a paprika, paradicsom. Evés közben messze elnézett mellettem, de aztán biztosan észrevette a figyelő tekintetemet, mert megállt a falatozás közben. Felém fordult. Még a nedvek áramlása is megállt bennem, annyira meglepődtem. – Na mi van, neked is kéne valami? - kérdezte. Én mindent meghallok, csak nem tudok felelni. Már éppen megizzadt volna a homlokom a megtiszteltetéstől, amikor Pista bácsi a közelünkben ugráló feketerigó felé lökte a paprika csumáját. „Biztosan finom éték lehet ez a sült hús.” – gondoltam, mert nem abból adott a madárnak, de a közelben kószáló kutyának sem. Úgy vált a kedvencemmé a sült

hús, hogy még nem is ettem belőle. Az ugyan eszembe jutott, ha meg tudnám kóstolni, akkor talán nem is ízlene. Jobb ez így! Évek óta elképzelem, amint beleharapok a szélébe, ahol egy kicsit meg van pirulva, aztán a ropogós héjú kenyérből letörök egy darabot, és azzal törlöm ki a kislábast, amiben előzőleg megsült a pecsenye. Sokat álmodozok, mikor egyedül vagyok. Valahogy el kell töltenem nekem is az időmet, nem igaz? Természetesen, ha esemény van, akkor nincs álmodozás! Olyankor feszülten figyelek. Én már előre megérezem a vihar közeledtét is. Azok, akik megállíthatatlanul mennek fel az arcaim, vagy éppen igyekeznek elbújni lent a mélységben, semmit nem vesznek észre. Pedig vannak jelek. Én, akit érzéketlen, egyszerű lépcsőnek tartanak és csak a feljutás lehetőségét látják bennem, legszívesebben rájuk kiáltanék: „Megállás, emberek! Maradjatok ott, ahol vagytok és kapaszkodjatok meg. Ha nem akartok leesni, akkor a legjobb, ha egymásban keresitek a támaszt!” - Ott vannak rajtam, és tudom, látom, közelít a vég, és én mégsem tudok tenni ellene semmit. Nincs lehetőségem figyelmeztetni őket. Azt gondolom, ez a legrosszabb a lépcsőlétben. Más szempontból viszont jó, hiszen ezáltal a felelősség sem az enyém. Mindenki viselje a saját döntésének a következményeit. Én, amikor azt látom, hirtelen milyen sokan mennek, futnak, törekszenek felfelé, miközben az előzőleg feljutottak már jól összeismerkedve és szövetkezve, a felső arcaimat vastagon, olajjal kenik be, akkor már számolom a napokat, amikor megindul majd az egész kompánia lefelé. A megszámlálhatatlan évek alatt számtalanszor bekövetkezet ez a nagy gurulás. Én így nevezem ezt az időszakot. Vannak köztük olyanok, akiket talán egy kicsit sajnálok is, de aztán hamar elfelejtem, mert a nagy gurulás után az újjak kötik le a figyelmem. Élvezem, és velük együtt örülök, amint látom, felfedezik az újabb és újabb arcaimat. Szépen letisztítják rólam a homályos látást okozó olajat. Majd körbenéznek, és boldogok attól a magaslattól, amire kerültek. Ők azok, akiknek szerencsájuk van. Nem fáradtak el a sok állam megmászásától, hiszen kevesen voltak azok,

akik útjukat állták. Az utánuk következők már kiéghetnek, mire felkerülnek a magaslati levegőbe, ahol aztán alig tudnak léleg-zetkezni. Jól van ez így, csak kár, hogy közben én is öregszem. Tudom miért születtem a világra, de azért ezt végigélni, nem semmi. Én mondom! Mindenki az én arcomon haladva akarja megváltani a világot. Legalább egyszer jutnék eszébe valakinek, és adnának egy elismerést. Nincs nekem nagy igényem, hiszen mindenem megvan! Mit is kezdhetnék a pénzzel, a pozícióval, a kitüntetéssel? Azt szeretném, ha kimondanák az egész világ előtt, hogy én, a lépcső vagyok az, aki legelsőnek született a világra és nekem köszönhető minden fejlődés, ami eddig és ezután történni fog. Ez nem nagy igény, úgy gondolom. Hiszen mindnyájan tudjuk, ez az igazság! Ahol az emberiség történelme során nem voltam ott, ott mindig nagy tragédiák történtek. Még most is előfordul az emberekkel a másik hátán való feljebb-jutás. Nem a lépcsőt keresik. Nem ám! Pedig van az mindenhol, csak éppen figyelni kell a megjelenésére. Ilyenek vagyunk. Vannak az unokatestvéreim között szemmel láthatatlanok, virtuálisak is. Akinek érzéke van a kétlábúak között, az könnyen rájuk talál. Aztán vannak olyan kétlábúak, akiket mások a vállukra vesznek, s úgy cipelnek. Azt kérdezve tőle, mit lát onnan fentről? Nagyokat nevetek magamban, amikor az, aki a másik nyakában ül, vagy áll, valótlanságokat mondogat, vagy éppen nem felel. „Ugyan már, hogy jönnek ezek ott lent ahhoz, hogy tőlem kérdezzenek?” - gondolja. Elfelejtí a buta a pozícióját, ami bizony az őt tartóktól függ.

Sokszor meg egy emberen egy egész csapat másik telepedik meg. Először még mindenki meg van elégedve a levegő tisztaságával, a kényelemmel, a látnivalóval, de aztán elkezdenek egymással marakodni, és annak mindig rossz vége lesz. Ha versenyeznek, az jó, de az ember nem olyan, mint a lépcső. Nem szeret veszíteni. Mi lépcsők minden társunk sikerét és kudarcát egy lépcsőként éljük meg. Úgy is érezzük.

Amikor az egyik átlátszó, házzal rendelkező, kicsit sznob rokonomról leesett egy asszony és eltört a lába, én is hibásnak

éreztem magam. Pontosan annyira, mint a síkos rokon. Amikor egyszer meg rajtam gurult lefelé egy kisgyermekkel egy babakocsi, éreztem a világ összes lépcsőjét, hogy lélegzetüket visszatartva várnak, majd mikor szerencsésen utolérte, és megfogta az édesanya a kocsit, megkönnyebbült sóhaj szakadt fel mindnyájukból.

Miért hasonlítom magam az emberhez? Már mondták, emberfóbiám van. Igen, irigylem őket. Például megtehetik, hogy ügyet sem vetnek rám. Pedig igazán foglalkozhatnának velem. A télen beszórtak sóval, ami teljesen felmarta az arcomat. Úgy nézek ki, mint akit megnyúztak. Még a kutya is óvatosan lépked rajtam.

Rossz kedvem lett. Pedig nem kellene, hiszen nem történt semmi olyan, ami okot adna erre. Nem tehetek róla! Ahányszor elkalandoznak a gondolataim, mindig ez lesz a vége.

De mi ez? Esküvői menet jön felém! De szép a mennyasszony! A hosszú fehér ruhája végigsimítja arcom redőit. Tudom, nem illik, de alánézek. Fehér a bugyija is. Szép a lába, kecses a járása. Mellette a vőlegény. Hogy tudtál ilyen csúnya embert választani magadnak, te szép lány! Ez a bunkó fog az éjszaka lefeküdni veled?! Mit esznek ezen a fickón a nők. Ismerem én őt. Számtalanszor jött fel rajtam, mindig másik nővel, akik úgy mentek mellette, ölelték, mintha egy földre szállt istenséggel tették volna. Hadd nézzem csak meg jobban ezt a lányt! Nem, nem, ő nem volt azok között. Megismerném. Jó az arcmemóriám. Nocsak, most látom, ő nem úgy bámulja, mint azok, akiket előtte láttam a fiúval. Lassan lépdél, Felszegett fejjel. Az arcát betöltő mosoly nem marad a szőke hajzuhatag alatt, befedi egész lényemet is. A násznép elszürkül e szépségfelhőben. A fiú a legmókásabb közöttük. Most aztán tényleg nagyon sajnálom, hogy nincs szám és nem tudok hangosan nevetni. Az, aki éveken át itt, rajtam ígérte a legnagyobb képtelenségeket a lányoknak, elelve saját nagyságával, megdönthetetlen alfahím tudatával, most bárgyú arckifejezéssel, minden idegszálával csimpaszkodik arájába. Látszik rajta, számára most nincs semmi más világon. Fogja kezében arája ruhájának alját, mert úgy gondolja, ezzel jót tesz. Legszíveseb-

ben még a kis fehér táskát is átvinné a mennyasszonytól, de nem mer kezdeményezni. A tündöklő szépségű lány ha rá is néz, csak futólag teszi. Közben azért hosszú szempilláit meg-megrebegetti, és ettől a vőlegény arcát előnti a pír. Még ilyen? Ki itt a férfi és ki a lány? Jó nap ez a mai! Kisgyermek kora óta ismerem ezt a fiút, de a lány is járt rajtam már, amikor még alig tudott lépkedni. Mit tett ezzel a nagy nőcsábással a nővé vált gyermek? Ha nem lettem volna tanúja a sok hódításának, akkor azt mondanám, talán most vesztí el a szüzességét ez a fiú. Már azt gondoltam, engem nem érhet meglepetés, és lám, itt van. Most is tanultam. Ugyan még nem tudom mit, de azt igen, hogy mindenkinek megvan a gyengepontja. Ennek a srácnak szerencséje van, hiszen annyira szép ez a lány, és az arcáról, egész lényéből áradó mosoly annyira különleges, hogy biztosan sokan fognak irigykedve gondolni a férjére. Igaz, most aztán mindent visszakap, amit ő adott annak a sok lánynak. Azért jobb ez így, mintha egy csúf béka ugrálna most mellette.

Szép befejezése ez a mostani létemnek. Nem mertem eddig szóba hozni, mert jobb, ha nem is jut az eszembe! Napok óta ott áll az egyik középső arcom mellett egy nagy bontógép. Újraöntenek, vagy csak feltöltik az arcomat? Ki tudja. Nehéz elmenni az embereken. Mikor idehozták azt a nagy, sárga gépet, megijedtem. De aztán jöttek többen és mutogattak a szemeim környékére, meg az állaimra. Azok elmentek, csak a gép maradt. Azóta egyáltalán nem tudok aludni. Az eszem állandóan azon jár, vajon mi lesz? Nem is tudom, mit szeretnék. Ha újra szabnának az is jó lenne, de nagy fájdalommal jár, és talán most még nem vagyok erre felkészülve. A ráncfeltöltés, vasalás pedig csak rövid ideig segít. Később úgyis kénytelen leszek egy nagy renoválást végigszenvedni. Mindegy, szerencsére nem nekem kell eldöntennem. Majd holnap kiderül. Addig pedig örüljünk! Nem mindennap jár rajtam násznép egy ilyen csodálatos szépséggel. Ma éjszaka végre biztosan jól alszom majd, és a lánnyal álmodom. Megőrzöm magamban örök időkre a mennyasszony mindent elhomályosító, elbűvölő mosolyfelhőjét.

A nyárfasor mögött
megbújó kicsi erdő titka

A jellegzetes férfihang, ami az ügyesen elhelyezett hangszórók által betöltötte a pályaudvar minden részét, természetesen a mozdonyvezető füléhez is eljutott. A vonat pontosan a megadott időben indult el hosszú, ám az utasoknak számára egyáltalán nem fárasztó útjára. Az egyik szemlátomást majdnem új, de legalábbis felújított kocsi egyik kupéjába kapott helyet a történetünkben szereplő hat különböző ember. Az utolsóként érkező, újságot kezében tartó férfi talán ötvenes, de az is elképzelhető, hogy jóval fiatalabb volt. Az arca cserzett, a szabadég alatt töltött évek vájtak rajta kitörölhetetlen nyomokat. A vele szemben lévő oldalon, az ablak mellett szintén ötvenes, de fiatalos öltözékű férfi ült, és egy nőnek magyarázott. A nőnek, aki a kupéban a napfényt adta. Nélküle a többiek éppen olyan szürkék lettek volna, mint a belépésük előtt voltak. A kocsi pedig hiába való magányában talán el sem indult volna a mozdony után.

De aznap, abban a kora délutáni órában minden megváltozott, amint a szép keblű, rövid szoknyás, hosszú hajú, kamaszos csetlését-botlását, lányos üdeségét éppen nőiesen igézőre változtató, parfümfelhőbe burkolózó szépség elhúzta az ajtót, és szó nélkül beült az ablak melletti helyre, szemben a menetiránnyal. A széles, feltűnően piros rúzsos ajkain játszott a hegyes, rózsaszínű nyelvvel, amint a neki beszélő férfit hallgatta. A farmernadrágos, jó minőségű zakót viselő ember előre hajolva magyarázott. Közben nagyokat lélegzett, mert a bódító illatnak nem tudott ellenállni. A varázslatot hozó hölgy nem nézett a szemben ülőre. Mozdulatlanul nézett kifelé, a meglepően tiszta üvegen át, miközben a nyelvével játszadozott érzéki ajkain.

A vonat vaskerekei ritkán csattantak a síneken. Halkan suhant a szerelvény a számára kijelölt úton. Csak a vágányok mellett elhelyezett oszlopok törték meg ezt a monotóniát, ahogy hirtelen előugrottak az ablak szélén, és köszönés nélkül rohantak tovább. Hirtelen hangos zakatolás hallatszott. – Ez a folyó nincs kiszáradva, és gondolom még

egy jó ideig nem is lesz. – váltott az éppen kifulladt témáról másikra a férfi. A vonat közben átért a hídon, és ismét a már megszo-
kott táj tárult a változatlanul az ajkaival játszó nő elé. Megfogta
két kezével a rövid szoknya felcsúszottnak vélt alját és húzott egyet
rajta, miközben kicsit fészkelődött. A szemben ülő követte minden
mozdulatát. A többiek nem. A férfi feltűnően végignyalta a szája
szélét. Utána a felső, majd az alsó ajkát szívta be. A nő ráemelte
tekintetét. Hosszan néztek egymásra. Mindketten kerestek valamit
a másik szemében. A pupillák nagyobbak, majd kisebbek lettek a
kutakodás közben. Így telt el talán egy perc. A többiek még levegőt
sem mertek ez idő alatt venni, míg az újságos lapozásával meg nem
törte ezt a valóságból kitépelt pillanatot. A szépség ekkor felhúzta
a szemöldökét és elmosolyodott. – Egy ókori csatában, Jeruzsálem
közelében, egy kiszáradt folyó medrének két oldalán állt szemben
egymással a zsidók és a filiszteusok hada. – folytatta az imént elke-
zdettt témát a zakós. - Bolondok voltak már akkor is! – s közben
körbenézett a kupében, és kereste a szemkontaktust a többiekkel.
De hiába. Az újságos nagy elmélyültséggel a lapot nézegette, a
mellette ülő, kissé idősebb férfi félig becsukott szemmel az öngyűj-
tőjét simogatta, forgatta a kezében. A fényes fémfelületen eredetileg
valamelyik távol-keleti vezető képe lehetett, ami kissé megkopott.
A szemben lévő sarokban idősebb asszony ült. Erősen szorította az
ölében nyugvó fekete táskáját. Arca kemény, konokan nézett előre,
a szemben lévő fölé, mintha átlátott volna a fülke falán, és ott olyat
észlelt, ami egyáltalán nem volt ínyére. Rövid, idejétmúlt fazonú
haja nem takarta el a fülét. Kicsi, fehér színű fülbevaló lógott
benne. A mesélő pillanatra elidőzött az asszonyon. Bosszantotta ez
az érdektelenség. Előrehajolt, és a mellette ülő fiatalember előzé-
kenyen hátrább húzta magát. – Mit ör...- kezdte volna kérdezni az
asszonyt, mikor a mellette ülő srác megelőzte – Ott aztán jó meleg
volt, igaz? - A zakós férfi megérezte a siker ízét. Mosolya a felé
forduló szépséget is elérte. Az érzékeny ajkak kissé szétnyíltak és

megmutatták a vörös rúztól vakítóan fehérnek látszó fogakat. Most aztán már nem érdekelte, mit őrzött a táskájába az idős asszony, pedig a bőrfüleket szorító keze teljesen kifehéredett. – Igen, nagyon meleg volt. - válaszolt a kérdésre, de nem a kérdezőnek, hanem a szemben ülő, és ismét az elrohanó tájat figyelő nő felé szólva. A srác nem vette ezt zokon. Ő is beszállt ebbe a különleges hármass játékba. Most mind a ketten a szépséget nézték. A férfi hozzá beszélt, neki mesélte a történetet, a fiú pedig helyeselt, a feldobott virtuális labdákat leütve, az előadás szereplőjévé lépett elő. – Mint mondtam már, akkor is bolondok voltak az emberek. – folytatta az előadást. - A háborúra gondolok. De ez egy másik kérdés. Csak annyit, hogy én az öldöklést, a háborút botorságnak tartom. Ha nincs más út, akkor el kell futni, inkább megyek egy szép nő ágyába, mint a háborúba. Igaz? – nézett mereven a szépségre, majd miután a nő szeme sem rebtent, a fiú felé fordult. – Ez így van!- helyeselt amaz azonnal. - Egy nőnél csak a kettő a jobb! - tette hozzá. – Na, igen! – nyugtázta a mesélő, majd folytatta. – A kiszáradt folyómederbe minden reggel leereszkedett a nagytermetű filiszteus, Góliát. Ez olyan félelmetes ember volt, hogy aki csak elment mellette, annak is azonnal az inába szállt a bátorsága. Mindenki félt tőle. A testét védő bőr vértzetét egy hónapon át készítette egy tucat tímár. Akkora kardja, szablyája volt, hogy rajta kívül senki nem tudta megemelni. A meredek falú, kiszáradt folyó mederéből mindennap reggeltől estig üvöltözött a zsidók dombja felé: „Mi van veletek, ti koszos, bűdös zsidók? Nem mer senki kiállni velem? Csak ott a part védelmében van merszetek leskelődni? Nincs egy férfi sem köztetek? Milyen király ez a Saul, ez az anyaszomorító, aki elbújik mögétek a sátrában, mert még rám nézni sem mer? Gyerek, gyertek! Legalább hamarabb meghaltok!” - kiáltozta. Az egész környék napról napra az ő szitkozódásától volt hangos. A zsidók közül időnként valaki felé lőtt egy-egy nyílveesszót, de úgy söpörte le magáról, mintha szűnyog, vagy légy lett volna.

- Nekem is van egy jó ismerősöm, - szólalt meg a fiú, mikor a szépség a történet hallatán a mesélő felé fordult, de nem tudta folytatni, mert a vörös ajkú nő egy mozdulattal elhallgattatta. – Jó, majd később. - mondta erre belenyugvóan.

- Abban az időben a háborúzás olyan volt, mint manapság a munka. – folytatta a mesélő. - Elmentek a háborúba a férfiak, az asszonyok pedig otthon gondoskodtak a családról és a harcoló férfiokról. Egy Dávid nevezetű zsidó ifjú és a fivérei is ott voltak a kiszáradt folyó melletti zsidó seregben. Dávid akkor még nagyon fiatal volt ahhoz, hogy ő is harcoljon, pedig igen szeretett volna. Így aztán boldogan mondott igent az édesanyjának, aki megbízta az ebéd kihordásával. Hamar odaért, hiszen közel volt a had. Megtalálta a bátyjait, akik lehasalva, a part melletti emelkedő mögül nézték és hallgatták a hatalmas erejű és termetű filiszteus ócsárló szavait.

- Miért nem áll ki vele valaki? - kérdezte Dávid.

- Bolond vagy te öcskös! - válaszolták

- Ki akarna meghalni?

- Akkor lőjétek le! - mondta. Erre az egyik zsidó katona a meder felé lőtt egy nyilat. Persze Góliát úgy seperte le magáról, mintha egy beteg bögöly lett volna.

- Ezt nem hiszem el! - háborodott fel Dávid. – Hogyan tudjátok eltérni ezt a gyalázatot? - kérdezte.

- Na nézd már a tejfeles szájút! - estek neki, akik hallották Dávidot.

- Csendesebben, Dávid! - csitították a bátyjai – Fiatal még, ne haragudjatok rá! - mondták a társainak. De azok nem hagyták annyiban.

- Na gyere, te nagy vitéz! – szólította meg az egyik katona. - Fel tudod-e emelni a kardot? - és felé dobta a fegyverét. Dávid épphogy elugrott előle, de az ételszállító szíja beleakadt a markolatba, és a fegyver átröpült a magaslaton. Pördül egyet - kettőt, és a meredek oldal közepén megtámaszkodott egy kiálló kőben. Látta ezt az őket zsidó filiszteus is. Azon nyomban elhallgatott. Megállt, és a meredek oldalt figyelte. Vele szemben pedig a zsidó katonák tették

ugyanazt, csak éppen fentről. A kiszáradt folyó másik oldaláról is, ahol a filiszteusok harci állásai voltak, egyre több fej emelkedett ki a takarásból. Nem egymást nézték, hanem a fegyvert. A zsidó katonák egymást túlharsogva követelték Dávidtól, hogy menjen le a fegyverért, amit Ber fia, Asér viselt, ami most ott fekszik a senki földjén, és nélküle Asér nem tud méltón megküzdeni az ellen-séggel. Közben Góliát azt gondolta, most már megvárja, amíg a zsidók eldöntik mi legyen, és felkiabált bajtársainak:

- Majd később eszem! Megvárom, hogy ezek a szamárimádó zsidók most mit tesznek. Jönnek a kardjukért, vagy annyira be vannak szarva, hogy inkább a senki földjén hagyják a fegyvert, de az életüket nem kockáztatják. Akkor nyilazzatok, ha szólok. – Mindezt hallották a zsidók is. Hát persze, hiszen olyan nagy hangja volt a filiszteusnak, hogy az egész környéket bezengte. - nevetett fel a férfi, közben a szépséget nézte. A kupéban ülők hallgatva a férfit, most egy búzamezőt néztek. Még az idősebb asszony is az aranyló búzatábla felé fordult. Az ígésző alakú és illatú utastárs nem szólt, azonban egy tétova mozdulattal, finoman hozzáértette a férfi kinyújtott lábához az ő behajlított térdét. – Bocsánat! – mondta, a férfi arcát egy szempillantás alatt pír öntötte el. – Valahol már hallottam ezekről! - szólalt meg a fiatalember. - Mármin Góliátról és Dávidról. - tette hozzá. Miután senki nem reagált, nekibátorodva folytatta volna, de a szépség ismét megszólalt. – Majd később. Most inkább a történetet! - mondta. Mindegyik férfi, még az újságos is felkapta a fejét. Nem a szépséges nőt nézték. Félték szembe nézni a valósággal. A fiatal fiú eszmélt fel a leghamarabb. – Természetesen hölgyem! - mondta a tőle furcsán hangzó szóhasználatot megtetőzve egy apró főhajtással. Közben a legtermészetesebb módon megfogta a nő térdét, ezzel adva nyomatékot egyetértésének. A maga játékát játszó rózsaszínű nyelv most egy kicsit erőteljesebben nyalta körbe a lekophatatlan rúzszt, miközben a cirmos, kékeszöld szemek utat kerestek a fiú arcába lógó hajkorona mögött. A vonat vaskerekei mintha

mindezt értették volna, sivítva örültek a frissen lerakott síneknek. A szerelvény balra, nagy kanyart írt le, majd tjobbra vette az irányt. Nyárfasor állt délcegen, kicsit ferdén a sínek mellett. Mögötte kicsi, erdős rész bújt meg. Megriadt őzek ugrottak ki a bokros részből. Felcsapott fejjel beleszimatoltak a levegőbe, majd nekiiramodtak a zöldellő kukoricatáblának. A mesélő férfi eközben szerette volna folytatni a történetet, de nem akarta megtörni a csendet. A varázslat, ami közénk telepedett, még élt. A szépséget kivéve mindenki megijedt, amint hirtelen elhúzták kívülről az ajtót. A kalauz állt be a nyílásba. Nem szólt. Végignézett rajtuk és miután konstataálta, már mindegyikőjükkel találkozott, visszarántotta az üveget és elment. Az újságos férfi lapozott egyet a lapjában, az idősebb csattogtatni kezdte a „maós” öngyújtóját. Az idősebb asszony pedig lazított a táska szorításán. Sőt megpróbálta maga mellé tenni, de aztán valami oknál fogva meggondolta magát, és ismét az ölében tartotta a sötét színű műbőrtáskát. A férfi mellett ülő fiúból olvadt ki leg hamarabb a varázslat. - Nekem is van történetem! - szólalt meg, hátha mégis felé fordul a nő. - Van egy telepi, közeli ismerősöm, akinek olyan szablyája van, hogy a papírlapot a levegőben kettévágja. - mondta, és körbenézett. Azok, mintha semmi nem hangzott volna el, változatlanul olvastak, ültek, játszottak. A szépség pedig meg sem mozdult. Csak a nyelve hegyét lehetett időnként látni, amint az érzéki ajkait kényeztette. A mesélő férfi álmából riadó emberként a zakója zsebében kezdett matatni. Rövid keresés után egy cukorkás dobozt vett elő. - Cukormentes és mentolos. - emelte az ablakon át néző nő elé. - Köszönöm! - válaszolta az, és megrázta a fejét. - Pedig finom, próbálja ki! - kérlelte. - Hát jó, csak egyet. - adta be a derekát. Ezután mindenkit megkínált, és mindenki szopogatni is kezdte a mentolos édességet. Ettől kezdve mosolyogtak egymásra. A cukorka megtette a hatását. A mesélő férfi a legtermészetesebb hangon folytatta a történetet. - Tehát addig jutottam, hogy a kard lebukszázott a folyó melletti domboldalon és Dávidot akarták

leküldeni érte. Dávid egy kicsi, pontosabban alacsony növésű, mokány gyerek volt. Élte a zsidó gyermekek életét. Sokat madarászott, háborúsdit játszott a társaival, segített az édesanyjának. Mivel ebédidő volt, a harci állások megteltek ételt hordó asszonyokkal és kisebb gyerekekkel is. Az asszonyok a védelmükbe vették Dávidot, erre hangos veszekedés alakult ki. Voltak, akik nem értették, miért akarják a gyerek Dávid életét kockáztatni, és leküldeni azért a vacak kardért, míg mások azt mondták, ő az oka, tehát hozza vissza. Már egyébként is feszültek voltak, hiszen több napja hallgatták Góliát szidalmait tehetetlenül, így aztán ezen a kard ügyön annyira összeveszett a két pártra szakadt had, hogy már mindkét oldal a fegyverét szorongatta. Nem a filiszteusoknak ígértek azonnali halált, hanem a katonatársuknak, a vélt igazuk miatt. – Látod mit tettél? – korholta az egyik bátyja Dávidot, mert szégyellte a kalamajkát, amit az öccse okozott. – Én, csak... - próbálta védeni magát a fiú, és közben lassan oldalazva somfordált az őt szidalmazó katonáktól. Lent a völgyben pedig mindent túlharsogva a nagy, benga állat, Góliát „ékesebbnél ékesebb” kifejezésekkel adta tudtára a zsidóknak gyengeségüket, számár imádatukat, mosdatlanságukat és még felsorolni is nehéz lenne mennyi mindent, ami igen sértette a büszkeségüket. Dávid úgy érezte, ebben a zűrzavarban elérkezett az idő az angolos távozásra. Igen ám, de ahogy megfordult, a saruja megcsúszott a kavicsos, száraz felületen és nagy robajjal lent találta magát a kiszáradt folyó medrében. Úgy gurult el a kard mellett, hogy lehetősége sem volt arra, hogy magához vegye. - Egyébként is mit kezdett volna vele? Hiszen a fegyver hosszabb volt, mint ő maga. - emelte fel a hangját a mesélő. A kupében ülők teljesen a hatása alá kerültek. A férfi élvezte a helyzetet. Most már a felé forduló nőt nézte gátlástalanul. A szépség állta a kihívó pillantásokat. Csak akkor látszott egy halvány pír az arcán, amikor az őt bámuló férfi az egész testét alaposan végigmustrálta. Mindnyájan észrevették, amint a mesélő levetköztette a szemével a nőt, akinek a vörös ajkai

először összezáródtak, majd a pírral együtt egy kicsit kinyíltak. A hegyes, rózsaszínű nyelv eltűnt. A zöldeskék szem bepárasodott. A keze a rövid szoknyás ölében pihent. Körmeinek színe megegyezett a rúzsáéval. A férfi érezni vélte a bőre bársonyosságát, a csókja édes ízét, odaadását, szorító ölelését, a melegséget, ami férfiaságát örökléttel tölti el, hallotta zihálását, látta hajszálainak igyekezetét, hogy ők is a fellegbe repüljenek. A nő pedig mindezt elfogadta. Nem tiltakozott. Megadta magát. Közben azt firtatta magában, vajon mire képes a férfi, lehet-e benne bízni? A férfi egyre többet árult el magából. A tekintete, a mozdulatai, nadrágjának igazgatása, ezek mind egyre kiszolgáltatottabbá tették a szépség előtt, de ő ezt nem észlelte. Hosszúra nyúlt a nem mindennapi szeretkezés.

A férfi mellett lévő fiú unta meg leghamarabb. – Ez tényleg így történt? – kérdezte, és ezzel megtörte a varázslatot. A nő arcáról elinduló mosoly sorra vette a kupéban ülőket. Mire a végére ért, mindenki jókedvűen várta a folytatást. Ő beszívta érzéki alsó ajkát és a feltűnően szép, fehér apró fogaival gyúrta, masszírozta. Cirmos, mosolygós szemeivel végül a mesélő férfi felé nézett, aki először a fiúnak felelt.

– Hát, talán!

– Tehát, csak maga találja ki? – csapott le a srác. Egyébként is bosszantotta az előbbi kis szemkefélés. Most pedig kiderült, ez az ember nem is annyira okos, mint mutatta

– Na, azt azért azt nem! – csattant fel a mesélő.

– Hát, ez érdekes! – szólt támadóan a fiatalabb.

- Na, akkor folytatom, aztán majd kiderül! - zárta le a vitát jó kedvvel a hangjában a mesélő. - Mint mondtam, Dávid legurult a kiszáradt folyó medrébe. Nagy nehezen feltápáskodott. Rendesen összezúzta magát. A tenyeréről, térdéről, könyökéről eltűnt a bőr. A vére a ráragadt port áztatta. – Szégyelljétek magatokat, ti anyaszomorító zsidók! - kiabált nagyot a nem messze ácsorgó, hatalmas termetű Góliát. - Képesek voltatok ezt a taknyot, ezt a semmit ideküldeni

ellenem? Talán azt gondoljátok, én zsidó gyereket eszem ebédre? Már eddig sem tartottalak benneteket sokra, de most? - Vérben forgó szemmel hatalmasat köpött a magaslat felé, ahol a had bújt.

- Gyere fel Dávid! - kiabálták azok, akik sajnálták a gyereket.

- Na, most mutasd meg, ha már a kardot kihajítottad! - üvöltözte a másik oldal. Dávid, amint meglátta a lassan feléje közelítő hatalmas embert, aki közben megállás nélkül szidta a fentieket, miközben őt csak egy kis ragadós légypiszoknak nevezte, ijedtében nekiszaladt a meredek oldalnak. Fel is jutott vagy öt lépést, de aztán nem tudta megvetni a bőrből készült sarus lábát és visszacsúszott. Góliát pedig egyre közelebb ért. Minden lépésénél beleremegett nemcsak a fiú, de a föld is. Az ellen annyira magas volt, hogy Dávid még az arcát sem látta. A zsidó hadállás, amint egészen közel ért Dávidhoz Góliát, elhallgatott. Elképzelték, hogyan fogja a fiút darabokra szaggatni ez a félelmetes fenevad. Góliát megállt. A nagy csend zavarhatta meg, mert felnézett a zsidó tábor felé. Majd a sajtáit vette szemügyre. Miután senki nem szólt hozzá, felvonta a vállát, és oldalán a hatalmas karddal, derekában a törével, nagy léptekkel megindult Dávid felé. A pajzsot, ami eddig a bal kezében volt, a fiú felé hajította. Talán azt gondolta, ha eltalálja és lenyisszantja a fejét, el sem kell mennie abban a nagy forróságban Dávidig. Mindenesetre ez nem sikerült neki. A zsidó fiúnak eszébe jutott, hogy az övében van a parittyája és kétségbeesetten keresni kezdte a zsebében a kavicsot, hogy bele tegye a parittyába, de nem találta, és ezért lehajolt egyért, ami lába előtt hevert. Szerencséje volt. Pontosan akkor suhant el felette a pajzs.

A vonat kerekei csikorogni kezdtek a fékezéstől. A mesélő férfi felugrott a helyéről. Nekitámaszkodott az ablaknak és előrehajolva jobbra-balra nézegetett. – Messze van még az állomás. – közölte - Biztosan nem engednek be bennünket. - tette hozzá. A szépség megpróbált hátrább húzódni az ülésen. Nagyobb helyet szeretett volna adni neki. Ez elég körülményes, hiszen eddig is teljesen hátra

támaszkodva ült, de az igyekezet elérte a célját. – Bocsánat! - szólt le a lányhoz. Aztán ellépve az ablaktól, belenézett a cirmos, zöldeskék szemekbe, és kicsit meghajolt. - Barnabás, Vancsik Barnabás vagyok. - mutatkozott be. A szépség kivárt. A szerelvény is mozdulatlanul, egy helyben állt. A fürkében ülők figyelték a fejleményt. Barnabás kissé felvonta a szemöldökét.– És kegyed, ha szabadna kérdezni, talán nem veszi tolakodásnak. - Stolfer Noémi. - nyújtotta a kezét a nő, de nem emelkedett fel. A férfi, arcán teljes önelégült mosollyal ízlelte a női keresztnévet. – Noémi, Noémi. - mondogatta, majd megfordult, és sorban kezét fog a többekkel.

– Varga Botond - vágta ki helykén az ifjú ember.

- Béresné. – mondta az idősebb nő

- Rezes. – ő volt az újságos

– Jó napot! – mondta az öreg, aki az öngyújtót forgatta az ujjai között, és nem volt hajlandó a további beszélgetésre. A férfi visszaült a helyére. A zakója hátsó részét megigazította, így kerülve el az összegyűrődést.

– Remélem, nem vesztette el a történet fonalát? - kérdezte a szépségtől.

– Noémi? - vágott közbe a fiú. - Hova utazik? Van egy olyan érzésem, hogy mi már valahol összeakadtunk. Amikor felszálltam, és meglátam itt ezt a szemüveget - mutatott az ablak előtti asztalkára helyezett napszemüvegre -, azonnal beugrott, ennek a szemüvegnek a viselőjével én már találkoztam. Nem semmi ez a napcsi. Ilyet nem lehet kapni akárhon, igaz?

– Igen, meglehet. Külföldön vettem és abban az üzletben csak ez az egy volt ebből.

– Na ugye! Megmondtam! - csapta össze a két tenyerét Botond. A szokásosnál vastagabb anyagú póló volt rajta, a mellén felirattal. Angol a szöveg, de ismert magyarul is: „Élvezd az életet, minden nap egy nagy élvezet!” A felirat alatt dagadó izmok mutatták, a fiú bizonyára sűrűn látogatja a konditermeket. A piros rúzsos ajkú nő

nem tudta megállni, hogy végig ne futtassa szemeit a kék pólón. A sportos, de nem rövidre vágott, göndörödő hajon, ami még jobban kiemelte Botond ferde, tömzsi orrát, látszott, régen találkozhatott a fodrásszal. De a fürdőszobát sem borotválkozásra használta, mert rövid szőrrel volt tele az arca. A fiatal férfi egy egészséges, önbizalomtól duzzadó ember benyomását keltette az útitársaiban.

- Most akkor folytassam, vagy ne? - hergelte magát Barnabás.

- Engem érdekel! - válaszolt Noémi, - bár megjegyzem, én egy kicsit másként ismerem a történetet. - tette hozzá.

- Hát igen, az meglehet, de azért érdekes, nem? Egyébként a kegyed neve is különleges. Tudja?

- Miért gondolja?

- A Stolfer szerintem talán sváb, de van benne zsidó beütés is. Az én keresztnvem pedig egyértelműen zsidó, míg a Vancsik szláv eredetű. Hát kérem szépen, itt van a magyar valóság!

- Ez a maguk baja! - szólalt meg a fiú. - A Varga Botond úgy ahogy van, magyar. Igazi és letagadhatatlan hazai! - tette hozzá. Érzelem nem volt az arcán. Ezt úgy mondta, mint egy bemagolt verset az iskolában.

- Tehát Dávid és Góliát! - szólalt meg Barnabás, és a vonat, mintha erre várt volna, elindult. Mind a hárman egyszerre nevettek fel.

- Úgy látszik, ez egy varázsmondat! - mutatta meg Noémi a nagyon fehér, apró fogait.

- Valamit tud maga! - ütögette meg a férfi vállát a fiú.

- Hát ez nem véletlen! - tette zsebre az elismerést Barnabás. - De most következik az izgalmas része ennek a történetnek. - Kissé hátrább dőlt, és folytatta. - Dávidnak szerencséje volt. Éppen akkor hajolt le egy köért, ami a lába előtt hevert, amikor Góliát felé hajította a hatalmas, éles élű pajzsát. Ezzel akarta elválasztani a fejét a testétől. Elsőre Dávid ezt észre sem vette. Ugyan hallotta a feje fölött elsuhanó fegyverzetet, de csak akkor tudatosult benne a nagytermetű ellenség szándéka, amikor hátranézve meglátta, hogy

az a meredek oldalba csapódott. Szörnyülködve nézte. Mekkora erővel kellett ezt elhajítani, hiszen félig beleállt a köves, kavicsos partba. Nagyon megijedt. Remegve akasztotta ki a nyakából paritytyáját. Annyira félt, hogy a kődarab, amit felvett a földről, többször kiesett a kezéből. Közben Góliát döngő léptekkel közelített:

- Most széttéplek, te fattyú, zsidó gyerek. Ha már nem tudtak egy rendes szamárimádót elém küldeni, akkor mit tegyek? Ne félj! Nem fog sokáig tartani! Még a nevedet sem tudod kimondani, és máris az isteneddel parolázhatsz! - kiabálta. A filiszteusok üvöltözve biztatták hatalmasra nőtt társukat. A zsidóknál pedig mindenki lebújt a kiemelkedés mögé, mert nem akarták látni a fiú értelmetlen halálát. És akkor végre sikerült a zsidó gyerekeknek, aki aztán a nemzettsége nagy királya lett, (De az egy másik történet.) - tette hozzá Barnabás - beletennie a követ a paritytyába. Megpörgette a feje fölött. Híres volt ő a társai előtt a paritytyázásban. Pontos és erős hajítási voltak. Pörgött, pörgött a bőrtokba betámaszkodó kő, miközben Góliát, hogy a mutatványt élvezetesebbé tegye a társai előtt, táncolni kezdett. Tapsoltak és ujjongtak a filiszteusok. Dávid közben egyre gyorsabban pörgette a paritytyát. Amikor aztán úgy érezte, ha nem engedi az útjára, akkor az egész kezét tőből kitépi, becélozta Góliát fejét. Úgy tanulta, a fej a legsérülékenyebb, legyen szó állatról, emberről. A nagy behemót arcát védte ugyan a bőrvértet, de a szája, a szeme nem volt eltakarva. A kő pedig, aminek az egyik oldala igencsak éles volt, megtalálta a legjobb helyet. A következő pillanatban Góliát levegő után kapkodva, tátogva feküdt a hátán a kiszárad folyó medrében. Az éles kő pontosan az ádámcsutkáját találta el a nyakánál. Ebből pedig volt neki egy szép, hatalmas darab, ami az ütés hatására teljesen eltűnt. A nagy robajra, amit Góliát hanyatt esése okozott, a zsidók kibújtak a fedezékükből. A felvert por mindent belepett. El sem tudták képzelni, mi történhetett ott lent. Amikor aztán a meder ismét kitisztult, meglátták a hátán fekvő, fuldokló filiszteust, mellette pedig Dávidot, amint közléről nézi, vizsgálja az ellenségét.

- Vágd el a torkát, Dávid! - kiabálták egyre bátrabban és hangosabban. Dávid erre megfogta Góliát kardját, de felemelni nem tudta, annyira nagy és nehéz volt. Erre, mintha Góliát megérezte volna, hogy van még esélye, megmozdult. Átfutott a fiún, ha feláll ez a nagy fenevad, akkor neki vége. Ijedtében aztán kihúzta a filiszteus övéből a törst, és azzal vágta el a torkát. Ezután következett a nagy csata. A végén a filiszteusokból csak hírmondó maradt. Ami jelzem, kellett is, mert egyébként nem tudnánk most erről a különleges összecsapásról. A kupében utazók élvezték az előadást.

- Na, ezután következik az igazán különleges esemény! - nézett körbe az útitársain. Az öngyújtós öreg nem tudott megválni a „maós” szerkezetétől. Szemlátomást ez az eszköz neki egyfajta mantrázást segítő kellék volt. Ő nem valamilyen vallásos szót, mondatot, kifejezést ismételt, hanem az öngyújtóra bízta ezt. Megállás nélkül, majdnem ugyanabban a ritmusban csettintgette. Ekkora érkezett el a társaság abba az állapotba, hogy a kényszerű csattogtatást egyfolytában hallani vélték.

- Élvezi ezt a baszakodást? - kötött bele Botond az idős férfibá.

- Hagyja! - fogta meg a mesélő, és visszahúzta a fiú kinyújtott kezét, amivel az öregre mutatott. Az úgy tett, mintha nem róla lenne szó. Nézett szembe, a fautánzatú bevonatos falra, és a zsebében csettintgetett tovább.

- Inkább elmondom a történet végét! - vette volna magához a szót Barnabás, Botond azonban nem szívesen adta fel.

- Magát nem idegesíti? Én nem fogom ezt kibírni még két órán keresztül! - A mesélő férfi nem válaszolt. A történetét szerette volna befejezni. Hiszen az egészet a végéért kezdte mesélni. Segítségét kérően nézett Noémire, aki megértette.

- Én is úgy tudtam, hogy utána győztek a zsidók a filiszteusok fölött. - mondta.

- Igen. - vette fel a történet fonalát Barnabás. - Arról most nem mesélek, hogy Saul, aki ebben az időben a zsidók király volt, egyáltalán

nem örült Dávid győzelmének. Naná! Hiszen már előre megmondták neki az Istenek, hogy jönni fog egy ifjú, és ő fogja elvenni tőle a trónt. Lám, az ember nem változik. Most sincs ez másként. Ki akarná önként átadni a hatalmat, a sok pénzt, a nagy lehetőséget?

– Leszarom. Elveszem, azt kész! - vetette közbe Botond, és nagyot kacsintott Noémire. A nő arca annyira gyorsan lett hasonlatos az ajakrúzsához, hogy nem volt ideje az ablak felé fordulni. – Így van, Noémi? – fokozta még a helyzetet a fiú. – Mondom én, hogy mi már találkoztunk! Egyre biztosabb vagyok benne.

– Tehát a zsidók! - fordult a nő Vancsik Barnabáshoz.

– Abban az időben..., De nem is azzal kezdem! Mint tudják, az indiánok, amikor valakit legyőztek, úgy gondolták akkor vált teljessé az ellenfél megsemmisítése, ha elvették a személyiségét, erejét is, tehát megskalpolták. Ők úgy tartották, hogy a hajban van az erő. A zsidóknál Saul idejében, sőt még később is, ha nem is ugyanebből az indítástól, de akkor volt igazán legyőzött az ellenség, ha meg szabadították az előbőrétől. Na persze a háborúban, amikor a harcmezőn a győztesek körbe járták a hadszíntért és az elesett ellenséget megszabadították a fitymájuktól, akkor nem nézték hogyan és mennyit vágnak le. Többnyire kimetszették az agszet, már ha értik, mire gondolok.

– Hú, a mindenit, ez már valami! - szólt közbe a fiú.

– Hát aztán úgy esett, hogy később, amikor már Dávid volt a király, az egyik ütközet után fekete paripáját táncoltatva ment a szekerek előtt. Azon szekerek előtt, amiken púpozva voltak a filiszteus férfi nemi szervek, hogy választékosan fejezzem ki magam: az ellenség fasza. - nevezte a nevén a dolgokat Botond, és enyhe mosollyal nézett a nő felé. – Még mindig jobban jártak, mintha megetették volna velük. - tette hozzá nevetve, mert élvezte a körülötte lévők megdöbbenését. – Csak hülyéskedek. - mondta, és most már tényleg hangosan nevetett. A szépség és Botond is vele tartott.

– Ez olyan nagy szám? - fordult a fiú a mesélő férfi felé.

– Nem! Az majd ezután. - válaszolta amaz, majd önelégülten

hátradőlt. – Képzeld el azt, ahogy Dávid győzedelmesen léptet a lován, és utána a szekereket, amin a filiszteus farkak vannak. Nos, ha ez megvan, akkor még az is hozzá tartozik a képhez, hogy az asszonyok kirohannak a házaikból, és derékig turkálnak a levágott szervek között. Keresnek. Keresik azt, amit ismernek. Aztán ha valamelyik megtalálta, akkor üvöltve szaggatni kezdte magán a ruhát, hiszen odalett az ő szerelme, szeretője. Aki pedig nem találta meg az ismertet, ő még bizakodhatott.

– Manapság nem tudom melyik nő keresné, és bánatában szaggatná magát? - törte meg a csendet Rezes, az újságos férfi,

– Biztos van ilyen is! - vitatkozott az öreg, aki a bemutatkozásnál csak annyit lökött oda Barnabásnak: „Jó napot!”. Most elvétette az öngyújtó csattogtatásának ritmusát is.– Persze a többség vígözvegy. Örülnek, ha megszabadulnak. Aztán mikor kitombolják magukat, utána megy a ”Jaj, én szegény özvegyasszony, nem is tudom mi lesz velem az uram nélkül?” – vette ismét az öngyújtót a kezébe, de a többiek nagy meglepetésére nem csattintgatta.

– Szegény ember! Sajnálom magát! – szólalt meg Béresné, akinek fekete táskája szinte a kezéhez nőt.

– Na jó, ne személyeskedjünk. Mert aztán én is mondok ezt meg azt, és lehet, annak nem örülne, igaz Béresné?- vágott vissza az öngyújtós felemelt hangon. A többiek hallgattak.

– Maguk ismerik egymást? – szegezte nekik a kérdést a fiú. Nem feleltek. Az öngyújtós szenvtelenül nézte a falat, Béresné pedig a táskája szemlélésében merült el. – Egy helyen laknak?- nem hagyta magát Botond. – Talán volt valamikor egy kis etyepetye? - folytatta.

– Na most már elég legyen, fiatalember! - szólalt meg az asszony.

– Mert, mi történik, néni kérem? Talán el tetszik fenekelni? - kérdezte és szenvtelenül az asszony szemébe nézett. Ő nem viszonzta.

– Na, mi van, beléd fagyott a szó? - szólalt meg az újságos. A szépség és a mesélő amint meghallották Rezes kérdését, egymás szemét keresték. Szemöldökük mozgása árulta el, úgy döntöttek, kívárlják

a fejleményeket. Még véletlenül sem néztek a többiekre, inkább az ablak előtt elsuhanó, nyárfasorokkal szabdalt gabona- és kukoricaföldeket nézték, de minden idegszállukkal a kupében zajló eseményre figyeltek. Mind a ketten izgalommal várták a folytatást, de hiába. A kupében csak a vonat kerekeinek fémes zihálása hallatszott. Barnabás érezte, Varga Botond is az elsuhanó tájat bámulta. A folyóson elhaladó emberek a himbálódzó szerelvény miatt nekiütődtek az üvegnek.

A megdöbbenő felismerés, hogy azok ott az ajtónál, a két férfi és az asszony ismerték egymást, a bizalmatlanság felhőjét hajtotta föléljük. A fiú kicsit előrehajolva, rákönyökölve a térdére nézett ki az ablakon túlra. Arcán nem a teljes bezárkózás volt látható, mint a mellette, hátradőlve ülő férfin, és a vele szemben lévő szépségen. Inkább az érdektelenség tükröződött rajta: „Ki nem szarja le, hogy kik vagytok ti, és egyáltalán!” - Ezt lehetett leolvasni az arcáról, mozdulatairól. Barnabásnak egészen más járt az eszében. Azon törte a fejét, hogy a két férfi, a Rezesnek nevezett újságos, na meg az öngyújtójával idegesítően játszó, és Béresné előre megfontoltan, és csak ő előttük titkolták el kapcsolatukat. Egyértelmű, a fekete táskás asszonyt mind a ketten ismerték. Ráadásul nem voltak túl jó véleménnyel róla. Kérdés, vajon a két férfi most találkozott először, vagy már ők is régtől ismerték egymást? De akkor miért nem szólaltak meg eddig? Még csak nem is köszöntek egymásnak, mikor a vonat indulása előtt beléptek a fülkébe. Nem tudta helyére tenni az eseményeket. Legszívesebben feléljük fordult volna, és a szemükből olvasta volna ki a feleletet a talányra, de egyelőre meg tudta állni, hogy ne tegye. A szépséges Noémi nem törte a fejét ilyeneken. Igazából észre sem vette volna, ha nem érzi meg Barnabás és Botond megdöbbenését. Mikor aztán feléljük fordulva kutakodott, akkor jutott el a füléből a tudat, minden ezek miatt van, akik itt valamin összeszólalkoztak. „Egyébként pedig kit érdekel ez a vidéki parasztvircsaft.” - gondolta. „Fogadni mernék, valamikor valamelyik mondott az egyiknek valamit, vagy éppen akart a nőtől

egy cuppanóst, aztán eltelt egy emberöltő, hiszen mind a három rendszeresen járhat már a temetőbe kirándulni, és most éppen a százhuszonhatodik előadást szeretnék eljátszani. Engem aztán nem érdekel.” – és közömbös arccal nézte tovább a vonat mellett elrohánó tájat. Béresnéhez hasonló alkatú idősebb asszonyt pillantott meg a szerelvény mellett vezető útmenti járdán. Kezében sötét színű táska volt. „Ezek egy helyen veszik ezeket a szörnyűségeket?” - mosolyodott el, és ismét az útitársaira gondolt. Jókedve kerekedett. „Az én - az ország másik szélén lakó vidéki nagynéném nem ilyen.” - nyugtatta magát. „Vajon ott, a szomszédban lakó Imi, akivel tavaly egy hétvégén jöttem össze egy éjszakára, megvan még?” - gondolt a többnyire alvó állapotában leledző kisvárosra.

Minden évben meglátogatta édesanyja hűgát és annak a családját. Kicsi gyermeklány korától volt ez a ragaszkodása az északkeleti kisváros egyik félreeső zugában található udvarhoz és házhoz. Akkor természetes volt, hogy a családdal nyáron, na meg disznóvágás alkalmával felkerekedtek és lementek a nagynénjéekhez, aki egyben az ő keresztanyja. Később aztán már egyedül kerekedett fel, mikor végre nyaranta rászánta magát. Édesanyja unszolta mindig „Én aztán szívesen kihagytam volna!” - jutottak eszébe az elmúlt évek ezzel kapcsolatos eseményei, miközben egy három épületből álló tanyaközpontot fedezett fel a látóhatár szélén. Befészkelte magát a bőrlésbe. Most a nagybátyja temetésére utazott, aki az édesanyja féltestvére volt. Nem tartották a rokoni kapcsolatot, de ráparancsoltak. Ő az a családban, aki szeret menni, így aztán nem volt kérdés ki utazik a temetésre. Megnézte az óráját. „Még elég sok idő van hátra az érkezésig.” - állapította meg magában, és révedő tekintettel szemlélte a végtelen hosszúságú, megművelt földeket. Helyes fiú volt az Imre. Egy ideig kapott tőle e-maileket, de aztán a levelek elmaradtak. Akkor éjszaka, ott a tornácon megmondta, ennek nem lehet folytatása. Gyerek volt hozzá képest. Fiatal. Még tanult valahol. „Hol is? Várjunk csak?” - gondolkozott el, és a nyelvével

körbe simította érzéki ajkait. „Igen. Gépészmérnök lesz. A műegyetemre jár. Húszéves volt tavaly. Azért nem gondoltam volna róla. Olyan szövege volt, és annyira kiforrott véleménye mindenről, mint Ádámnak sem, pedig ő öttenél idősebb nálam. Az Iminél pedig, na ezt ki sem számolom. Jól csókolt. Mint akinek van rutinja, de mégis éreztem benne a fiatal akaratot, követelőzést. Annyira, de annyira le akart feküdni velem, hogy nem győztem lassítani. A nagynéném melletti házban laknak. Jó kis bál volt a központban. Kíváncsi leszek, itt vajon lesz-e hasonló. Jó volt az a kisváros, hátha ez sem lesz rosszabb. Olyan, mint egy falu, de mégsem az. Milyen bál is volt? Ott voltak a kirakodók, mindenféle baromságokkal, ami senki-nek nem kell. Ja, főztek is valamit.” törte a fejét. Annyira próbált visszaemlékezni, hogy észre sem vette a szemben ülő férfi, Barnabás megszólította. Kétszer is. De miután nem reagált, feladta. „Na, mindegy! Most úgy sem jut az eszembe. Egyébként is nem a bál volt a lényeg, hanem az Imi. Jót táncoltunk. Bírja a bort, az biztos. Engem akart itatni, de közben ő gyűjtötte a pohárból a bátorságot.” - húzódott ismét mosolyra a szája széle. „A bálból aztán eljöttünk, és fél éjszaka sétáltunk az alig megvilágított, magas kerítésű utcákban. Sokat beszélt. Már nem is emlékszem miről. Engem szóhoz sem engedett jutni. A házuk tornácán, az ő lakrésze előtt kezdett el csókolni. Útközben azt gondoltam, ez a fiú nem is akar tőlem semmit, de aztán mikor nekem esett, megijedtem. Arany kis Imikém!” - becézte magában, és közben becsukta a szemét. Így jobban vissza tudott emlékezni a múlt évi kirándulására. „Amikor lassítottam, és elhárítottam a nyúlkalását, az ajtó felé terelését, abban a pillanatban megijedt, és még annál is visszafogottabb lett, mint szerettem volna. Még nekem kellett biztatnom. Szegény! Biztosan nem tudta mire vélni. Úgy volt vele, nem tudja eldönteni, ez a vén tyúk mit akar! Pedig nem, illetve igen. Tetszett az akarata, a rajtam csüngése. Akkor éreztem, ha azt kérem tőle, másszon fel a háztetőre és ott kukorékoljon, megtette volna. De nekem ott volt már akkor is

Ádám. A párhuzamos kapcsolat nem az én világom. Az egyetemen is mindig egy volt. Amíg nem szakítottam, addig más nem jöhetett a közelembe. De ez az Imi más. Őt nem vettem abba a fiú számba, aki számítana. De a végén már én is akartam. Először távol tartottam magam a lakrésztől, amiben van egy szoba, egy fürdő és egy kicsi teakonyha. Kár, hogy az udvarra nyílik minden ablaka, meg az ajtó is. Tudtam, ha a smárolás közben belépek, akkor azonnal lerántom a nadrágját. Később aztán önszántamból mentem be, és az első perc után, mikor láttam, fél egy kicsit tőlem, átvettem az irányítást. Reggelre mindent megtanult. De szerintem tudta. Nagyon tudta, csak az önbizalma veszett el! Furcsa érzés volt. Gyerekkor feküdtem le, de mégis nagyon élvezetes volt. Kicsit szégyelltem magam, de a fiatal bársonyos bőre annyira, de annyira más volt, mint Ádámé, hogy teljesen kész voltam tőle. Pedig én is voltam valamikor annyi, mint ő. De szép is volt! Húszévesen az egyetemen! Ádám már akkor is kerülgetett. Láttam én rajta. Ő már tanársegéd volt. Nem érdekelt. Élveztem a napokat és az éjszakákat. Kíváncsi lennék Imire. Vajon otthon van? Mit szólna, ha nem ide, hanem a nagynémhez mennék, és beállítanék. Lehet, annyira megharagudott, hogy kikerülne, ha meg látna. Talán nem is lenne baj. Legalább megúsznám, és nem kellene lehajtott fejjel nézнем Ádám szemébe. Reggelig szeretkeztünk. Közben pedig elmondta az egész életét. Én bolond, pedig csak simogattam, simogattam. A bőre érintésétől teljesen kész lettem. Éreztem a tenyerem alatt azt a bársonyosságot, az ujjaim hegyén a fiatalságot. Jó tizenvalahány évvel kevesebb, mint én. De hát az olyan sok? Itt van az a bunyós orrú fiú.” - fordult egy pillanatra Botond felé. „Igaza van. Találkoztunk. De nem úgy, ahogy ő gondolja, ha egyáltalán azt meri feltételezni. Pedig meri. Ez olyan. Az egyik egyetemi bulin láttam, mikor a tavalyi, vagy az előtti évben elmentünk Ádámval a diákok közé. Ciki lesz, ha rájön. Éjfél után sétálni volt kedvünk, és úgy mentünk két villamosmegálló. Valami parkféleségen keresztül vezetett az utunk. Nem kellett

ott tartani semmitől, mert minden pad nagy szerelmeskedésnek volt a tanúja. Az éjszaka sötétje jótékonyan takarta el azt, amit nem szerettek volna megmutatni. Ádámmal akkor mi is nagyon finomat csokolóztunk. Pedig akkor már több éve együtt voltunk. Mégis olyan volt, mintha az első randi lett volna.” - homályosodott be a szeme, miközben a park hangulatára gondolt. „Úgy látszik, azon a környéken az sétány az éjszakai kefélek helye. Minden padon volt egy pár, aki vagy előtte volt, vagy éppen munkálkodtak. Ott volt ez a tömzsi orrú gyerek is. Nem mondom, egész jól néz ki. Vajon ennek a bőre is olyan bársonyos, mint az Imié? Az látszik, jól ki van gyúrva. A parkban éppen az öléből kelt fel egy lány, és húzta le a szoknyáját, miközben a bugyija lógott a fél lábán. A Botond pedig a nadrágját igazgatta, miután a térde alá volt lenyomva. Nem voltak szégyenlősök. A fiú csupasz, a park alig világító lámpáinak fényét visszaverő fenekével fordult felénk, majd nyíltan, szinte kihívóan nézett szembe. Lassan öltözött. A lány pedig kicsit kapkodva, gyorsan. Akkor láttam másodszor. Először a pult mellett állva, mikor Ádám elment italért. Azt gondolta, egyedül vagyok, ahogy ott oldalt várakoztam.

- Hát te? - szólított meg - Itt vagyok, nem kell tovább várnod, csak a piáért mentem el. - tette hozzá, mint aki ismer.

- Adámmal vagyok. - mutattam mosolyogva a diákok tanárára. Erre még azt sem mondta, hogy bocsánat, vagy mit tudom én. Hátat fordított és otthagytott. Azt gondoltam, vidéki surmó. De most, ahogy elnézem, nem is rossz. Sőt, butának sem látszik.”

A mozdony kürtje szakította félbe a visszaemlékezést. Sorompó előtt zakatoltak el. Bordó színű sportkocsi várt az áthaladásra. - Hű, a kurva életbe! - mutatott arrafelé Botond, miközben előre hajolva nézte a személyautót. - Ez aztán a verda! Legalább két lakás ára, én mondom. Biztos valami újjgazdag fasz teszi magát benne. Majd megszopja ő is, mint az egyik csávó távoli ismerőse. - mondta. A hosszú hallgatás után ezek a mondatok ismét elindítottak valami érdeklődő vibrációt a kupében. Botond ezt megérezve folytatta is

- Az is egy ilyen úrgazdag ember. Hogy honnan volt neki, azt ne kérdezze senki. Akinek sok van, nagyon sok, azt legjobb, ha senki nem firtatja. Szóval pénze, mint a kavics, esze pedig, mint sivatagban a víz. Csak néhol, és azt is importálják. - tette hozzá, és nevetett rajta. - A verdája az nem volt semmi! Külön megrendelésre hozták, és csak neki építették. Legalább három lakás ára volt. Naná, hogy ehhez olyan nő is járt, ami első osztályú. Megkapta. Én mondom, olyan volt a csaj, hogy nyáltenger folyt utána. Mint állat, annyira odavolt érte, aki csak látta. Szóke, zöldeskék szemek, amik diónyi nagyságúak voltak, és olyan alak, hogy abban senki nem találhatott hibát. A hangja egy kicsit mélyebb volt a szokásosnál, és ettől erotikát lehelt minden szónál. - Itt megállt az elbeszélésben és kivárt, míg eljutott az üzenet a szépséghez. - Ilyen volt a nője ennek a gazdag csávónak. Az ember kínjában, miután, mint mondtam tele volt lével, már nem tudott mit kitalálni, hát belövetett egy pirszinget a farkába. - Most megállt egy pillanatra, és végignézett a hallgatóságán. Egyedül Rezes volt az, aki felvállalta kíváncsiságát.

- Na, ne mond! - tegezte le a fiút. Talán azt gondolta, megteheti az idősebb jogán.

- Nem hiszed? - tegezte vissza, de nem várt választ

- Én sem hittem először, de aztán elmondta, hogy nem a farkába, hanem csak a bőrbe, amit a zsidóknál levágnak.

- Akkor az az ember nem volt zsidó! - jegyezte meg mellette Barnabás, ezzel közölte, ő is hallgatja.

- Abszolút. - válaszolt Botond - Na, de nem is ez a lényeg, hanem milyen pirszinget lövetett be. Brill kövest. Brill kövest, baszd meg! Már bocs, ha valakinek bántja a fülét. Állítólag az osztályon felüli barátnője nagyon élvezte, mikor betolta neki. Csak hát az ember nagyon smucig volt, mint a gazdagok általában. Ruhát vett a csajnak, meg mindenféle szépségápolási szereket fizetett, de pénzt nem adott neki, ékszert sem vett. Csak bizsukat akasztott a nyakába, húzott az ujjaira. Így aztán a lány gondolt egyet, és elhatározta, levarázsolja a pirszinget a csávó farkáról. Így is történt. Nemcsak a

cickók voltak kemények, de a nyelve is szintúgy, és nagyon ügyesen használta. Mikor aztán a gazdag csávó ráhúzta a fejét, ő szépen elkezdte volna „kigombolni” a pirszinget. Nem ment neki. Behergelte magát, és egyszerűen kiharapta. Kicsit vérzett az ember, de nem volt veszélyes. Először azt hitte a szerencsétlen, hogy a nője annyira élvezte az ő farkát, hogy nem tudott magának parancsolni. Jót élvezett a fasz, majd amikor később megnézte a sérülését, akkor vette észre, hiányzik a brill köves pirszing. – A kurva életbe! – üvöltötte – Megettél - mert a nő lenyelte - egy vagyont, te kurva! - kapta el a csaj nyakát. – Na, innen addig nem megyünk sehová, míg ki nem jön belőled, aztán pedig kidoblak. Mehetsz az út mellé! - fenyegette. - Botond teljesen átélve mesélte a történetet, és közben nézte a hallgatóságot. Noémi változatlanul kifelé nézett az ablakon túlra, de közben az egész arca nevetett. Szemlátomást örömmel követte a fiatal, izmos fiú meséjét. Vancsik Barnabás bajban volt. Legszívesebben nagyokat röhögött volna a történeten, miközben egyre nyilvánvalóbbá vált, a mellette ülő Botond jó előadó. Érezte, a srác, mire az úti céljukhoz érnek, addigra le vadássza előle ezt a nőt, akit pedig ő nézett ki magának.

Éppen facér volt. A felesége elutazott a nővéréhez a tengerentúlra. Ő is mehetett volna, de neki elég volt két éve. Nem jött be neki az amerikai életforma. Ő itthon szeretett lenni. Már több mint két hete elrepült az asszony. Az első hét alatt megszokta az egyedüllétet. A két fia egyetemen tanul. Nem túl sokszor jönnek haza, ami nem csoda. Ő sem tett másként, amikor annyi idős volt, mint ők. Mikor meglátta ezt a szép nőt, itt vele szemben a kupében, és egy pillanatra összetalálkozott a szemük, azonnal tudta, itt esélye van. „Harminc körül lehet.” - mustrálta már többször is végig a szép alakú, érzéki ajkait megindítóan nyalogató nőt. „Biztosan egyedül van még, de ha nem, az sem érdekes. Mindenki megkapható!” - biztatta magát, de ezzel a fiúval nem számolt. Kicsit távolabb húzódott a mellette ülő Botondtól. „És ez a szép nő ráadásul eszi ezt a nem éppen választékos szöveget!” - idegesítette magát. Hosszan nézte Noémit. Kicsit

beletemetkezett a nőbe. Elképzelte, amint egészen közel, szemben állnak egymással. Talán egy fél fejjel magasabb a lánynál, ezért az felnézett rá. A szemük összefonódott. Érezték egymás leheletét. Mindketten tudták, most mindjárt csókolózni fognak, de mégis ott lebegett felettük a bizonytalanság. Először ő volt az, aki kereste, követelte a nő ajkait. Nyelvével nyitogatta az érzéki puhaságot. De hiába. Nem adta fel, átölelte, magához szorította. Érezte a feszes kebleket, a melegséget a combjai között. De a csók még mindig viszonzatlan volt. Már éppen átfutott rajta, nem lesz ebből semmi sem, valahogy úgy kellene visszakozni, hogy a férfiasságán ne essen túl nagy csorba, mikor hirtelen, mint egy tűzhányó kitörése, a nő ajkai szétnyíltak, és úgy csókolta, szívta magába, mint akinek ettől függ az élete. Teljesen hozzásimult. Érezte, a szépség magába vonzotta és beszippantotta, mint akit soha nem akar többé elereszteni. Még nyelvén volt az elképzelt bódító íz, mikor már próbált ebből az észvesztő vonzásból kikerülni. Szeretett volna beszélgetni, valamit elmondani magáról a szépséges, mindenét neki adó nőnek, de az nem engedte. Egy nyárfasor melletti kicsi erdőben álltak. Ebben a pillanatban egy ilyen szaladt el a vonat ablaka előtt. Az elegyengetett földúton, az erdő szélén autó állt. Mint az övé. Ez felismerés éppen csak átvillant rajta, mert ő gondolatai rabságában volt még: miközben nézte a szemben ülő Noémit, képzeletben ott állt vele az erdőben. Csókolóztak. Követelte, akarta a nő őt, a férfit. Olyan erősen szívta a nyelvét, hogy úgy érezte, mindjárt az egész testét benyeli. Közben már a derékszíját húzta ki a helyéről, majd ügyesen gombolta a nadrágot. Egy rántás, és a cipzár is szétnyílt. Barnabás végre kiszabadította magát. Hátrább tolta magától a nőt. És akkor látta meg, deréktől teljesen meztelen volt. A bugyija egyik oldalából lépett ki. A bokájánál lógott a fehér, csipkés szélű, kicsi fehérenemű. Tudta, Noémi most le fog guggolni eléje. A szeméből látta. Nem szóltak egy szót sem egymáshoz, sőt, eddig egy hang sem hagyta el a torkukat, mégis mindennel tisztában voltak. És akkor a párhuzamos vágányon, a szemben elrohanó vonat fülsi-

ketítő zajjal belerohant a nyárfasor melletti kiserdőbe. Noémi mit sem sejtve a szemben ülő férfi gondolatiról, feléje fordult. Érdeklődő szemmel nézett Barnabásra, miután érezte annak szüntelen figyelmét. „Szép nő!” - tért vissza a süvöltő légörvényt keltő vonat hatására a kupéba a férfi. „De várjuk ki. Semmit nem lehet róla tudni. Nem minden a jó mell, meg a szép száj. Ilyet bár hol kaphatok. Ha neki ez az izmokat felpumpáló srác kell, akkor vigye!” - húzta fel a szemöldökét, és távolságtartó mosolygással, érdektelenül továbbnézte a szemben ülőt.

Közben Botond mesélte tovább a történetét. – Ez az ember az a fajta újjgazdag, akinek pénze van, de esze az nincs. Bár szerintem többnyire ilyenek ezek! - tette hozzá. Ennek is az volt a mániája, hogy olyan lakása legyen, mint valamikor nagyon régen a nagyanyjának volt. Legalábbis a berendezése. Így volt neki régi szitája is, amit a fingom tudja miért, és mennyiért vett meg valahol. Állítólag régen otthon szitálták a lisztet. Elég gáz, nem? De az embernek akkor jól jött. Ezen mosta át később a szart, hogy megtalálja a kurva drága brillt. De megszívta. Az arany foglalat meg lett, a kő nem. – hallgatott el. – Na, mit gondolsz mi lett vele? - szólította meg Noémit, most már egyértelműen tegezve, és értésére adva, hogy valahol már találkoztak. A nő felvonta a vállát, nem felelt. – Úgy sem tudnád kitalálni. Megérdemelte a surmó. Átverték. Az ékszerész nem brillt adott el neki, hanem műanyagot. Azt pedig szétmarta a lány gyomra. – nevetett hangosan. Barnabás vele nevetett. Most már szimpatikus volt neki a fiú. Noémira meg már úgy nézett, mint egy teljesen érdektelen utasra. Kicsit Botod felé fordult. – Jó a történet, én mondom! - dicsérte meg. - De ahogy előadtad - tegezte le -, az még a sztorin is túltesz. - tette hozzá. – Köszönöm. Örülök, hogy tetszett. Ha valami rendezvény van, akkor meg szoktak hívni és verset mondok.

- Igen? Verset mondasz? – csapott le rá Barnabás. - Ez nagyszerű.
- Hát, vagy az, vagy nem, azt nem tudom, de igen. Persze nemcsak verset, prózát is. Kosztolányit szeretem. És szerintem értem is. Vagy

érezem? – nevetett, de most egészen másként. Kicsit visszafogottan, sőt szerényen. A hangszíne is megváltozott, amikor erről beszélt. – És nem próbálkoztál még versírással? – kérdezte Barnabás. – Maga biztosan belelát az emberbe! - válaszolt az izmos srác. - Igen. Már egy kis kötettem meg is jelent. – talált magára.

A kupében ettől a mondattól megváltozott a légkör. A többiek érdeklődése Botond felé fordult. – De a saját versekről nem szívesen beszélek, inkább maradok Kosztolányinál. - jelentette ki derűs arccal. – Ez egyszerű! - mondta Barnabás és azon törte a fejét, hogyan tudta ennyire félreismerni ezt a fiatalembert. – Mindig szerettem volna én is szavalni, de nem volt hozzá tehetségem, mint ahogy a versíráshoz sem igazán. Pedig mikor a szerelem eléri az ifjút, akkor eléri a rímbe szedett közlési vágy is, igaz? - nevetett Botondra.

– Csak a fiatalt éri el? - kérdezte csibészes mosollyal a srác.

– Kutya vagy! - váltott most már nagyon barátságos, és közvetlen stílusra Barnabás. – Talán tudsz valamit?

- Én-e? - mutatott az izmoktól kidagadó mellkasára Botond, de elakadt a beszélgetés. A Rezesnek mondott újságos férfi szólalt meg.

– Hogy vagy Józsi? - nem nézett a kérdezettre. A szemben ülő, táskáját szorongató nőt figyelte. Olyan, mintha saját magához szólt volna ez az egyszerű érdeklődés, de mindenki tudta, nem így van.

- Régen láttalak. Mondanak ezt-azt, de ki foglalkozik azzal? Sokat változtál. – folytatta, miután a kérdezett nem felelt. És akkor a mellette ülő, folytonosan az öngyújtóját csattogató férfi felállt. A kalaptartóra volt feltéve a kinyúlt fogantyújú, kopott aktatáskája. Rendesen ki volt tömve, mert a csatos szíj csak az utolsó lyukat tudta elérni. Levette az eredetileg barna táskát, és megfordulva elhúzta az üvegajtót. A kilépéshez át kellett lépnie Rezes lábát. Nem szólt egy szót sem. Állt a kinyújtott láb előtt, és várt. Az idős asszonyon kívül a kupében utazók mindegyike őket nézte. Pontosabban a lábat, és az előtte álló férfit. Aztán a Józsinak mondott felrántotta a vállát, és szó nélkül átlépte Rezeset. – Én megtettem! Rám már senki nem mondhat semmit. - szólt utána az újságos. A férfi megállt az ajtóban.

A vonat hirtelen nagyobb sebességre kapcsolt. Az elhúzott üvegajtó igyekezett volna bezáródni, vagy éppen teljesen kinyílni, de egyik sem sikerült neki. Újra és újra nekiütközött Józsi táskát tartó kezének. A csendet a vaskerekcsattogása és az ajtó nyikorgása, vergődése törte meg. A férfi széles válla nem sok helyet adott az engedetlen ajtónak, de azért arra pontosan eleget, hogy a táskát lökdösse. – Mit tettél meg? A faszt, baszd meg! – szólalt meg végre hosszas hallgatás után, de nem mozdult. Kifelé a folyosónak mondta. – A kurva életbe, kell ez nekem? – kérdezte magától, de nem válaszolt, mint ahogy nem is mozdult. Ott állt a becsapódni igyekvő ajtóban, ami újra és újra nekivágódott a táskájának. Ő pedig ügyet sem vetett erre. Széles hátát mutatta a bent ülőknek. Noémi elfordult az ablaktól. Érdeklődés nélkül, közömbösen nézett a férfira, majd ismét az elrohanó, sík tájat figyelte. Vancsik Barnabás hátra vetette fejét és halkán, inkább magának, mint másoknak, a nyelvét a szájpadrására nyomva sípolgatott. Botond viszont a hármaskör felé fordulva, grimaszokkal kísérte az eseményeket. Az idősebb nő, Béresné nem mozdult. A sötét színű táskáját ölelgette, mint akinek az élete függ ettől. Az ajtóban álló kicsit hátrább lépett, be a fülkébe. Többen mentek el előtte a keskeny folyosón. Némelyik kíváncsian nézett be, és talán egy pillanatra meg is állt az ajtó melletti ablak előtt, de nem a bent ülőket nézték, hanem a vonatból látható, vége nincs határban itt-ott feltűnő nyárfasorokat, és a mögöttük megbújó kicsi erdőket.

– Ülj már vissza! Régen volt! – szólalt meg Rezes, és hozzáért Józsi kiskabátjának aljához. A megszólított rázkódott egyet, majd visszafordult. Mereven nézett lefelé, az előtte ülő férfi szemébe.

– És azt gondolod, az idő meg nem törtéنتé teszi azt, amit tettél?
– Hányszor elmondtam már az elmúlt évek alatt, nem tehetek semmiről. – nyugtatta Rezes.

– Ugyan, baszd meg, Gábor! Mikor beszéltél te velem utoljára! Vagy tíz éve, amikor ezzel itt... De mindegy, leszárom a ringyót. De

a barátság az szent, baszd meg! Milyen ember vagy te, mi? Tükörbe tudsz nézni? Vagy minden alkalommal szembe köpöd magad. Mert tőlem is azt érdemelnéd, az biztos, te gané! - mondta. Nem emelte fel egyszer sem a hangját. – Azt gondolod, nem jutott eszembe az elmúlt évek alatt a barátságunk? A volt barátság, ami hazugság volt, te tetű! Hogyan voltál képes? Hányszor hoztalak ki a szarból. Ha nem vagyok, akkor úgy leültettek volna, hogy soha nem jössz ki élve! Hát milyen ember vagy te, Rezes Gábor? Azt hitted, ha segíted a szüleimet, minden meg van bocsájtva? Megmondtam anyámnak, úgy fogadja el tőled, hogy akkor engem többet nem lát. Nem volt elég, hogy a családomat szétbasztad, még a szüleimet is ellenem akartad fordítani? És akkor most azt mondod, te megpróbáltad? Egyébként minek jössz haza? Talán megint haza kellene vágni valakit? Mert ahhoz értesz!

Közben Béresné, aki eddig mozdulatlanul ült, feláll. A monológ elakadt. Lassan és körülményesen szedelőzködött az asszony. Most derült ki, mellette volt egy szatyor, ami eddig nem volt látható. Az egyik nagy áruház logóját magán hordó, két fülű, vászonból készült szatyor nemcsak kopott volt a sok mosástól, de elég ódivatú is; az alsó része koszos, sárfoltos. Ahogy felállt a nő, kicsit meghúzogatta felcsúszott ruháját, majd a kijárat felé fordult. Kicsi volt a fülke. Józsi bent állt az ajtó közepében, és nem mozdult. – Üljön vissza Béresné! - lökte feléje. A Béresnét úgy mondta, mintha valami nagyon utálatos dolgot köpött volna ki a földre. Az asszony nem szólt, visszatepedett. A szatyrot letette maga elé a padlóra, a táská pedig az ölében volt, mint ahogy eddig is. – Hülyék voltunk, Józsi.

- mondta csendesesen, békítőleg Rezes. A nagydarab férfi hosszan nézett az előtte ülő arcába. Kicsit talán a szeme is bepárásodott, mert közben a kézfejjével megtörölte.

– Te voltál szemét, meg a kurva!
- Hagyjad, hiszen annak már utána vagyunk! És te egyébként hogy vagy?

– Hogy lennék? Jól. Hiszen nincs senki a közelemben, akit megbaszhatnak! Így aztán tőlem jöhetsz. Féljenek mások.

- Ugyan, ugyan Józsi! Nézz magunkra. - Erre Noémi és Barnabás is felkapta a fejét. Mind a ketten az újságos férfit nézték. Most vették észre, bizony jó kiállítású, sármos fiatalember lehetett valamikor. - Gyere, ülj ide vissza, és beszéljessünk. - hívta barátságosan Józsit, aki végül becsusszant Noémi és Rezes közé. - Tudom, hiba volt. Szörnyű hibát követtem el a barátommal szemben. Ezt már többször elmondtam, sőt bocsánatot is kértem. - tette rá a tenyerét Józsi térdére, és szembefordult vele. - De, nem tehetek róla. Vannak olyan érzelmek, amiknek nem lehet parancsolni. Hidd el, most már, ha újra élhetném az életemet, akkor egészen másként döntenék.

- Megtartanád, mi?

- Nem, dehogy!

- Több mint tizenöt éves házasságot basztál szét. Mondtam neked, mikor lebuktatok, hogy te voltál előttem, most ismét te következél, vidd! Vitted? Nem?! De legalább azt árultad volna el, hogy előttem te voltál neki! Esküvői tanúmként a feleségemet énelőttem te baszogattad.

- Szerelem volt Józsi! Te akkor még sehol nem voltál, illetve a katonaságnál.

- És akkor miért nem vetted te el?

- Mondtam már akkor is, kidobott.

- Megérdemelted.

- Igen lehet, de nem ez a fontos, hanem a barátság.

- Mit ér az neked, mikor az állítólagos barátod feleségét baszogattod! - mondta Józsi, de most már nem agresszív, erőszakos hangon.

- Messze többet, hidd el. Nagyon sokat szenvedek azóta is a butaságom miatt.

- Tehát azt mondod, megbántad, hogy azzal a cafkával kikezdtél?

- Igen, mindenképpen, a barátságot nézve. De mondtam, szerelem volt. Hosszú, nagyon hosszú szerelem. Nem tudtuk, csak éreztük. Ha újra élhetném az életemet, akkor nem engedném, hogy megismerkedjete. Bár nem is tudtam róla, igaz? - mosolyogta el magát. Egy buliba hoztad el. Emlékszel? A Ricsinél volt egy szombat este.

Azt hittem, nem jól látok, mikor beállítottál Ágival. Ott smároltatok előttem, mint akik alig győzik kivárni, míg ágyba bújnak. Én akkor már több mint egy éve nem találkoztam veled. Szabályosan elhajtott.

- Szöveg. Mindig csak a szöveg! Ezt nem tudod nekem beadni. Ki tudja meddig volt viszonyotok, a hátam mögött. A gyerek kié?

- Na ezt már, azért!

- Mi van? - erősítette fel a hangját, és agresszíven emelte fel a jobb kezét, amit ökölbe szorított. - Valami nem tetszik, Gábor? Jobb lenne, ha kivertem volna belőled a szart? Ott basztam el, hogy nem tettem meg, akkor, mikor lebuktattok. De soha nem késő! - váltott fenyegetésre.

- Kérdezd meg tőle, ha nekem nem hiszel! - szólította fel Rezes, és hiába a fenyegető jobb ököl, nem ijedt meg. Kihúzta magát és egyenesen, feszesen meredt szembe Józival.

- Én azzal a kurvával nem beszélek. Nagyon jól tudod, te is.

- Engem pedig kétszer dobott ki.

- Szöveg, szöveg. Vagy rászolgáltál! - tette hozzá és gúnyosan elhúzta a száját.

- Azt nem tudom, de az elsónél még te katona voltál. Este ott volt nálam, majd miután hiába kérleltem maradjon éjszakára, elment. Míg a sarokig nem ért, és el nem tűnt a szemem elől figyeltem, hátha visszanéz, és integethetek neki, mint mindig, ha elment. De ő vissza sem nézve ment. - miközben mesélt, a szemben lévő, táskáját szorongató asszonyt nézte. Az pedig mozdulatlanul ült, ölében a sötét színű műbőr táskájával. Csak lábainak ideges rángása mutatta, érezte Rezes tekintetét. - Aztán hiába kerestem. Sem telefonon, sem személyesen nem értem el. Utána már csak akkor láttam, amikor veled volt nagy szerelemben. Mit mondhattam volna? Ott voltál te, a legjobb és egyetlen barátom, és a volt szerelmem, aki úgy lelépett, hogy azt sem tudtam, merre van. - tette hozzá. Józsi hangja bánatos és kicsit érces volt. "A sok cigaretta, vagy a pia miatt ilyen a hangja!" - morfondírozott

Botond, miközben leplezetlenül figyelte a két férfi beszélgetését. – Na, ezt jól kifogták! - szólalt meg. - Nekem is volt egy ismerősöm, aki... - nem folytatta. Észrevette, azokat ott mellette, és szemben vele nem érdekelte. Elhallgatott. Most ismét csak a vaskerekek csattogása töltötte be a kupét. A visszahúzott üvegajtó nem záródott be teljesen, és egyfajta öntörvényű, kiszámíthatatlan táncot járt. Kicsit megnyílt, majd elindult a becsukódás irányába, de mielőtt elérte volna a tokot, visszarándult. Aztán gondolt egyet és jobban meglődött a nyitás felé, de ugyanolyan hirtelen meg is állt. Józsinak elege lett ebből. Felállt Rezes mellől, és határozottan becsukta. Az ajtó nem hagyta magát. Mire visszatelepedett, az ajtó ismét megrándult és elindult az útjára.

Rezes kezébe vette az újságját. Nem mintha lett volna még benne egy sor is, amit nem olvasott el. Az előbbi visszaemlékezés régen elföldelt emlékeket szabadított fel benne. Nagy volt a szerelem Ági és közte. Hirtelen jött. Nagyon szerette az estét, amiket együtt töltöttek. Utólag jött rá, nem ismerte ki a lányt. Hátradőlve a vonat bőrülésén visszaemlékezett az utolsó estéjükre. Ági egyszerű vacsorát készített neki. Ő leült a kis lakás szobájában a dohányzó asztal mögé, a lány pedig a földre, a lábához. Ott szeretett lenni, miközben ő evett, vagy az ügeit intézte telefonon. Felnézett rá hatalmas, mélybarna szemével, és közben a térdét, combját simogatta. Egész lénye azt mutatta, hogy neki csak ő van, rajta kívül senki, és soha nem is lesz. Olyan szerelmes szemekkel senki nem tudott nézni rá, mint Ági. Ahányszor a közelébe került, azonnal megsimogatta, a kezét csókolgatta. Neki, a férfinak. Elsőször megpróbálta elhúzni, de aztán egyre jobban élvezte, és viszonzta. Akkor este is ilyen nagy boldogságban voltak együtt. Beszélgettek a lány valamelyik ismerőséről, aki rossz társaságba került, és kiírta magát az egyetemről. Aztán csókolóztak. Majd Ági nem állt meg a combja simogatásánál, hanem továbbment. Kigombolta a sliccét és kielégítette. Rezes azt hitte, mind a ketten boldogok. Ölelte, szorította

magához mikor felálltak, öröme, boldogsága határtalan volt. – Táncoljunk! - mondta a lánynak, mert nem fért el benne az érzés. Zenét keresett a rádióban. De mire megtalálta azt, ami megfelelt ennek a csodálatos érzésnek, Ági felöltözve állt az előszobában. – Sajnos most mennem kell! - mondta. Hiába kérlete, hajthatatlan volt. – Jó, akkor holnap! - adta meg magát, de arra nem figyelt, mit felelt a lány. Pedig észrevehette volna.

Akkor látta hosszú időre utoljára. Pedig kereste. Először fájt, nagyon fájt neki, aztán pedig haragudni kezdett rá. Mikor meglátta a barátja oldalán csókolózva, ugyanúgy, ahogy vele, úgy nézve rá, ahogy órá; és később, miután házasságot kötöttek, akkor is éppen úgy ült le mellé a szőnyegre, és tette a combjára a kezét, ahogy az övére is, akkor hosszú időre elkerülte őket. De a barátság az barátság, jött rá az évek alatt, mert nagyon sokszor eszébe jutott Józsi. Először csak telefonon beszéltek, és ritkán. Aztán sűrűbben, és végül ismét majdnem naponta találkoztak, míg a közös céget meg nem alakították. Ekkor már Józsiéknál is volt két gyerek. Felnöttek, csakúgy, mint az ő kettő gyermeke. – Tudom, nem kellett volna! - mondta ki hangosan a visszaemlékezése közben. Józsi, a barátja nem hallotta, vagy nem akart reagálni rá, mert felé sem fordult. Rezes szomorú arccal a szemben ülőket nézte. Botond, a húsz év körüli fiatalember, az élvezettel kapcsolatos feliratú pólójában, duzzadó izmaival bátran, majdnem szemtelenül nézett vissza. Szimpatikus volt neki ez a fiú. Úgy érezte, mintha valahonnan ismerné, de nem mert volna megesküdni rá.

– Messze utazol? - kérdezte tőle, miután hosszú másodpercekig néztek farkasszemet.

– Ahogy vesszük. - jött azonnal a válasz. – Ne haragudjon, de ahogy hallgattam magukat, ez az egész nem semmi! Véletlenül kerültek egymás mellé a vonaton? Persze biztosan, hiszen a helyjegyet úgy adják, ahogy éppen következik. – Rezes nem felelt, csak bólintott. - Másodszor is kidobott, de akkor már úgy is mondhatnám,

megszoktam. – fordult Józsi felé, aki ismét az öngyújtót csattogtatta. Előrenézve, a szemben lévők feje fölötti grafitit vizsgálta. „Az ezüst színű névjegy készítője biztosan élvezetét leli abban, ha tönkreteszi a szépen felújított vonatot.” - gondolta. Ezzel szerette volna elterelni a figyelmét Rezesről. Béresné felett volt a firka a falon. Óhatatlanul látta, amint az asszony felemelte fejét és először Rezet vette szemügyre, majd őt. Látta az öregesen öltözött nő valószínűleg hatalmas, szép formájú szemeit, és a söprűként mutatkozó szempilláit. „Ez mit sem változott!” - állapította meg magában, de nem fordította el figyelmét a grafitiról. Az asszony kicsit felhúzta a vállát. Józsi nehezen tudta magát türtőztetni. Legszívesebben felállt volna, és miután megragadta a mellette ülő férfi gallérját, kidobta volna a vonat ablakán. Ökölbe szorított kezét rátette a térdére. Neki nem az edzőtermi gépektől dagadtak az izmai, hanem a kemény munkával eltöltött évek, és a belülről jövő indulat miatt. Már nem látta a szemben ülő asszony hatalmas szempilláit, amint őt nézte.

– Na, ebből nekem elegendem van! - mondta határozottan, és felugrott. Mintha véletlenül történne, belerúgott Rezes lábába. – Baszd meg Gábor! - tette hozzá.

– Én? Hát te rugdalsz, Józsi! - ült kicsit félre Rezes, és engedte a társát az ajtóhoz. De ő meggondolta magát, és az ablakhoz lépett. Kinézett. Előrehajolva megkapaszkodott és megvárta a gyorsan közelítő nyárfasort, ami mögött kicsi erdő bújt meg. Aztán mielőtt hátrább lépett volna, közletről belenézett Noémi arcába. Nem szóltak egymáshoz. A szépség nyitott érdeklődéssel nézett vissza. Józsi elfordult és Barnabást vette szemügyre.

– Valami gáz van? - vette védelmébe az ablak mellett ülőket Botond.

– Mert ha igen, akkor szóljon ember, ne csak hesszeljen, mint a partizán a klotyón. - tette hozzá.

– Neked szólt valaki, gyerek? - támadta Józsi a fiút.

– Nem akarok balhét, öreg! - váltott barátságosra Botond. Látta, hogy Józsi kivan valamiért, és szabadulni szeretett volna a dühétől.

- Ha ideges, menjen és igyon egy kávét, vagy szívjon el egy cigit a wc-ben, de nem kell csinálni a fesztivált. - emelte fel izmos karjait és tessékelt a helyére a férfit. Józsi dühe magasra csapott. Megrázta magát és elkapta Botond kezét. A fiú megmerevedett mosollyal az arcán lassan felállt. Legalább egy fejjel magasabb volt az indulatos férfinél. Válla, tartása erőtől duzzadó személyiséget mutatott. A hangja most egy kicsit mélyebbre váltott. – Jól van, ember! Most már megmondta, megmutatta, üljön le, és maradjon csendben, vagy menjen ki! - fogta meg most már ő a Józsi két kezét és vezette a helyéhez. A férfi felnézett a fiatalemberre.

De nemcsak ő, hanem az kupében ülők mindegyike. Szinte egyszerre látták meg Botond hatalmas szemeit, amit hatalmas szempilla söprögetett. Ez férfinál elég ritka. Noéminak még a szája is egy kicsit nyitva maradt a csodálkozástól. Józsinak ismerős lett ez a különleges vágású szem. Béresné is kövé válva bámulta a fiút. Csak a táskát szorongató keze remegett egyre jobban. Botond is észrevette. Határozottan nyomta le az ülésre Józsit, az idősebb embert. Aztán két kezével hátrasöpörte göndörödő fürtjeit. Mozdulata begyakorlott volt. Utána kicsit megrázta a fejét, és mint aki jól végezte dolgát, körbenézett. A kupében lévők szemével találkozott a tekintete. Noémi arcán az elismerés látszott. A nyelve játéka, ami ismét érzéki ajkait kényeztette, különleges üzenetet küldött Botondnak. Amikor pedig a fiú észlelte, hogy a zöldeskék szemek kissé bepárasodtak amint őt nézték, érezte, fejébe szökött a vér. Tudta, nagyon vörös az arca. Elfordult a lánytól. Amint leüléshez készülődött, a mellette lévő Béresnén akadt meg a szeme. Pontosabban ki sem tudta kerülni az asszony kemény arcának furcsa, vizslató tekintetét. „Ismerős ez az öregasszony nekem valahonnan.” - futott át rajta. Már ültében sorba vette a kisvárosban élő barátait, szüleit, vagy azok szomszédjait. „Még kiderül, hogy tudnom kellene ki ő, aztán majd azt mondják, bunkó voltam.” - aggodalmaskodott. Nem nézett az asszony felé. Nem volt rá szüksége. De bármennyire törte

a fejét, nem ugrott be neki, honnan ismeri. Rezes és Józsi egymás mellett ülve hallgattak. Rezes a körmét piszkálta. Körmei szélesek és tiszták voltak, az ujjai izmosak. A kemény fizikai munka látszott rajtuk. Józsi belenyúlt barna kiskabátja zsebébe és kivette a távol keleti ember arcképevel díszített üres öngyújtót. A kifényesedett fémeszközt előrehajolva csattogatni kezdte.

– Messze utazol?- szólalt meg a vonat kerekeinek csattogása között jól hallhatóan Béresné.

– Nyárságba. - válaszolta Botond, tudta a kérdés neki szólt, pedig az idősnek látszó asszony nem fordult feléje. Változatlanul a fekete táskáját tartotta az ölében, és azt fogta, miközben ódivatúan vágott haja próbálta eltakarni a fülében lógó kicsi, fehér színű fülbevalóját.

– Mit mondtál, mi a neved?- szól közbe az ajtó mellett ülő Rezes.

– Hú, de fontos lettem! – nevette el magát Botond. - Miért lett ez annyira fontos? - kérdezte. Barátságosan elutasító volt a hangnem. Noémi felé nézett. Már lement róla az előbbi pír, arca szemtelen kihívást mutatott.

– Csak mert én is odatartok. - válaszolt Rezes. – Sőt, ez itt - mutatott a mellette ülő férfira -, a Balogh Józsi is odatart. Igaz? - lökte meg egy kicsit a megszólított oldalát. – Aztán... - emelte fel a hangsúlyt, de nem fejezte be, hanem Béresné felé nézett.

– Én is! - szólalt meg Botond mellett az asszony.

– Hát ez jó!- nevetett fel hangosan az átlagosnál mélyebb - és ezáltal a férfiak gerincét végigtapogató hangon a lány. – Én is oda vettem jegyet. Temetésre megyek. Nem tudom ismerték-e Béres Árpádot, az egyik nagybátyám volt. – A két öreg és az asszony egyszerre figyeltek fel. Mind a hárman a szépséget nézték. Rezes előrehajolva, a térdére könyökölve vette szemügyre Noémit.

- Biztosan most lesz a temetése? Mert a múlt hónapban eltemettek egy Béres Árpádot. Én nem tudok másikról Nyárságban. - mondta.

– Gondolom... - bizonytalanodott el Noémi, és a mellette megbújó táskájában kezdett kotorászni. Hosszan keresgélt. A többiek eleinte még nézték a lányt, ahogy egymás után szedte ki az iratait, leveleit

a színes, divatos vászontáskából, de aztán beleuntak és visszasüppedtek az utazás monotonájába. – Itt van! - szólalt meg a lány. Egy levelet mutogatott, de inkább magának, mint a többieknek. - Nyárság, Széles utca 6. - olvasta a borítékot, amit egy nagyból vett ki. Aztán a nyomtatott értesítőt. – És tényleg, a múlt hónapban volt! – szólalt meg egy kis idő múlva.

– Na ugye, mondtam! - csapott rá Rezes. – Ezt aztán jól elszámolta! Hogy gondolhatta, hogy egy hónap múlva temetnek el valakit? - kérdezte félig tréfásan.

– Így kaptam anyukámtól azzal, hogy menjek el, mert még soha nem voltam náluk. Nem is gondolkoztam az időpontra, hanem beterveztam, és örömmel indultam éppen most. De látom, pontosan holnap lesz egy hónapja, hogy a temetése megvolt. – mondta. Arca, hangja nem volt bánkódó. Mosolygó belenyugvással vette tudomásul a tévedését, majd elővette a telefonját. – Képzeld anyu, nem holnap lesz a temetés, hanem a múlt hónapban volt.

– És ezt te most tudtad meg? – mondta Noémi anyja a telefonba. - Csak azt ne mond, hogy ma indultál Áрпи családjához.

– De igen. Szerettem volna már kimozdulni, és kicsit egyedül lenni, azért is gondoltam...

- Jaj, te lány! Na mindegy, biztosan örülni fognak neked. Ági néni majd ellát mindennel. Meddig maradsz?

- Még nem tudom, de nem tovább egy hétnél. Most úgy érzem, ennyi kell, hogy Ádámmal kapcsolatban kitaláljam, merre tovább.

- Jól van, te tudod, nem szólunk bele. Úgy is tudod mi a véleményünk apáddal erről az egészről. Felhívjam Ági nénit, hogy mész hozzá?

– Nem, nem kell. Ha nem lesz jó, akkor úgyis eljövök. Egyébként pedig nem vagyok igényes.

– Jó, jó, de még soha nem voltál náluk, és én is csak egyszer találkoztam Ági nénéddel. Áрпи egyébként rendes ember volt. Nem sokat éltünk egy fedél alatt, mert őt az édesanyja nevelte, nem a közös apánk. Így aztán csak hétvégeként találkoztunk. De nagyon rokonszerető volt, szegény. Úgy hallottam, rákja volt, abba halt bele. - sorolta.

- Jól van anyukám! Nem szeretem ezt hallgatni. Majd este hívlak.
- Jól van. Jaj, te lány, jaj! - hallatszott még. - Vigyázz magadra! Lehetőleg ne utólag tudjak meg mindent, mint most. Szia, puszi.
- A szépség kikapcsolta a készüléket, majd visszatette a táskájába. Nem vette észre a kabin ajtó melletti részén ülő három ember összenézését. Az idősasszony merően bámulta a lányt, miközben a másik kettő férfi őt figyelte.
- Hát ez jó! - szólalt meg Botond, aki eddig a hallottakat emésztette. - Ez aztán szinte hihetetlen! Ha valaki meséli nekem, akkor nem hiszem el. Ez biztosan nem véletlen! - lelkesen magyarázott Noéminek. - De az már biztos, hogy itt, ebből a kupéból öten, Nyárságra megyünk. - jókedve a szépségre is átragadt. Mindketten nevettek, ahogy egymásra néztek. - Itt ülünk már több mint egy órája, és most derül ki, majdnem mindenki Nyárságra utazik! - hahotázott
- A kalauz biztosan azt gondolta, együtt vagyunk, miközben mi azt sem tudtuk, ki kicsoda! - tette hozzá Noémi.
- Azt még most sem, bár maguk ugye régtől ismerik egymást?
- szólította meg a mellette ülő asszonyt a fiatalember. - Béres néninek tetszik lenni? Mert ez akkor érdekes! Én ugyan már elég régóta csak havonta egyszer jövök haza, na meg nyáron, kicsit hosszabb időre, és ezért kiestem a nyársági életből, de azért ez érdekes, hogy ráadásul a Noémi nagybátyját is Béresnek, Béres Árpádnak hívták. - Nem tudom, mennyi Béres van Nyárságon?
- miközben lelkesen beszélt, nem vette észre a mellette ülő Béresné kezének feltűnő remegését. A megmarkolt és szorított fekete műbőrtáska majdnem leugrott az öléből.
- Mit mondtál? Hol laknak a rokoniaid? - fordult a lány felé.
- A nagybátyám az édesanyám féltestvére volt, és van ott tudtommal két unokatestvérem, és az Ági néni. De az unokatestvéreim sem az igaziak, mert nem a nagybátyámtól vannak, hanem az Ági néni előző házasságából.
- Hú, de bonyolult. Akkor most te, mint egy távoli ismerős mész oda? - kérdezte Botond.

- Hm. Talán, de nem hiszem. Vidéken tartják a rokonságot, még ha nem is vér szerinti. Igaz? Te ezt jobban tudod, mint én. – Botond mosolygó arccal nézett a lány zöldeskék szeméibe. Tetszett neki Noémi. Már többször végigpásztázta a blúzát, szoknyáját, ami mindent megmutatott az alakjából. Ha a fővárosban az utcán találkozik vele, akkor talán fel sem tűnik neki, de itt bezárva egy kupéba, szembe vele órákig, úgy érezte, egyre közelebb kerültek egymáshoz. „Nem hord melltartót.” - állapította meg, amint meglátta a kemény mellbimbókat.

Noémit is elérte az érzés. Átszaladt rajta a múlt nyári Imi élmény. Nem szeretne volna, ha gondolatait a fiú bársonyos fiatal bőre töltötte volna be, de nem tudott magának parancsolni. Ahogy tette magát Botond, és közben azokkal a hatalmas szempilláival szinte legyezte a levegőt, amikor pislogott, egyre jobban elmerült a várható jövőben, ami még csak álom volt, vagy terv. Hátradőlt az ülésen. Nagy levegőt vett, és ezzel a melleit még jobban megmutatta. Aztán a szoknyája következett. Végigsimította, majd kicsit igazított rajta. A fiú felé fordult, keresztbe tette a lábát. Szandálja majdnem elérte Botond lábát. Kicsit meglazította a haját, és mint aki megadta magát, mindkét kezét letámasztotta az ülésre, a feneké mellé. Mindezt akaratlanul tette. Észre sem vette az üzenetet, amit Botond felé küldött: „Akarom ezt a fiút!” - kiáltotta minden porcikája, és ezt a legjobban az életre kelt mellbimbókon lehetett látni.

Botondhoz ez így nem jutott el. Ő a saját gondolataival volt elfoglalva. Természetesnek vette, hogy tetszik a lánynak. Ezt már akkor tudta, amikor felszállt a vonatra. Átfutott rajta, hogy a nyársági unalmas napokat ezzel a lánnyal tehetné érdekessé. Ez feldobta. Eszébe sem jutott, hogy esetleg nem jön össze Noémivel. „Illetve ha nem lesz az igazi, akkor sincs gáz, mert akkor legfeljebb hamarabb visszahúzóok Pestre”.

– Igen, lehet! - válaszolt a lánynak. – Bár nekem nincsenek úgyne-

vezett vérrokonaim. Legalábbis nem tudok róla. - mondta. - Viszont van sok fogadott tesóm, akikkel már mi találtuk meg egymást.

- Az egyetemen? - kérdezett közbe Noémi, mert többet szeretett volna megtudni a srácról.

- Nem, a szakosztályban. - zárta le Botond.

- És a szüleid? Hiszen hozzájuk mész haza, nem? - folytatta a kérdezősködést a szépség. Botond megadta magát, amint végignézett a lány alig takart combján.

- Ők a szüleim, de nem úgy, mint gondolod. Nagyon kicsi koromban úgy vettek ki az intézetből, mert nekik nem lehetett gyerekük. Az ő nevüket viselem. Féléves voltam, amikor magukhoz vettek. Tizenhat voltam, amikor elmondták, hogy nem az anyám szült. Ez így nagyon hülyén hangzik. Nem érdekes. Inkább menjünk ki a folyósóra, és mozogjunk egy kicsit. - invitálta Noémit, és már állt is fel.

- És a nevedet honnan kaptad? - kérdezte a lány, mintha meg sem hallotta volna Botond javaslatát. A fiú visszaült és gyorsan válaszolt. Kellemetlen volt neki a téma, szeretett volna minél hamarabb túl lenni rajta.

- A Botondot hoztam, mert ha minden igaz, csecsemőnek már igazi erős kölyök voltam, és ráadásul kicsi. Hogy ebből miért pont Botond lett, az mindegy is. Szóval ezért nincs igazi rokonom. Én még örülök is ennek. Hiszen amiket hallok, jobban jártam, mint sokan. - hadarta. - Na gyere, menjünk ki. - állt fel.

Nem látták a bent ülők szembeszédét. Azok ugyan hallották a fiatalokat és talán még figyelték is miről társalognak, de mind a hárman magukkal és egymással voltak elfoglalva. József, a Balogh Józsi, aki a szemben ülő asszony férje volt tizenöt éven át, még mindig a lelkén keletkezett sebet nyalogatta. Láttá maga előtt Rezes arcát, amikor nagy boldogan bemutatta neki Ágit, mint a menny-asszonyát. Azt a megdöbbsent kifejezést nem felejtí el. Pedig már ezerszer elhatározta, olyan mélyre temeti, ahonnan soha nem kerülhet fel. De most, amikor a véletlen úgy hozta, mind a hárman

itt vannak, ugyanabban a kabinban, nem tudta visszatartani az emlékek felszínre törését. Ágival, akivel egy városban laktak, de elég messze egymástól, és ő kifejezetten ügyelt rá, ne találkozzanak, ne fussanak egymásba. Főleg azután, mikor hozzáment a közeli nagyvárosban élő Béreshez. Az új férje ugyan nem tehetett semmiről, mégsem szerette. „Szép nő volt Ági!” - álmodozott és eszébe jutott, amikor a parkban sétáltak hajnalig, aztán hosszas csókolózás után leültek a padra, és ott folytatták. Nyár volt. A nappal árnyat adó fák - a félhold fénye alatt - a pázsitra furcsa alakzatokat rajzoltak. Mikor ezt észrevették, azonnal megpróbálták étellel megtölteni az árnyakat. Így lett farkas, denevér, majd szív, amihez nyomban nyilat kerestek. Úgy érezte Ágit annyira szereti, talán meghalni és képes lenne érte. Közben észre sem vette, folyamatosan a szemben ülő asszonyt nézte, aki csak időnként emelte fel a szemét a táskájáról, és akkor sem hosszú időre. „Aztán végül a Béres halt meg mellette!” - jutott eszébe ismét az utána következő férj, és nem titkoltan jobb kedve lett. „Biztos akkor készült a Józsika. - folytatta magában. - Nagyon nem akart az ölembe ülni, de aztán addig-addig nyomorgattam, míg az egyik lábával kibújta a bugyijából. Én pedig a nadrágomat toltam le a térdem alá és szemben velem, belém ült. Ott, azon a padon volt az első. Rövid volt. Alig mozgottunk, és máris elélveztem.” - emlékezett vissza, és most már a mosoly teljesen betöltötte az arcát. - „Azt gondoltam, Rezes meglepődött Ági szépségén, amikor bemutattam őket egymásnak, azért döbbsent akkorát. De szemetek voltak. Úgy tettek, mintha akkor ismerték volna meg egymást. Miért is voltam annyira vak? Láthattam volna, hiszen ahogy egymásra néztek, ahogy szó nélkül bámulták egymást, az árulkodó volt.” - szorította össze a száját és egyre gyorsabban csattogtatta a gáz nélküli, fényesre kopott öngyújtót.

Az ablak felé nézett. Bal oldalán ott ült a volt barátja, aki elszerette tőle a feleségét, szemben pedig az utálni való asszony, aki még most is a szép emlékeket szakította fel benne. A vonat félig felhúzott ablakán változatlanak látszó táj rohant el. Ez csak annak monoton,

aki még nem élt ebben a nagy, végeláthatatlan síkságban. Az aranylóbúzatáblákra a kiemelkedő vasúti töltésen rohanó vonatból rálátni. Vadak járta csapások mutatták a gabonába tévedt, vagy éppen ott védelmet, eleséget kereső őzek, vaddisznók vonulását, és az itt honos, hirtelen a semmiből felébredő apró forgószelek játékát. A kalászok majdnem szabályos kört mutatva dőltek el, megadva magukat a síkság eme gyermekének. Balogh Józsi itt élt mindig. Ide született. Ő is olyan volt, mint az a tájék, amin keresztülrohant a szerelvény. Erre abban a pillanatban jött rá. A lelkében neki is vannak keszekuszások, amiket azok okoztak, akik védelmet, életet kerestek benne, és bizony vannak kerek kis rajzolatok is, amiket a hirtelen semmiből érkező, de nem nagy kárt okozó elem okozott. „De mindez kell a boldogsághoz, az élethez.” - gondolkozott el, és mosollyal a szája szegletében Ágira gondolt. Arra az Ágira, akivel egy olyan kicsi erdőbe jártak szerelmeskedni, mint ami elrohant az ablak előtt. A nyárfasor mögött megbújó kis erdő sok titkot rejtegetett azóta is.

Nem nagyon volt hova leülni, ezért többnyire állva ölelték egymást. Azt gondolta, az ő szerelmük örökké fog tartani. - Vigyázni kell a kisváros ráérő öregasszonyainak a nyelvére! - mondta neki a lány, ezért a szerelmeskedéseik tanúja a csenevész erdő fái, bokrai voltak. Ők pedig láttak két fiataalt: A lány félig lehúzott bugyival, a fiú pedig bokáját betakaró nadrággal kereste egymásban a kielégült örömet, boldogságot. Abban az évben orvul, hátulról settenkedett be a rossz idő, a tél. A nyárfasor mögött megbújó kicsi erdő bokrai, fái növelték a hullámzóan puha, tengernyi hangyának és gyíknak, és még sok más élőlénynek otthont adó avar vastagságát, miközben nemcsak a jeges szélnek nem állták az útját, hanem a figyelő szemek elől sem védték a szerelmeseket. A katonaság alatt jártak oda, mert amint leszerelt, azonnal eljegyezték egymást, majd röviddel ezután esküvő, ahol Áginak már igencsak nagy hasa volt. Az emlékektől most már az egész arca mosolygó fényben úszott. Szeme összeszűkült, és közben bepárasodott. Legszívesebben megosztotta volna

ezeket az élményeket a szemben ülő, volt feleségével, de valami visszatartotta. A szívében, lelkében érezte, még mindig szereti ezt a nőt, pedig mikor megcsalta, és rajtakapta a barátjával, akkor azt gondolta, örökre megutálta. „Eddig talán ez így is volt.” - gondolkozott el, mikor kezdte felismerni lelkének rezdüléseit. – „Nem hazudhatott tizenöt éven át!” - kereste érzései igazolását. – „Nem lehet ennyi éven át minden órában, percben színészkedni, álnokoskodni! Úgy szeretted, hogy mindent nekem adott. Én voltam neki az, akire álmaiban várt.” – sorolta, és nem tudott szabadulni a nyárfasor mögött megbújó kiserdőben egymásnak tett ígéretektől, szeretkezésektől. „Most ismét egyedül van Ági!” - jött valahonnan a felismerés. „Talán még ő is szeret engem, és újra lehetne kezdeni. A gyerekek is biztosan örülnének neki. Többet látnám őket. Gyakrabban haza is jönnének, talán, bár külföldről nem olcsó!” - vitatkozott magával, de nem sokáig, mert most már a jövőről álmodozott. „Igaz, alig egy hónapja temette a férjét, aki végül is rendes ember volt, főleg, hogy ilyen hamar meghalt.” - futott át rajta, és ettől ismét nevetésre húzódott a szája, a szeme sarka.

– Jól vagy? - fordult az asszony felé, és maga lepődött meg a legjobban a kérdésen, ami inkább úgy hangzott, mintha azt mondta volna: „Még mindig szeretlek!” A megszólítás Béresnét nem érte váratlanul. Legalábbis ezt mutatta. Rezzentelenül nézett szembe Balogh Józsival, a volt férjével. Nem felelt. Nézett a hatalmas szemével, amin meg sem rebbent a valószínűtlenül hosszú szempillaseprű. A lány korában még barna szempár kicsit bezöldült, amitől még igézőbb lett. A fekete műbörtáska apró remegése árulta csak el, hogy belül ő is vívódott. Végül válasz helyett biccentett egyet a fejével, és beharapta az alsó ajkait. Balogh Józsi olyat érzett, ami nem történt meg vele már több évtizede. Annyira régen találkozott ezzel a jellegzetes érzéssel, hogy először nem tudta eldönteni, mi lehet ez, majd megijedt és minden erejével azon próbálkozott, hogy valahogy visszatartsa.

De az elpirulásnak megvan a maga természete. Mennél jobban el akarja valaki titkolni, annál erősebben mutatja magát. Így történt ez most is. Józsi arca lángolt, és annyira forró volt, hogy verejtékezni kezdett. A homlokáról indult, majd az orrán folyt tovább az első csepp. Már a tenyere is vizes, izzadt volt. Nagy nehezen találta meg a zsebében a papírzsebkendőt, majd azzal megtörölte magát. Ági már ezt nem látta. Rezenéstelen arccal a fekete műbőrtáskát szorongató kezét nézte, de már megváltozott arccal. A kemény vonások lágyabbak lettek. Ezt nemcsak Józsi vette észre, hanem Rezes Gábor is. Sőt, az utóbbi feltűnő érdeklődéssel figyelte a mellette izzadságát törölő volt barátját is.

- Leizzadtál Józsi. - kezdeményezett egy újabb beszélgetést. - Bizony meleg van. De kell is, mert így érik szépen a búza. A múlt héten az a nagy eső egyáltalán nem hiányzott. Verte a gabonát, áztatta a földet. Most aztán rendesen teleszívta magát vízzel, holott éppen a napsütést és a szárazságot kívánta volna. Most aztán ki tudja, mikor tudjuk kezdeni az aratást, és vajon megússzuk-e nyavalya nélkül. Eddig is ott volt, de ilyenkor már tényleg minden a Teremtő kezében van. Szerencsétlen növény, most fő a párában. Legalább egy kicsi szél lengedezhetne. Na nem nagy, mert az meg elfekteteti még azt is, ami eddig bírta. - sorolta, mintha most ez lenne a legfontosabb. Vancsik Barnabás az ablak mellett eddig kifelé bámult, de amikor hallotta az aratással kapcsolatos mondatokat, Rezes felé fordult.

- Látom, maga ezzel foglalkozik. Milyen lesz az idei termés? - kérdezte, mint akit komolyan érdekel.

- Az a földtől függ. Itt vannak olyan helyek, ahol, ha nem felejt el vetni a paraszt, akkor már csak a kombájn kell, mikor megérik a gabona. De bizony olyan terület is van, amit azért teremtett a jóisten, hogy azon részen ne legyen lyukas a Föld. Mindenesetre a múlt heti nagy viharral járó eső nem kellett már senkinek.

- Ne legyen lyukas a Föld? Ezt hogy értsem? - kérdezett közbe Barnabás.

– Úgy, ahogy mondom. Az, akinek az a föld jutott, az trágyázhat, vethet, bármit csinálhat, de a legfontosabb az, hogy minden nap imádkozzon, és Istennek tetsző életet éljen. Mert az is baj, ha nincs csapadék, meg az is, ha van. Aztán az is baj, ha korán kezdi az őszi talaj előkészítését, na meg az is, ha elkésik vele. Aztán az is baj, ha a megtermett kicsi búzát időben vágja, és az is, ha hamarabb, vagy később. Szóval minden baj. De ha a jó Isten megsegíti, akkor még valami tűrhető is kijöhet belőle. Ezért mondom magának, a semmihez képest akár nyolcszoros termésátlag is realizálódhat. – válaszolta, és részéről befejezetten a témát, hátradőlt az ülésen. – Igaz komám? - csapott egy éppen érintésnyit Józsi térdére, de az változatlanul a szemben ülő asszonnyal és a saját érzéseivel volt elfoglalva. Rezes érezte a volt házastársak közötti láthatatlan köteléket. Ez felvillanyozta. Amint ránézett az asszonyra, sok minden eszébe jutott. Legelőször az első együttlétük. A nyárfasor mögött megbújó kiserdőben történt. Mindketten akarták, pedig nagyon tapasztalatlanok voltak. Lefeküdtek ez egyik bokros, füves részre. Nem vittek magukkal semmit, amit leteríthettek volna, de annyira akarták egymást, hogy ez nem is volt fontos. Csak a gyors, szűzies szeretkezés után ijedtek meg először, majd nevettek a másikon, mikor meglátták, mi történt velük. Nemcsak a hangyák lepték meg őket, és csípték össze-vissza a testük egy részét, de a szúnyogok sem akartak lemaradni. Később vették észre, hogy a kullancsok is ki akarták venni a részüket a vérszívásból, mert mindkettőjükben hármát-hármát találtak. – Szeretik a szerelmes vért. - nevettek ezen, és közben nem győztek vakarózni. - Biztosan édesebb, mint valami öregember, vagy vénasszony vér. - mondták. Ott a vonat kabinjában, hogy már nem fiatalon ülnek egymással szemben, szívesen megkérdezte volna. „Hogy is van ez? Milyen a véred, Ági? Az biztos, hogy tüzes, mert bizony nem maradtál egyedül egy hónapot sem.” – válaszolt gondolatban, és nem tudta eldönteni haragudjon ezért, vagy ne.

Az utolsó kapcsolatán már régen túl van. Nem is tartott sokáig. Tetszett neki a lány, majd később az asszony, de az hülyeség volt. - csapkodtak a gondolatai. „Mikor Józsi felesége lett, akkor nem kellett volna foglalkoznom vele. De nem tudtuk megállni. Nem is tudom, miért jött át hozzánk? De a lényeg az, hogy ott volt, aztán, mikor belépett, már mind a ketten tudtuk, ebből keféles lesz.” - gondolt vissza arra a napra, ami mindent megváltoztatott. „Már nem is emlékeszem miért jött. Most kellene megkérdeznem.” - futott át rajta, és nevetni kezdett, hangosan. Béresné kapta fel a fejét, és először értetlenül nézte Rezes, majd nézte a vele szemben lévő Józsit, aztán ő is nevetni kezdett, szinte egyszerre Baloghhallal. Hárman röhögtek tele szájjal és önfeledten. Barnabás, aki addig az elrohanó tájat nézte, feléjük fordult, de nem kérdezett. Tudomásul vette, azok ott egy különleges hármasság. Rezes Gábor újságja a padlón hevert és tenyere nagyokat csattant a mellette ülő, szintén hangosan nevető Balogh Józsi combján. A szemben lévő Béresné Ági minden fogát megmutatta, annyira önfeledten kacagott. Ápolt volt a foga, pontosabban a koronája, nem kellett visszatartani magát. Józsi a mantraként használt öngyújtóját annyira ügyesen tudta már forgatni a markában, az ujjai között, hogy az nem zavarta, mikor a nagy nevetés közben könnybe lábadt szemekkel az asszony arcát simogatta. A hirtelen támadt jókedv Rezesbe sem fért el. Már a talpát is teljes erővel verte a fülke padlójához, majd elkapta az Ági ölében lévő fekete táskát, és tréfásan azt kezdte el maga felé húzkodni. Béresnét nem zavarta. Rá sem hederített. Engedte az eddig féltett műbőrt. A nagy hahotázástól az ablak előtt ülő Barnabás szemében mind a hárman idősebbnek látszottak. Az arcuk hirtelen tele lett ráncsal. Addig sem voltak híján ennek, de most alig volt egy ujjhegynyi rész az arcukon, ahol nem sokasodtak az idő ekéi és tárcsái okozta látványosságok. Azok hárman bezzeg egészen mást észleltek egymáson. Béresné az egyik pillanatban az ajtó melletti első szerelmét, Rezes Gábort nézte és még szerencse, hogy nevettek,

mert egyébként elsírta volna magát, annyira tetszett neki a férfi. „Istenem, milyen szép ember! Szégyen ide, szégyen oda, én most is azonnal ágyba bújnék vele. Ahogy kihívóan, szemtelenül néz rám azzal a cirmos szemével, az érzéstől feláll a hátamon a szőr. De soha, senki, nem lesz képes úgy szeretni, mint az én Józsim!” - szólalt meg benne egy hang, amit csak ő hallott, de tudta az egész világ, legalábbis az, aki a volt férjét ismerte. „Isten nem teremtett nála szeretőbb, rendesebb férjet!” - folytatta a benne lévő másik Ági, és most már nem tudott ellenállni a visszaemlékezésnek. Kereste az eseményeket, amik vele és az első férjével történtek, de nem talált mindent megrengető különleges történeteket. Nem voltak nagy együttnevetések, vagy veszekedések, majd heves kibékülések, amik az ágyban a teljes kielégülésben értek véget. Ezzel szemben minden nap, minden órában a melegség, a szeretet, a biztonság, a mosoly, a derű volt az, amit a Józsi személyisége varázsolt otthonukba. Most sem tudott másként nézni a szemben ülő, és az ő arcát simogató férfira. Érezte tenyerének óvó, féltő melegségét. Annyira, de annyira szerette ezt a nagy kézfejet, a férje hangját, esetlen igyekezetét, amikor azon ügyködött, minél boldogabbnak lássa őt. Nem tudott olyat kérni tőle, aminek azonnal a többszörösét ne teljesítette volna. Neki mindene megvolt. A kisvárosban az elsők között volt, akinek takarítónője lett. Nyaraltak a tengerparton, a hegyekben, és soha nem kellett írogatnia mire költötte a pénzt. Ha elfogyott, akkor Józsi zokszó nélkül adott. „Annyi ékszert kaptam tőle, hogy egy részét soha nem is hordtam.” - jutott eszébe és vágyakozni kezdett a férje által biztosított otthon felé.

- Az én Macim! - suttogetta maga elé. Balogh, ha nem is hallotta amit az asszony mondott, de érezte. Felemelte Ági fejét, és szembe fordította magával. A nevetés közben elhalt. Csend lett. A volt házaspár hosszan néztek egymásra. Józsi szíve csordultig volt. Ági pedig nézte a szemben lévő nagy, őszinte gyereket, az ő maciját és boldog volt, mert talán ismét hazaérkezett.

- Kimegyek egy kicsit levegőzni. - mondta Józsi, de nem mozdult.
- Én is! - szólta egy kicsi idő elteltével az asszony. Körülményesen álltak fel. A hahotázás elcsitulása után a sarokba húzódo Rezes felvette az újságját, és most szórakozottságot mímelve azt tartotta a kezében. Balogh Józsi előre engedte az asszonyt. Végignézett vékony alakján, egyenes hátán, rövidre nyírt, kopott haján, majd hirtelen hátrapillantott. Aranyló búzatábla között nyárfasor mutatta az irányt a mögötte megbújó kiserdő felé. A földúton két kerékpáros tekert, miközben beszélgettek egymással. Még látta, mikor a kiserdőhöz érve leugorot-tak a bicikliről. Ez nagyon rövid ideig tartott, de éppen elég volt arra, hogy ne vegye észre Ági és Rezes szembeszédét.

Béresné tudta, a szerelme figyelte minden mozdulatát. Egy pillana-tig tartott talán, de mind a ketten érezték, tudták, a szerelem örök, és soha nem múlik el. Rezes is végigpásztázta Ágit. Másként, mint Józsi. Ki tudná megfejtetni miért, abban a pillanatban jutott eszébe Rezesnek: Hol volt Ági, mikor az első nagy szerelmünk idején otthagytott, és egy évig nem látta senki?

Ez az egész a pillanat tört része alatt futott át rajtuk. Akkor még nem gondolták, hogy a röpke gondolat, ami az imént felszínre tört, mennyire megváltoztatja majd az életüket. Ilyen az ember! Soha nem tanul, még a saját kárán sem. „Újból és újból belelép ugyanabba a gödörbe, míg meg nem szokja, ki nem törik a lába, vagy be nem temetik előtte.” - hallották számtalanszor és mondták ők is a fiatalabbaknak, de bizony magukra nézve ezt nem tartották érvényesnek. Ahányszor Rezes és Ági találkoztak, annak mindig következménye volt. És olyan, ami nemcsak a saját életüket, de másokét és befolyásolta.

Béresné kilépett a keskeny folyósóra. A pillanat tört része is elég volt ahhoz, hogy eszébe jutott az a huszonvalahány évvel ezelőt-ti történet, amikor a kórházban megszülte az első gyermekét, akit soha nem látott utána. Meg szerette volna tartani. Örökké együtt akart élni Rezes Gáborral, a nagy szerelemével. De otthon folya-

matosan azt hallotta, nem jó ember, nem megbízható, mindig más nők után kajtat. Az egyik napon elhitte, amit az édesanyja mondott neki, a másikon nem. Aztán mire elhatározta szakít vele, addigra késő lett. A baba megmaradt. Elküldték Vártövisre a nagyanyjához. Ott hordta ki. Ott szülte meg. Ott adta azonnal intézetbe. Fiala volt, majdnem gyerek. A szülés után be sem vitték neki. Először vegyes érzések voltak benne. Egyrészt nagy megkönnyebbülést érzett, hiszen már nagyon szeretett volna hazamenni és élni az életét, másrészt fáj neki, hogy elhagyta a gyermekét. A kisbaba sírása, amit nemcsak álmában, de nappal is többször hallani vélt, sokáig kísértette. Nagyon hangosan, szinte követelődzően, és az apróságához képest talán egy kicsit mélyebb hangon sírt fel, mikor meglátta ezt a világot és levegőhöz jutott...

Amikor a folyosó ablakához ért, és ott megfogta a fényesre kopott fogantyút, Balogh Józsi felé fordult.

- Mi történt, valami bajt csináltam? - vette észre a férfi Ági hangulatának változását. Ő nem felelt. Szó nélkül nézett Józsi-ra, aki tovább aggodalmaskodott. Az asszony lassan lehajtotta a fejét, és a szép szemeiből, a seprű nagyságú szempillák alól hatalmas könnycsepp indult az útjára. Lassan gördült le, egyedül volt, de nem sokáig. Hamar követték a társai, és akkor már a szája is sírásra állt. Balogh Józsi félreértette. Magához húzta, átölelte volt feleségét. Erősen szorította. Azt gondolta, Ági örömeiben, na meg megbánásként sírt ennyire kitartóan és keservesen.

Az asszony az odaadott kisbaba sorsán kesergett, akiről még azt sem tudhatta meg, fiú vagy lány, aztán ennek kapcsán a két gyermeke is eszébe jutott. Rezes miatt is sírt, aki élete szerelme volt, és tudta, most is bármit megtehetne vele, és itt van ez a drága gyermek férfi, az ő macija, aki úgy szereti, mint soha senki más. Amint ezt végiggondolta, egyre jobban elkeseredett. A megoldatlannak látszó érzelmi kavalkád miatt legszívesebben világgá ment volna, vagy talán még az életét is eldobta volna, de nem merte.

- Gyere, gyere. - hallotta a fölébe duruzsoló mély hangot. - Nem baj, sírj, sírj csak bátran! Most már mindig, a halálomig itt leszek melletted! Nem történhet olyan, ami közénk állhat! Igaz?! A lassan elapadó, feltűnően nagy könnycseppeket ontó csatornák éppen kiürültek, mikor Józsi mondatai elérték a tudatát. Azon nyomban ismét elindult a könnyáradat, de most már hangos, és kétségbeesett zokogással kísérve. Rázta közben a fejét, és szabadulni szeretett volna az ölelő karok fogságából. Nyomta, taszította a férfit, és közben hangosan sírva rázta a fejét. Nem szólt. Nem is tudott egy hang sem kijönni a torkából. Józsi nem engedte. Utasok mentek el mellettük. Többségük gyorsított, mikor hozzájuk ért, de volt, aki megállt egy pillanatra, hátha segíteni kell az asszonynak. A férfi jelezte, nincs semmi probléma, így azok is továbbmentek. Végül Ági kibontakozott a férfi öleléséből és felemelte a fejét. A könnyei maszatossá tették az arcát, de a sírása abbamaradt.

- Sok minden történt, amit te nem tudsz, és talán soha nem is tudhatsz meg Józsi! - mondta komoly hanggal és arccal.

- De ez nem állhat az utunkba! - válaszolt rábeszélően Balogh.

- Nem hiszem, hogy megbocsátanád nekem! - érvelt az asszony. Ez a mondat elgondolkoztatta Józsit.

- Miért, mit tettél? - kérdezte, kicsit idegesen. - Nem értem, miről van most szó? - bizonytalanodott el a férfi, és ismét magához próbálta ölelni Ágit. - Na gyere. Most találtuk meg ismét egymást, és máris kibúvót keresel? Engem semmi nem érdekel, csak Te! Tőlem akármi is lehetett, az sem érdekel, ha mit tudom én, embert öltél. - Az asszony rátette a mutatóujját Józsi szájára.

- Nem ilyesmiről van szó - itt megállt és mereven nézte a férfit. Legszívesebben azt mondta volna, mást szeret és rövid az élet, nem akar még egyszer hazugságban élni. -, csak még nem vagyok tisztában magammal. - fejezte be a megkezdett mondatot. - Ez nekem nagyon gyors. Most temettem el Árpádot. - magyarázta az asszony. - Ez is nagyon megviselt engem. Jól éltünk. Mind a ketten tudtuk, ez

inkább szövetség, mint szerelem, de szép volt. Nem érdemelte ezt a korán jött betegséget, és a halált. Kérlek, értsd meg, annyi minden van bennem. Először tisztába kell tennem az évek óta eltemetett, elhalasztott ügyeimet, utána szabad csak a jövőmmel foglalkoznom. Legyél türelemmel. Ha eldöntöm merre tovább, te leszel az első, akinek elmondom. – vette le a kezét a férfi alkarjáról.

- Ezek jól összejöttek. - intett a fejével Balogh mögé, ahol a szerelvény végében Botond tapogatta Noémit, és közben összefonódva csókolóztak. A járkáló utasok óvatosan kerülgették őket. A lány talán észrevett a torlódásból valamit, de az is előfordulhatott, hogy más tervei voltak, vagy elfáradt a lába a lábujjhegyen állástól, mert kibontakozott a nála legalább egy fejjel magasabb Botond karjainak fogságából, és a fülke irányába indult. Szinte egyszerre léptek be: Noémi, majd Botond, aztán Béresné és Józsi.

- Én leülök Noémi mellé, ha nem gond. - mondta a legnagyobb természetességgel a fiú, és lehuppant a lány és Rezes közé. Ági és a volt férje nem szólt. A két üres helyre telepedtek.

- Hosszú volt ez az út. Csak már Nyárságra érnénk! - búgott a szépség Botond fülébe, de kicsi volt a hely, mindenki hallotta.

- Nemsokára ott vagyunk! - nyugtatta a fiú, és félreérthetetlenül adták egymás tudtára, a peronon indult történet folytatását terveztek. A lány közelebb hajolt Botond füléhez és sugdolózni kezdtek.

Rezes az alibi újságot forgatta. Láta a kinti jelenetet. Nem örült neki, de helyén kezelte a volt házaspár, a volt barátja és szerelme közötti, kialakulóban lévő románcot. Mindkettőjüket ismerte. Tudta, a barátja végzetesen szerette a nőt, és rajta kívül biztosan nem volt senkije az elmúlt tíz év alatt, de Ági előtt sem tudott nőkapcsolatáról. Ági, a nagy szerelme pedig nyitott könyv volt előtte. Olyan nő ő, akinek csak egy férfi volt az életében. Lehetett férje, szeretője száz is, de aki őt igazán boldoggá tudta tenni, csak egy volt, az pedig ő, Rezes Gábor. Düllesztette ki a mellkasát, miközben a szemben ülő Ágit gusztálta. Felébredt benne a férfi dac. Szemeivel szemtelenül fürkészsze vetkőztette le az asszonyt.

Ott időzött el, ahol tudta, célba ér. Nem arra gondolt, mi van a ruha alatt, hiszen az nem érdekelte. Áginál szebb nők vették körül nap mint nap, hanem az asszonyt akarta emlékeztetni a helyére. Rezes kitartóan, szemtelenül, arcátlanul, bámulta Béresnét. Tudta, úgyis az ő győzelmével fog végződni ez a pozícióharc. Balogh Józsi is látta ezt. Megpróbálta elterelni a figyelmet. Kivette az asszony kezéből a fekete műbőrtáskát, beszélt hozzá. Érdektelen dolgokat. Kérdezett is, de Ági nem felelt. Nem tudott. Már Rezes hatása alatt volt. Az arca tüzelt, a lába zsibbadt, a tenyeréből szinte folyt a víz. Érezte, a blúza rá van tapadva, mert izzadság öntötte el az egész testét. A harisnya is feszült rajta. Mozdulatlanul nézett le az ölébe, és bámulta a táská helyét. Rezes pedig élvezte a helyzetet, aztán, mint aki jól végezte a dolgát, Botond felé fordult.

– Figyelj, öcsi! Te akkor nem is ismered az édesanyádat, apádat? - megállt az egyébként sem túlságosan mozgó levegő a hat utas között. Tapintható volt a hirtelen keletkezett feszültség. Már számtalan nyárfasor mögött megbújó kiserdőt elhagytak azóta, mikor ez szóba került, és nem értették, miért hozta elő ezt a témát. A többiek Rezeszt nézték, majd a fiúra figyeltek. Ő pedig egy percnyi hallgatás után a lánynak beszélt tovább, halkán. A mellette ülő Rezes nem adta fel.

– Csak azért kérdezem, bár nem sok közöm van hozzá, de azért furcsa lehet, nem?

– Mi is? - fordult most már feléje Botond, és érezhető volt a hangjában az ingerültség.

– Hogy bármikor elmehetsz az utcán anyád, apád mellett. Vagy éppen a moziban ott ülnek a szomszéd székeken, vagy mit tudom én. Az élet nagy kavarógép, nekem elhiheted!

– Csak ennyi? - kérdezte a fiú, és ismét Noémival duruzsoltak egymásnak.

Az előbb keletkezett feszültség úgy eltűnt, mintha soha nem lett volna. A vonat kerekei hangos csattogással köszöntek a síneknek. Ezen a részen nem újították még fel a vágányokat. A rövid sínek hegesztés nélkül kapcsolódtak a másikhoz és a találkozásnál a

vaskerekék dobbantottak. Itt nem suhant a nagy síkságban elnyúló, jobbra-balra kanyarodó, magasból kígyónak látszó vonat, hanem mindent betöltő hanggal zakatolt. Az eddig is nyughatatlan üvegajtó nemcsak ide-odajárkált, de előre hátra is ütődött a tokjához.

Rezesbe, mint mondani szokás, az ördög bújt. Biztosan Ági és Józsi peronon történt ölekezése váltotta ki belőle ezt a viselkedést. Mindenképpen beszélgetni akart valakivel, akit közben zrikálhat, cikizhet. Szemben vele ült Béresné, mellette Józsi, majd az ablaknál a jólöltözött férfi. Józsit vette alaposan szemügyre. „Ez semmit nem változott.” - állapította meg. „Bele van zúgva Ágiba, és azt gondolja, megfogta vele az Isten lábát.” - elnézte, ahogy a volt barátja karba tett kézzel ült az asszony mellett, kidüllesztett mellkassal, és időnként oldalra fordult. Ilyenkor nyugtázta, még mindig ott van mellette a volt felesége. Küldött egy bátorító mosolyt neki. „Jaj, te Józsi! Képtelen vagy tanulni. Még a saját tapasztalatodból sem. Ez az asszony soha nem lesz a tied. De másé sem.” - tette hozzá magában. „Mit esznek ezen az Ágin a férfiak?” - gondolkozott el, mikor az asszony felemelte a fejét, és ránézett. A zöldesbarna, cirmos, nagy szemek, amiknek árnyat adott a hatalmas szempilla, megtették a hatásukat. Most Rezes gerincén futott végig az érzés. Éppen beletemetkezett volna az egyik régi emlékébe, mikor Botond megszólította.

– Úgy van ez, tudja, hogy az egyik nap felmerül bennem, és alig kapok levegőt, ha arra gondolok, igen, lehet, itt van mellettem, vagy előttem apám, anyám, féltestvérem. Esetleg valamelyik testvérem az egyetemen az egyik jó ismerősöm, ha nem is az évfolyamtársam, vagy éppen, és ez a legsúlyosabb, netán összejövök vele. A másik nap pedig nem érdekel. Leszarom az olyan anyát, apát, aki eldobja magától a gyerekeit. Hát milyen ember az ilyen? Ezt még az állat sem teszi meg! Hát ennyi! - mondta indulattól fűtve. – Egyébként körülöttem annyi jó arc van, hogy abszolút nem érdekel senki véleménye ezekről. Az én dolgom, az én életem. Engem sem izgat más nyomora. Oldja meg mindenki saját maga. - sorolta

De Rezes már nem hallotta. Kitágult pupillákkal, teljesen ledöbbenve nézte a fiatal férfi szemeit. Innen, közvetlen közletről olyan, mint amikor Ágit nézte annak idején, huszonvalahány évvel ezelött. Ugyanaz a nagy, mandulához hasonlatos, mélybarna szemek és a hatalmas szempillák. Még a szája is tátva marad a csodálkozástól. Aztán az asszony felé fordult. Ő az időközben visszkapott táskáját szemlélte szokásának megfelelően. Rezes előre hajolt, és az állánál fogva felemelte az asszony fejét. Így nézte a már régről ismert szemet, amik idővel kicsit zöldes színűek lettek, majd újra a Botondét. Hol az egyiket, hol a másikat. Áginak a bal szeme mellett volt egy alig észrevehető kis folt. Ez egy fehér, talán fél centi átmérőjű elszíneződés. Ez mindig ott volt rajta. A fenekén is van egy ugyanilyen. Hányszor elmondta neki, a középkorban ezért a stigmáért már régen megégették volna. - Csak vörös hajúakat égettek. - ellenkezett vele a lány. - Nem, szerelmem, boszorkányokat! - mondta erre ő. - És te az vagy, hiszen teljesen elvetted az eszemet. - Te pedig ördög, mert én sem találok az enyémet. - felelt. És most itt volt ez a fiú, akinek szintén a bal szeme mellett volt a kicsi, világos folt.

Botondot felkészületlenül érte Józsi viselkedése. Elsőször hagyta, hadd bámulja ez az ember. Aztán, mikor már a Béresné is bevonta ebbe a furcsa, összehasonlító játékba, elvesztette a türelmét. Megfogta a férfi csuklóját. És Rezesnek akkor nemcsak a szája maradt tátva, de abban a pillanatban kiszaladt a vér a fejéből. Lefehéredve nézett előre, a semmibe. Zúgott a füle és káprázni kezdett a szeme. Lassan eleresztette Ági állát, és a csuklóját markoló kézre rákulcsolta a bal kezének ujjait. Aztán a fiúval egyszerre néztek le az összefonódott kézfejekre.

- Mi van, talán valami baja van? Mit tapogat itt engem? - rántotta el a kezét Botond, és közben nyomta el magától a férfit. - Ha nem bír magával, kilógatom az ablakon! - fenyegette meg.

- Jól van fiam, nyugodj meg, nem akarok én tőled semmit. - mondta barátságosan a férfi.

- Ne „fiamozzon” itt, ember! Üljön a helyén, és felejtse el. Ha maguk itt hárman kirakósdit játszanak, az engem nem érdekel. Ebből hagyjanak ki, amíg a jó arcomat látják. Érthető vagyok? - reagált határozott hangon. - Úgyis mindjárt megérkezünk. Gyere, menjünk ki. - szólította meg Noémit, és segítette neki felállni.

- Miattam nem kell! - próbálkozott Rezes, de Botond átnézett rajta, mikor elmentek előtte. Béresné viselkedett a legfurcsábban. Le nem vette a szemét a szemben ülő, és mérgelődő fiúról. Arca kisimult. Józsi, a volt férje nem tudta hova tenni a változást, és akaratlannul elhúzódott mellőle. Alig egy perce még simogatta, igyekezett minden részével hozzáérni, most pedig egy tenyéryi távolság volt köztük. Nézte ezt a kisimult arcú, zöldesbarna szemű, hatalmas szempillájú asszonyt, az ő volt feleségét, akit talán még most is szeretett, de elbizonytalanodott. Valaki mást látott, mint akit ő ismert, és akivel tizenöt évig házasságban élt. Nem tudta megfogalmazni mi ez, csak azt érezte, egy idegen van mellette.

Béresné Ági nem gondolkozott. Átadta magát annak az örvénynek, amit az első szerelme gerjesztett. Már előzőleg sem tiltakozott Rezes ellen, de az más volt. Az előbb valami olyan történt, amit még soha nem élt meg. Egy feneketlen, sötét lyuk szélén érezte magát. Hatalmas légörvény volt körülötte. Ott volt Rezes is, akinek a tenyeréből keletkezett ez a forgószél. Tudta, nincs más választása, hiszen a hosszú, és félelmetes, feketébe hajló portól, szeméttől örvénylő lyukon túl a fényesség, a boldogság vár rá. Érezte a lenről feléje áramló hideg és égető forróság keverékét. Azt érezte, ezután minden más lesz. Ez a tudat erővel töltötte el. Minden bizonytalan-ság elszállt belőle. Várt. Rezesre. Arra a Rezes Gáborra, aki az első szerelme volt, akitől az első babája született, akit ő úgy eldobott, soha nem is látta. Szüksége volt erre az emberre. Még ha ő nem is tudott a kisgyerekről, akkor is tisztában kell lennie az érzéseivel. Csak őt szerette. Mindig, csak és kizárólag őt szerette és most már nem szégyellte. Ott ül a Nyárság felé haladó vonat egyik kabinjában,

és a véletlen, vagy az ő szerencse csillaga, vagy a Teremtő, akit az utóbbi években nagyon elhanyagolt, ránézett és ideküldte a volt férjét, a szerelmét, a múlt hónapban meghalt férjének, Árpádnak az unokahúgát, és azt, akinek a nevét sem meri - még magában sem - kimondani. Azt gondolta, ha ezt megtette volna, akkor minden szétpukkant volna, mint a gyerekeknek fújt szappanbuborék. Az is mennyire szép lila, sárga, zöld, piros, kavargó színcsoda és aztán mikor valami hozzáér, azonnal vége. Ő nem szeretett volna így járni. Mennél hamarabb bele szeretett volna az örvénylő lyukba kerülni, de valami nem engedte. „Hol vagy már, Rezes?” – kiáltotta volna hangosan. Rezesnek, a szerelmének kell megtennie, kizárólag az ő joga az utolsó lökés.

Botond közben kísértelt a peronra újdonsült barátnőjével. Béresné követte a szemével, és aztán Rezeset kereste. A férfi szedelőzködött. Még legalább fél óra volt az állomásig, de úgy gondolta, neki itt nincs helye. Eddig is jól megvolt a nyársági problémák nélkül, azután is meglesz. Nem kellett sok mindent magához vennie. Az újságot felhajtotta a kalaptartóra. Egyúttal levette a táskáját, amiben apróságot szokott vinni. Aztán a Botond után visszahúzott ajtó kilincset kereste. Az ajtó éppen akkor kezdett újra táncot járni. A vonat nagy kanyart írt le a végtelen szélességű, mélységű határban. Nem nézett vissza. Nem köszönt. Amint kilépett az ajtón, szemben ablak, az üvegen túl nyárfásor volt. Mögötte apró erdő búj meg. Idős ember és kutyája fityerészett benne. „Mit keres az öreg abban a kiserdőben?” - futott át rajta, kicsit távolabb ment a két fiataltól, akik most nem csokolóztak, hanem erősen gesztikulálva magyaráztak egymásnak.

A szerelvény eleje felől népes család közeledett. Míg oda nem értek Rezesékhez hangosan szidtak valakit, aki átverte őket, és nem adta meg a pénzüket. Ott aztán elhallgatva, oldalazva mentek el a férfi mellett. Rezes széles vállával, szép emberes természetével tekintélyt parancsoló férfiember volt. Ifjabb korában bokszolt is, de aztán

abbahagyta. Megúszta orrtörés nélkül, pedig kapott olyan csapottakat, amitől azt sem tudta sokszor, hol van. Mindig eleredt az orra vére. Elege lett. De a sport megmaradt. Focizott, kézizett, szóval mindent csinált. Ez meg is látszott még mindig rajta. A népes család elhúzta a kupé ajtaját, bent beszéltek valamit.

- Na ne szórakozz itt nekem kisanyám! Úgy kibaszlak innen, mint állat! Ne magyarázz, hogy foglalt, mikor csak hárman ültök bent!
- üvöltött a család férfi tagja és a közben az álló Béresné blúzát rángatta. Miután az asszony nem hagyta, egy hirtelen mozdulattól a ruha ujjja leszakadt. Balogh Józsi már vérző orral nyomkodta vissza a család agresszív férfitagját, miközben egy másik nyomkodva tessékelte kifelé Vancsik Barnabást, aki nem szólt, hanem mint akinek minden mindegy, a vállát felrántva kiment. Józsi és Ági következett volna, mikor megjelent az ajtóban a természetes Rezes, és mellette a szintén természetes és férfias Botond. Nem kellett nekik sokat beszélni. Szinte egyszerre mondták:- Kifelé, takarodjatok! - A népes család szó nélkül húzott el. A férfi és a fiatalember egymásra nézett. Szemük az elismerést, az összetartozást fejezte ki.

- Nyárság, Nyárság, Nyárság! - kiabált a hangszóró. - Köszöntjük utasainkat! - mondta és információkat közölt buszról, csatlakozásról.

- Gyere Noémi! - karolta át a lány nyakát Botond - Megmutatok neked egy nagyon szép helyet.

- Mi lesz az? - évődött a szépség, és közben futó csókot váltottak.

- Már innen is látható, de csak a hegye. Látod, ott ni!- mutatott a fiú a sínek mögé. - Egy szép, magas nyárfasor, ami mögött kicsi erdő bújik meg. - nevettek boldogan mind a ketten.

- Szóval egy szép és magas nyárfasor, ami mögött apró erdő bújik. - ismételte a lány. - Nem apró, hanem kicsi. - javította ki Botond. A vasutas, aki a bejáratott csukta be, eddig hallotta, azt látta, a vita nem komoly, mert igen sűrűn megálltak csókolózni. Béresné, Rezes és Józsi a buszon ültek. Az állomásról a központig busszal mentek. Ági közvetlenül a gépkocsivezető mögé ült. Az volt a helye. Ha tehette, mindig oda helyezkedett el. Józsi, a volt férje kicsit

hátrább, mögéje ült. Így láthatta az asszonyt. Rezes pedig a hátsó ajtó előtt állva kapaszkodott, minden kanyarnál együtt dőlt a busszal.

A vonat és a busz egyszerre kanyarodott. A sínpályát a városnak ezen a részén követte az autópálya. Vancsik Barnabással szemben immár egy kisgyermekes házaspár készült leülni. Beszélgetve helyezkedtek el. A kisfiú, ötéves körüli lehetett, odament az ablakhoz. Belecsimpaszkodott a műanyag asztalka lapjába és lábujjhegyre állva nézegetett ki az üvegen át. A középkorú, jól öltözött férfi, Barnabás, és az ifjú gyermek figyelmét a nem messze lévő nyárfasor mögött megbújó kiserdő kötött le. A végtelenséget mutató, enyhe szélben hajladozó aranysárga búzatábla között ölelkező, többször megálló párt láttak, amint a fás rész felé mentek. A kisfiú is hosszan nézte őket. – Anya! - szólította meg az édesanyját. - Hova mennek azok ott? - mutatott kifelé. A szülő nem felelt azonnal. Egy pillanatra elmerült az emlékeiben, amit a megbújó kiserdő látványa a fiatalokkal együtt felidézett benne. Vancsik pedig távolságtartással, lenézéssel húzta el a száját. „Még én akartam valamit ettől a nőtől!” - fogalmazódott meg benne. „Képes erdőbe menni, mikor van szálloda is.” – állt meg a képzelete egy röpké pillanatra – „Na, azért nem mindenkinek!” - tette hozzá. Aztán hátradőlt. Eszébe jutott az ő nyárfasor mögött megbújó kiserdeje, ami tényleg apró ligetecske volt, minden cserjét, bokrot, fát ismert, ami ott nőtt. „Tényleg. Legközelebb, ha arra járok, elmegyek arra és megnézem.” - döntötte el és felderült az arca. Véletlenül néztek mosolyogva egymásra a fiatalasszonnyal. Majd a két mosolygó ember a kisfiúra figyelt. – Biztosan virágot szedni, vagy madarakat megfigyelni, kislát. - válaszolta az anya, és a nyárfasor mögött megbújó kiserdő varázsa elérte a vonaton utazókat.

A festmény

A mikor ma reggel meghallottam, amint a felső emeleten lakó férfi nagy trappolással lejött a lépcsőn, tudtam, valami különleges fog velem történni. Ez csak egy érzés volt, talán semmi köze a fenti hangos lépcsőzéséhez, hiszen mint minden nap, ma is erre ébredtem fel. Jóval előtte, hajnalban, a szokott időben megszólalt a közeli parkban a fülemüle is. Ő adta az éjszakai szere-nádot. Neki már akkor új nap kezdődött, de nekem még nem. „Még nagyon sötét lehet odakint.” - gondoltam, mert szem nélkül nem láthattam. (Hallásom már volt, és tapintás útján észlelni is tudtam.) A társaim pedig igen beszédesek, ha éppen olyan kedvük van, így aztán ha vak is voltam, azért a fantáziámmal sok mindent pótoltam.

Már hetek óta a festőállvány mögött álltam, nekidöntve a többi testvéremnek, akiknek már minden érzékszervük működött. Volt akinek jobban és volt akinek kevésbé, de mégsem voltak világtalano-k, mint én. Szaglásom sem volt. Sorolhatnám tovább a hiányosságaimat, amivel rendelkeztem majd egy hónap óta, de nincs értelme. Ma az egész világ megváltozott bennem.

No, ezt még reggel nem tudtam. Csak azt, hogy valami történni fog, ami alapjaiban felforgatja az életemet. Hazudnék, ha azt mondanám, nem vágyakoztam rá. Konkrétan nem tudtam mire, de bármi-re csak ne ez legyen. Már annyira szerettem volna, ha véget ér ez a semmilyen langymeleg, de inkább majdnem elviselhetetlen hűvös-ség, ami a lelkemet fogságban tartotta, hogy sokszor fájdalmaim is lettek. Vagy a falat éreztem nagyon keménynek, vagy a többieket nagyon hangosnak. Szinte fáj az oldalam, lüktetett a belsőm. Legszívesebben ordítottam volna ettől az elviselhetetlen fájdalom-tól. Szerencsém volt. Nem állandóan vert nálam tanyát ez betegség. Hosszú ideig érzékszerveim közül csak a hallásom és a tapintás útján történő észlelésem működött. Volt időm ezt megszokni, de csak látszólag, s közben állandóan változott a hangulatom. Az egyik napon egészen jól éreztem magam. Élveztem a többiek fecsegését, akik már láttak is valamit a műteremből, vagy a nagy üvegfalon túl lévő házak tetejét mutató nagyvárosból.

Ők nemcsak a hangját ismerték a nagy varázslónak, akinek ez a hely a világmindenség, a menny és a pokol. Ezt nem én találtam ki, hanem ő mondta. Ugyan nem értettem mit akart ezzel kifejezni, de jól hangzik, az biztos. Az elmúlt időben a többiek mindig a válságról beszéltek. Azt mondták, válság van. Alkotói válság. Nem tudom mi az, bár próbáltam megérteni.

Voltak régiiek is mellettem, a falnak támasztva. Sőt, hogy pontosabb legyek, inkább azok voltak többségben. Nem öregebbek, csak hamarabb kaptak maguknak érzékszerveket. Azok beszéltek erről. Azt mondták, hiába adták a jelzéseket a varázslónak, nem jutottak el hozzá. Ha feljött, már pedig mindennap itt volt, akkor rakosgatta a tégelyeket, a terpentint, a tubusokat. Rendezgette az ecseteket. Némelyiket először kidobta, majd visszavette. Aztán papírokat, üreset és vázlatokkal tele rajzoltat nézegetett, és közben nagyokat sóhajtozott. Az utóbbit én is jól hallottam. Ezelőtt ha jó hangulatban ébredtem, és élveztem a többiek beszámolóját arról a világról, amit ők láttak, akkor a varázsló sóhajtásai miatt én is letargiába estem. Először szomorú lett a lelkem, majd elkezdtem magam sajnálni. „Itt vagyok én - gondoltam olyankor -, egy jobb sorsa érdemes, fakeretre feszített, lealapozott vászonból készült csoda, aki már most magában hordja a nagy lehetőséget, csak éppen kellene hozzá egy valamirevaló varázsló, akinek van szeme, szíve és meglátja a bennem rejlő mindenséget. Miért is nincs nekem szerencsém?” - sajnálkoztam magamon.

Ha lett volna szemem, akkor biztosan maszatosra kentem volna könnyeimmel a vászon felületét. De mindig csak a feltételes mód. Láttam nincs ebből kiút. Aztán az önsajnálát után éktelenül mérges lettem. - Gyújtsuk fel magunkat! - biztattam a többieket. - Legalább leég minden, és akkor aztán sóhajtozhat. Legalább oka lesz rá! - próbáltam mozgolódni. - Hátha sikerülne a terpentines üveget feldönteni és akkor, ha szerencsém lenne, talán valami meg is gyújthatná. - De ez is hiábavaló energiapazarlás volt. Hogyan is

tudtam volna megmozdulni festetlen képként? Ezután aztán ismét elment a kedvem mindentől, pedig a többiek igyekeztek feldobni. Sokan közülük kiállításon is voltak már, meséltek is erről mindig a többiek. De én azokat az élménybeszámolókat szerettem leginkább hallani, amik arról szóltak, hogy miután elkezdtek látni, hogy egyesültek a nagy varázslóval.

Alig egy nap, pontosabban egy rövid nap telt el, és teljesen megváltoztam. Mintha egy egész élet folyt volna le ennyi idő alatt.

Szóval, még régebben azoknak a festményeknek sokszor érthetetlen, de érezhető beszámolóját szerettem, akik elmondták miként olvadtak össze a varázslóval és csak látszólag vannak most is külön, mert ők most már mindig egyek lesznek.

Vannak itt lent aztán olyan társaim is, akiknek meggyőződése szerint a varázsló mindent nekik köszönhet. Szerintük ők azok, akik megmondták neki, mit és hogyan csináljon, és csak azért van szükségük rá, mert nekik nincs kezük. Azok mesélték, hogy volt egy másik műhelyből való, aki az egyik kiállításra szemek nélkül ment el. Nagyokat nevetettünk a kedvenceimmal, a varázsló vértestvéreivel azon, mikor elmesélték a látogatók reakcióját. Pontosan elképzeltém, amit mondtak: Megálltak az üres, csak lealapozott kép előtt, és hosszan nézték. Volt aki észrevenni vélt egy apró elszíneződést, és annak adott egy lehetséges magyarázatot, majd mások ódákat zengtek a tökéletes ingerszegénységről, ami éppen ellenkezőleg, nagyon gazdag érzelmeket vált ki a nézőből. - Mert a nagyváros piszkos, kibogozhatatlan, erkölcsi fertőtől, hangtól, kemikáliáktól, elektromosságtól szennyezett környezetében élőknek megmutatja a tökéletes, tiszta, kiismerhető, kiszámítható élettért. Ilyen volt, és mi beszennyeztük. Tökéletes a festmény. Csodálatos! - utánózták a mesélők, akik mindezt végighallgatták. Ez volt a kedvenc történetem. Ha már elviselhetetlen voltam magamnak is, akkor ezzel vidítottam fel magam. Én is megpróbáltam utánozni az önmagát bután nagyra tartó nézőt, és mindig azzal a tanulsággal fejeztem be a történetet:

Én egy tökéletes festmény vagyok. Mondhatnám röviden, csodálatos!

Most én vagyok a soros. Nekem kellene mesélnem a mai napomról, de még nem tudok. A vértestvéreim értik, a többiek nem. Itt vagyok nekitámasztva a falnak a társaimmal, de most már mindent tudok. És látok! Ettől boldognak kellene lennem, de ez az egész nem olyan, amit ki tudnék fejezni ezzel a szóval, még ha mögé is érzem azt, amit takar. Más vagyok. Nem több, nem kevesebb, hanem más. Ha nem félnék a kijelentéstől, akkor azt mondanám, ember. A varázslóval egyesültem, és azzá lettem egy kicsit, ami ő. Reggelig fogalmam sem volt arról, hogy van férfi és nő. Most már teljes tudatában vagyok nemiségemnek. Nő vagyok. Egy különleges, és szép nő, akit csak az én varázslóm, akit a legjobban szeretek a világon, lát meg. Mert én csak az övé vagyok. Belőle, ebből a csodálatos férfiből lettem. Nem is akarom mások firtató nézését sem érezni. Nem szeretnék kiállításra sem menni. Az én varázslómat akarom, akivel egy test, egy lélek lettünk.

Amikor ma dél körül nyílt a bejárati ajtó, és belépett, majd kinyitotta az üvegajtót, én is, mint a többiek, lélegzet visszafogva vártunk. „Vajon milyen hangulata van? Tart még a válság?” - beszéd nélkül is mindegyikőnknek ez járt a vásznában. Aztán friss terpentín illat szállt fel az asztalról, és az ecseteit áztatta. Majd leült a festőállvánnyal szembe a kanapéra, és az üres háromlábút nézte. Az egyik festmény, ami már elég régen oldalra, a falra került, adta a helyszíni közvetítést. Mi pedig, akiknek látása nem volt, vagy a fal felé voltunk fordítva, hallgattuk.

- Hátradől a kanapén. Az egyik kezével a lába közé nyúl, és megmarkolja, ami ott van. Elengedi. Most előrehajol, és mereven nézi az állványt. Vajon mit lát, amit én nem, hiszen nincs ott semmi. - tette fel közben a kérdést. - Ne azzal foglalkozz - szóltak rá a többiek -, azt mond, mit csinál. - Mit, mit, semmit! - válaszolta. - Nézi az üres állványt. Feláll! - kiáltott fel. - Odamegy az állványhoz, és megigazítja. Húzogatja a csavarokat. Az egyik nem enged. A fiókból fogót vesz

ki, és azzal sikerül neki. Most visszaül a kanapéra. Ismét megfogja a lába közét, majd rátámaszkodik a térdére. Ismét feláll, de most lassan, mint aki nem biztos benne, jól teszi-e? Idejön alám az üvegajtóhoz. Nézi a várost. Jó jel, nem sóhajtozik, mint az elmúlt hetekben. Hoppá!

- Mi történt? - kérdeztük. Mondd már, mi ez a zaj?

- A tv asztalt a tv-vel tolja el. Szembe állítja a falsarokkal a képernyőt. Vastagon áll rajta a por. Meglátszik az összes ujjlenyomata a TV-én.

- Ne arról beszélj, hanem mondd, mit csinál? - kérdeztük.

- Semmit. Illetve ott áll az asztal mellett, és a tubusokat, dobozokat próbálgatja. Szerintem festeni fog.

- Honnan veszed?

- Mert látom. Vannak olyan régen beszáradt dolgok, amiket kiválogat, félrerak. Már ismerem. Soha nem fogja használni, de nem dobja ki. Hahó, felétek néz! Most közületek fog valakit felvenni.

Akkor megállt a szívem. Úgy éreztem, ha ott, és akkor nem engem választ, akkor teljesen hiábavaló volt az életem. Kővé válva vártam a meleg ujjait, amint megfognak. De nem történt meg.

- Mi van? - kérdeztem amilyen halkán csak tudtam a falon függőtől.

- Gondolkozik. Áll egy helyben, és a polcon lévő üvegeket, apróságokat nézegeti. Megint felétek fordul. - mondta, de már éreztem a jöttét, mert egy mellettem lévő, már szemet kapott festmény nyomódott nekem.

- Mi történt? - sikítottam.

- A még nem befejezetteket nézegeti, talán ahhoz van kedve. Ne idegeskedj, ha nem most, akkor majd egyszer te is odakerülsz! - nyugtatott.

- Ha nem engem választ, akkor belehalok! - mondtam eltökélve.

- Hagyj engem békén! - szólalt meg mellettem a kicsit felemelt beképzelt festmény - Mondtam, hogy mázolj rám még valamit? - szemtelenkedett velem. - Na azért! - nyugodott meg, éreztem, vissza-került a helyére.

- Úgy tűnik, még nem döntötte el, mit tegyen. - közvetített a falon lógó. - Ismét felemel egyet.

- Szervusz, varázsló! Régen láttuk egymást. Már kezdtem elbizonytalanodni, vajon jól éreztem-e az eggyé olvadást, a lelkedből való lelkemet, a testedből való testemet? Bár az utóbbi csak költői túlzás, ha nem haragszol, akkor engedd meg ezt a hitet nekem. Érzem, amit érzel, és az nekem mindennél többet jelent. - A falon lévő élvezettel közvetített tovább.

- Felemeli a kedvencét. Tudom, hogy az, mert ahányszor valami újba kezd, mindig nála köt ki először. A fény felé fordítja. Kicsit leporolja. Ráteszi az állványra, majd mindjárt vissza is veszi. Jaj, nehogy már iderakd, a helyemre! - kiáltott fel. - Ez az én területem! - mondta a közvetítő. - Jaj de jó, most lerakja ide, alám, és nem a helyemre. - folytatta.

- Nézzetek ide! - szólalt meg a kedvenc. - Erre vártam egész életemen át, amióta újjászülettem a varázslóm által. Innen eztán állandóan láthatom, miközben a szeánszokat végzi. - lelkesedett.

Én, a világtalan senki, aki még akkor voltam, egyre beljebb süppedtem magamba. Már egyáltalán nem számítottam rá, hogy engem fog választani, és ezért nagyon megutáltam ezt a mások által varázslónak nevezett embert. Ha megkérdezik, akkor, ott tőlem, mit szeretnék, akkor azt válaszoltam volna, mindegy, de ezt a festőt nem! Elhatároztam, ha mégis hozzámér, abban a pillanatban megmérgezem: a fakeretemből kiálló szálkával megsértem a kezét, a vérét folytatom. Aztán ha ez nem elég, akkor rátenyerelek a vásznammal a szájára, és addig szorítom magam hozzá, míg egy kicsi szusz is van benne. „Jó nekem itt, ahol vagyok, ilyen világtalanul.” - határozta el. „Hiszen így is mindent tudok, és még előnyöm is van a látókkal szemben. Én több oldalról, több szemszögöszögből is érzem a dolgokat, - gondoltam, magamat megnyugtatta - míg ha én is közvetlenül tapasztalnám, figyelhetném az eseményeket, akkor már a látásom is nagyban befolyásolna.”

De ez még reggel volt, azóta már egészen más lett minden. Legszívesebben belekiabálnám a műterem terpentines, olajfestékes illatú

levegőjébe: „Képek, festmények! Nő vagyok! Ember festmény. Nő!” – de most még nem teszem, talán meg sem értenék. Még én is csak most kezdek ráébredni a történetekre, amiket velem tett ez a drága, szépséges ember. Először a semmiből nővé varázsolt, majd mikor már buja érzékiségemnek nem tudott ellenállni, elvette a szüességemet. Nekem ő volt az első, és már most tudom, az utolsó is ő lesz, tehát az egyetlen. Érte élek, érte halok. Ez talán furcsának hangzik egy félig kész nőtől, de másként ezt elmondani nem lehet. Már most alig győzöm kivárni a következő találkozást. Akarom. Mit akarom, megőrülök érte.

Egyszer csak ott álltam az állványon üresen, és gyámoltalanul, mintha a bitófa alatt lennék, és rám süttött a forróságot sugárzó délutáni nyári nap. Akkor már elfelejtettem a mérgezés tervét. A hallásommal figyeltem őt. A közvetítő mondta a magáét, de én semmit nem hallottam. Próbáltam szagolni a levegőbe, de akkor még nem éreztem semmit. Hallgattam a szuszogását, majd a levegő vételének visszatartását, és beleborzongtam, amikor eljutott a sarokból a hang hozzám.

– Mi ez? - kérdeztem zihálva, mert olyat még soha nem hallottam.
– Mi baj van veled üreske? - kérdezte tőlem erre a falon függő. Nem tetszett, ahogy szólt hozzám, mert nem kedvesen, hanem lenézően mondta. Nem válaszoltam. Egyébként sem tudtam volna.

Valami innen belülről, a vászنام mélyéről elindult bennem. Az egyik pillanatban úgy éreztem magam, mintha tüzes kemencében égetnének ropogásra, majd a következőben dideregtem a belső hidegtől. A varázsló pedig tudta mikor kell hozzám érnie. Akkor jött az ecsetével, és cirógatott, simogatott végig a vászنامon, és mindig ott, ahol kellett, ahol úgy éreztem, ha nem teszi, akkor megbolondulok. Aztán mikor a keménységet, a vastag durva ecsetet kívántam, egy szó nélkül nyomta nekem és húzta-vonta, sőt még az ujjával is nekem jött.

– A TV szól, azt hallok. - jutott el a fülembe a közvetítő hangja. -

Felnőtt csatorna. Fúj, mit csinálnak ezek egymással! - szörnyülködött, de ezeket én már csak nagyon messziről hallottam. A varázslóval voltam. Akkor, ott engem már nem érdekelt a szemem, a szaglásom, vagy bármi más. Csak egy volt fontos, ő. Nyúljon hozzám, tegyen a magáévá. Öljön, vagy semmisítsen meg! Tegyen, amit akar, mert úgy érzetem, magtaláltam az életem értelmét. Most már nyugodtan meghalhatok, enyém lett a legszebb, legcsodálatosabb férfiember, akit ez a műterem teremtett. Közben éreztem, látásom is lett. De nem néztem bele a külső világba. Így élvezkedtem még egy jó ideig, és jutott el a sarokból a fülemig a jellegzetes csattogás, gyere, gyere, jó, nagyon jó, élvezd, élvezd szavak, a világ különböző nyelvein, de én csak a varázslóm izzó kezeire figyeltem. Amint a közelembé került, azonnal belépett az aurámba és már attól remegni, rázkódni kezdtem, de valahogy visszatartottam magam. Tudtam, ha hozzám ér, és az ecsetével mozogni kezd rajtam, majd az ujjával belém piszkál, akkor már végem van, és vergődve üvöltök, miközben kiáltani akarok valami szörnyűséget, de csak sikítás jön ki a vászon torkomból. Ő persze ebből semmit sem érzékelt. Talán ez az egyetlen hiba ebben a különleges kapcsolatban.

A többiek ezzel szemben mindent hallottak.

Ledöbbsentem. Azt gondoltam, ők is átestek ilyen érzelmeken, de nem. Egyáltalán nem értették, mi történik velem. Azt hitték, fájdalmaim vannak. Először csendben voltak, majd vigasztalni kezdtek.

- Ne félj, nem sokára túl leszel rajta. - mondogatták. De én éppen azt nem akartam. Örökké, míg élek, vele szerettem volna lenni. Érezni, amint az ecsetével simogat, nyomkod, maszatol, az ujjával pedig belém nyom, hatol. Álmaimban nem gondoltam volna, hogy van ilyen. Én, aki annyira büszke voltam az eszemre, a megingathatatlan erkölcsösségemre, a tiszta értékrendemre egy pillanat alatt mindent feladtam ezért a férfiemberért, aki festményőnt csinált belőlem, és mindezt magának.

Mert az biztos, én senkihez nem megyek ezek után. Bár úgy sem

tudna megválni tőlem. Mikor aztán kinyitottam a többiek unszolására a szemem és megláttam őt, akkor pontosan olyan volt, mint amilyennek elképzeltem. Még a szeme színe, sőt a cirnossága is. Még azt is tudtam előre, hogy az egyik szeme kisebb egy kicsit, mint a másik. És végre beleszagolhattam a szájába. Amint megéreztem a kávé dohányillatot az ő sajátjával keveredve, készen voltam.

– Most azonnal meg akarok halni. - üvöltöttem bele a műterembe.

– Soha ilyen csodában már nem lesz részem! Nem akarok tovább élni! - kiáltoztam. Nem hallotta. Talán jobb is.

Szépen nyugtatott meg. Széles szivaccsal, ecsettel simogatta végig vázszontestemet. Kicsit bele is szenderegtem ebbe a hangulatba. A TV hangja is elhallgatott, mert közben kikapcsolta.

Erős és erőszakos csengő hangja ébresztett.

Még ebben a félig alvó állapotban voltam, amikor kiment az előszobába, és kinyitotta az ajtót. Ott feküdtem az állványon, és az érzésembe belemerülve, boldogságomban terveket szőttem a jövőnkéről. Jó érzéssel nyújtóztam ki, majd gubóztam össze csecsemő pózba, ügyelve arra, hogy ő közben mindent érezzen, ami belőlem felé áradt. Nem láttam semmit a szobából, ebből a már megszokott műteremből csak őt, az én egyetlen, nekem örök életet és boldogságot adó varázslót. A háttérben a falon függő és a többiek is mondták a magukét. Sőt, volt aki tanácsokat is próbált adni, de csak hallottam, nem értettem. A frissen kapott látásomat sejtelmes homály fedte be. Mintha valamilyen édes, jó illatú, szívet melengető fátýol lett volna a szemem előtt. Boldogan, kicsit magamba merülve éreztem magam az én férfi varázslómmal, aki - úgy hittem - immár mindig velem lesz. Ez a végtelen boldog nyugalom beszippantott, és én nem akartam belőle kiszállni, felébredni.

Aztán valami idegesítő hang ütötte meg a fületem az előszoba felől. Próbáltam nem arra nézni. Nem szerettem volna, ha bármi is az, de kiemel az én boldogság tengeremből, vagy éppen kiszárítja a boldogságom medencéjét. De nem sikerült. Jött felém a hang, és én akkor kinéztem.

- Itt van a műterme? - hallottam a vékony, édeskés, behízeltő kérdést. Egy szőke nő fél perc múlva már velem szemben ült a kanapén. A varázsló szemlátomást nem szívesen engedte be.

- Igen. Itt szoktam, ha... De ha nagyon érdekli, miket csinállok, kérem, jöjjön be. - mondta előzőleg az ajtóban a szőkeségnek.

- Én, nem is tudom, nem szeretnék zavarni, csak a beázás miatt bátorkodtam szólni a művészuának. - mentegetőzött a nő, de érezni lehetett, nem volt őszinte.

- Azért nagyon köszönöm, igazán megtisztel. - tette hozzá és közben annyira gyorsan pillogott a nagy műszempilláival, hogy azt gondoltam, mindjárt letaszít az állványról a legyezés által csapott szél. Ott ültek aztán előttem, és engem néztek. A varázslóm nem beszélt sokat. Azt gondoltam, még mindig az egyesülésünk hatása alatt van. A nő bezzeg mondta. Szinte még levegőt is alig vett. Aztán egyszer csak hirtelen elhallgatott. Éreztem fekete színű szemének a belém hatoló kutakodását. Ledermedtem. A nő mellett kicsit távolabb ülő varázslómat kerestem. Segítség kellett volna tőle. Valamit el akart tőlem venni a szőke nő, amit én nem szerettem volna odaadni. Miután a társam figyelme már elfordult tőlem, bezárkóztam. Akarattal hallgatni kezdtem a festmények beszélgetését, így védekezve a nő ellen. De hiába, minden feltört, és ledöntött. Elérte és megmarkolta a vágyamat, a nőségemet, és miután nem tudta kitépni, belém jött.

A nő kezét láttam közelíteni a kanapén a varázsló felé. Mikor odaért a bal tenyere az én férfim combjára, akkor már tudtam, újabb katarzison esek át. A szőke nő keze az enyém is volt. Amit ő érzett, azt én is éreztem. De közben én, a varázsló festménynöje, aki még nem is teljesen készült fel a nagybetűs életre, mindezt nem is akartam, illetve vágytam is rá. Akkor úgy éreztem, ha most nem bolondulok meg, akkor soha.

Minden érzékszervemmel hadakoztam a nő ellen. Semmiképpen nem akartam közösködni vele, és azt sem, hogy ő egy percre is elvegye

tőlem a férfimat. Kapaszkodtam abba a csodálatos órába, amikor ő simogatott, aztán a magáévá tett és végül egyesültünk, amitől én megkaptam a nemiségemet és őt. Közben tudtam, most ez valami egészen más. Olyan, amitől már nem az leszek, mint előtte voltam.

Féltem! Nagyon féltem. Eszembe jutott, még reggel, majd délelőtt vakon feküdtem a fal mellett, és hallgattam a többiek buta beszédjét. Aztán hozzámért és megfogott. Mintha áramütés ért volna. Milyen nagyszerű érzés volt az akkor, és lám kicsit később, amikor a velem szembe ülő szőke nő tapogatta a varázslóm lába közét, már nem éreztem a dél környéki találkozás okozta fellobbanást.

Most a nő ujjával a férfim nadrágjának a cipzárját kerestem. Ez a kettősség vibrált bennem. Az egyik pillanatban utáltam a szőkeséget, aki betolakodott ide közénk, a másikban pedig akartam, nagyon akartam az ő segítségével a varázslót. Akkor még nem gondoltam végig, hogyan is tudtam volna, hiszen férfim arca, szeme, kisugárzása egészen megváltozott. Talán egy kicsit hasonlított arra, mikor velem volt, de a zihálása, a morgása az új volt nekem.

Megadtam magam a vágyaimnak. Mikor ott ültünk a szőkeséggel a kanapén, a varázslóm előtt, és ő állva élvezte a teljes odaadással végzett szopásunkat, minden előbbi kapcsolatomat elfelejtettem, ami vele volt. Mi ketten, a két nő annyira vágytunk erre a férfira, hogy a hangjától egyre jobban belemerültünk az élvezetbe, és ott ülve hirtelen beleremegett a testünk, és rázkódva jutottunk el a kéj csúcsára. Aztán nekitámaszkodtunk a kanapénak, és a férfink hátulról folytatta. Mind a hárman kielégültünk.

Most itt vagyok a falnak döntve. Félkészen. Még sok óra van hátra a teljes életemből. Tudom, addig még sokszor fogjuk mi hárman kielégíteni egymást.

Délután még nem tudtam megfogalmazni, de most már igen. A szőke nő nélkülem nem jutott volna el a varázslóhoz. Én keltem ehhez. Velem kellett egyesülnie, hogy elérjük a lelkét, szívét, és vágyat ébresszünk benne. Viszont én sem tudtam volna magamban őt ennyire

boldoggá tenni, hiszen én festmény vagyok. Az ő festménye. És talán nem is szóke, nem fekete szemű, karcsú, kerek mellű és fenekű. Sőt, előfordulhat, hogy nem is hasonlítok semmilyen élőlényre. Ezt sajnós egyelőre nem tudom. Mi festmények nem látjuk magunkat a tükörben. A társaim meg tudnák mondani, milyen vagyok, de így a falnak fordítva egyelőre nem sok esélyt látok erre.

De ez nem is fontos. Az érzés, az igen.

Boldog vagyok! Mindent megéreztem az én varázslóférfimből. Féltekenynek kellene lennem. Az is vagyok egy kicsit, de a szóke nő elment. Hamar. Biztos sietett valahová. Alig beszélgettek egymással. Semmit nem tud az én társamról. Így el sem tudott vinni belőle semmit. Ha jól belegondolok, csak nekem segített. Adta a testét arra a röpké félórára. Ettől a mi kapcsolatunk szorosabb lett.

Csak az nem fér a vászonfejembe, miért vett le utána az állványról, és tett ide vissza, a falnak döntve?

Nem baj. Nő vagyok. Tudok várni. Úgyis elővesz ismét, mert hiányozni fogok neki. Én mindig ott leszek a varázslóm mellett, a szóke pedig majd fekete vagy barna, vékony vagy molett lesz.

Eszébe jut-e ez az én festőférfimnek? Azt gondolom nem. De nem baj! Az, amit én várok tőle, azt megkapom. A vágyat, a szeme fényességét, majd opálosságát, erős, kapaszkodó ölelését, morgását, brutálisnak látszó, mégis lány férfiasságát.

Hát ezt mondjam el a többieknek? Úgysem értenék. Inkább szidom őt velük együtt, jajongok az elmaradt kiállítás miatt:

- Nem volt képes befejezni. Pedig úgy gondolom, jól indult és kijött a válságból. - mondom, de hazugság hagyja el a számat. Csend a válasz. Hosszú, és szomorú csend. „Nem vagyok áruló!” - kiáltanám, mert érzem, nem voltam elég meggyőző, de nem teszem.

Nő lettem. Nő vagyok! Nem mesélem el nekik, mert ha az igazságot hallják, akkor ők is maguknak akarják az én Festő-varázslómat.

A kapu

A csodák mindig váratlanul jönnek, de azért készen kell lennie az illetőnek a nem várt, még csak nem is sejtett változás befogadására. Mennyi ilyennel találkozik az ember fia, lánya – remélhetőleg - hosszú élete folyamán. Utólag meg sem tudja számolni. Ha szeme, érzéke van hozzá, csak akkor veszi ezeket észre. Sokszor hiába hívják fel a figyelmét a közeledő csodára, rá sem hederít. Mindent amit elért a saját tehetségének, erejének, kitartásának, eszének tulajdonít. Pedig vannak dolgok e világban, amik mindenképpen kellene ahhoz, hogy boldogan élhessünk, céljainkat elérjük.

Szeretek olvasni. Mindent elolvasok, ami a kezem ügyébe kerül. Soha nem teszek odébb semmit, hogy át ne fussam, ha betű van rajta. Megnézem alaposan a képeket és megszokásból keresek valamit a fotón, rajzon, festményen, ami esetleg nekem szól. Így aztán nem tudtam kikerülni a kérdést, ami az elmúlt évben megfogalmazódott bennem egy kapu miatt. „Mit akarhat tőlem?” - hogy ki, azt nem tudtam, csak azt, hogy alig telt el nap anélkül, hogy ne találkoztam volna egy-egy kapuval.

Mint tudjuk, illetve olvastuk, azért sikerült ilyen magasra, az evolúció csúcsára kerülnünk, mert társas lények vagyunk. Agyunk azon része, ami az ebbéli tulajdonságainkért felelős, fejlettebb, mint például a látást biztosító terület. A környezetünkben lévő dolgok, események önmegvalósulási kényszerüknek engedelmeskedve adják a rezgéseket, energiákat a kiszemelteknek. Kérdés az, hogy a célszemély észreveszi -e? Mert ha nem, akkor hiába a várakozás, a csoda elmarad. Ha nincs megfelelő antennája, és nem tudja venni az adást, akkor nemcsak a lehetőség halad el mellette, de később kijelentheti, csodák pedig nincsenek. Ha belegondolunk, akkor talán igaza is van, hiszen ez nem csoda, hanem egy egyszerű kapcsolatfelvétel. A csoda majd ezután történik. Ha egy fiú és egy lány a sarkon befordulva összeütköznek, vagy éppen egy buszra felülve elmerülnek egy pillanatra egymás szemében, egy hónap múlva már boldogan bizonygatják, amint meglátták egymást, azonnal tudták, ez nagy szerelem.

Mikor bemegy a tavaszi nap melegétől jókedvű nő a város általa még nem ismert üzletébe, mert kedve és pénze is van új blúzt, szoknyát venni magának, az ajtón belépve már tudja, üres kézzel jön ki, vagy sem. Csak azért halad tovább az akasztóktól terhelt gondolák felé, mert még hadakozik egy kicsit, már ha éppen azt érezte, itt nem lesz számára semmi. Ha pedig az ellenkezője, akkor nyugodtan, ráérősen válogat. Minek is rohanna. Tudja, érzi, ott van kicsit hátrább, és úgyis órá vár. Már együtt vannak. A rezgésük, energiájuk összekapcsolódott. Játék ez. Közben a blúz is nyugodtan lóg a műanyag akasztón. A nő minden gondolatát érzi. Aztán mikor már elege lesz, akkor odahívja magához az egyik később betérő vásárlót, és illegetni kezdi magát előtte. Na ekkor ér véget a játék, és egymáséi lesznek végre. A végtelenségig sorolhatnám még a találkozásokból eredő csodákat.

A szerencsések eljutnak oda, hogy saját házuk, lakásuk legyen. Mikor az ingatlanügynökségtől a mindentudó közvetítő elviszi megmutatni az általa javasolt ingatlanokat, akkor máris elindul az egymásra hangolódás. Kezdődik a vevő lelkének, érzelmei ajtajának a kinyílásával. Nem tudatos, ez jön. Ez a virtuális antenna kinyúlása. Aztán mikor az ügynökség emberével betér a megnézendő ház, épület utcájába, máris eldőlni látszik, lesz-e belőle üzlet vagy nem. Van úgy, hogy be sem megy a házba. Eldöntötte, nem tetszik. Meg sem kérdi az árát, a feltételeket, vagy ha igen, akkor csak azért, hogy indokolja elzárkózását. Sok ingatlan megnéznak. Esetleg hónapokig is eltarthat a nézelődés. Érzi, valahol vár rá egy lakás, vagy egy ház, ami az övé lesz, pontosabban egymásé lesznek. És akkor bekövetkezik a nagy találkozás. Megy a megszokott útján, és észrevesz egy hirdetést, amiről már akkor tudja, ez az. Ennyi kellett a csoda előkészítéséhez. Most már megnyugszik. Most már ráér. Ilyenkor jön az ismert kéretés, várakozás. Mind a ketten örülnek, mind a ketten várják a nagy találkozást és a csodát, de szeretnék, ha kicsit később történne meg. Mint amikor kirándulni, vagy nyaralni mész. Alig várod a nagy nap eljövetelét, és mégis, nincs élvezetesebb az

előtte lévő időszaknál. Ez érthető. Hiszen előtte még úgy tervezheted, élheted meg a dolgot, ahogy te elképzeled. De amikor bekövetkezik, már a másik, vagy mások is beleszólnak. Nekik is megvan a tervük, álmuk.

„Vajon milyen terve van velem a kapunak?” - tettem fel magamnak a kérdést. Nem konkrétan egy kapunak, hiszen akkor még csak úgy általában botlottam bele kapuba: ha kinyitottam az újságot, ha belelapoztam a boltban egy könyvbe, ha piros lámpánál ácsorogtam a kocsimban ülve, báméskodva, ha mentem a szokásos hétvégi hegynek fel, völgynek le, mindig valamilyen kapu ugrott a szemem elé. Azok addig is ott voltak, ezt biztosan állíthatom, de az elmúlt időszakban velem is közölték nyomatékosan: „Itt vagyunk!” Nem tolakodóan, csak olyan kikerülhetetlenül. Lassan az életem részévé váltak. Természetesnek vettem, hogy itt is, meg ott is van egy szép, régi, esetleg különleges, erős, gyenge, gyámoltalan, öntudatos, és még sorolhatnám napestig, hányféle módon elkészített kapu. Akkor még nem sejtettem, ez is egy csodát rejtő üzenet.

Mint ahogy anyai nagyapám sem tudhatta előre, hogy miután megmaradt benne a kisgyermeki rajongás a vasút iránt, majd valamikor megszületek én is. Nagyapámból nem mozdonyvezető lett, hanem vasútmérnök, és mint ilyen jutott el a romániai Lupénbe. Anyai nagyanyámat is vonzotta a sínpálya. Szerette nézni, amint a dolgozók keze nyomán megváltozik minden. Nemcsak a táj, de a vonaton odautazó emberektől ők is. Nagyanyám édesapja volt lupéni, az édesanyja segesvári. De ez már egy másik csoda, történet. A Lupénban épülő vasúti sín nagyon tartós gyűrűt formázott: a két fiatal szerelembe esett, aminek az édesanyám lett a gyümölcse. Az biztos, a csoda működött. Nem a vasút tette, hanem ők ketten. Már mint a vassínek és a nagyapám. Megtalálták egymást, ami nemcsak az életüket, de az utánuk következőkét is meghatározta.

Mikor a bronzkapun átmentem, okosabb lettem. De akkor még ez nem jutott az eszembe. Mint ahogy az sem tudatos, miért pontosan azt a finomságot választjuk ki a cukrászdában a vitrinből magunknak, amire

éppen akkor és ott rámutatunk. Odaállsz a fagyispult elé. Általában csoki ízű, hideg édességre vágysz a nyári melegben, amíg meg nem kérdezi a helyes, fehér kötényes lány, mit kérsz, addig biztos voltál a csoki fagyiban. Aztán nézed a tégelyeket. Egyik fehér színű és citrom van elé írva, a másik bíborba hajló és erdei gyümölcs, aztán világosbarna és karamell, vagy mák, velencei csoda, csokis keksz, dinnye, ribizli és még felsorolni sem lehet mennyi színű és ízű fagylalt van előtted. Van, amelyik adja a jelet és te veszed. Van, amelyik felett átugrik a figyelmed. Elbizonytalanodsz. Aztán végül választasz, de nem a szokásost. Legfeljebb, a békesség miatt, egy csokit is rárakatsz a tölcseren sorakozó gombócok tetejére. Nem mondom, hogy ez mindenkivel így történik, hiszen amint az előbb jeleztem, ehhez kell egy különleges belső indíttatás, ami segít ráhangolódni a környezetben lévő, az életedet kísérő, vagy éppen keresztező tecchalottak rezgéseire. Azt tudni kell, ők is csak akkor kelnek úgymond életre, ha megérik a másik, vagyis a te rezgésedet. Így lesz a kettőből egy, amiből a csoda keletkezik. Tulajdonképpen életre keltitek egymást.

– Na és akkor mi van, ha éppen nem a szokásos fagyit eszem, vagy éppen egy olajtól csöpögő lángost veszek a kezembe? - kérdezed. Mi ebben a csoda? De ki tudja, annak kapcsán kivel ismerkedsz meg? Ki tudja, milyen gondolatokat szül benned a lángos, vagy a fagyti? Lehet, éppen akkor csörög a telefon a zsebedben, te nem tudod felvenni, és ettől gyökeresen megváltozhat az életed. A kérdések hiábavalók, így választ sem érdemelnek.

Vagy észreveszed a csodát, ami nap mint nap veled történik, vagy nem. A kapu pedig egy nagyon fontos jel hordozója. Vagy inkább csodagerjesztő? Mikor a nagy találkozás megtörtént, akkor az ember rádöbrent, minden megváltozik, mikor átmegegy a természet, az erdő képezte kapun, és magának is készített kaput, oda, ahova ő jónak találta. Így kaput tett a barlangja bejáratához, az épített háza elé, kaput rakott az állatok karámjára, kaput ácsolt, amihez őrt is állított, az országhatárra is tett. Kaput tett mindenhová, ami az átváltozáshoz kellett. Minden kapu a csoda lehetőségét hordta és hordja magában.

Miután nap mint nap beleütköztem a kapuba, nem tudtam kikerülni a kérdést: „Mit akarhat tőlem a kapu?” Ahogy néztem a képeket, aztán az utcán sétálva a kerítésekbe építetteket, egyre jobban felismertem a kapu varázsát.

Amikor hazamész a házadba, és belépsz a kapun, azonnal megváltozik a hangulatod. Abban a pillanatban lelked egy új dimenzióba kerül. Pedig fizikálisan csak egy lépés volt csupán, és mégis minden más lesz. Ahol állattartásra is van lehetőség, ott a hátsó udvarban kaparásznak a csirkék, hápognak a kacsák, kukorékolnak a kakasok, és ha meglátják a gazdájukat, máris gyülekeznek a kapu elé. És ha netán nyitva marad a kiskapu, akkor először csak a nyakukat nyújtogatva nézegetnek kifelé, és egyhelyben topognak a nyílás előtt, majd miután eléri őket is a csoda, nagy szárnycsattogásokkal repkednének, ha tudnának, a zöldséges kertben. A kutya is, akinek feladata a ház őrzése, tudja, nem mehet világgá, hiszen a ház és az udvar az otthona, ha meglátja a nyitva maradt a kaput, először úgy tesz, mintha nem látná. Aztán lassan közelebb somfordál. Megáll a kapuban. Fejét jobbra-balra fordítja, megnézi az utcát. Majd úgy csinál, mintha visszatérne a lépcső elé, de nem, hirtelen kiugrik, és a kerítés, vagy a fal mellett elindul. Neki a kapu varázslata ezt az üzenetet adja.

Aztán mikor a gyermek először belép az óvoda, majd az iskola kapuján, egy számára teljesen új, addig esetleg csak a képzeletében látott világba csöppen. Ha már előre felkészült lelkileg erre, akkor hatalmas szemekkel nézi a körülötte lévőket, miközben minden érzékszervével szippantja magába ennek a kapun túli, vagy belüli életnek minden mozzanatát, látnivalóját. Aztán mikor ismét kinyílik előtte a kapu, boldogan, csordultig tele élményekkel tér vissza a megszokott világába. Ezt is a kapu teszi. Elváltasz, de úgy, hogy közben kinyitja előtted egy másik, számodra talán ismeretlen, de valahol mégis vágyott térre, életre a lehetőséget. Aztán eldöntheted, maradsz, vagy átmész.

Pádár Pista bácsival, aki egy nagyon rendes ember volt, és hosszú

évekig közvetlen kollegám, elmentünk egyszer a magyar Alföld közepén lévő tanyaközpont egyik távoli sarkában lévő házba. A düledező, vályogfalú, cserépfedelű házikó nemcsak azért volt olyan, amilyen, mert az idő végezte a saját dolgát, hanem a lakók is segítették ebben. Nem látszott a javításnak nyoma sem. Azért kerítés volt, sőt azon kapu is. Mikor megálltunk a kapu előtt, Pádár Pista bácsi így szólt: - Most bemegyünk, de előtte húzza fel a nadrágja szárát, amennyire csak tudja. - Miért? - kérdeztem. - Majd meglátja. - felelte és máris nyitotta ki a kaput. Bent fekete kutya mutatta hangos ugatással a fogait. - Na, fussunk! - intézkedett ismét a kollegám, és elkezdtünk szaladni, szembe a koszos szőrű, nagyméretű ebbel. Ettől aztán igencsak megijedt az állat. Ő még gyorsabban szedte a lábát, és a ház mögé ment, miközben megállás nélkül acsarkodott felénk. A csupasz falak már régen lerúgták magukról a vályogtapasztást, mert néhol már a téglá egy része is elmállott. A ház mellé érve, a tornácszerű helyiség előtt kiskapu állta az utunkat. Azonnal elfordítottuk a kallantyút, ami a kilincset helyettesítette, és beléptünk a konyhába. Amit csak a sarokban álló tűzhely tett konyhává, hiszen mellette feküdt egy kinyúlt sezlony. A helyiség másik sarkában pedig lécekből tákolt keret, ami mögött disznó feküdt, becsukott szemmel. Nála csak a marha volt nagyobb nyugalomban, ami a bejárat mellett, a jobb oldali fal elé volt kötve. A szobába már nem nyitottunk be. Hiába hívtuk a Puderéket, mert így hívták őket, valamikor valaki talán szeretetből akasztotta rájuk e különleges nevet, nem jött senki elő. - Biztosan a boltba mentek, vagy ki tudja? - mondta az öreg barátom, és kinyitotta a kallantyús fakaput, majd uzsgyi a kerítésbe épített bejárat felé. Az utolsó pillanatban tudtunk kiugorni a kapun, mert a fekete eb sárga agyara- it ott csattogtatta a sarkunkban. Aztán mikor már kint voltunk, akkor odébb ment, és mint aki jól végezte a dolgát elterült, és a közeli fákon veszekedő madarakat figyelte. Pedig ha igazán útban lettünk volna neki, akkor az elrohadt kerítésben keletkezett lyukon

még tovább kergethetett volna. Mi pedig megálltunk a kapun kívül. – Most söpörje le magát! - adta ki az öreg. Akkor láttam meg a lábam szárát. Olyan barnásfekete volt, mintha festéssel szórták volna be. Pista bácsi gyakorlott mozdulattal söpörte le magáról a bolhák hadseregét. Én követtem a példáját, majd visszaindultunk. Akkor még nem tudtam, de ott is a kapu követte el a varázslatot. Visszanéztünk az útról, és már nem azt a düledező házat láttuk, mint egy fél órával előbb, hanem egy másik világot. A bolhák is, mikor leértek a füves földre, boldogan mentek a ház felé. A nagy fekete kutya tudta, a kapun belüli világ az övé. Eszébe sem jutott, hogy onnan kilépve tovább üldözzön bennünket, pedig ha ott bent elkapja a lábunk szárát, biztosan nem zavarta volna a bolhák serege. A kapuk között van a legnagyobb demokrácia. Pontosabban egyenlőség. Nincs különbség a díszes, drága, majdnem aranykapu, vagy a lécekből összeszegelt, minden nyitásnál nyikorgó alkalmatosság között. A kapu az kapu. Ő az, aki összeköt és elválaszt. Ő az, aki lehetőséget ad arra, hogy átmenj egy másik helyre, ahol még nem jártál, ahol új élményeket szerezhetsz, ahol új ember lehetsz, ahová nem kell elvinned minden terhedet, amit a kapun túl még cipeltél a hátadon. Ő egy szempillantás alatt leveszi rólad, és megtisztult lelkedet felkészíti az új befogadására. Az emberi szemmel láthatatlan rezgések leolvasztják a kapun átmenőkről azokat a „miezmákat”, amiktől addig nem tudtak megválni.

A kapu nem válogat, csak tisztít, befogadóvá tesz, és ezáltal életedet egy másik világba varázsolja. A csoda művelésével nemcsak kitárja előtted a hatalmas mindenséget, hanem előtte felkészít rá, hogy mindezt képes légy felfogni, magadévá tenni. Ehhez kell a kapun átlépő is. Rá kell éreznie erre a különleges rezgésre, a hangtalan jelre, amely segít nemcsak átlépni rajta, de meg is élni ezt.

A jeleknek aztán meg lett a következménye. Ma már itt van az udvaromban három nagyra nőtt, szép formájú fa tövében a Kapu. Bronzba hajló színével, hajlított díszeivel, tiszteletet és szeretetet követelő formájával, egyedi kilincsel várja a megújulni vágyókat. Ő az, aki megállíthatatlanul adja a jeleket. Ő az, aki csak akkor bánatos, ha nem jut el az üzenete azokhoz, akiknek már kellene az új világ, de még nem készek rá. Ő az, aki legszívesebben folyamatosan nyitogatná az ajtaját, hogy ezzel megváltoztassa az embert, és az általa kialakított világot. De ezt csak azok tudják, akik már átmentek rajta.

Azt mondja a fák tövében várakozó varázsló, hogy mindegy melyik kapun mész át. Mindegyik kapu egy. Több testet egy lélek tölt ki. Ha bárhol az országban, a világban egy-egy kapun átmész, az olyan, mintha itt az udvaron egyedül álló, de egyáltalán nem magányos, bronzba hajló színű kapun mennél át. Csak érezned kell. Figyelned a kapu üzenetét, és nem kapaszkodni azokba, amiket levesz rólad, mikor átlépsz rajta.

A markomba melegítettem az imént a földről felvett kavicsot. A kapu előtt megállva messze hajítottam, miután mindent beleprésem, ami már nem kellett nekem a további életemben. Aztán kinyitottam a kaput. Hangtalanul tárult ki.

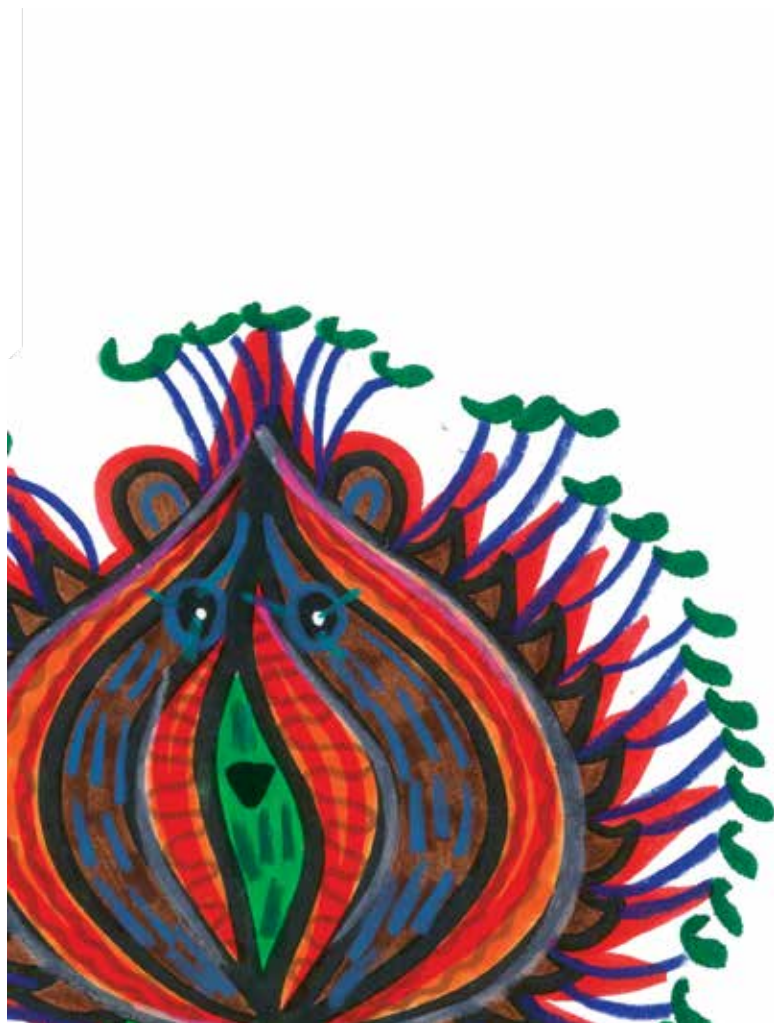
Átmentem!

Megérkeztem!

Most itt vagyok!

És hátra sem nézve megyek az újabb kapu felé.

MESÉK ÉS...

The image shows a cross-stitch pattern on a light-colored fabric with a small grid of dots. The pattern features several clusters of flowers in various colors, including purple, red, yellow, and blue, with green leaves. A central white rectangular area contains the text "Newton törvénye a családban" in a cursive font. The pattern is bordered by a green and red line on the right side.

*Newton törvénye
a családban*

A család. Van benne kisgyerek - ha szerencsés a helyzet, akkor több is. Aztán vannak a gyermekek szülei. S hogy tovább fokozzuk, azoknak is a szülei, ők a nagyszülők. És a hab a tortán a szülők szüleinek a szülei, a dédnagymama, dédnagypapa. Ők a nagycsalád. A nagy társadalom legkisebb sejtje, ami a saját, különleges, csak rá vonatkozó és általa használt törvények alapján éli mindennapjait.

Most nézzük, adott helyzetben, hogyan is viselkedik a család? Mert természetesen nem egyformán, és még csak nem is feltétlenül egy irányban haladnak a szereplők erővonalai. Azonban ha a vektorokat felrajzoljuk, és zárt háromszöget tudunk belőle szerkeszteni - ezt ugye tudjuk Newton óta -, akkor egyensúlyban van a közösség. Ha pedig nem, akkor addig-addig ügyeskednek és gyűjtik a maguk erejét, míg ki nem alakul az a fránya zárt háromszög.

Ebben az ideális családban négy nemzedék tevékenykedik egyszerre. A legkisebbek kiszolgáltatottságuk ellenére - miután ezt ők még nem érzik, sőt boldogok, ha általában, ismétlem, általában a szülők döntenek - már a pusztá jelenlétükkel erővonalakká osztják a családot, miközben a szüleiket támogatják. Ezt jó tudni, mert bizony az előző generációk sokszor belesétálnak a legkisebbek által ásott csapdába, és azt gondolják, most őket erősítik a legkisebbek. Tévedés! Erre aztán később ők is rájönnek, de akkor már késő, mert addigra jó mélyen belesétáltak, sőt belerohantak a „málnásba”, ahol aztán nem a medve, annál rosszabb várja őket, vektoraikból részegységeket veszítenek.

A kisgyerekek csupán élnek a gyermeki világukat, aminek minden pillanatát a szülei óvó tekintete kíséri. Ebben a tekintetben nemcsak a vigyázás van, és nem is csak a törődés, hanem a jövő koronája is. Az, ami - a szülőnek akkor még meggyőződése - majd az ő fejére kerül, ha a gyermeke az óvodában a legokosabb, legügye-sebb, a legtalpraesettebb, a legszófogadóbb, legjobban nevelt lesz. Aztán az iskolában az ő gyereke tanul meg a leghamarabb olvasni, sőt,

már mire elsős lesz olvas, számol és majdnem profi módon sakkozik, na meg rajzol, táncol, zongorázik, úszik, öttusázik és versenyeget nyer. Az a lényeg, hogy legyen első abból, amilyen pályára készül. Mert az ő gyereke már akkor tudja mi lesz, ha nagy lesz. Aztán amikor középiskolás lesz.... De a családi társadalomnak ezt a szakaszát majd későbbiekben beszéljük meg, hiszen akkor már egészen más erőviszonyok között élnek a családtagok.

Szóval a szülők figyelme folyamatosan a kisgyerekekre irányul, miközben perifériás látásukkal az előttük lévő nemzedék reakcióit figyelik. Sokszor előfordul, hogy a nagycsaládban egy ideig párhuzamosan mennek egymás mellett a történések. Úgymond nem értik meg egymást. Mindketten ugyanazt akarják, de mégsem. És akkor valamelyik sietve megváltoztatja vektorának irányát, hosszát, de az is lehet, hogy kétfelé szakítja magát és ezzel helyreáll az egyensúly.

Nézzük most a kisgyerekek szüleit. Rendkívül jó pozíció. Érzik magukban a jövő erejét. Bármit megkérdőjelezhetnek, ha kell forradalmat csinálhatnak. Úgy gondolják, megtehetik, mert mellettük áll a következő nemzedék, a kis közösség. Nos, általában ilyenkor érhető tetten a tradíciók által lefektetett ősi törvények megkérdőjelezhetetlen, biztonságot jelentő, a további felemelkedést elősegítő hozadéka. Olyan, mint a szülői szeretet, hiszen ő szült, nevelt, tanított, védett és segített megvalósítanom magam, és ebből fakadóan a tudás, tapasztalás tisztelete. Az elődök életének ismerete, személyes példamutatásuk elismerése, mely életben szintén a családi kőtáblában lefektetett törvények voltak az irányadóak. A nagyszülők részéről pedig ennek megfelelően a felelősség teljes átérése. Mert más egy kis gyermeknek azt mondani, hogy ne nyúlj hozzá, mert forró és megégeti az ujjadat és az is más, ha felnőtt és egyben gyereke által tett, jövőben teendő dolgokról mond véleményt. Ha a tradíció működik, akkor tudnia kell a véleménye parancs, és neki kell vállalnia a felelősséget. De vajon vállalhatja-e? Átvállalhatja a gyermekétől, aki igazából a saját gyereke előtt

fog állni a szőnyeg szélén majd akkor, mikor eljön az ő ideje?

A dédszülők már tapasztaltabbak. Ők már letették az asztalra, amit a sors elvárt tőlük. És talán azt is tudják, nem folyik gyorsabban a víz, ha nagyobbat kiabálunk, s nem áll meg, ha teljesen elcsendesedünk sem. Ezért ők a kisgyerekeket nézik, fogják, simogatják és mindent elkövetnek, hogy azoknak legyen a legjobb mindenből. Ne bántsa senki őket, sőt még rá se szóljanak, hiszen ő még kicsi, majd megtanulja. Különleges helyzet ez. Egyrészt lelkével a kisgyermeken csüng, másrészt pedig a szeretet, az összetartozás és az érdeke okán a kicsi nagyszülei fontosak számára. Lám itt is mennyire utolérhető a nagycsalád állandó belső változása. Hiszen amíg nem születtek meg a legkisebbek, addig a mostani dédi szeme fényei az unokái voltak.

A kicsik tevékenykednek. Ugrálnak, játszanak. A szüleik nevelik őket. Ki így, ki úgy, de mindegyik módszer utolérhető az ő gyermekkorából. Nem feltétlenül pontosan úgy, ahogy történt, hanem ahogyan ő azt megélte. Ő ugyan gyermekkorában ezt-azt kapott, de abból tanult és ő jobbat, szebbet, és főleg építőbbet ad a gyermekének. Ez csak addig működik így, míg nincs szükség azonnali reagálásra. Abban az esetben előjön a zsigerekbe égetett évszázados módszer. „Én a gyerekemnek soha nem fogom sem a kezét, sem a fenekét megütni. Én eleget kaptam!” - hallom sok helyről. Aztán, mikor a gyermek incselkedve letépi az édesanyja póthaját, végighasítja az autója oldalát az egyik játékaival, vagy amikor az autóval fejbe dobja az édesapját, akkor hirtelen abbamarad a kicsi gyermek szép szóval való oktatása. Olyat is láttam, hogy ilyen esetben az anyuka visszadobta, visszahúzta a gyermeknek: „Látod, ez mennyire fáj?”

Ezek a módszerek a családon belüli erőviszonyokat akarják változtatni. Természetesen a dédi ezt nem nézi jó szemmel, de nem az ő gyermeke. Ha nem szólal meg, amit egyébként nehezen tud megállni, mindenképpen vektor részt veszít. A nagyszülő, aki a körülötte zajló eseményekről a véleményét ki is fejt, sőt elvárja, hogy azt mindenki magáévá tegye, politizálni kezd. Tudja, érzi itt

erőszerzésről szól a történet. Ha támogatja a szülőt az úgynevezett gyereknevelési módszerében, akkor önként adja át a vektorai egy részét, feltéve, ha nem egyezik meg az ő saját gyerekének nevelési gyakorlatával. Ha pedig a nagyszülő szemben áll, és nemcsak nem támogatja, de határozattan ellenzi az eljárást, mondván neki már van tapasztalata, lásd az ő gyerekeit, akkor pedig eleve vesztesként sétálhat le a pályáról, mert egyrészt egy szülő azt tesz a gyerekével, amit akar - jó esetben az erkölcs írott és íratlan szabályai betartásával - másrészt pedig a gyermek, amíg gondoskodásra szorul, addig az Istené és szülőé. A kisgyermek pedig tudat alatt - bár ki tudja, sokszor talán okosabbak és előrelátóbbak a felnőtteknél- mindenképpen a szüleit támogatja. Akkor is, ha rosszul esik, vagy fáj.

Érik a jövő!

Erősödik a fiatalok rajzolata. Mikor megszületünk, akkor halványan mutatunk az élet papiruszán. Aztán, ahogy egyre többször jön el a tél, majd a nyár, évről évre egyre láthatóbbá leszünk. Később már azt gondoljuk, rajtunk kívül nincs is más ezen a képzeletbeli képen. Ha netán mégis, akkor azok csak a keret mellett kaphatnak helyet, de úgy, hogy mindenképpen bennünket nézzenek, hiszen mi vagyunk a középpontban. Különleges ez az időszak mindenki életében. Ekkor még nem veszi észre, hogy bizony a tél után gyorsan jön a tavasz, majd a nyár és az ősz, és ismét újra hideg lesz. Ez így megy évről évre. A kisgyerek bent van az életkép közepében és úgy gondolja, körülötte forog a világ. Van is benne némi igazság. Azonban az előző generáció is ott van még. Az, aki még nem vesztette el azon a papiruszon a nyomatát, csak legfeljebb a csillogása kopott egy kicsit meg. Pontosabban érett lett a színe. Mint az augusztusi nyárnak. Sokan szeretik, amikor már vége a színek tobzódásának, és a természet ugrásra készen, kicsit késleltetve learatja az év gyümölcsét, amikor érik az alma, körte, szilva és megannyi gyümölcs, ami segít átvészelni a tél börtönszerű magányát. És még többen szeretik a tavasz végét, a nyár első felét. Amikor csak a mának élhetsz. Minden rólad szól.

Kit érdekel akkor, hogy jön majd a nyár vége, az elszürkült, halálra kész levelek búslakodása, mikor az ösztönöket felkorbácsoló, üde zöldben úszó fákat, bokrokat nézed és a piros, vágyaidat felizzító cseresznyét, epret szemezgeted.

Ezen a papiruszon ez a legcsodálatosabb. Hiszen itt van a még csak éppen kivehető, de napról napra magát jobban megmutató gyermek, aki előtt még nagyon sok tapasztalási lehetőség van. Aztán az előtte járó, aki forradalmárként, - mellesleg szent meggyőződése szerint - mindent tud, amit kell, meg egyébként is, amit nem tud, az nem is fontos.

A kisgyermek nem tesz mást, mint igyekszik. Kell is neki, hiszen érzi, tengernyi kihívással kell majd megküzdenie az élete folyamán. A szülei pedig adják az élet élesztőjét. Ezért nem tehet mást, mint növekszik és teret hódít. Mindent megkérdőjelez, ami neki nem jó, és akaratlanul nem törődik a holnappal. A tudatával nem foglalkozik azzal, mi lesz majd ezután. Most szeretné, mit szeretné, akarja elérni, megszerezni, megcsinálni mindazt, amit az élet felvillantott előtte. A sejtjei persze tudják, azért kell sietnie, mert gyorsan véget ér ez az időszak. Ebben az időszakban kell begyűjteni azokat a vektorokat, amikkel majd később a családi társadalomban élni lehet. Mert ez az íratlan törvény elsősorban a tapasztalást díjazza. Azt pedig akár akarja, akár nem, ha hosszú életű, akkor megszerzi. A dédszülő, vagy az ük hiába van túl az úgynevezett „egész éven” és már a téli bezárkózás idejét éli, mégis képes a képzeletbeli képen a központba kerülni, sőt erővonalával alapjaiban meg tudja változtatni a családi társadalom fejlődésének útját. Mint a gyermek. Lám a családban van két halványnak látszó generáció és mégis alapjaiban befolyásolják e kis társadalmat.

Akkor hát mégis miért ez az állandó, látszólagos szemben állás? A válasz egyszerű. Egy tér van. Egy családi, társadalmi tér. Ebben kell mindenkinek a saját igényeinek megfelelően kiszakítania a saját privát részét. Nincs mit tenni. A kicsinek egyre több kell, a szülőnek

lehetőleg mind kell, a nagyszülő ragaszkodna ahhoz, amit már ő kisajátított, a dédszülő pedig a gyerekének farvizén evez. De ha erre nincs lehetősége, akkor az unokája hajójához köti a csónakját, jó hosszú kötéllel, hogy ne okozzon neki problémát.

Lehet erre azt mondani, ez az élet. Igen. Ez is, meg még megannyi más. De mégis jó ha tudjuk, valakinek mindig meg kell változtatni a vektor irányát. Mert a háromszögnek zártnak kell lennie. És nem feltétlenül csak ennek, vagy csak annak, hiszen mindenki-re szükség van. A családi társadalom így egész. Ha már valamelyik hiányzik, akkor csonkasága okán könnyen nem kívánt irányba haladhat a család. A kisgyermek zsigerből tudja, melyik vektort kell erősítenie. A szülei nem tudják kikerülni az írott és íratlan, a tradíciók által diktált elvárásokat és ezért sokszor ők kénytelenek az erővonalaik irányát megváltoztatni. Az ő szülei, a nagyszülők pedig már annyit változtattak az addigi életük folyamán, hogy már egyáltalán nem esik nehezükre, hogy keressék a megrajzolható zárt háromszög lehetőségét. A dédszülőknek pedig vagy nagy hatású az erővonaluk, vagy éppen az ellenkezője, elenyésző, de inkább erősítenek, mint gyengítnek. Hiszen ők a legtapasztaltabbak. Ők már tudják, egyszer minden képen, minden harmóniába kerül, csak addig még sok-sok „vektorváltást” kell megélni.

Csoki Maci
és a
bagoly

Történt egyszer, hogy Csoki Maci az erdőbe ment. Ide ugyan nem tudta magával vinni a biciklijét, de a reflektorozó cipőjét, a mindent biztonságosan megragadó kesztyűjét, a szemüveges sapkáját felvette. A kesztyű olyan különleges tulajdonsággal bírt, hogy ha bármit megfogott vele, akkor nem csúszott ki a kezéből és ráadásul hallotta a megragadott állat, növény, kő, bármi gondolatait. A sapkájába pedig szemüveg került beépítésre. Ezt a szemüveget ha a szeme elé húzta, máris mindenén átlátott. El ne felejtsem megemlíteni a hátizsákot, mert bizony a nélkül nem indult sehová. Abban az elemózsia mellett a mindent elvágó lézer kiskése, és a bármit összehegesztő kislevegője talált helyet magának.

Hát így indult el az erdőbe. Ment, mendegélt. Erősen fogta a hátizsák kantárját és figyelte a fákat. Mikor aztán már a nap sugarai nem értek be a fák közé, és kezdett egyre sötétebb lenni, akkor a sapkájából lehúzta a szeme elé a szemüveget. A szemüveg segítségével azonnal mindent látott a sötétben. Odament egy szép, természetes fához. Megfogta a kesztyűs kezével. A kesztyű máris közvetítette a fa gondolatait.

– Mit kereshet ez a furcsa maci itt az erdőben? - tette fel magának a kérdést a fa. – Jaj, de finom, csoki illata van! - lelkesedett. – Csak meg ne érezze a Bagoly, mert akkor ő elszagolja előlem.

- Nem is szereti a csokit! - szólt közbe vékony hangon az egyik kicsi ágacska.

- Ki kérdezett? - vágott vissza a nagy, de Csoki Macit már nem érdekelte a veszekedésük. Elvette a kezét a fa törzséről, és továbbment.

A bagollyal szeretett volna találkozni. Elhatározta, megkérdezi tőle, miért tartják őt a legokosabb madárnak, és honnan szerezte a tudását. Óvatosan lépkedett. Igyekezett nem nagy zajt csapni, mert félt, hogy megijed a madár, és akkor nem találja meg soha.

Így ment egyre beljebb a sötét erdőbe. Végül már annyira sötét lett, hogy ha nincs a szeme előtt a mindenén átlátó szemüveg, akkor egy lépést sem tudott volna megtenni. Megszomjazott. A hátizsákból kivette a kulacsot, és nagyot ivott belőle.

- Nekem is adj egy kortyot, Maci! - hallotta közvetlen közlelről. Nézet jobbra, majd balra, de bizony nem látott senkit. - Itt vagyok a lábadnál. - szólt megint a vékonyka hang. És tényleg, egy kisegér két gombszeme világított a lába előtt. Gyorsan bekapcsolta a reflektort a cipője orrában, így szemüveg nélkül is megnézhetette a sűrke, kis lényt, de az bizony azon nyomban bebújt egy lyukba.

- Ne világíts rám, kérlek! - szólt ki a nyíláson - mert észrevesz, és akkor végem.

- Kitől félsz kisegér? - kérdezte Maci, és lekapcsolta a cipője orrába épített reflektort.

- Hát a bagolytól. - jött a válasz.

- De hiszen én éppen őt keresem! Meg tudod mutatni, merre van a háza? - kérdezte Maci, és a kulacsát közben odanyújtotta a lyukból kimerészkedett egérnek. Az pedig nagyot húzott a finom forrásvízzel megtöltött műanyag tartóból.

- Köszönöm. - s nyelt egy nagyot. - Keress a faágak között két, pislákoló teleholdat, - mondta az egér. - Ha meglátod, akkor ő az. De nem félsz tőle?

- Nem félek. A bagoly nem oroszlán, akitől tartani kell. Ha nem tudnád, én Csoki Maci vagyok. Rólam mindenki tudja, segíték, ahol tudok, és nem félek senkitől. - húzta ki magát, s felemelte a fejét, mert közben szárnyzuhogást hallott a fák közül.

- Ez nem ő. - szólt az egér - Én messziről meghallom, ha csak megmozdul is.

- Akkor gyere velem! - kérte Maci, de az egér már a gondolatra is, hogy megláthatja a baglyot, ijedtében visszaugrott a föld alatti

járatába. Hiába hívogatta, kérlelte Maci, még az orrát sem dugta ki. Annyira remegett a lyukban, hogy fogainak koccanását még kint is lehetett hallani. Csoki Maci felrántotta a vállát. - Furcsa egy állat ez az egér. – gondolkozott el - Hiszen annyira gyorsan fut, hogy senki nem éri utol. Nem értem, miért fél mégis a bagolytól. Na, majd ezt is megkérdézem tőle, ha végre megtalálom. - határozta el és továbbment.

Ment, mendegélt, nem gyorsan, hiszen mindenféle tüskés bokor állta az útját. Arra gondolt, előveszi a lézer kiskését, de aztán mégis megkegyelmezett a növényeknek. Inkább kikerülte őket. Keskeny ösvényeket keresett, ahova nem nőttek be ezek a nagytüskéjű akadályok. Az embereknek és a maciknak is kell út, ahol közlekedni tudnak. Az ösvény, amin ment, kétfelé ágazott.

– Melyik utat válasszam? - kérdezte magától hangosan.

– Az attól függ, kit keresel? - válaszolt neki az egyik kicsi bokor tövéből valaki.

– Ki vagy te? - kérdezett vissza a Maci.

– Én?

– Igen, te!

- Ha megmondom a nevemet, akkor azonnal el kell szaladnom. - válaszolta a titokzatos lény. Csoki Maci a hang felé fordult. A minden átlátó szemüvegben nappali világosságban látta az átláthatatlan sötétben rejtőzködő, nagy fülű nyuszi.

– Ó, hát te vagy az! - kiáltott fel boldogan, hiszen nagyon szerette a tapsifülest.

– Ne annyira hangosan, mert felhívod magadra a figyelmet! - figyelmeztette a bokor rejtekéből a kis nyuszi.

– Igazad van, de nagyon megörültem neked. – mondta, és közelebb lépve megsimogatta a puha szőrű állatot. A fehér szőrön nyomot hagyott Maci keze, így az csoki csíkos háttal rohant el ijedtében. Akkor aztán Maci gondolt egyet és kiszámolta melyik úton

haladjon tovább. – Egyedem, begyedem tengertánc, Hajdú sógor mit kívánsz? - mutatott az ujjával jobbra-balra. - Nem kívánok egyebet, csak egy darab kenyeret, kenyér mellé fokhagymát, lökd ki azt a nagy számart. Na, nem rajtad megyek! - döntötte el, miután a kiszámoló az aprókavicsos útra esett. A füvesen ment tovább.

– Jól választottál Csoki Maci. – hallotta meg, mikor egy hatalmas, öreg tölgyfa mellé ért. Felnézett a hang irányába, és meglátta az egyik ágon a két, pislákoló teleholdat, ami a bagoly szeme volt.

– Szervusz, bagoly! - köszönt neki illendően.

- Te tudod a nevemet?

- Igen, Maci, sőt még többet is, de nem szívesen kérkedek veled.

- Akkor ezért tartanak téged a legokosabbnak az erdőben. - állapította meg.

- Hu-hu - nevetett a bagoly. - te aztán beképzelt vagy, Csoki Maci! Azt gondolod azért vagyok okos, mert tudom a nevedet? Akkor igen sok okos ember, fa, állat van a Földön, hiszen már majdnem mindenki hallott rólad.

– Akkor honnan szerzed a tudásodat? - akadékoskodott a Maci.

– Na látod, ezt meg tudom neked mondani. - válaszolt a bagoly.

- Megfigyelek, meghallgatok, elolvasok mindent, de egyúttal meg is jegyzek mindent. Felírom ide, a fejembe. - bökte meg a szárnya végével a füle tövét.

– Igen, de mit és hogyan? - értetlenkedett a Maci.

- Könnyű nektek, embereknek. Jó, te nem vagy teljesen ember, de majdnem, igaz Maci? Nektek van könyvetek. Nekem itt az erdőben nincs. Ezért a szelet hallgatom, sok mindent elmond, hiszen bejárja az egész világot, megfigyelem az állatokat, a növényeket, a felhőket, a napot, miként viselkednek. Ez is fontos ismereteket ad. És olvasok a fák leveleiből, a bogarak, állatok mozgásaiból, lábnyomaiból. És sokat beszélgetek. Mindenki örömmel mondja

el, ha kérdezem, mit hallott, látott. Egyszer egy szitakötő vetődött erre. Ő mesélte, hogy rászállt egy emberre, és csokis lett a talpa. Nem hittem, hogy ember lehet csokiból, de nagyon bizonygatta, és pontosan leírta milyen volt az az ember. Ezért mielőtt ideértél volna, már mindent tudtam rólad. - fejezte be és elfordult.

- De bagoly, kérdeznék még valamit. - szólította meg Maci.

- Már nincs időm rád, hagyj gondolkozni! - válaszolt.

Nem volt mit tenni, elindult visszafelé Maci. Mikor aztán kiért az erdőből, ismét találkozott az egérkével és a nyuszival. Kérdezték is mindenről. De ő csak annyit mondott.

- Tényleg okos madár lehet ez a bagoly, hiszen mindent lát és hall, na meg sokat gondolkozik, és keveset beszél. De azért én inkább vagyok Csoki Maci, mint bagoly, és majd a könyvekből tanulok, miközben ha kedvem van, játszok és beszélgetek a barátaimmal.

Az egér és a tapsifüles megérette a célzást, és azonnal fogócskázni kezdtek mindhárman. Mondanom sem kell, mindig Maci volt a fogó, mert az egérke és a nyuszi annyira gyorsak voltak és olyan cselesek, hogy nem tudta megfogni és így becsokizni a hátukat egyszer sem.

Csoki Maci
és a
mókus

Ha megkérdezik Csoki Macit, különleges maci-e ő, azt mondja nem. Olyan, mint a többi maci, csak legfeljebb nagyon hasonlít az embergyerekekhez. Például szereti a kihívásokat: a magasra mászást, a magasról leugrást. Tudja ő, hogy nem szabad, mert veszélyes, de azért napról-napra próbára teszi a bátorságát. Na persze, neki könnyű, mondják a gyerekek, hiszen van neki a mindent jó alaposan megfogó kesztyűje, ami ráadásul meghallja, mit mond, vagy gondol a megszorított.

Történt egyszer, hogy a Maci meglátott egy szép, nagy vadgesztenyefát. Odament hozzá és megfogta a kezén lévő kesztyűvel.

- Mássz fel, ha nem félsz, te csoki szagú valami! - hallotta a fa gondolatait, amit a kesztyűje közvetített neki. - Ahelyett, hogy itt fogdosol, és maszatos leszek tőled. Fúj! - rázta meg magát, nagy erővel. A levelek azonnal táncra perdültek. Az egyik a maci közelében libegett. Így hát azt is megfogta.

- Gyáva, gyáva, gyáva! - csilingelte a vékonyka hangján. - Mennyire beképzelten megy abban az ormótlan világítócipőjében és a szemüveges sapkájában. Másnak is van ilyen. Ha-ha-ha. - nevetett, és a többi levél is csatlakozott hozzá. Csoki Maci csoki színe pirosra váltott mérgében.

- Mit képzelnék ezek rólam? - gondolta és azonnal leült a fűre. Lehúzta a lábáról cipőjét. Szépen lerakta a fa tövébe, ahogy az illik. Majd jó erősen megmarkolta a fát és elkezdett felkapaszkodni a törzsén. A mezítlábas talpával jól meg tudott kapaszkodni, a tapadó, mindent megfogó kesztyűjével pedig nagy biztonsággal mászott egyre feljebb. Most aztán nem hallatszott sem a fa gondolata, sem a leveleké. Ők annyira figyelték a maci minden mozdulát, hogy még beszélni is elfelejtettek. A maci pedig bátran haladt a nagy magasság felé. Ügyesen tudott fára mászni. Már több fát is megmászott. Először mindig a kezével keresett egy biztonságos, nem korhadt, erős ágat, amibe megkapaszkodott, majd amikor ez megvolt, akkor a lábával követte. Több ágat is kipróbált a fatörzs tövében, rugózással, mire véglegesen rálépett volna egyre.

Legszívesebben az eper, más néven a szederfát mászta, mert ezeken mászás közben meg is tudta kóstolni az édes gyümölcsöt. – Most aztán nem szóltok, ugye? - gondolta, mikor teljesen felért a fa legmagasabb csúcsára és körbenézett. Nem messze tőle, a járdán emberek sétáltak, amott egy vele egykorú gyerek biciklizett. Elcsodálkozott, hiszen mindenki, akit látott egészen kicsinek látszott onnan föntről. Hirtelen csiklandozni kezdte valami a lábát. Biztosan hangya mászott rá. - gondolta. Tekintetével kereste az apró bogarat, amikor a lába mellett elnézve meglátta, mennyire magasan volt a füves földhöz képest. Szorította a faágat az elfehéredett kezével, amennyire csak tudta. Pedig a mindent megfogó kesztyű volt rajta, de mégis rettentő félelem tört rá. A lábát meg sem merte mozdítani. Nekidőlt egy kicsit a fa törzsének, és megpróbálta összeszedni magát. – Most hogyan menjek le, innen? - tette fel magának a kérdést, amire nem tudott felelni. - Valahogy lejjebb kellene tennem a lábam az alatta lévő ágra, de akkor el kell engednem azt, amit fogok. - Hirtelen nagy reccsenést hallott maga alatt. Eleresztette a kezével szorított ágat, és átölelte a fa törzsét. Abban a magasságban már vékonyabb volt a fa törzse, teljesen átérte. Úgy zakatolt a szíve, hogy saját maga is hallotta.

– Gyere kicsim, ne félj! - mondta neki a fa. - Ha jól átölelsz, akkor nem lesz bajod, de ha leesnél, ne izgulj, mert a múlt héten, amikor leesett valaki rólam, annak is csak a lába tört el. Majd lesz másik, mint nekem ágam, amikor letörnek egyet- kettőt. - Maci erre a beszédre még jobban megijedt. Remegő hanggal mondta

- Kérem, segítsen valaki! – de bizony ezt nem hallotta meg senki. A fa tudomást sem vett Maci félelméről, mert csak mondta a magáét. Szólt a többi balesetről, a gyerekekről, akik rugdosták, a felnőttekről, akik éles tárgyakkal bántották, megdobálták, meg mindenféle egyéb rémségről, csak éppen nem arról, hogyan lehet onnan lejutni. Ezért aztán maci próbálkozni kezdett. Először letette a jobb lábát az alatta lévő ágra, és ölelve a fa törzsét, lejjebb csúszott. Igen ám, de a kéreg felhorzsolta a mellét és nagyon fájni kezdett. Ezért aztán visszalépett. Egyre nagyobb félelem költözött be a csoki szívébe. Már hangosan kiabálta

– Segítség, segítség!

- Mi ez a hangoskodás? - szólalt meg mellette egy vékonyka hang. Csoki Maci arra fordította a fejét, és meglátta a mókust.

- De jó neked, - mondta neki - ugrálsz egyik ágról a másikra és úgy futsz a fán, mintha bizony nyúl lennél.

- De én a mókus vagyok! Talán te is az szeretnél lenni? - kérdezte a nagyfarkú állatka.

- Nem, én nem! - felelte Maci.

- Akkor miért másztál fel ide, a magasba? - érdeklődött a mókus, és közben Maci orra előtt illegetve a farkát, a kezében egy mogyoróval játszott.

- Mert azt mondták, gyáva vagyok. - felelte a csoki Maci.

- És most már bátor vagy? - kérdezte csillogó fekete szemmel a kicsi állat. Erre aztán Maci nem tudott felelni.

- Maradj te csoki macinak, az áll jól neked. - mondta a mókus, és lépésről lépésre lesegítette a macit a földre. Mutatta neki, melyik ágra lépjen, melyiket markolja meg a kezével, és mikor merre forduljon.

- Te mindent tudsz? - kérdezte a maci, mikor már közel voltak a füves részhez.

- Csak fent, hiszen nekem az a hazám, mint ahogy neked a lent. - válaszolta.

Az utolsó ágról aztán leugrott a maci. Szeretett magasról leugrálni. Lépcsőről, a kerítés lábazatáról, meg ilyen helyekről.

- Jaj, te Maci! - szólt le hozzá az újdonsült barátja. - Nem tanulsz! És ha eltört volna a lábad?

- De nem tört el! - vágta rá, most már nagyon felbátorodva Csoki Maci.

- Na látod, ott lent a földön mennyire bátor és nagyhangú vagy! Mert az a te világod. Ha legközelebb feljössz hozzám, akkor hozz magaddal kötelet, azzal biztonságosabban mozogsz az én országomban. - mondta a mókus, és nagy ugrásokkal eltűnt a levelek mögött a magasban.

Csoki Maci ez alkalommal sokat okosodott. Megtanulta, nem az a bátorság, ha felelőtlenül bizonyítani akar valaki, hanem az, ha megfontoltan, körültekintően cselekszik.

Csoki Maci
és a
golya

De jó neked, te gólya! - szólította meg Maci a fehér tollú, piros csőrű madarat, aki az út melletti pocsolás részen keresett magának ennivalót.

- Miért gondolod Maci? - kérdezte a gólya.

- Mert ha te elhatározod, akkor repülsz; olyan magasra, hogy alig lehet már látni merre vagy, ősszel pedig nagyon messze mész. Olyan távoli földrészre, ahová csak a repülővel lehet követni téged.

- magyarázta Maci.

- Na, hallod, még jó, hiszen azért van a szárnyam. Neked lábad van, amivel futni tudsz, nekem pedig szárnyam, amivel repülök.

- s egy jó nagyot kerepelt, okos beszédét megerősítendő. Csoki Maci elgondolkozott.

- Ez mégiscsak nagy igazságtalanság! - tört ki. - Itt van ez a madár, aki fogja magát, és repül, ha akar, ezzel szemben a Maci, aki nem is akármilyen maci, hiszen ő a Csoki Maci, akit mindenki ismer és szeret, kénytelen a lábát használni a földön, mert nincs neki szárnya. Én is repülni fogok! - határozta el.

Először is az előszobában az esernyőtartóból kivett egy szép, fehér ernyőt. Megnézte hogyan működik, aztán kiment a ház elé a lépcsőhöz. Kinyitotta az esernyőt, erősen megfogta a kampós végét, és leugrott a lépcsőről. - No, ezt nem lehet repülésnek nevezni! Biztosan nem voltam elég magasán. - Erre bement a házba, és a nappali foteljára mászott fel. Innen ugrott egy nagyot az esernyővel. Csalódottan vette észre, nem szállt, még csak nem is lebegett, nem lassult a zuhanása, pedig a legnagyobb esernyőt választotta magának. - Biztosan kell hozzá a szél is! - jutott az eszébe. Futott is azon nyomban a huzatos udvarra. Talált egy dombot. Nekifutott, és minden erejét beleadva hatalmasat ugrott, miközben erősen szorította az esernyő kampós végét. Ez alkalommal úgy érezte, mintha valaki húzta volna visszafelé. - Hurrá! - kiáltotta el magát. - Most

már csak egy kicsit erősebb szél kellene, és akkor talán fel is emelkednék! - Meghallotta ezt a szellő. Fel is támadt, pedig egész éjszaka fújdogált, és a fáradtság miatt kicsit lepihent. De ő is szerette Csoki Macit, és mivel szüksége volt rá, hát jött neki segíteni. A fák vették észre a szelet elsőként. Meghajoltak előtte. Így köszöntötték mindig, amikor találkoztak egymással.

- Hát itt vagy! - kiáltott fel örömeiben a maci, és kifeszítette az esernyőt.

- Ez jó játék! - visongott a szellő és nekiveselkedett. Beszorította magát a fehér, műanyag ernyő mögé, és nyomta teljes erőből. Csoki Maci pedig kapaszkodott a nyélbe.

- Nocsak, azt játszuk, ki az erősebb! - lelkesedett a szél, és még nagyobb erővel fújt bele az ernyőbe. De Maci erre már nem tudott felelni. Szellő, akiből már Szél lett, kicsavarta a kezéből az esernyőt és messze röpítette.

A gólya mindezt látta fentről, a villanyoszlop tetejéről, ahol a fészke volt, és amiben a kicsiket nevelte. Nevetve mutatta a két kicsi gólyafinak a maci erőlködését. Azok pedig még az étek követeléséről is megfeledkeztek a mulatságos esetet nézve.

- Csoki Maci! - szólt le a gólya. - Hiába igyekszel, soha nem leszel olyan, mint én! Barátkozz meg azzal, hogy te nem tudsz repülni. - mondta és nagyot kelepelt hozzá.

- Bizony, bizony! - helyeselték a kicsik - Nem úgy, mint mi. Tíz perc múlva már repülés óránk lesz. - dicsekedtek. Maci felhúzta a vállát.

- Beszéljete, amit akartok, én akkor is repülni fogok! - Bement a házba, és onnan leste, miként tanulnak a kicsi gólyák repülni.

Esoki Maci
repülni tanul

Aszoba ablakából pontosan látni lehetett a gólyafészket, ami évek óta a villanyoszlop tetején volt. Az áramot már régebben lekapcsolták erről az oszlopról, mert a villany-szerelő bácsik féltették a gólyacsalád életét.

A gólyák okos madarak, hiszen sok országot bejárnak, mikor ősszel elszállnak, majd tavasszal visszatérnek. Fizikát, amiből megtudhatták volna, hogy az áram mennyire veszélyes emberre, macira és a madárra is, nem tanultak. De a gólyafészek lakói mindezt nem tudták. Élték boldogan az életüket. A gólya mama és papa nevelte a két kicsit. Éppen a repülést tanították nekik. Csoki Maci, aki mindenképpen meg szeretne volna mutatni, ő sem ügyetlenebb a fiókáknál, leste az ablakból őket. Elhatározta, megtanulja ő is ezt a tudományt. – Mindig figyeljétek meg, merről fúj a szél, gyerekeim! - mondta a gólya mama. A két gólyafi bólogatva hallgatta. Csoki Maci is fülelt a függöny mögött elbújva.

- Mindig a széllal szemben kell kiterjesztened a szárnyadat. Aztán, mikor érzed a szellő csapdába esett, akkor kezd el lebegtetni. – magyarázta a gólya mama. A gólya papa pedig mutatta is, amit a mama mondott.

- Ez nem könnyű, és hamar el fogtok fáradni, de ne búslakodjatok, mire ősszel útra kelünk, már megszokjátok. Sokat kell gyakorolni, az a nyitja a gólyarepülésnek. Tehát ne felejtsetek, a legbiztonságosabb, ha mindig a széllal szemben szálltok, sőt akkor is, ha leereszkedtek.

– És akkor mit tegyünk, ha nincs a szél? - kérdezte az egyik, kicsit testesebb fióka.

- Akkor a szárnyad csapkodásával felemelkedsz a magasba és fent érezni fogod, hogy ott mindig van fuvallat. Ha nem oldalról fúj, akkor alulról fog jönni. Ha jól ki nyújtózkodtok a szárnyatokkal, akkor soha nem estek le. De ha elfelejtkezel erről, és behúzd őket, akkor nagy baj lehet belőle. Most apukátok megmutatja, hogyan kell felszállni a földről, mert az a legnehezebb és ott leselkedik rátok az ellenség. - Erre a gólya papa Csoki Maci szeme láttára leszállt az udvar végébe, és meglebegtette a szárnyát, miközben jobbra-balra forgolódott. Kereste a széliránnyal szembeni helyzetet. Mikor

meztalálta, akkor nekiveselkedett és futott egy rövidet, miközben a szárnyát csapkodta. A kicsik sem vártak tovább. Ugrottak le a mélybe, és úgy repültek, mint akik nem most repültek először. Hangos, örömteli rikkangatásuk messze elhallatszott.

Másnap aztán a maci nagy munkába kezdett. Elhatározta, szárnyat készít magának. Vett erős papírt, vágott a bokrokról fadarabokat, a fiókból ragasztót, zsineget vett elő, és az egészet a padló szőnyegén összerakta. Gyorsan készen lett vele. Egy napot kellett várnia, amíg megszáradt a ragasztó. Aztán kivitte az udvarra. Felerősítette szíjjal a kezére a két nagy szárnyat, de mivel nem fújta a szél, levette. – Nem baj, majd holnap. - gondolta,- Addig festek rá színes képeket, nehogy gólyának nézzenek, ha felszállok. - Így is történt. Másnap a szél a szárnyak láttán nagyot csodálkozott. Őt festette, rajzolta rá a Maci.

– Na hiszen, nagyon rendes ez a Maci. - bukfencezett egy nagyot a felhők között. - Ennyire szép lennék, és ilyen nagy a szám? - nézegette a szélportrét a szárnyakon. Örömében azonnal Csoki Maci szárnyai alá bújt. Fújta a szél teljes erejéből, a maci is rohant, ahogy a lába bírta, de bizony nem emelkedett egy hajszálnyit sem. Mérges lett a szél, és úgy kifújta magát, hogy a szép szárnyakat leszakította a maci karjáról. Vitte, vitte magasra fel, aztán leejtette, egyenesen Csoki Maci lába elé.

– Ez a kép jó lesz a nappali falára! - határozta el. Csoki Maci szomorúan ment a ház felé. Csalódottan vette tudomásul, talán mégis a gólyának volt igaza, és ő már sajnos soha nem fog úgy repülni, mint a kicsi gólyafik.

– Hát te, Csoki Maci! - szólalt meg fölötte a gólya mama, aki végig szemlélője volt a próbálkozásnak. - El kell ismernem, nagyon ügyes vagy. Igen szép és jó szárnyakat készítettél. Ezek ugyan nem a macinak valók, hiszen mondtam már, neked lábad és kezed van, na meg sok eszed. Okos és ügyes maci vagy. Ha baj éri családom valamelyik tagját, akkor hozzád fordulunk. Te biztosan tudsz a törött szárnyunk helyett másikat készíteni. - Csoki Maci szívébe a gólya szavai hallatán nagy öröm költözött. Ha nem is tudott repülni, de gondolatban mégis felemelkedett a felhők közé.

Csoki Maci
és a
gyík

Maci kint játszott az udvaron, és mikor rá akart lépni egy nagy, lapos kőre, meglátott ott sűtkérezni egy kicsi gyíkot. Visszarántotta a lábát. – Csoki Maci nem taposhat el egy gyíkot sem! - jutott eszébe édesanyja tanítása. Lehajolt. Középről szeretne volna megvizsgálni a kis csúszómászót. Ahogy letenyereelt, kicsit távolabb a gyíktól, a különleges, mindent halló kesztyűjében, azon nyomban meghallotta a kő szavait.

– Csoki Maci! – szólt hozzá a lapos kő - Ne bántsd a gyíkokcskát. Hagyd napozni! Kell neki az élethez a meleg. Látod, én is igyekszem minden melegemet neki adni. - Maci elgondolkozva, csendben leült a kő melletti földre.

– Ezt nem értem. Ha itt kint fekszik a napon, és nincs bekenve krémmel, akkor bizony nagyon lesülhet. Engem mindig bekrémez az anyukám, ha a napra megyek. - mondta.

– Hogy tudsz ilyen butaságot beszélni? - vitatkozott a kő - Nézz meg engem! Hát le vagyok én égve? Pedig már több millió év óta itt vagyok a nap alatt. Elhiheted, senki nem kent be és még árnyékolót sem tettek fölém soha.

- Az más, te kő vagy. - szólt le Maci. - A gyíknak bőre van, mint nekem is. Én még nem láttam követ, akinek bőre lett volna.

– Ez igaz! - mozgatta meg magát a kő, ami nála a gondolkodás jele volt. A kicsi gyík pedig e közben mozdulatlanul napozott, de azért a füle nyitva volt ám! Csoki Maci meglepődött, mikor meghallotta a vékony gyíkhangot.

– Ne féltsem engem, Maci! Ha nagyon felmelegszenek a napon, akkor elbújok a kő alá, ahol olyan hűvös van, mintha ott légkondicionáló készülék működne. De most szükségem van a melegre. Engem az tart életben, de úgy tudom, neked is kell az egészségedhez.

– Igen? - hitetlenkedett Maci.

- Bizony, bizony. Nekem a melegre kezdenek el mozogni a kezeim, lábaim. Ha hideg van, és fázok, még megmozdulni sem tudok. Te pedig a naptól kapod a D vitamint, ami ahhoz kell, hogy nagyra

nőj. – Csoki Maci elgondolkozott ezen, majd elhatározta, megérinti a kicsi gyíkot, megnézi, mennyire melegegett fel. Nyúlt is feléje. – Jujj! Ne fogd meg a farkam, mert letörik! - kiáltott rá a gyíkcocskára. De bizony már késő volt. A gyík ijedtében beugrott a nagy kő alá. A kicsi farkvég pedig a maci kezében maradt. Tanácstalanul forgatta az ujjai között a kicsi, szürke farkat.

– Buta vagy te, Maci! - szólította meg a kő. - Nem tudtad, hogy a gyíkcocskára így védi meg magát? Ha netán valaki megragadja a farkát, inkább letöri és így megmenekül.

– Most akkor mi lesz veled? - kérdezte szomorúan a maci.

– Most biztosan fáj neked, de majd újra kinöveszti. De a legjobban az eshetett rosszul a kicsi gyíknak, hogy megbízott benned, és te visszaéltél a bizalmával. Megfogtad, amit nem kellett volna. – Csoki Maci nagyon elszégyellte magát. Szomorúan lehajtotta a fejét, kicsi gödröt kapart a kő mellett és abba temette a farkincát.

Hazament és soha nem felejtette el: „Ne bánts a gyíkot, ne nyúlj hozzá!”

Még aznap este megkereste az interneten, hogy mit lehet még tudni a gyíkokról. Megtudta, hogy a gyíkok sok legyet és szúnyogot esznek. – De jó! - lelkendezett, hiszen ha sok a gyíkcocskára, akkor nem csípnek a szúnyogok, és azok az utálatos legyek sem terjesztik a betegséget.

Ettől kezdve a Csoki Maci nem bántotta a gyíkokat. Sokszor nézegette őket, amint sütkéreznek a kövön, de soha többé nem akarta megfogni egyiket sem.

Csoki Maci
és a
Samu kutya

Maci unatkozott. Nagyon szeretett játszani, de nem egyedül. Azt szerette a legjobban, ha a barátai náluk voltak, vagy éppen őt engedték el hozzájuk.

De most egyedül volt, a szülei sem értek rá, a tv sem jó, és a számítógéphez sem volt kedve, így aztán először ledobálta a játékaik egy részét a polcra. Ahogy ledobálta a játékokat a szőnyegre, kinézett édesanyjára, azzal a szándékkal, hátha észreveszi, és bejön hozzá, akkor aztán rá tudná venni, játsszon vele. De bizony az anyukája nem figyelt fel a játékok lepotyogására. Erre a Maci belerúgott a szekrény oldalába.

- Maci! Ha unatkozol, menj ki az udvarra, legalább levegőn leszel. - szólalt meg az anyukája. Uzsgyi, Maci már kint volt, és a fák kérgeit piszkálta.

- Gyere, játsszál velem, légy'szi. - szólalt meg mellette kérlelő hangon Samu kutya. Csoki Maci arca azon nyomban mosolygós lett. Megfogta a kutya lábát a mindent meghalló kesztyűjével, és azon nyomban megértette, milyen játékokra gondolt a négylábú barátja. Odament az udvari tárolóhoz, és kivette az egyik labdát. A piros pöttyös gumigömböt messze dobta. Samu erre felcsapta a fülét, és rohant a labda után. Ahogy pattogott a piros pöttyös, úgy ugrált vele együtt a kutya is. Nagyon mókás látvány volt az egész. Hát még ami ezután következett. Mikor végre lenyugodott a labda, Samu meg akarta fogni a szájával, de bizony nem sikerült neki. Mert először is, mikor hozzáért a lábával, a labda azonnal elgurult előle, ha pedig végre beszorította a kutyaház sarkába, és nagy nehezen a szájába tudta venni, amint egy kicsit megmozdult, a labda azonnal kicsúszott a szájából. Maci tenyérrel a kutya felé fordította a kesztyűs kezét. Így a kesztyű messziről is le tudta hallgatni Samu gondolatait. - Ki vagy te pattogó, villogó fajzat? Add meg magad! - ugatta a kutya. Mert már hangos ugatással ugrálta körül a gumigömböt.

- Samu! Samu!- szólította a barátját nevetve. - Gyere ide! - de

bizony hiába hívogatta. Az anyyira el volt foglalva, hogy se nem hallott, se nem látott a nagy igyekezettől. Akkor aztán Csoki Maci gondolt egyet, és az udvari tárolóból elővette az egyik régi, már leeresztett, puha, kékpöttyös labdáját.

– Samu! - kiáltott ismét, és messze dobta ezt is. A kutya először tétován bámult. Nem tudta eldönteni, most melyikkel foglalkozzon.

– Ez jobb, nem anyyira makrancos, mint a piros pöttyös. - magyarázta neki Maci. Samu megértette, és egy pillanat múlva már boldogan kapta a szájába a kék pöttyöset. Így vitte Macihoz a labdát. Igaz, kicsit morgott, amikor Maci kivette a fogai közül, hogy ismét elhajítsa. De az kutyanyelven azt jelentette: "Csak akkor adom, ha messze dobod." Hát így játszottak egymással.

Ahányszor a piros pöttyös mellet elrohant Samu, mindig odaszólt neki. – Majd gondom lesz rád később, nem szabadulsz, komám!-vakkantott. Csoki Maci mindezt hallotta. Jót nevetett ezen, aztán fogta a kemény labdát és elkezdte a ház falának rugdosni. Samu most már az ide-odapattogó gumigömb után rohangált.

Sötétedésre elfáradtak mind a hárman. Samu boldogan nyalta meg Maci kezét, erre ő örömmel ölelte át négy lábú barátját. Csak a labda búslakodott. Észrevette a kutya. – Meg is érdemled, hogy téged nem szeret anyyira, mint engem a gazdám. Gonosz vagy! - ugatta feléje. De ezt már Maci nem hallotta. Édesanyja kereste, és igyekezett be a házba.

Attól kezdve Maci tudta, Samu kutya az ő igaz barátja, hiszen ő azonnal meglátta, hogy unatkozik, és játszani szeretne valakivel. Milyen jól érezték magukat együtt, egymással. És azóta is töretlen ez az igaz barátság.

*Csoki Maci
és a
sün*

Az egyik nyári estén Csoki Maci leült az asztalához és a számítógépén folytatta a tegnapi játékot. Itt azt volt a cél, hogy egy akadályokkal teli városban minél messzebb jusson. Nem volt az könnyű, mert sok hirtelen megjelenő akadályt kellett ügyesen kikerülni, leküzdeni. Játék közben, egyszer csak Samu kutya hangos ugatását hallotta az udvarról. –Mi történhetett? – tette fel magának a kérdést - Nem szokott ennyire dühösen mérgelődni az én négylábú barátom! - gondolkozott el. Abbahagyta a játékot, és fülelt a mindent halló kesztyűjével. Nem kellett mást tennie, csak felhúzta a kezére, és az ablak felé fordította a tenyerét. – Menj innen! Azt gondolod, ki fogsz rajtam? Fúj, te szúrós labda! - kiabálta a kutya– Na, most már megnézem ki az! - döntötte el Maci, és egy perc sem telt el, már kint is volt Samu mellett. Igen ám, de a sötétben nem látott semmit. Hiába erőltette a szemét a kutya által jelzett irányba, csak a járdát látta, na meg mellette a füves részt. Volt ott még valami sötét kis kupac. Menten eszébe jutott a sapkája, amin a mindenén átlátó szemüveg volt. Azon nyomban felvette. Lehúzta a szeme elé a szemüveget, és abban a pillanatban átlátott a sötétben. A járda mellett, a cipőjéhez közel egy labdát pillantott meg, majd mögötte még hármat, de azok nagyon kicsik voltak.

– Ezeket ugatod? - szólította meg Samut, és kicsit megbillentette a lábával a legnagyobb labdát. Le is ült abban a pillanatban a földre, annyira erős szúrást érzett a nagy lába ujjában. – Jujj, ez szúr! – kiáltotta el magát, és bújt is ki a szandáljából.

– Azt gondoltad eltűröm, hogy rugdossál? - szólalt akkor meg a gömb és közben kicsit kinyújtotta magát. Kicsi orrával beleszagolt a levegőbe, miközben vaksi, fekete szemével Macit kereste.

– Pedig jó Maci vagy te, mert kellemes az illatod. Bár én a csokit nem igazán szeretem, a gyerekeimnek is tiltom, de tudom, van olyan, aki nem tud nélküle élni. - tette hozzá. Amint a gyerekekről szó esett, a három kicsi labda is megmozdult. Apró orrocskák szaglásztek, és a még kisebb fekete szemek keresték.

- Tisztára úgy néztek ki, mint az anyukátok! - állapította meg Maci - Kik vagytok ti, és mi járatban errefelé? - kérdezte, miután csendre intette Samut, akinek nem igazán tetszett, hogy a gazdája és jó barátja ezekkel a valamikkel beszélget.

- Sün mama vagyok. - válaszolt a megszólított - Ők pedig a gyerekeim. Most a vadászatot tanítom a kicsiknek, azért igyekszünk oda, a bokor aljába. Csak ez a szőrös, rossz szagú állat az utunkat állja. Így aztán már egy jó ideje egy helyben toporgunk. A hangszála nagyon erős ennek a valaminek, mert megállás nélkül kiabál valamit. De a buta nem tudta, mi nem értjük az ő nyelvét. Persze ő sem a mienket. Pedig mondtam neki, ne nyúljon hozzám, mert fájni fog. Úgy is történt. Azóta vagy a lábát nyalja, vagy ugat, de van, amikor együtt a kettőt. - sorolta bőszen.

- És mire vadásztok? - érdeklődött a Maci.

- Apró bogarakon tanulnak a nebulók. De most már engedj bennünket az utunkra, kérlek! - és kicsi lábaival felemelte magát a földről, és elindult. Bezzeg Samu! Azon nyomban elé ugrott és nagy szájával felé kapott. De most szerencséje volt. Éppen időben húzta vissza a száját, és sün tüskéi nem érték el. Egy tüskényi választotta el a súlyos sérüléstől.

- Barátságosabban nem lehetne? - kérdezte Maci. - Az én barátom, a Samu kutya nem eszik sünt, csak miután nem ismer téged, ezért bizalmatlan. Végül is ez a terület az ő fennhatósága alá tartozik. - Samu, amint meghallotta Maci hangját, örömeiben farkcsóválással és kéznyalással fejezte ki egyetértését. A sün hosszú ideig gondolkozott, mire újra kidugta az orrát és válaszolt.

- Igen, lehet, hogy igazad van, de én is bizalmatlan vagyok. Most azt mondod, a kutya nem eszik a sünt, de elég, ha csak kicsit megsért az éles fogaival. Ha megsérülök, hogyan fogom felnevelni a gyermekeimet. És mindezt azért, mert esetleg felelőtlenül megbíztam egy kutyaiban. Engem nem tud nyalni, mint téged, a farka csóválása pedig nekem nem elég biztosíték. Ezért aztán jó lesz, ha vigyáz magára, és

messze elkerül. Igaz, kicsi vagyok, a gyerekeim pedig még apróbbak, de a tüskénk, mint a tű, csak még fájdalmasabb a szúrása.

– Akkor én sem foghatlak meg? Úgy szeretném érezni, milyen a bőröd, a talpad! - mondta a Maci.

– Eszedbe ne jusson! - gömbölyödött össze azon nyomban a sün.

- Nem, nem, csak kérdezem. - kiabált neki Maci.

- Talán egyszer, majd ha jobban megismertük egymást. - mondta erre barátságosabban a sün. Mi itt élünk a közeledben. Télen bevacokoljuk magunkat, tavasztól őszig pedig, ha este leülsz ide, a kerítés mellé, többször is találkozhatunk. Most már mehetünk! - mondta a gyerekeinek, és ügyet sem vetve Macira, na meg Samura, elindultak a kerítés irányába. A kutya persze ugrott volna, de Maci megállította.

– Hagyjad őket barátom! Rendes család ez! És látod, a káros bogarakat vadásszák. Azokat pedig egyikünk se szereti.

Csoki Maci ezután a beszélgetés után, ha sünnel találkozott, mindig kitért az útjából. Igaz, előtte megszólította, majd megkérdezte ismeri-e azt a sünt, akivel először egy nyári estén beszélgetett, és akinek három gyermeke volt. Sokan ismerni vélték, de volt olyan sün is, aki nagyot nevetett a kérdésen. – Hiszen ilyen sün sok van! - mondták.

A sünnetés nagyon különleges, csak a nagyon kitartó és nagyon figyelmes Macik hallhatják meg.

ÁGY ÉS ASZTAL

A kezelés

A lézersorompóval ellátott vízfüggöny ajtón csak egy név világít: xbo>:437 Patrik. Az előnevét a hivataltól kapta, míg a másodikat, amit régen keresztnévnek, ma múltidézőnek hívnak, az édesanyjától. Az apját nem ismeri. De nem azért néznek vele szembe a fényűzően berendezett lakásának bútorairól híres férfiak hologramjai, mert esetleg hiányzik neki. Nem, ő így szeretni élni az életét. Megengedheti magának. Van elég nagy vagyona, hogy ennek a luxusnak számító divatnak hódolhasson. Ha megunja az éppen felkapott celeb állandóan leskelődő szemét, ami a fehér bútorzat felületéről figyelni őt, akkor agyhullámaival elfordítja, vagy lekér a központi áruházból másikat, amelyik nem zavarja annyira. Itt nőket is árusítanak. Azok olcsóbbak. A szegények, vagy a kiégett férfiak élnek azokkal a hologramokkal együtt. Patrik, ha nem is a leggazdagabbak közül való, de az irigyelt, jómódú választók számozott, > megkülönböztető jelet kaptak egyike.

A nappaliban hever az emberi szem számára észlelhetetlen heverőn. Az ablak előtt szintén vízfüggöny zárja el a kíváncsiskodók szeme elől a látnivalókat úgy, hogy ő belülről mindent lát, ami kint történik. Ma nem ment semerre, pedig lett volna programja. A tartományi teniszbajnokságban mára volt beütemezve két mérkőzése. A vízből készült, színes teniszlabdákat már előzőleg megrendelte. Most is ott vannak a hosszúkás tárolóban az ütőkkel együtt, a vízfalú ajtó előtt. – Megmondtam, ma elmarad! - szól rájuk, de azok nem akarnak tudomást venni a programváltozásról. Lebegve, ugrálva hívják fel magukra a figyelmet. Szórakozottan és szomorúan néz a labdákra. Pedig már napok óta készült erre a napra.

Egy ideje nincs jól. Valami rongálja az emberi receptorait, és ez furcsa hangulatot okoz neki. Tudja, hogy nem szabad átadnia magát az érzésnek. Nem azért, mert tilos, hiszen neki mindent szabad. Olyan, amit ne tehetne meg a mai világban, nincs. Ő legalábbis nem tud semmit elképzelni, amit megtiltottak valakik. Ezt a valamit sem tiltja meg senki, de neki jobb, ha nem engedi

eluralkodni magán. Jó barátja biztos azért oldódott fel a nagy, közös vízben, mert nem tudta elviselni. Bármennyire igyekeznek, nem szívesen gondol arra, hogy most bmt<>912 merre járhat.

Ma egy ismeretlen nő jön hozzá. Régebben megpróbálta elképzelni előre, milyen lehet az illető? Amióta megismerte bmt<>912 Teodórárt, csak ő jár az eszében. Ez pedig nem jó. A munkáját csak úgy tudja jól végezni, és ezáltal megbecsült emberként élni az életét, ha minden látogató egyforma szolgáltatást kap. Azt gondolta, biztosan elhasználódott valamelyik testrésze. Belenézett a szervtárba, és elhatározta, megoldja a problémát. Minden szervét lecserélte. Ő ugyan nem tud három-, ötévenként teljes generálózáson átesni, mint a nagyon gazdagok, de azért hétévente sikerül annyit összegyűjtenie, amiből egy teljesen új Patrik lesz. Nem akar úgy járni, mint a barátja. A hét év még nem telt el, de a szervtára elég hiányos volt, ezért visszafogta a vásárlásait, utazásait, a megszerzett jövedelmének elköltését, de a vagyona mégsem volt annyi, hogy a teljes cserét finanszírozni tudja. Hitelt vett fel. Sokat. Most aztán mindent elvállal.

Neki bármikor ideszólhatnak, ő formába hozza magát. Szeretik, mert sokat olvasott a régi időről, az akkori szokásokról, és megpróbálja azokat a technikákat alkalmazni, amikkel azokban az időkben érintkeztek az emberek. Mások azonnal az ágyhoz mennek a kiközvetített nővel, és igyekeznek minél hamarabb túl lenni a megrendelésen. Ő megadja a módját. Ahogy a régi könyvekből olvasta. – Közelít a látogató. - szólal meg a megszokott hang. – Érdekes, - töpreng el egy pillanatra - a hang ilyenkor a nemsókára megérkező nőé szokott lenni, de most furcsa módon ismerősen cseng. - Nem, biztos, hogy nem ő! - hessegeti el magától a gondolatot.

Feláll. Nagyméretű, csak egy helyiségből álló a háza, amit a régi terminus szerint lakásnak is lehetne nevezni, ha egyáltalán az összehasonlításra lehetőség lenne, hiszen az tény, sok ilyen, a régi fogalmak szerinti lakás van összezsúfolva a Kis tartományban, de mindenki úgy él benne, mint egy önálló házban.

Minden lakáshoz kert is tartozik, sőt sok helyen gondolatban előhívható háziállat igyekszik örömet szerezni a gazdáiknak. Az egyik ismerőse, barátja már csak a Földtörténeti enciklopédiából ismert elefántot tart az udvarában. Rajta kívül senki nem láthatja és simogathatja, de neki eszébe sem jut kételkedni az elefánt ragaszkodásában, ahogy arról a szomszédja beszámolt.

Minap, amikor a léggörgőre vártak, ami a tartományi golfpályára vitte őket, akkor beszélgettek hosszan. Először meg sem ismerte, pedig már több éve rendszeresen találkoznak. Ott várakoztak egymás mellett, de Patrik ügyet sem vetett rá, nem ismerte fel, amin nincs mit csodálkozni, hiszen a barátja még két nappal előtte egészen más arcot hordott, sőt a magassága is más volt. Aztán az agyhullám- lenyomata alapján rájött, ő az, a szomszédja és barátja, aki állandó játékpартnere is. – Teljes generálom volt. - dicsekedett, mikor látta Patrik arcán a döbbenetet, amint felismerte. Ő pedig elégetten nyugtázta magában, - Drága volt, de megérte az agyhullám - leolvasó, azonosító, amit tavaly égettetett magába. Szomszédja az egyik híres sprinter testében feszített a generálózás után.

Ő nem híve az ilyen mélységű változásnak. bmt<>912 Teodóra, mikor már érezte, több is van köztük, mint a „feladat”, kíváncsian kérdezte tőle: - Te soha nem változtatod meg magad? Hiszen megtehetnéd. Van vagyoned, elismert vagy, jó jövedelmed van. - Tudod, drága Teodórá! - válaszolta neki, miközben simogatta, amit ha találkoztak, egy percre sem tudott abbagyni. A bársonyos bőre, annak tapintása olyan élvezettel töltötte el, amit csak a 400 évvel ezelőtt élt emberek értenének meg, ha beszélhetne velük. Sajnos ez nem lehetséges, pedig a tudósok a tenger alatti tartományaikban legalább száz éve próbálkoznak az időgörgővel, de eddig még nem sok sikerrel. - Négyszáz év pedig nagyon sok! - mondta a szerelmének, akitől nem tudott szabadulni. A simogatással, amit Teodóra boldogan elfogadott, magáénak érezte ezt a csodálatos nőt. Érezte, bmt<>912- nek a keze eredeti. Nem másolat. - Én már csak

ilyen maradok! - emelte fel fejét, és nézett szembe a lány tengerszínű szemével – Nem mondom, biztosan vannak, akiknek nem tetszik az orrom, a szám, a szemem, a fülem, a lábam, a kezem, és egyáltalán én, úgy ahogy vagyok, de nekem így jó. Ha valami belül elromlik, azt lecserélem, de nem változtatok a külsőmön. Legyen olyan, mint az eredeti, sőt az évek is bátran látszódnak rajta, de a betegségek, sérülések nélkül. - mondta. – És te, drága Teodórák? - kérdezte, pedig tudta a választ, de tőle akarta hallani - Te változtattál valamit magadon? – kérdezte - Nem. - válaszolta nemes egyszerűséggel. Nem beképzelten, nem felháborodottan, hanem mint ami magától értetődő és természetes.

- Második figyelmeztetés! - hallatszik az idegen női hang a vízfűgönyéből, és azonnal visszazökken a jelenbe. Patrik a feladatra próbál koncentrálni. Gondolatban a régi könyveit lapozza. Végül megáll a négy évszázaddal ezelőtti kort bemutató fejezetnél. Megtetszik neki, elképzeli: Körbeviszi tekintetét. A nagyméretű, egyterű helyiségből álló ház átváltozik. A nappali középre kerül. A szobában nagyképernyős tv, fotelek, kanapé, vázában virág, egy zongora, könyvespolcok könyvekkel, képek a falon és apró emléktárgyak. A fürdőszobába is benéz, majd miután itt is a megszokott látvány fogadja, a hálószoba felé veszi az irányt. – El ne felejtsem a szinkronizáló, terrakotta színt bekapcsolni az ajtó vízfűgönyébe! - jut az eszébe, és máris belenyúl az ajtóba. Kihúzza a klaviatúrát. – Jövőre, ha kifizetem a hitelemet, akkor ezt a manuális programozót is lecserélem. - határozza el, immár sokadszorra. Az eddig színtelen vízfűgönyé átvált bugyborékoló, terrakotta színűre. Az átlátszó gömbökben a négy évszázaddal ezelőtti lakás berendezése látható. Most már nyugodtan várhatja a vendégét. Mikor ide belép, abban a pillanatban ő is mindent úgy fog látni, észlelni, mint Patrik. Amint visszafordul, és meglátja a piros rózsacsokrot ízlésesen becsomagolva a nappali asztalán, ismét eszébe jut Teodóra. Megváltoztatja. Sokszínű virágokból összeállított csokorra változik a várakozó virágcsokor.

Keresi magában a várakozás izgalmát. Ez fontos. Azért tartják az egyik legjobb férfinak, mert átörökölheto sejtjeit feltölti ezzel a belső nyugtalansággal is. Nem sokan vannak, akik képesek erre. Ez nem tanulható képesség, hanem öröklött. Ő a 437-ik a Bo földrészen.

Nem tehet róla, de állandóan Teodórárt látja maga előtt. A lakás agyhullám-fürkésze megteremti az illúziót és ő a nyitott hálószo-
ba ajtón benézve látja, amint kedvese eldőlve az ágyon őt hívja. Apró nyelvét végighúzza a telt ajkain, miközben érzi, kék szemeivel teljesen belehatol. Megrázza magát. Erővel próbál a látogató nőre gondolni. – Hiába cseréltettem ki a szívemet – bosszankodik -, mégsem változott semmi. - Szerelmes vagyok! - mondja azt a két szót, amiknek a jelentését a 21. század elejéről megmaradt kevés szépirodalmi olvasmányaiból tanulta. Amióta megismerte Teodórárt, számtalanszor előfordul vele, hogy megféledekzik magáról, és csak ül, vagy éppen fekszik, esetleg egy otthoni kényelmes golfpályán ügyeskedik, miközben mindig a lányra gondol. Ez aztán többször kellemetlen helyzetbe is hozza. A múlt héten is, amikor az ügyei intézésére ment az egyik léggörgővel, hirtelen leült vele szembe a lány. Akkor azt sem tudta mit tegyen, hiszen azt a járatot csak a >: jelű férfiak használhatják. Kétségbeesetten nézet körbe, szemével a járat biztonságáért felelős computert kereste. De az a görgő köpenyén szétterülve, az általa vizionált érett zöldben pompázó tájban gyönyörködött. Akkor nagy szerencséje volt. Biztosan elfelejtették frissíteni a szinkronizálót, ami a léggörgő ajtójába van beépítve. És így a többiek, akik utaztak, nem látták a nőt. A computer - már régebben is észrevette - hajlamos elfeledkezni a dolgáról, és sokszor a saját alkotásaiba merül el.

Akkor már tudta, pontosabban egyre erősebben érelődött benne a felismerés, megkapta a huszonegyedik század végéig az emberi fajt kiismerhetetlenné, kiszámíthatatlanná tevő vírust. Először a félelem hatalmasodott el rajta. Addig még ezt az érzést nem érezte. Nem tudta, hova tegye. Belső feszültséget érzett, ami nem fájt,

de mégis rossz volt tőle a közérzete. Bejelentette, hogy a következő napon nem tud látogatót fogadni, mert végigfuttatja magán a most megjelent stimulizációs programot. Ez most egyébként is nagy sláger. Több mint ötven évig dolgoztak rajta, mire végre piacra került. A programhoz csak a szervcsere ágy kell, az a szegényeken kívül mindenkinek van. Igaz, ebben sem mindegy a minőség, hiszen vannak olcsó típusok is, amikről akkor derül ki, mennyire keveset tudnak, mikor éppen szükség lenne rájuk. A szabadnapján még reggel a programmal feltöltött ágyba feküdt. Érezte, amint a stimulizációs hangyák ráesnek, és teljesen befedik. Szinte látta a szemei előtt, hogy a leírásnak megfelelően kontaktusba léptek a sejtekkel, amik boldogan adták meg magukat nekik. A sejtekbe behatolva az élő anyag struktúráját keresik, tisztítják meg. A szén, a hidrogén, az oxigén, a nitrogén a foszfor és a kén atomok szinte kínálták magukat, azokra könnyen rátalált. Ezzel párhuzamosan természetesen a nátrium, kálium, kalcium és a klór is sorra került. Nem maradt ki egy atom sem. A program tökéletes. A stimulizációs program hat órán át dolgozott rajta.

Mikor felébredt, az izom megmozgató vibrációs padra állt. Három forduló után, mikor lelépett róla, a ház már jelentette neki: - Az eredmény elkészült. - És, mi az, amit éreztem?- kérdezte, de az utolsó szónál elbizonytalanodott. - Várj! - tette hozzá, mert látta, hogy otthona a hosszú stimulizációs sorokkal birkózik. - Csak nem? - tette fel magának a kérdést. - Csak nem Teodórával van ez kapcsolatban? Vagy inkább az ismerősömmel, akiről azt hallottam, egy nagyon ritka betegségben szenvedett és azért ment el a „Nagy közös vízbe feloldódni”. - gondolkozott el. Teodóra akkor már állandóan ott volt vele, hiszen a ház agyfürkésze teljesítette a beprogramozott parancsot és Patrik ahányszor a lányra gondolt, azon nyomban ott termett. Tudta ő, hogy nem az igazi, hiszen bmt<>912, amíg teherbe nem esik, addig a Központi Vizuáltervező Tanácsban dolgozik, és nincs sok szabadideje. Egyébként, minden területen úgy működött az együttélésük, mintha a valóságos Teodóra élt volna mellette.

Most is itt van. A 21. század eleji stílusú hálósobából jön ki hozzá. – Ez így nem lesz jó. - jelenti ki hangosan. A ház fürkésze nem érti Patrik parancsát. Egy ideig próbálkozik: - Kérem, pontosabban! - mondogatja, de miután ő nem foglalkozik vele, abbahagyja és magában beszél. Ezt Patrik csak az agyával hallja, inkább olyan háttérzajként. A szavak jelentésére nem figyel. Pedig ez alkalommal jó tenné. Már három éve, hogy a hivataltól megkapta ezt a társat. Az első alkalommal ráéreztek egymásra, mikor feltöltötték az ő élményeivel, szokásaival, az emlékei sokaságával a QP-t, aminél a Q az intelligens gépet jelenti a P pedig az ő múlt idéző keresztnévét: Patrik. Amikor meg kell szólítania a társát, akkor csak annyit mond neki: Kup. De erre nagyon ritkán van szükség, hiszen a fürkészésével mindent észrevesz, ami megfordul az agyában. Sőt, sokszor előre számít rá, mit fog tenni, vagy éppen mire fog gondolni. Így aztán a felesleges energiapazarlástól megkíméli. – Már okosabbnak hiszed magad, mint én vagyok. - gondolta a jó múltkor Kup felé fordulva. – Örülök, ha így látod. Szükséged is van rá. - jött a válasz, majd azonnal hozzátette - Csak vicceltem, ne hívd a szervizt, minden rendben van velem. - De azzal, ami az utóbbi időben történik vele, a Kup sem tud mit kezdeni.

Most is szabadulni szeretne Teodórától, hiszen alig tíz perc múlva megérkezik a Látogató, de nem tehet róla, nem tudja elküldeni Teodórát. A lány, aki éppen most jött ki a hálósobából és átölelve őt megcsókolja, nem tudja mire vélni a helyzetet. Patrik elküldi őt, de aztán a következő pillanatban már a hálósoba ágyában látja viszont. Teodóra tudja, hogy ma is legalább tízszer jött és ment. Először még kérdezett erről, de aztán már nem. Úgy viselkedik, mint egy a régmúlt időkből itt ragadt csodaszép nő. Alkalmazkodik. Cirmoskék szemével úgy néz fel Patrikra, mintha tőle függne az egész világmindenség léte vagy halála. Elhatározza, most már nem engedi közelébe a lányt. Legalábbis addig, míg a látogató vele van. Körbejárja a lakást. Megigazítja a vázát az asztalon. Leellenőrzi

a whisky hőfokát. Majd jeget készít elő. A foglalatosság eltereli a gondolatait. Halk zene szólal meg. Kup ráérez a hangulatra. Ilyenkor teljesen eggyé válnak. Huszadik századi könyveket dob a fotel szélére, majd egy piros, női, selyem köntöst akaszt a fürdőszobai fogasra. Sejti, hogy ez igazából nem neki jutott az eszébe, de most nem mérgelődik ezen. Észrevette, Kup képes magát fejleszteni. Már számtalanszor ő az, aki új gondolatokat ébreszt benne.

Mikor ráébredt, hogy a látogatók nagyon szeretik a huszadik század végi, huszonegyedik század eleji miliót, mindent felkutatott, ami megmaradt abból a korból. Igyekezett tökéletesíteni otthonát és a munkáját, ezért még a viselkedési szokásokat is átvette azokból az időkből. Ahogy az elolvasott könyvek, a levetített filmek száma nőtt, úgy erősödött benne az elhatározás, hogy időnként leválna Kupról. Mikor megbeszélte vele, rádöbbenek, ez nem is olyan egyszerű, hiszen a Kis tartomány fölött lebegő energiaernyő teljesen befedi őket. Kup pedig igazából ott lakik. Olyan emberrel pedig még ő sem találkozott, aki az ernyőn kívül lett volna, akár egy pillanatra is. Talán a Vezetők, de az sem valószínű, hiszen Patrik tudtával az ernyő betakarja a Föld és a környező lakott mesterséges bolygókat is. Sokat gondolkoztak ők ketten, mégis hogyan lehetne megoldani Patrik számára az egyedüllétet. – Technikailag megoldhatatlan. - mondta ki Kup. - Ha kiszállok belőled, abban a pillanatban jön hozzád az újraélesztő divízió, hozzám pedig a poloskák, hogy a vírusok ártó nedvét kiszívják, miután feltételezik a betegséget. - Akkor én már soha nem leszek egyedül a saját gondolataimmal? - kérdezte. - Miért nem jó ez neked úgy, ahogy van? - érdeklődött Kup. - Tudod, eddig én észre sem vettem, hogy nincs magánéletem. Így volt természetes. De amikor beleképzeltem magam a 2000. év környékén élő őseim életébe, rájöttem, én nem is vagyok önmagam. Soha nem lehet egy gondolatom sem, ami csak az enyém. Nem lehetnek titkaim. - Mik? - kérdezett közbe a társa. - Titkok Kup. - Nem értem. - jelenti ki. - Beszélj és gondolkozz érthetően. – Látod ez az.

Nem tudunk mit kezdeni a szorongásommal sem. Hiába feküdtem be nagy generálózásra, és adósodtam el az arra felvett hitel miatt. Hiába olvastam a félelemről, de nem tudom mi az. Aztán a szerelemről, amiről manapság senki nem beszél. Ha netán mégis szóba kerül, akkor legfeljebb azt állítják róla, hogy az emberiséget évezredek át pusztító vírus az az érzés. Lehet, hogy én is azt kaptam meg? – fejtette ki. - Egészséges vagy, nincs semmi bajod, csak az utóbbi időben nem logikus a gondolkozásod! – Hogyan lenne, mikor minden annyira rossz. Hagyj egy kicsit magamra! - Tudod, hogy nem tudlak, legfeljebb úgy teszek, mintha. - Mit érdekel engem, legyen akkor az.

Ebben egyeztek meg még akkor, régebben. QP csendben marad, nem reagál Patrik gondolataira, nem fűz hozzá véleményt, és később sem hivatkozik rájuk. Memoria kristályaiban ezeket az időszakokat elkülönítve kezeli, és véletlenül sem hivatkozik utólag az ezekről őrzött információkra. Azóta gyakran előfordul, hogy Patrik él ezzel a lehetőséggel, és magába fordulva próbálja megérteni magát. Nem megy ez könnyen. Pontosabban sehova nem jutott, és ami a nagyobb baj, meg sem tudja senkivel sem beszélni. Sokszor azon kapja magát, hogy Kuphoz fordul és felháborodottan követeli tőle a véleményét, de ő tartja magát a megállapodáshoz, és szóra sem méltatja, míg agyhullámai alapján le nem tapogatja, már nem magával és a megfeythetetlen gondolataival, érzéseivel van elfoglalva.

- Harmadik figyelmeztetés. - szólal meg QP, és ezzel szándékosan visszazökkenti a jelenbe Patrikot. Ő pedig keresi magában az idegen nő rezgését, amit ilyenkor már társa segítségével érezni szokott. Megáll a whiskyvel háromnegyedig megtöltött üvegkristály kínáló mellett, és próbálja elképzelni a látogatót. Vajon szép, kerek, nagy keblű, hosszú hajú, vagy esetleg éppen az ellenkezője, irányítaná a gondolatait, de valahogy mindig Teodóra arca, alkata ugrik be, aminek az a következménye, hogy a lány megjelenik. - Nem töltesz egy kis pohárával ebből a négyszáz éves italból?

- Patrik megrázza a fejét. - Kérlek Kup, vidd el! Dolgoznom kell, sok a hiteltörlesztésem. - De a személyi társa mintha meg sem hallaná a gondolatai. Erre hangosan parancsolja: - Intézd el, hogy ne jöjjön, míg itt van a látogató. - Kup ezt sem hallja meg. Teodóra viszont annál jobban. Meg is sértődik azonnal. Kék szeme mélyfeketén villan rá, és haragosan bemegy a fürdőszobába. Hangos zubogással folyik a víz a fürdőkádba.

- Nem, ezt már nem! - győzködi magát, és izzadságcsepp indul el a homlokáról. Keresi a szót, amivel pontosan meg tudja határozni ezt a nagyon rossz, erős szívdobogást és fáradságot okozó valamit. Gondolatban sietve lapozza a négy évszázaddal ezelőtti könyveket. Közben Kupot próbálja munkára ösztökélni. De ő sem érti. - Jól vagyunk, jól vagyunk. - mondogatja, miközben beszél a pulzusszám és a vérnyomás növekedés, a szem kontrolálatlan mozgása, a fül pattogása. - Kétségbe vagyok esve!- kiáltja el magát Patrik, mikor a gyors lapozás közben rálel a négyszáz éves vírusra. Whiskyt tölt magának a csiszolt, nehéz kristálypohárba. Mielőtt beleinna, jeget tesz bele. Alig egy pillanatnyit gondolkozik, és a kéket választja. Ebben az óceán vizéből kivont primaszix- nek nevezett szer is benne van. Ettől kék a színe. Négyszáz éve ennek a primitív elődjét hívták „cuccnak”. Nem ízlelgeti, nem szopogatja. Mint a vizet, úgy issza ki a pohár tartalmát. Leül a fotelba.

Tökéletesen egyedül érzi magát. Habár tudja, hogy Kup figyeli minden gondolatát és mozdulatát, de most ez nem érinti meg. A fürdőszoba felől sem hallatszik semmi zaj. Az eddigi halk zene sem szól. Élvezni kezdi magát. Úgy hordja körül a tekintetét a nappali szoba berendezési tárgyain, mintha most látná először. Kinyílik az egyik fal. Az üveg mögött nagy fákkal és bokrokkal sűrűn benőtt park látható, a természet hangja és illata tölti be a helyiséget. Most nem zavarja, hogy mindezt Kup találta ki, mielőtt még neki az eszébe jutott volna. Egyszerűen elfogadja. Átvillan rajta, amikor az üvegre néz, hogy talán

még egy italt meg kellene innia, mikor meghallja a látogató léggörgőjének jellegzetes hangját. Feláll. Keresi magában az érkező nő rezgését. - Vajon erősít, vagy gyengít? Vagy egymás mellett elleszünk? - gondolkozik el. - Nem észlelek semmit. - szól közbe Kup. - Tudom, te ezt nem tudod. Majd talán egyszer nektek is elkészítik ezt a kizárólag emberi reakciót. - válaszolja.

Már többször elmondta társának a rezgés lényegét, de hiába, nem értette meg. Most is csak annyit tesz, hogy fontoskodva átrendezi a lakást és az üvegfal mögötti kertet. Színes virágú ágyások húzódnak a bokrok között. Patrik ráhagyja. Büszke magára, nem véletlenül kapta a hivataltól >: jelet. Ez többek között azt is jelenti, hogy képes a rezgéseivel alkalmazkodni a látogató személyiségéhez. Talán száz éve fedezték fel az emberből áradó rezgést. A sejtek és molekulák, az atomok, amint végzik előre programozott munkájukat a mozgásukkal, ütközéseikkel egyfajta rezgésbe hozzák a testet. Ez minden embernél alapvetően állandó. Ha aztán két személy találkozik egymással, akkor ezek a rezgések összeadódnak. Ha több emberrel is megtörténik egyidejűleg ez, akkor hatalmas változások történhetnek. Olvasott Patrik a régmúltból ezekre példát, amikor még nem tudták az emberek, mi és miért történik közöttük, bennük, de boldogan követték a hadvezérüket, a családfőjüket, vagy éppen a választott nőjük mellett lettek híres kutatók, feltalálók, költők, művészek.

Patriknak különleges képessége van, mihelyt megérzi a látogató rezgését, azonnal ráhangolódik arra a hullámhosszra, és erősíti. Ezt ő úgy éli meg, hogy vágy ébred benne a nő iránt, még azelőtt, hogy meglátná. A terrakotta színű, huszadik, huszonegyedik századi miliót magába foglaló buborékos vízfüggöny ajtó, és a kerek, intarziás berakású diófa asztal között járkál fel és alá. A léggörgő hangját figyel. - Látni szeretnéd a látogatót? - kérdezi Kup. - Nem, nem. Majd ha ideér. - válaszolja. Benyit a fürdőszobába. A piros köntös ott lóg a helyén, a fogason Éppen csak megjelenik előtte Teodóra, de a halványan, áttetszően megjelent lány azonnal el is tűnik. Most

a hálószoba felé megy. Az ajtó magától tárul ki. Gondolataiban ő és a látogató fekszik a széles ágyon. - Mondtam, nem akarom előre látni. - szól rá társára. - De miért nem érzem a rezgést? - teszi fel kérdést. Ismét érzi, a fejét elönti a hőség, majd a hideg. Ránéz a jégtartóra. Vesz egy kék jégkockát a szájába és lassan szopogatja. A primaszix gyorsan rohan a már előzőleg kitaposott úton. Megnyugszik. Figyeli magát, de a vágyak nem indulnak.

- Rezgéseket kérek! - szól Kupra.

- Nincs. Nincs. Lehetséges, hogy a Látogató egy új, különleges személy. - válaszolja.

- Milyen jelet kapott?

- Ezt nem tudhatjuk. Titkos információ.

- Kérdezd meg a társaidtól Kup. Hiszen ti tudtok egymással értekezni a Tartomány fölött lebegő energiaernyővel.

- Vannak dolgok, amit ti emberek nem értetek meg. Ez is olyan. Kár tovább ezzel foglalkozni. - oktatja a társa.

- Most ki segít kit, Kup? Úgy beszélsz velem, mint egy gyerekkel. Én védeni akarom magunkat. Ki tudja, talán valami nőként megjelenő vírust engedünk be, és aztán másnap már a Nagy Közös Víz részévé válunk mind a ketten.

- Sokat olvastál a négyszáz évvel ezelőtti időszakról, Patrik. Itt ez elképzelhetetlen!

- Igen, akkor mivel magyarázod azt, hogy nem tudjuk mi a bajom? Azt sem tudad mi a szerelem! Én nyomoztam ki ezt a régi, szunnyadó vírust. Szerintem mindenki azt gondolja, régen kihalt, és lám itt van, ha nem tévedek. Aztán ott van a félelem, meg a kétségbeesés. Állítom, gőzöd nincs, mik ezek.

- Ezt csak te találd ki. Sok hitelt vettél fel feleslegesen. Ez azért van. - Na, ne mond!

- De bizony. A régi vírusok már nem tudnak újra életre kelni. Kicsit át kellett rendezned a hitel visszafizetés miatt az életedet, és ez nem tetszik neked. Ezért találd ki ezeket az ősrégi nyavalyákat, amikről már csak feljegyzések, írások szólnak.

– Bár igazad lenne QP. - hagyja rá Patrik. Valami oknál fogva bizonytalannak érzi magát. Nem tudja megfogalmazni mi a baj, de érzi, hogy a levegőben van valami, ami megfoghatatlan, és rosszat tesz neki.

Agytekervényeiben az információk, az emlékek, a megszerzett tapasztalat és tudás, mint megannyi gyorsnaszád siklanak egyik helyről a másikra, majd egymással összeölelkezve haladnak tovább. QP követi a csak számára utolérhető gyorsaságú és intenzitású jeleket. – Nincs rezgése. - tér vissza Patrik ismételten a látogatóhoz. - Csak ez lehet az a probléma, ami rossz előérzetet okoz. - Ebben a pillanatban megtört a terrakotta vízfüggöny, és belépett rajta a látogató. Patrik szóra nyitotta a száját, de hang nem jött ki rajta. Leült a már előtte többször kipróbált fotelba, és megdelejezve nézte a látomást.

Az energiaerő csúcsában alig egy órája hívták életre QkK-t. A Nagy Fésű reinkarnációját. – Kérem a feladatot! - szólal meg az egyelőre még láthatatlan átmeneti lény. - Programozás indul. - hallatszik a csúcson felől. Az eddig csak fénytörést okozó lény lépésről lépésre nyeri el emberi alakját. Legszembetűnőbb a kék szeme, és a keze, amin az látszik, lassan harminc éve éri a földi fény. – Kapja meg a sajtóján kívül Patrik Q-jának, Teodórájának összes anyagát is. Ne felejtsek a Memóriakristályban őrzött információkat sem. - jön az utasítás a hivatalból. QkK az ideiglenesen létrehozott intelligens lény egyike a Kis tartomány felett lebegő energiaerőből születetteknek. Méretes kapszulában nyeri el földi megjelenési formáját.

Felületes szemlélő azonnal felismerni vélné benne Teodórákat. A központi „k” program még egyszer végigfutatja fényérzékelőit a processzorokon és a mesterséges, sejteket utánozó, részlegesen önálló életre is képes, 24. századi biokultúráján létrehozott, emberre hasonlító halmazban. Ha valahol valami apró hibát észlel, azt azonnal javítja. Most is így történik. A kék fénysugár előtt nem marad egy apró rendellenesség sem felfedezetlenül. A Teodóra hasonmás lábánál kezdi. A tūhegyes fénysugarak látszólag nagy

összevisszaságban ugrálnak jobbra, balra, fel, s le, ahogy haladnak először a térd, majd a comb felé, látszik, hogy utánuk QkK megtelik étellel. A nő selymes bőre, amin itt-ott apró, természetesnek tűnő pigmentfoltok is megjelennek, az egészséget és a természetességet tükrözi. A Teodóra-testtel rendelkező QkK kilép a készülékből, és megáll az átlátszó vízzel teli medence előtt. Lassan sétál bele. Eddig még nem lélegzett, de most a víz alatt működésbe lép a tüdeje, a veséje. és minden eddig szunnyadó szerve. Amint kísétál a medencéből, ébenfekete fénysugár keresi a füle mögött beépített mesterséges intelligencia központot. Sistergés hallatszik. – Agyhullámlenyomat beleégetve. - olvassa OkK az információt.

Félóra múlva mint látogató lép be a lézersorompóval ellátott vízfüggönyös ajtón át Patrikhoz. A Kis Tartomány >: részére készült házak egyikében lakik a férfi. A Teodóra hasonmás QkK, a 20-21. század lakáskultúrájának megfelelően berendezett térben találja magát. Nem lepődik meg, mikor meglátja a szőke, szürkészöld szemű, napbarnított bőrű, magas, szembetűnő orral őt üdvözlő xbo>:437-et.

- Teodóra, te vagy az? Alig hiszek a szememnek! - kiált fel Patrik, miután a megdöbbenéstől, amit a nő megjelenése okozott, magához tér. – Én azt gondoltam ... De hova beszélek, nem érdekes. - kapkod. Legszívesebben a karjai közé kapná, és szorítaná a rövid szoknyában, izgalmas dekoltázzsal hívogató blúzban előtte álló, érdeklődve őt néző szerelmét. A lány nem szól. Hosszú szempilláival mélységet rejtő kék szemeit söprögeti, ezzel Patrikot még jobban elvarázsolja. – Gyere, foglalj helyet mellettem. - tessékeli beljebb, de nem mozdul, a nő előtt áll, képtelen felfogni ezt a nagy örömet. QP elégeli meg hamarabb.

Egy gyors mozdulattal átrendezi a lakás nappaliját. A lány és Patrik egy helyben áll, míg az egész ház és a nappali is megfordul alattuk. Így Patrik kerül az ajtó elé, míg a lány a fotelhez közel. Erre most egyikőjük sem figyel. Patrik egészen biztosan nem veszi észre a változást. Egyszerűen elfogadja. A komód tetejéről felemeli

az előre elkészített csokrot. – Vegyes virágból van? - fut át rajta a felismerés, amint átnyújtja a lánynak, de most QP ezen nem változtat, az otthoni energiafelhőben kutakodik. Valami nem tetszik neki. Az elmúlt három évben, amióta őt Patrikra szinkronizálták, nagy változásokon ment át. Észrevette, hogy az eljárás folyamán társától olyan személyiség baktériumokat kaphatott, amiktől az intuíciónak nevezett tulajdonság alakult ki benne. Most is érzi, már ha egyáltalán az ő esetében helye van ennek a fogalomnak, hogy valami nem stimmel. Az energiahálón a lányt, bmt<>912- őt keresi. – Furcsa, senki nem tud arról, hogy most éppen itt van náluk.

Patrik nem foglalkozik társa jelzésével. Annyira elmerül Teodóra szépségében, miközben magában már együttlétüket tervezi, és a hálószobán jár az esze. De QP nem hagyja magát. – Nem jó az előérzetem. - küldi a gondolatüzenetet. - Édesem, Férfim! - szólal meg a lány. - hallgattasd el a Q-dat. - A férfi a lány kezén élvezkedik. Simogatja, csókolgatja. Nem tűnik föl neki, honnan tudja Teodóra, hogy Kup szólt hozzá. – Jól van, jól van. Ne foglalkozz vele, csak velem, életem! - kéri a lányt, és fölé hajolva csókot követel. Leülnek. Sokat nézegette a 20-21. század fordulóján készült felvételeket. Mindent megpróbál ugyanúgy tenni, ahogy olvasta, látta. Feláll a fotelból. Felhúzza magával a lányt is. Először a kezét fogva vonja magához közel. Majd a haját simítja végig, aztán az arcát fogja a tenyerébe. Utána kezével lágyan a lány tarkóját támasztja meg. A kék szemek összefonódnak az ő zöldesszürkéjével. Szinte látja, amint a kékségben feloldódik az ő szeme színe. Lassan közelít a cseresznyepiros, érzéki ajkakhoz. A lány feje egy pillanatra megfeszül. Hátrább szeretné húzni, de Patrik nem engedi. Érezve a férfi erejét, akarátát, megadja magát. Patrik tudja, Teodóra ismét az övé. Most még lassabban közelít hozzá. Amint hozzáér szájával a keménységében is puha ajkakhoz, visszarántja magát. Nem messze, csak éppen egy kicsit. Élvezni szeretné az ízt. Azt, ami ebben az első pillanatnyi érintésből megtöltötte a lelkét. A lány először nem érti, miért ez

a késlekedés, de aztán ő is ráérez a hangulatra. Patrik most újra közelít a hívogatóan nedves ajkak felé. Mintha bele akarna harapni, úgy tesz. Átkarolja a másik kezével a lány derekát, majd a hátát, és erősen magához szorítva csókolja. A lány, akit Teodórának hisz, erőnek erejével próbál szabadulni, mikor a számára idegen nyelvet megérzi a szájában. De aztán ő is hamar eltanulja ezt a csodálatos ölelkezést. Figyeli és másolja Patrikot. Úgy tűnik, most már ő is falni, megenni, magába temetni szeretné a férfit, bár nem tudja, miért történik mindez és mit akar ezzel elérni az őt erősen magához szorító ember. Patrikot még jobban beindítja a lány által felvett ritmus; a csókolózás önfeladtsága, a nő követelőzése. Agytekervényeiben hallja társa QP figyelmeztető intelmeit, de a vágy, az öröm most mindent elnyom. Kicsit elnyomja magától a lányt. Éppen csak annyira, hogy ismét beletemetkezzen a szeme kékjébe. A karjaiban tartott Teodóra kíváncsian néz vissza. Erőnek erejével akar Patrik ajkaira tapadni. – Várj, várj egy kicsit! - kérleli halkán a lányt, és kezével játszani kezd a vékony szövet által éppen eltakart formás kebleken.

Most már teljesen tanácstalan a lány, de megpróbál a férfi elképzelésének eleget tenni. Felemeli a kezét, és úgy kezd el forgolódni Patrik előtt. Azt gondolja, így könnyebben tudja simogatni teste minden részét. A férfi félreérti. A vágy, a szerelem teljesen elveszi az eszét, semmire nem figyel. Hiába mondogatja neki QP, - Itt valami nagyon nem jól van, veszélyt érzek, - amit utána mindjárt ki is javít, - veszélyt jelzek - re. - Hiszen ő nem tud érezni, vagy mégis? - fut át a mesterséges sejteken a kérdés, aminek a megfejtésébe most nem megy bele. Patrikot figyeli. Egyrészt egyfolytában szól benne a vészjelző, másrészt pedig tanulni akar a társától. – Mi ez, ami ennyire magával ragadja? Miért emelkedik fel a pulzusa, homályosodik el a látása, és kikapcsol minden más érzékelést? QP végigtapogatja Patrik agyának minden részét, de nem talál sehhol sem magyarázatot erre. Minden rendben van, és még sincs. Abszolút egészséges, és mégis bármerre tapogat társának az idegközpontjában, mindenhol

a lánnyal, vagy annak valamelyik testrészével találja magát szembe. Most ő is belekerül a saját csapdájába. Immár az elmúlt időszakban sokadszor végigfuttatott programokat veszi elő. Miután fizikailag semmi elváltozás nincs, megnézi a kémiai vegyületek egymásra hatásánál történt-e valami rendellenesség. De mint már eddigi vizsgálódásai alkalmával is, most sem lett más a végeredmény. Látszólag minden rendben működik. Ugyan van változás, de az már előzőleg is többször előfordult. Patrik agyvelójében lévő idegsejteknek megnő a cukoréhsége. Hirtelen több cukrot kezdenek enni, amihez kell a több vér is, ami az oxigént szállítja a cukor elégetéséhez. Az idegsejtek felszínén keletkező ingerületek megsokszorozódnak, és olyan gyorsasággal haladnak az idegpályákon, ami még QP-t is elképeszti. Minden alkalommal ledöbben az ember által nyújtott teljesítménytől. – Nem is tudjátok, mire vagytok képesek! - közli ilyenkor Patrikkal - Ha én ennek a képességnek egy kis töredékének a birtokában lennék, akkor már...- Na, na mi lenne? - kérdez rá általában a férfi, de erre már nem tud felelni.

Most is ugyanezeket a változásokat észleli. Azt tapasztalja, hogy Patrik idegsejtjei nincsenek nyugalomban. Hiszen az idegsejteken áthaladó ingerületet segítő axon felületén megjelennek a kálium atomok, míg az addig itt lévő nátriumok pedig a mélybe hatolnak. Mindez persze nem ad magyarázatot társa különleges viselkedésére, hiszen ezt az egész folyamatot valami kiváltotta. – Lehetséges, hogy a primaszix. –ugrik be az elraktározott információ, de ettől nem nyugszik meg. Az idegpályákon felfoghatatlan sebességgel haladó ingerek behálózzák a test minden részét. A szapora szívverés következtében a vérellátás annyira megnő, hogy Patrik szervezetének teljesítménye lassan a maximum felé közelít. QP miközben figyelni társát, magával küszködik. Egyrésztől megszólal benne a parancs, hogy beavatkozzon, másrésztől, miután látja Patrik arcán az örömet, a kíváncsiság, amit mint rátapadt baktériumot kapott, visszatartja a vészjelző megszólaltatásától.

A férfi pedig az előtte forgolódó lányt, akit szerelmének, Teodórának hisz, elkezdi levetkőztetni. A nő hagyja, sőt segít neki. Nem csábítóan, hanem kötelességtudóan. Saját maga oldja ki a szoknya kapcsát, húzza le a cipzárt, és lép ki a padlóra esett ruhából. Aztán a bugyi következik. A foglalatossága közben észre sem veszi, hogy a férfi távolabb kerül tőle. Patrik előbbi izgalmi állapotában hirtelen áll be a változás. QP most már teljesen tanácstalan, hiszen nem történt semmi új, és mégis. – Talán meghallotta a figyelmeztető jelzést. – nyugtázza. És most igaza van. Ez alkalommal eljut Patrik tudatáig QP mondata: - Rossz előérzetem van! - Ez máskor mosolygásra ad okot, hiszen milyen előérzete lehet egy mesterséges intelligenciának, aminek az otthona a távoli, lebegő energiaernyő, de most ez nem jut az eszébe. Ő is megérzi, itt valami nincs rendben. Másképpen nézi a nőt, aki közben megszabadul a teljes ruházatától, és anyaszült meztelenül forgolódik előtte.

A látványra ismét elindul benne a vággy, de csak éppen egy gondolatnyi időre. Figyeli, vizsgálja a lányt. Keresi rajta az árulkodó jeleket, de nem találja. Teodóra jobb bokája felett van egy kis, kerek pigment folt. Megállítja forgolódásában, és leülteti a kanapéra. Kezébe veszi a meztelen, bársonyos bőrű nő lábát, és megcsókolja. Ajka a jellegzetes foltot érinti. Utána a kezét kezdi simogatni, és azt is csókjaival becézi. Ilyenkor a lány az ő szőke hajfürtjeivel játszik a szabad kezével, amikor pedig a lábánál időz, hallja a szapora levegővételt a feje felett, amint a combja felé közelít enyhén nedves ajkaival. De most nem ez történik. A nő hátradőlve ül és őt figyeli. Átható tekintettel, szinte vizslatja, mit tesz vele. Patrik elbizonytalanodik. – Ember ő? - kérdezi Kup-tól. Agyhullám-fürkésze azonnal teljesíti a kérést, és az agyába égetett agyhullám- leolvasó kód rákeres a nő agyhullámaira. - Ezzel nincs semmi baj. - jön vissza a tudatába az információ. Teodóra, akinek az előneve bmt<>912, a nő, aki előtte hever a kanapén.

Patrik elbizonytalanodik, hiszen valahol tudat alatt azt várta,

hogy ez a nő nem Teodóra, és nem is az ő agyhullám-fürkésze által idehozott 25. századi hologram, ami ugyanolyan, mint az eredeti, csak agyhullám-nyomata nincs. Feláll, és hogy időt nyerjen, odalép a kínálóhoz. Kék színű jégkockát vesz a szájába. Most úgy érzi, szüksége van a primaszixre. Meg kell nyugodnia, és tisztán kell látnia. Neki ilyenkor meglódul a fantáziája, és a legképtelenebb következtetésekre jut, míg társa szelektálja, kihajigáltatja azt, ami már csak a mesékben létezhet. A nő nézi, amint lassan szopogatja jeget. – Kínáld meg! - hallatszik a gondolatában QP. – Igen, kérek! - mondja a lány, anélkül, hogy Patrik szólt volna hozzá. Ő pedig máris adja a meztelen szépségnek a primaszixel átítatott kék jégkockát. Teodóra forgatja a szájában a tenger ízű szert. Láthatólag nem tud vele mit kezdeni. Patrikban egyre erősebb a felismerés, ez a nő nem az, akit ő ismer, és aki által megkapta a több száz évvel ezelőtt tomboló vírust. – Látogatónak tilos a primaszix fogyasztása. - jut az eszébe. Miközben ezt gondolja, kíváncsian néz a nőre, mert eszébe jut, a jégkocka. – Tehát az én gondolataimat nem érti. - nyugtázza. Pedig az igazi Teodóra szavak nélkül is megérti őt. – De Kup-ot hallja! - jön rá.

Elhatározza, kirekeszti most magából, a tudatából társát. Nem fog reagálni a jelzéseire, és nem is kéri a segítségét. – Jó volt a primaszix? - kérdezi a nőtől. – Igen. - vonja meg a vállát a felelettel együtt. - Sokat szopogatsz belőle? – kérdezi a nő. – Nem, nem jellemző, de egy két kocka jót tesz. Így teljesen ki tudok kapcsolni, és a csak a feladatra koncentrálok. Nagyon szép vagy. Ez az igazi tested? Egészen biztosan képes leszek az első alkalommal 500 millió ondósejtet beléd juttatni. - simítja végig a lány meztelen vállát és tessékeli be a hálószobába. Jót tett Patriknak az elszopogatott kék színű jégkocka. Ez segíti át a nehézségen, amibe most belekerült. Ha látja a nőt és hallja a hangját, akkor azonnal elérzékenyül, miközben teljes férfiasságával birtokba akarja venni. Úgy szeretne egyesülni vele, hogy aztán soha többé nem tudja senki elválasztani őket

egymástól. Annyira öleli, szorítja magához, olyan hévvel csókolja, szívja, mintha az élete függne ettől. De amikor a nő mozdulatai, reakciói eljutnak hozzá, abban a pillanatban ledermed, és a veszélyt jelző csengő megszólalása után, ami hangosan csilingel a fejében, egy hideg, pengeélességű aggyal élő férfité válik.

Valahogy fel kell oldania magában ezt a kettőséget. Becsukja a szemét. Így öleli magához a meztelen szépséget. Érti Teodóra bársonyos, izgató bőrét és mikor megszólal, hallja a jellegzetes, igéző hangot. Azonnal előnti a szerelem tüze. Ráveti magát Teodórára. Csókolja és kényezteti, mire a lány erőszakosan, mint egy gép, segíti. A pillanat tört része alatt kitisztul a feje és ismét a minden mozdulatot, rezdülést figyelő férfité válik. Mint a kobra, ami lesújtani készül, úgy követi a lány viselkedését.

És ez így megy az egész aktus alatt. Egy óra elteltével az ágyon, hátán fekvé keresi magában a kielégülés okozta nyugodt érzést, de most hiába várja mindezt. Pedig itt van mellette szerelme. Legalábbis ez a nő úgy néz ki, mint az igazi. De vajon tényleg nem ő az igazi? - gondolkozik el, becsukott szemmel. Közben nem látja, de érzi a lány felül az ágyon és lábát a padlón tartva tanácstalanul vár. – Vagy ennyire megváltozott? De az is lehet, hogy ez az ősrégi szerelemvírus teszi ezt velem, és mindig ilyen volt. - csaponganak a gondolatai. Oldalra fordul, és azt látja, amit várt. A lány tökéletes hátát mutatja feléje, miközben kezével a feneké mellett támaszkodva, a lábát ugrásra készen a 21. század eleji stílusú papucsban tartja. Patrik eléri a selymes bőrt. Mutatóujjával rajzol a lány hátára szerelmes szavakat. A nő azonnal megérti. – Ez az a híres vírus? - kérdezi. A hang csábító, amit mond, ahogy mondja, az pedig félelmetes. Patrik a love, négy betűből álló szót rajzolta a szépségre. – Olvastam valahol, és ez fért ki a hátadra. - válaszolja érzelemmentesen. – Van még valami? - kérdezi a nő és feláll az ágyról. – Fel kell vennem az ezredfordulós ruhádat? – Igen, azt gondolom így helyes. – mondja, és ő is készülődni kezd. - Nem ismerem ezt a

nosztalgia programot. Ha nem venném fel, és ki megyek a bugybórkos terrakotta ajtón, akkor talán megbüntetnek, mert eltűnt, ami nincs? – kérdezi, és most először elneveti magát, majd elmegy.

Patrik ebben a pillanatban rájön, hogy ez a nevetés, a hang csengése nem Teodóráé, legalábbis nem azé a lányé, akit ő szeret. Hátradől a fotelben. Gondolatai összevissza szaladgálnak. Tanácstalanságában hol az olvasmányai jutnak az eszébe, hol pedig Teodóra, vagy éppen a szomszédja, jó barátja. Az agyfürkész 2400-ba hozza vissza. A helyiség teljesen üres. Hangot szeretne. Megszólal a háttérből az agyhullámaival létrehozott zene. Ennek igazából nincs dallama, csak ritmusa. De ez neki így jó. Két hangszer adja a hangot. Szájharmonika és dob. Elképzeli, hogy ő az, aki kezében tartja a harmonikát és húzogatja szájában tartva, miközben fújja, szívja. Közben becsukja a szemét. Átadja magát az általa kreált hangzásnak. Lábával egy dobon veri a ritmust. Egyre jobban belemerül. Kinyitja a szemét. A dob eltűnik. Nincs is rá szükség. Az ajka és a harmonika együtt mindent biztosítanak, ami kell ahhoz, hogy lelki egyensúlyát visszaszerezze.

Nem is csodálkozik, mikor meglátja a lábánál ülő Teodóráét. A lány őt nézi, hallgatja Patrik zenéjét. A tengerkék, csillogó szemekben apró cseppeken törik meg a fény, fedezi fel a férfi. Ettől még jobban beindul. Most már az egész ház, majd kint a léggörögő pályaudvar az ő szájharmonikájától hangos. Fújja, szívja. Egy pillanatra kikapja a szájából, és megnyalazza az ajkait. Így csúsztatja vissza a zeneszerszámot. Teodórával ugyanarra gondolnak. A lány feláll, és ő is megtáncoltatja a nyelvét érzéki ajkain. Még mindig szól a harmonika, de már csendesebben. QP közben már leterítette a kanapé elé a vastag gyapjútakarót. A most derékaljnak letett anyag különleges mintázatú. A régen élt ősök hiedelmeit ábrázoló rajzolatok előttük változnak, és keresik a számukra ennek a pillanatnak megfelelő formát. Végül tűzvörös figurákra fekszenek le. Alig egy óra múlva Patrik boldogan ébred az alig öt perces bóbiskolásából. Teodóra egyenletes szuszogása csiklandozza a fülét.

– Látod Kup, - szólítja meg társát - ő az igazi.

- Ez nem így van. - vitatkozik vele QP. - Ez a lány biztosan nem az, hiszen az én agyhullám- fürkészem hozta ide. Igaz, többdimenziós, majdnem eredeti, de nincs agyhulláma. A te agyhullám-leolvasó kódod sem észleli.

- Lehet, nem érdekel! - mondja ingerülten Patrik - de van rezgése. - Az pedig teljesen kizárt. Hacsak nem a sajátodat érzed az övének. Bár én csak közvetíteni tudom, de úgy, hogy valójában nem értem miről beszélsz. - oktatja QP a társát.

- Szeretsz te engem? - kérdezi a férfi, miközben óvatosan, hogy fel ne ébredjen, simogatja a nőt. - Mert ha igen, akkor miért ellenkezel, mikor ez nekem úgy ahogyan van, nagyon jó. - QP gondolkodik.

- Ismét régi kifejezéssel beszélsz. Nem értem mit kérdezel. Szeretet, vonzódás, ragaszkodás, fontos személy. A kérdésedre az a válaszom, hogy igen fontosak vagyunk egymásnak. - beszél QP, de Patrik már nem figyel rá. Teodóra többdimenziós lényé mellett alszik. Egyenletesen veszi a levegőt. Feszés, bársonyos bőrű kerek mellei alig láthatóan emelkednek és süllyednek. Az előbb még kemény, barnás színű mellbimbók elbújtak a melegséget adó keblekbe. Egy pillanatra Patrik szeme megpihen a látványon, majd szórakozottan simogatja tovább.

Gerjedelme alábbhagy, miután meglátja, hogy QP által idehozott harci gép megáll a nappali üvegfala előtt. - Mit csinálsz Kup? - kérdez rá a gondolataival. - Ha nem tudsz valamit megérteni, attól még nem kell ijesztgetned! - teszi hozzá. Katonák ereszkednek le Patrik kertjébe. Most már teljes figyelmét a kinti eseményeknek szenteli. A mélyvörös ruha teljesen befedi a testüket a fegyvereseknek. Régen látott kül tartományi katonát. A Földön már több száz éve nincs háború. Utoljára a Tartományokon túlról érkezettekkel volt egy összecsapás, de az is igazából félreértések miatt következett be, legalább is az olvasmányjaiból így emlékszik. A katonák lehetnek vagy húszan. A lány közben eltűnt mellőle. A mintás derékalj sem látható. A mai kornak megfelelő, tehát semmilyen berendezési tárgy nincs a lakásban. Ha valamit használni akar, akkor testesül

meg a tárgy, de az emberi szem számára láthatatlanul. Ez így nagyon kényelmes, hiszen nem kell kerülgetnie semmit, viszont ha kell, akkor ott van. Egyedül a nappali falán maradt az üvegfal.

Megdelejezve figyeli a katonákat. Tudja, hogy nem láthatja meg az arcukat, de ennek ellenére azt próbálja kitalálni. Nézi a kézi fegyverzetüket, ami a végtagjaik meghosszabbításaként működik. - Most már fejezd ezt be QP! - szól rá a társára, amikor a katonák betörnek az üvegfalat. - Én, mit? - kérdez vissza Kup. - Hát nem látod, mit csinálsz? Itt vannak a kül tartományi katonák. Betörték a lakásba. Már bent vannak az aurámban is. - mondja. Nem kiabál, hiszen talán gyermekkorában fordult utoljára elő vele, hogy megijedjen és félelmében felemelje a hangját, de valami észrevehető a viselkedésében, mert gyorsabban ver a szíve és a levegőt is kapkodva veszi.

A katonák a karjainál megragadják, és felemelik. - Hová mész Patrik? - kérdezi tőle Kup. - Na, ne! Kup! Azonnal küld el ezeket innen a lakásomból, és szólj, hogy rakjanak le. - szólítja fel társát, de hiába. Közben a lába alatt megjelenik Teodóra. Patrik lenéz és a lány kifejezéstelen arcát látja, miközben az meg az ő lábát rángatja lefelé. A nagytestű, hosszú karú és lábú katonák ügyet sem vetnek rá. A törött üvegdarabokon átlépve viszik ki a görgőjük felé. Megadja magát. A harci léggörgő polipcsápjai kinyúlnak. Rátapadnak a testére és beszippantják. Már QP a társa sem jut az eszébe. Amin nincs mit csodálkozni, hiszen a csáp belsejében primaszix- hez hasonlatos gáz van, amiből akaratlanul is nagyokat lélegzett. A görgő belsejében hamar megszokja a pulzáló, sokszínű fényt.

Pár perc múlva kezd magához térni. Körbenéz. Azonnal megakad a szeme a padlón előtte fekvő Teodórán, akit arctalan kül tartományi alakok vonszolnak egy vízzel teli medencébe. - Na végre! - szólal meg az agytekervényei egyikében QP. - Most nem tudunk hosszú ideig kapcsolatba lenni, mert figyelik, és azonnal megszakítják a hullámot. - folytatja. - Nehezen találtam meg hozzád az utat. Először kitisztítottalak a primaszix gáztól, ezért értesz engem.

Ne válaszolj, és ne mutasd, hogy mindent láatsz és értesz. - hallja az intelmeket. - Nehéz volt. Hiába kértem a Q-k segítségét. Nagy a baj! Ha Teodóra Q-ja nem segít, akkor talán soha többé nem tudunk beszélni. -Ti most a Nagy Közös Víz mellett vagytok. Az ál Teodóra, - a mai látogatód - jelentése alapján megállapította a hivatal, hogy te és ő, aki ott fekszik melletted, elkaptátok az emberi fajra legveszélyesebb vírust. Ez a vírus az évezredek alatt tengersok ember életét oltotta ki. Az emberiségnek csak nagy nehezen sikerült ettől a betegségtől megszabadulnia. Azóta nincs háború, nincs bűnözés és nincs félelem, kétségbeesés, féltékenység, kishitűség, meg még ezekez hasonlatos mellékhatások, amikkel a megszüntetett vírus által terjesztett betegség járt. Keresd... - Itt szakadt meg a hang, amit Patrik agya vett. - Mit keressek? - kérdezné QP-t, de amint meglátja, hogy az arctalan katonák nyomkodják Teodórát a medence felé, egyre jobban eluralkodik benne egy eddig nem tapasztalt érzés. Ökölbe szorul a keze. Még mindig fogja a két karját egy- egy katona. Ő mégis felemeli a kezét. A katona nem bírja visszatartani. Patrik nézi Teodórát, amint a padlón vonszolják. Teodóra tengerkék szemei fáradt szürkére változnak. Mintha nem is ember volna, hanem egy akarat nélküli zombi, elhagyja magát.

Csak egy pillanatra akad össze a szemük. A lány már szemmel láthatóan nem ezen a világon van, de Patrik látványától hirtelen felderül az arca. Szeme izzó tengerkék lesz. Mondani akar valamit, de az első szótag után visszaesik az üres, a Hivatal által elrendelt világába. Ennyi elég volt Patriknak. Száját hatalmas üvöltés hagyja el. Nem vártan és hosszan szól. Az arctalan katonák a hang hatására ledermednek. Lehetnek talán húszan, akik a nagyméretű, pókhálóhoz hasonlatos műszerek előtt dolgoznak, amik mögött a láthatatlan fal húzódik. Az egyik pókhálóban Patrik a kis tartományi energiafelhőt fedezi fel. De ezt is csak futólag, mert most semmi nem érdekli, csak Teodóra. Az üvöltésre az egyik arctalan katona, aki a legközelebb áll hozzá, egy kézmozdulattal lehúzza egy újabb pókhálót

és Patrik felé dobja. Patrik maga elé rántja a két, karját szorongató katonát, és a háló felé taszajtja őket. A háló azonnal beteríti a két lényt. Körbetekeredik rajtuk, majd eldőlvé, mint egy szőnyeg gurulnak a medence felé, ahol atomjaikra esnek szét. – Félek, de nem hagyom magunkat! – Két lépéssel a Teodórát húzkodó katonák előtt terem. Ismét hatalmas üvöltés hagyja el a torkát. És ezzel egyidejűleg a két arctalan katonát a grabancuknál fogva hajtja a pókhálót dobó felé. Ezek is úgy végzik, mint az elődeik.

Felemeli a lányt. Magához szorítja. Érti szerelme szívének ritmusát. Teodóra még nincs teljesen magánál. Úgy látszik, neki többet adtak a primaszix gázból. Mint verembe esett vadállat forgolódik Patrik, karjai között Teodórával. Jobban szemügyre vesz mindent. A csak fénytöréssel látható fal mellett körbe vannak az arctalan katonák, akik a pókhálószerű hologramon dolgoznak. A padló sima, egyszínű, a közepén a medencével. A mennyezeten a polipszerű csövek beérkező nyílásai. Egyre dühösebben, majd tehetlenségében vérekes, düledt szemekkel előrehajolva, mozdulatlanul, hogy még véletlenül se csapjon zajt, figyel minden rezdülésre. A katonák a hangra a mozgásra reagálnak, jött rá már az előbb.

Teodórát már könnyebben tartja a karjai között, mert úgy tűnik, ő is kezd magához térni. Egy léggörgő közvetlenül a medence felett lebeg. Ebbe kellene beszállniuk. – Neki szaladok, és beleugrok. – suttogja a lánynak. – Ha jól működik, és nincs személyre szabottan beprogramozva, akkor befogad, ha nem, akkor az történik velem, amitől az előbb megmenekültem. – mondja. – Én nem maradok itt nélküled. – súgja a lány. Így aztán egyszerre szaladnak neki, és ugranak a gömb felé. A következő pillanatban már mind a ketten kényelmes fotelban ülnek a léggörgő belsejében. Patrik nem ismeri ezt a járművet. – Kiviszlek! – szólal meg QP hangja. Patrik nem válaszol. Nem hiszi el, hogy QP az. Változatlanul töri a fejét és tapogatózva feláll. A mozdulatra ismét világosság lesz a görgő belsejébe. A színes villogó fény a görgő köpenyéből érkezik.

- Nem volt senki a családukban eddig, akit Patriknak hívtak volna. - mondja a fehérköpenyes, fiatal nő - Nekem ez a név tetszett. - teszi hozzá. A férfi becsukott szemmel hallgatja. A vállán elhelyezett elektromos, fekete tappancsok alig érezhetően csipkedik, vibrálják a bőrét. Nem szeretne most kilépni az álmodozásból, abból a jövőből, ahol az emberek a szervtárukból kicserélhetik a lábukat, kezüket, bármit, ami fáj nekik. Neki most a fájó, jobb oldali vállát kellene lecserélni.

- Na, ezt leveszem, aztán jön a pakolás. - tüsténkedik a fehérköpenyes - Ez nagyon hideg lesz először, aztán bemelegszik, és használni is fog. - mondja és az íróasztal szélén fóliára ken fehér, zsírszerű anyagot, amit aztán hirtelen mozdulattal simít a férfi vállára. A faszék megnyikordul alatta, amint eléri a fagyos hidegség a bőrét, mintha az ülőalkalmatosság kapta volna a nyakába a hidegzuhanyként ható fóliát.

- Nekem is lesz olyan? - szólal meg az eddig csendben az ágyon fekvő, szintén tappancsokkal betakart, vékony alkatú, felsőruházat nélküli nő. - Igen, mindjárt, mert látom, azonnal lejár az ön ideje is. - Hirtelen nagy csend lesz. Csak a fehérköpenyes pakolása, és az eltévedt, nyitott ablak miatt keringő huzat által mozgatott papírok és függöny által keltett hang töri ezt meg, elnézést kérve az otrombaságért.

- Azért még az messze van, igaz, Kicsim? - szólítja meg a fekvő nőt a férfi, és közben megvillantja ápolt fogsorát. - Remélem. - válaszol mosolyogva az ágy ideiglenes lakója. A fehérköpenyes nem szól bele az egy párt alkotó férfi és nő párbeszédébe. Teszi a dolgát. Most a vékony nő nyakáról szedi le a tappancsokat, majd az ágy végén kiteríti a fóliát, és bekeni a fehér, hideg anyaggal. - Nekem az asztalon készült minden, és a széken ülök, ami az asztalhoz tartozik. - beszél a férfi. Látszik rajta, szereti hallatni a hangját. Most is azt teszi, mint általában, elemez. - Neked, drágám, az ágy jutott! Nem is tudom, örüljek, vagy bánkódjak. - Amit tetszik akarni! - tér ki évdően a válasz alól a párja. Tudja,

nem az ő véleménye a fontos ez alkalommal. Jól ismeri a férfit. Ez a felvezető kérdés, ami után következik a következtetések, megvilágítások folyama, innen nézve, aztán onnan szemlélve.

Becsukja a szemét. Már az ő nyakán, hátán is rajta van az először fagyasztóan hideg fólia, bebugyolálva egyéb takarókkal. Érti, amint kezd egyre melegebb lenni. Hallgatja a férfi okfejtéseit és közben meg sem próbálja visszatartani magát a zuhanástól, ami az álmok világába röpíti. – Milyen érdekes ez! – mondja közben a széken ülő, aki ha sejti is a nő másik dimenzióban járását, nem zavartatja magát. Változatlanul neki beszél, de a szöveg, mint új hallgatóságot, a fehérköpenyest célozza. A nő félálomban mindezt tudja. Megszokta már, sőt még élvezi is. A görög Arisztotelészt még követi: akkor fáj, ha érzem, egyébként nem, meg a színek meglétét, de a Herakleitosz szerinti tudás megszerzését már nem.

– Az azért elgondolkoztató, hogy lám a nő az, aki az ágyat uralja, míg a férfi az asztalt. Az ágy az élvezetek, a szaporodás, majd a megújulás helyszíne, az asztal pedig a gondolkozásnak, a tanulásnak, az élet megértésének, hogy mi végre vagyunk mi, és mit is akarunk ezen a Földön, ad helyet. – Én azért mást is szoktam csinálni az ágyban és az asztalon is. – szólal meg a fehérköpenyes és leszedi a férfi válláról a pakolást. – Az lehet, mint ahogy a pincében is lehet kukorékolni. – vágja rá a férfi. A kezelő, aki fiatal, egygyermekes, elvált, szorgalmas asszony, nem megy bele ebbe. – Maga tudja. – zárja le. – Majd a következő kezelésen helyet cserélnek, és béke lesz. – dönti el.

– Köszönjük szépen! – köszön el a nő és a férfi, majd megállnak az előtérben a falra szerelt tükör előtt. Az egyik a vállát a másik a nyakát nyomkodja. A Vállas és a Nyakas, így hívják magukat. – A Patrikoknak azért lényegesen jobb az élete. – veti oda még a fehérköpenyesnek a férfi, miközben megmozgatja a jobb vállát. – Az biztos. – vágja rá a fiatal nő, de már a következő pácienssel van elfoglalva, és inkább ráhagyja a férfira, minthogy értetlenkedjen.

- Miért jobb a kezelő kisfiának? - kérdezi az autóban a társa. - Mert amikor majd 2400-ban él Patrik a lézersorompóval ellátott vízfűgöny ajtó mögött, vár a látogatóra, és lesz neki egy szervtára, akkor bármit kicserélhet magán. - kezdi a jövőben játszódó mesét, és részletesen elmondja Patrik és Teodóra történetét. A nő, aki már több éve ismeri a férfit, először csak felületesen hallgatja, de aztán egyre jobban magával ragadja a vízió. Vannak részek, amik nem tetszenek neki, de hát ez nem az ő meséje, azonban Kup alakja nagyon tetszik neki. - Kár, hogy most nincs ilyen. - szól közbe. Majd jóval később, mikor a mese a végéhez közeledik, elneveti magát: - Hát ezt tette veled az ágy kontra asztal? - Azért a vállfájdalmat ne felejtsük el. - mosolyog a férfi. A nő az autóban a nyakát kezdi el nyomkodni, és 25. századi ágyakon jár az esze. - Én, ha 2400-ban élnék, nem a mostani ágyat képzelném el magamnak, hanem az akkorit. - dönti el magában, de nem szól. Ezt a kis titkot is hozzá teszi a többihez, amik csak a sajátjai.

Szembesülés

Már két hónapja voltak együtt, amikor egy szerelmes éjszaka után nagy elhatározásra jutottak. „Norbert és Viki az elválaszthatatlan pár.” - mondogatták nem csak a hátuk mögött, de a szemükbe is a munkatársak, szomszédok, rokonok, miközben önelégülten mosolyogtak, mintha az ő érdemük lett volna ez a nagy szerelem. - Pedig erről csak ő tehet. - mutattak mindketten szinte egyszerre az ég felé, ha szoba került a találkozásuk. – Minket egymásnak rendelt a sors. - állították teljes meggyőződéssel. Mindent együtt akartak csinálni, tulajdonképpen párjuk nélkül gyengének, betegnek érezték magukat ezért állandóan egymás közelségét keresték. Úgy érezték, egy percet sem bírnak ki, ha nincs mellettük a szerelmük, ezért gyorsan összeköltöztek.

Másoknál előfordul, hogy ez nem várt változást hoz, de nem így náluk. Még jobban kiteljesedett a szerelmük. Ha paprikás krumplit készítettek, közösen pucolták a krumplit. A falatnyi konyhában minden fióknyitásnál szembe kerültek egymással, és akkor kihasználva az alkalmat, csókot váltottak, és mindezt félmeztelenül, vagy éppen bugyi, alsónadrág nélkül. Az ágyba meztelenül, pizsama, hálóing nélkül feküdtek le. A dupla fekhely egyik oldalán aludtak. Később már meg sem vetették a másik szélét. Egyszerre fordultak, ha elgémberedett a kezük. Ha leültek vagy Viki ült oldalt a Norbert ölébe, vagy fordítva. Összeizzadva, boldogan tapadtak egymáshoz.

Reggelente, mikor a város zaja betört a félig nyitott ablakon, megszakítva ezt a csendes, szerelmes, valószínűtlenül boldog létet, és tudatuk észlelni kezdte az új nap eljövetelét, szó nélkül fordultak egymással szembe. Összefonódva, ölelkezve lehelték szerelemesük nyakát. Mind a ketten kicsit csiklandósak voltak. Nem tudták eldönteni, melyiknek engedjenek: a nyakuktól induló, nevetésre ingerlő érzésnek, vagy az ölükben elindult gerjedelemnek. Mind a kettő vonzó. Így aztán általában ráhagyták az ösztönökre. Aminek aztán az volt a következménye, hogy vagy a nappali falán, magába zárkózott, és ezért a külvilággal nem törődő óra volt szemtanúja a

meztelen kergetőzésüknek, vagy a hálósobában a feng shui tanácsaival ellentétesen felszerelt tükör nézte őket, amint boldogan szeretkeztek. A kicsi lakás bútorai nem láttak, de a hallásuk tökéletes volt.

Hát így múltak a nappalok és éjszakák. Az egyiket boldogabban élték meg, mint a másikat. Délután sétáltak. Nem a kirakatos, hangos utakat keresték, hanem a csendes parkokat, és a keskeny, egymást figyelő, nagy kerttel körbevett házaktól szegélyezett utcákat. Ott, ahol még most is ritkán megy el egy-egy autó. -- Emlékszel, mit határoztunk el reggel? - kérdezte Norbert Vikitől, amint megláttak az egyik kerítés mögött megbújó kicsi épületet, amin tábla hirdette, mi történik odabent. - Igen, és szeretném. - válaszolt a lány, és azonnal összeölelkezve csókolták egymást. Alig egy perc múlva már a rövid szakállas fiatalember előtt ültek. - Igen, kicsit fáj, de meg lehet szokni, és hamar elmúlik. - mondta az a kérdésükre. Tíz nap múlva boldogan kiabáltak egymásra, mikor este hazaérve félmeztelenre levetköztek. - Fordulj meg, hadd nézem meg magam! - Mindkettőjük hátán a szerelmük portréja volt látható, melyet az ügyes kezű tetoválóművész készített. Az arcmások jól sikerültek. Nem győzték magukat csodálni

Csodálatos időszak következett az életükben. Norbert, akinek csak lehetett, mindenkinek megmutatta a hátán a szerelmét. Boldogan és öntelten dicsekedett a lánnyal, aki immár örökre vele marad. - Ennek már a tarkóján is van szeme. - jegyezték meg az irigyek, akik vagy nem ismerték a szerelmet, vagy éppen már túl voltak rajta. A strandon Norbert feltűnően fordult a magukat kellező, combjaik belső részét is napoztató nők felé a hátával. - Nekem ő az, aki legszebb és legkívánatosabb nő kerek e világon. - jelezte a testbeszédével. Ők pedig vagy nem vetettek egy pillantást sem a portréra, hiszen a férfi sem keltette fel az érdeklődésüket, vagy az elpilledt napsütötte forróságban a keresztretjvény fejtése közben azon merengtek, ki lehet az a színésznő, énekesnő, ismert celeb, akit, mint elérhetetlent, a fiú magára varratott.

Norbert a tetoválás után hatalmas változásokon ment át. Egyre jobban úgy érezte, már nincs egyedül soha. Tisztában volt vele, hogy a hátán lévő Viki egy rajz, de mégis a lelkében érezte, most már kettőjük helyett, nevében tesz mindent. Pontosabban járt be a munkahelyére, és annyira meg akart felelni a főnökei elvárásainak, hogy nem győzték újabb és újabb feladatokkal ellátni. Szédületes gyorsasággal emelkedett a fizetése, a megbecsülése, a pozíciója. Észrevette, hogy időnként magában beszélt is a szerelméhez. Nem hangosan, hanem csak a fejében. De nem bánta. Úgy érezte, nagyobb a biztonsága, ha megbeszéli vele, amit éppen akkor problémás ügynek gondolt. Vikire másként hatott a portré felvarrása. A fájdalomon kívül, ami aztán elég hamar elmúlt, mást nem vett észre. Tudta, hogy a hátán van szerelme portréja, és örült is neki, de elsősorban azért, mert Norberten látta, milyen nagy boldogságot szerzett ezzel. Nem szívesen mutogatta. Ha társaságban voltak, akkor többnyire kikerülte a hátára vonatkozó kérdéseket. Vékony, szép alakjára könnyen talált mindig fürdőruhát. A következő szezonban már egyrészesben élvezte a nyarat a Balaton parton.

A szerelmeskedések után Viki mintegy utójátékként mindig kurkászni kezdte Norbert hátát. A babrálás, a férfihez való hozzáérés, annak az illetén való birtoklása volt a lényeg. Norbert pedig érezte a háta bőrén keresgélő, kaparászó bársonyos ujjhegyeket, majd amikor valami bőrhiba megmutatta magát, akkor az óvatosan nyomkodó körmöket. Ez egy közös tevékenységüké vált, egészen addig, míg egyszer Norbert hátán egy nagy furunkulus fedezett fel Viki:

- Ki tudja, merre jár az én szerelmem - évődött a lány -, és kinek az ilyen-olyan ágyába fekszik, mikor nem látom?

- Na, persze. De az is lehet, hogy ott jön ki a feszültség, aminek máshol kellene. - válaszolt Norbert.

- Milyen feszültség? - kérdezett rá Viki, és közben nevetett.

- Hát az, ami a visszautasításodtól lesz bennem!

- Én? Mikor? De gonosz vagy!

- Mikor, mikor, tudod te jól.

- Ha az éjszaka közepére gondolsz, mikor félálomban nincs kedvem, hát akkor hadd jöjjön az a rosszaság, de akkor nyomja ki más. - tette hozzá, de akkor már mindketten egymásra borulva nevettek. Viki előkészítette a sebbenzint, a steril gézt és a fiú mögé ült. Nyomta jobbról, aztán balról, próbálta tapintatosan, majd kicsit erősebben, de bizony a nagyméretűre megnőtt pattanás nem adta meg magát. - Ez nem fog ki rajtam. - határozta el a lány, és nekiveselkedett. Összeszorította a száját, amitől az addig érzéki, széles ajkából vékony, akaratos lett, szeme a koncentrációtól beszűkül, és a gézzel az ujjai alatt közelíteni kezdett a széles hát felé. És akkor meglátta önmaga mosolygós arcát, amint önfeledten, nyitott boldogsággal néz szembe vele. A jobb arca közepén egy hatalmas, piros udvarú pattanással. Ez annyira ellentmondásos volt, hogy hirtelen nem is tudta hova tegye a furcsa élményt. Megrázta a fejét, mint aki nem jól lát. A gézzel nyomni kezdte a dudort, mialatt a saját képmása csúfondáros hunyorgással élvezettel szórakozott rajta. Törülközőt ragadott és ráterítette a férfira, miután hasra fektette. Megszabadította a rondaságtól a szerelmét és a saját arcképét is. Közben persze folyamatosan a törülköző alatti világon járt az esze. Alig tudta megállni, hogy a keletkezett seb lekezelése előtt fel ne lebbentse a takarót. A pattanás helyére ragtapaszt tett. Felállt Norbi mellől. Nem várta meg, míg a férfi leveszi magáról a nagy törülközőt. Másnap vett egy szép, kék köntöst ajándékba a párjának, és leszokott a szerelme hátának kapirgálásáról. Ha otthon voltak, és félmeztelenül járkált a férfi, a legbájosabb arckifejezéssel adta fel rá a köntöst.

Norbert nem tulajdonított nagy jelentőséget ennek a változásnak, inkább önmagával volt elfoglalva. Igyekezett a karrierjét építeni és tetszelegni mindenki előtt az ő szépséges Vikijével, akinek az arcképe a hátát díszíti. A munkahelyén gyorsan léptették előre. Ezzel nemcsak nagyobb megbecsülés járt, hanem több feladat is. Több ember dolgozott az irányítása alatt, és az anyagi felelőssége is jobban számon kérhető lett. Egyrészt élvezte ezt az állapotot, másrésztől

pedig egyre ritkábban tudott kikapcsolni. Szabadidejében legszívesebben otthon volt az ő szerelmével, és hallgatta Viki beszámolóját a vele történt napi eseményekről. Ilyenkor rendre szóba került az ő jövőjük is, amit aztán boldogan tervezgetni kezdtek. Viki Norbert ölében ülve álmodozott, a fiú pedig simogatással, csókokkal buzdította. Az esküvőről, a meghívottakról, a nászútról, a gyermekek számáról, a leendő lakásukról, nyaralásaikról, utazásaikról és egyáltalán mindenről beszélgettek, ami velük kapcsolatos volt. Este pedig várta őket szerelmük kiteljesedésének tanúja, az ágyuk. Szeretkezéseikkor tökéletesen egymásra hangolódtak. Lassan bújtak össze, majd egyre hevesebben akarták egymást. Igaz, elmaradt már Norbert hátának birizsgálása, de helyette összeölelkezve egy kicsit - mint ők mondták - zuhantak. Pontosabban egy- két percre elaludtak. Röpke álmukat párjuk szeretkezés utáni pihegése segítette.

Egyszer aztán történt valami, ami gyökeres változást hozott a fiatalok életében. Viki és Norbert ágya hamar megismerte a szerelmesek szeretkezéseinek forgatókönyvét. Ennek megfelelően igyekezett a kedvükre tenni. Nyikorgással jelezte, ha túlságosan a szélére kerültek és megpróbálta összehúzni magát a matrac, ha Norbert térde túlságosan belemélyedt. Tudta, hogy a szerelmesek szeretik előnybe részesíteni a hátulról technikát. Mindent ismert már, a mozdulatokat, a ritmust és a kielégülést, ami sokszor egyszerre következett be. Az egyik este aztán nagyot nézett, mikor egészen másként történtek az események. A hálószoba kicsi éjjeli lámpájának fényében Norbert Viki háta mögé térdelt. Élvezte, amint belehatolt a lányba. Megfogta szerelme csípőjét, majd segítette, hogy megfelelő legyen a ritmus és a legnagyobb mélységben kutakodjon. Amint teljes figyelmével arra koncentrált, hogy ismét együtt repüljenek a végtelen magasságba, a hangulatvilágításban meglátta önmaga arcképét. Ezelőtt is ott volt, de most, talán az éjjeli lámpa ertyője, vagy a benne felgyülemlett munkahelyi feszültség miatt, - ezt már így utólag nem lehet meg állapítani - a portréja csúfondáros mosollyal nevetett rá. Ez éppen a kielégülés előtt történt.

A férfi lélek nagyon érzékeny. Norbert pedig még az átlagosnál is érzékenyebb volt. Ebbéli tulajdonságát szerették benne a nők, de most ez nem jött jól, mert azonnal elment belőle az akarat. Felemelte a fejét, és a falat nézte, így próbált Viki kívánatos idomaira koncentrálni, de hiába, látómezejének periferiáján megjelent a rajta nevető portréja. – Egy pillanat! - szólt a lánynak, aki már kényszeredetten, többször a csúcs előtti pillanatról fordult vissza és nem értette, mi van Norberttel. Először még azt gondolta, hogy nyújtani akarta az élvezetet, de aztán ő is kezdett elbizonytalanodni. - Talán valami baleset történhetett, amit ő nem vett észre, vagy meglátott valami visszataszítót rajta Norbert, amitől elment a gerjedelme? - futott át rajta az ijesztő gondolat. E közben a fiú már lekapcsolta a lámpát, és teljes sötétségben próbálkozott, de hiába. Alig telt el fél perc, máris látni vélte az arcmását, amint nevetve drukkolt neki. – Nana! Nyomjad haver. Gyenge vagy! - vélte hallani. Felkapta a mellettük lévő kispárnát és rátette a lány hátára. Egyik kezével erősen rányomta a portréra, így igyekezett kielégülni, és a szerelmét is a csúcsra juttatni. Többször majdnem sikerült, de aztán a képmás valahogy mindig ledobta magáról a párnát, de az is lehet, hogy az igyekezettől lecsúszott, és akkor ismét meglátta, hallotta. Visszafordultak a misszionárius pózba. Hamar sikerült elérni a kívánt beteljesülés előtti másodperceket, de akkor Viki az örömtől felemelte a hátát az ágyról. Norbert abban a pillanatban elképzelte a csúfondáros arcot, amint kikanal szerelme háta mögül. Mérgesen nyomta vissza a lányt. Úgy érezte, most mindjárt megőrül, ha nem jut a szeretkezése végére. Többszöri nekifutás után aztán végre kielégültek. Igaz, addigra már egyikőjük sem nagyon akarta. Ezután aztán már semmi nem volt ugyanaz, mint annak előtte. Simogatták, becézték egymást, de már nem meztelenül, vagy félmeztelenül tették ezt. A főzést már nem közösen végezték és elfelejtették a közös életük tervezését is. Néha nosztalgiából Viki a fiú mögé ült, és babrálta a hátát.

A szeretkezéseik is ritkultak, a nevetésük hangszíne is változott, és egyre többet veszekedtek. Általában Norbert kötött bele a lányba. Nem kellett hozzá neki nagy ürügy, sokszor elég volt annyi, ha meglátta.

Hát így teltek a napjaik, míg egyszer észrevették, hogy a busz, amivel a munkahelyükről jártak haza, egy másik útvonalon halad. Útfelújítás miatt kerülték ki a megszokott városrészt. A jármű közepén álltak, Viki inkább hátrább, míg Norbert közel az ajtóhoz. Egyszerre vették észre, és döbrent arccal bámulták a kicsi üzletet, amint a busz elhaladt a tetováló stúdió előtt, de a kanyar után már nem tudták a szemükkel követni, így egymás felé fordultak. A fiatal férfi és a lány nem törődve senkivel, boldogan ölelte, csókolta egymást. Norbert és Viki arca a mézédésnek érzett, de sós könnytől és a festéktől térképszerűen mázgas lett. – Ne haragudj, csak egy kicsit festettem ki magam. – mondta nevetve a lány, mikor egy pillanatra a csókok között egymást is szemügyre vették. – Te ne haragudj, kérlek! – válaszolta a fiú.

Ha amerikai filmjelenet lett volna, akkor a következő csóknál már a busz utasai nagy ovációban törtek volna ki. De ez az eset itt Magyarországon, magyar emberek előtt játszódott. Ezért egyesek eltakarták a gyermekük szemét, mások megbotránkozva az orruk alatt mondogattak valami monológot, aztán persze akadtak olyanok is, akik a példát követve megcsókolták és átölelték a kedvesüket, feleségüket, férjüket. Szerencsére az utóbbiak voltak többen, ha figyelembe vesszük azokat is, akik mikor hazaértek, úgy kapták az ölükbe nőjüket, úgy ugrottak a nyakukba a szeretett férfinak, mint akkor, mikor egymás lelkébe írták magukat.

AZOK A BOLDOG IDŐK - TILALMAS

A malac

Szombat volt. A heti vásár ideje. A város szélén az erre kijelölt, kerítés nélküli helyen. Ennek ellenére mégis tudta mindenki, hol van a vásár határvonala. Talán a rendszeresen ide járó lókupecsek, vagy a vásári felvigyázók és a helypénzszedők mutatták a mezsgyét? Ki tudná azt megmondani, de az biztos, hogy már reggel hatra készen állt a lapos, a környezetéhez képest alacsonyabban fekvő placc a vásárlók fogadására.

Ők ketten, az alig fél éve szomszéd két férfi is ott járkált a szekerek, kétkerekű kordék, kiskocsik és még megannyiféle szállítójármű között, amiknek egy közös tulajdonságuk volt, mindegyiket állatok szállítására használták.

- Pista, volt már malacod? - kérdezte a fiatal férfit az idősebb, csizmás, rövid bőrkabátos, gazdakalapos társa.

- Nem, de most lesz! - válaszolta a kinézetre a vásárban idegen testnek látszó megszólított.

- És minek az neked? - tudakolta, mintha le akarná beszélni az állat megvásárlásáról.

- Minek, minek? Mert pénzt hoz. Azt mondják, megéri. Neked is van, nem is egy. Már tudom, hogyan és mit kell etetni vele, hiszen a tiedet már gondoztam, mikor megkértél rá.

- Nem gondoztad, hanem megetteted. - emelte fel éppen csak egy kicsit a hangját az idősebb. A fiatal, vasalt nadrágos, leendő állattulajdonos pedig figyelmesen kerülgette a feketebőr, a messze innen lévő nagyváros híres műhelyében készíttetett félcipőjével a marhák, lovak, disznók körme által megjelölt pocsolyát, sarat. Végigmentek az első soron, majd vissza.

- És jó helye lenne a malacnak? - kérdezősködött tovább a kalapos.

- Igen, persze. - hangzott a válasz. Az erőteljesebb férfi végignézett a fiatalembereken. Szimpatikus volt neki. Nemrégén költöztek a szomszédjukba a feleségével. Egy üres portára építettek maguknak egy házat. Az állami gazdaság tanyaközpontjában minden évben épült egy- egy új lakóépület az odaköltöző szakembereknek.

A Pista nevezetű egyik első feladata volt, hogy a saját házát felépítse. Nagy figyelemmel kísérte a tanya lakossága, hogy vajon mennyi idő múlva költözik be a helyes, dús, göndör hajú, feltűnően kék szemű fiatal a feleségével, akinek elég hamar kezdett gömbölyödni a hasa, mutatva, itt egy új élet van kialakulóban. Aztán alig telt el négy hónap, és már ott segítettek a szomszédok a költözésnél.

Hamar alkalmazkodott a két fiatalember a tanyasi körülményekhez. Bár ebben nagy részük volt a már előzőleg odaköltöző lakóknak. Pista felesége, akit Katóának szólítottak, betette a kis piros lakcsizmáját a szekrény mélyére. Eldobni nem szerette volna, mert az addigi életét hivatott a lábbeli megőrizni, de hordani azt ott nem lehetett, amire már az első megérkezésük rájött, mikor betonjárdának vélt, csillogó tetejű, bokán felüli sárba merült meg a nagyvárosi aszfalthoz szokott piros lakkcsizma.

A tanyaközpont úgy élt, mint egy nagycsalád. Egyébként is udvarlábás szomszédok voltak. Mikor az öreg hátrament, hogy kitrágyázza és megetesse a malacokat, átnézett a fiatalok udvarára. Tényleg elkelt volna oda egy disznó, gondolta ő is, azért vállalta, mint hozzáértő szakember, segít a fiatal építésznek. Látni való volt az igyekezetük. Az udvarukon már a beköltözésük után egy hónappal tyúkok kaparták az építkezés maradványait, miközben több kakas is azt számolgatta, melyik lapos hátú való az ő háremébe. Kacsa is kereste a helyét. A fiatalok hamar kapartak nekik is egy kimélyedést, amibe vizet töltöttek és máris boldogan fecsertek a fehér tollú szárnyasok. Ugyan nem találtak benne semmit, de legalább meg volt nekik az illúzió.

Mindez egy pillanat tört része alatt villant át az agyán a kicsit idősebb, tapasztaltabb agronómusnak, amint az állatvásár első, vásárosok által kialakított utcájának közepén állva szemügyre vette a tanyasi szomszédját. Kicsit hosszabban elidőzött a csomóra kötött barna nyakkendőn, majd a kiskabáton, amit a fiatal férfi zakónak nevezett. Itt, az általában csizmát hordó, vastag ingre, esetleg bőr rövid kabátra vetkőző emberek között, a

göndör hajú építész furcsa látványt nyújtott. – Vajon ennek a két embernek a gyerekei mennyire lesznek göndörök? - jutott eszébe a gazdának. Ez csak éppen egy szemhunyasnyi időre futott át rajta. – Igazad van, barátom. - mondta - Ha másnak is van, akkor miért ne legyen neked is. - és ezzel elfordult a másiktól.

Ismét végigmentek a vásáron. Már másodszer. Még nem szóltak egy eladóhoz sem, pedig azok igencsak kínálgatták a jószágaikat. Többnyire hatalmas, rágott csöcsű disznók, apró, ketrecekbe zárt malacok, na meg süldők voltak az eladni való állatok között a vásárnak ezen részén. Ha valamelyik nem viselkedett rendesen, és a gazdája megbökdöste, akkor az állat nagy sivítással adta tudtára nem tetszését, amire a többi is rákontrázott. A végén aztán már majdnem mindegyik sivített, mintha ölnék. Ebben az időszakban nem volt jellemző a vágni való sertés adás-vétele.

– Milyen az előhasú malac? – bökte ki végre ki a lényeges kérdést az építész. Már azóta törte a fejét ezen, amióta elindultak vásárolni és meghallotta a szomszédjától, mit keresnek. – Az olyan disznó, amiben már nőnek a malacok. - szólt a válasz. – De, hát az előbb azt mondtad, malacot keresünk. - ágált a fiatal. – Na, akkor figyelj egy kicsit barátom! - fordult a mezsgye szélén feléje az agronómus. - Az előhasú malac olyan disznó, amiben benne van már a kis malac, de még nem fialt egyszer sem. És azért nevezzük időnként, sőt szívesebben malacnak a nagyobb állatot is, mert szeretjük őket. És tudod, igazából soha nem nőnek fel. – Persze, mert levájják. - szólt közbe az oktató. - És nekem most olyan malacom lesz, ami nagy, és már van benne kis malac? - Igen, ha sikerül. - És mennyit fog fialni? - Ezt senki nem tudja előre megmondani, de próbálok olyat keresni, amin látszik, több lesz benne. A legjobb a négytől hatig. Azt még tudja rendesen táplálni és nem tapossa agyon figyelmetlenségében, meg ha eladod, vagy felhizlalod, akkor jó pénzed lehet belőle. - Hát, ha összejönne egy kocsira való, meg nagyszoba bútorra, az jó lenne. – ábrándozott álmodozott el az agronómus társa. – Például.

Na de menjünk, nézzük, hátha megtaláljuk a neked megfelelőt.

De hiába mentek. Az agronómus szomszéd, ha meg is állt valamelyik állat előtt, egy kicsi idő után továbbment. Ugyan jól megnézte ilyenkor és előfordult, hogy kérdezett is a tulajdonostól, de aztán szó nélkül indult a következő felé. Keveset beszélt. Így telt el a délelőtt nagy része. - Gyere, barátom! - szólította meg a göndör férfit az agronómus, és elindult a második sor közepe felé. – Találtál Gyula? - kérdezte bizakodó örömmel a fiatal társa. - Még nem tudom, de majd mindjárt. – válaszolta, és most már nem lassan, mint eddig, hanem sietősen kerülgették a mindenféle, meleg hacukába öltözött vásári látogatókat. Érezni lehetett, hogy az idő már előrehaladott. A levegőben az állatok jellegzetes szaga keveredett az áldomásra kínált pálinka és a hozzá való, vagy éppen késői reggeliként elfogyasztott füstölt kolbász és szalonna nyálcsorgást kiváltó illatával. Végül megálltak egy gazda előtt, akinek a lábánál elterülve, becsukott szemmel nem nagy, de nem is kicsi malac várakozott. A vékony oldalú állat fehéres, sörtés testével kicsit megmozdult a közelében megszólalt idegen hangra. Kinyitotta a szemét és Gyula felé fordította a fejét. De csak annyira, hogy felállni ne kelljen. – Talán hosszú volt az út idáig? - kérdezte tőle az agronómus. – Miért gondolja? – válaszolta a gazdája. - Nem akarózik felállni, megmutatni magát. - ütögette lehajolva az oldalát a malacnak. De bizony az, miután megnézte magának az agronómust, úgy döntött, őt hagyják békében. Már a fejét is visszafordította a szomszédban álldogáló, nedves szemekkel kérődző tehén felé és azt figyelte. – Na, te na! – szólt rá a gazdája, aki pufajkaszerű kabátjának zsebéből közben gyűrött, kockás zsebkendőt húzott ki és nagyot fújta bele. - Állj már fel, hallod-e? - A malac persze nem mozdult. – Megengedi? - kérdezte Gyula, és máris megragadta a farkát a földön fekvő disznónak. Ugrott is fel azon nyomban az eddig rájuk sem hederítő állat. Akkor aztán az agronómus végigsimította a hátát, majd az oldalát a tenyerével, aláhajolt megnézte a lábainak

hosszát, majd szembe állt a malaccal. – Köszönöm. - mondta a gazdának. – Gyere barátom. - húzta el az építész. – Nem jó ez sem? - kérdezte kétségbeesve talán tíz lépés után a fiatalember. – Ma már itt nem lesz neked való malac, barátom. - közölte vele Gyula.

Az agronómus szomszédnak egyéb dolga is akadt, ezért elköszönt a vásár előtti út szélén. Az építész pedig szomorúan indult a város főterére, ahonnan majd valami jármű kiviszi a tanyaközpontba. – Pedig milyen jó lett volna. - morfondírozott magában. - Direkt azért vettünk fel személyi kölcsönt a bankban, hogy a disznót megvegyük, és abból gyarapodjunk. Most várjak a jövő hónapig, amikor majd újra lesz nagy állatvásár? Vagy minden héten jöjjenek be? De hát én nem sokat értek hozzá.

A május végi nap olyan erővel kezdett égetni, hogy a zakóját levetette és a hátára terítette. Reggel még szinte belehasított a tüdejébe a hideg levegő, most pedig izzadságcseppek gyülekeztek a homlokán. – Jó lesz hazaérnem. - folytatta a gondolatsort. - Otthon vár a feleségem. Biztosan főzött valami finomat. Kíváncsi vagyok, ma mit nézett ki a szakácskönyvből? - vált mosolygósra az eddig szomorkás arca. – Nagy vállalkozás volt, amit csináltunk, az biztos. - állt meg az egyik majdnem feketére mázolt, fáradt olajszagot árasztó kerítés mellett. - A távoli, nagyobb városból a tanyaközpontba költözni, és ott gyökeret eresztetni, megmaradni, családot alapítani, az férfimunka! – mondta volna, ha így meg tudta volna fogalmazni a sötét, jellegzetes szagú kerítés mellett.

Visszagondolt egy közvetlenül az ideérkezésük utáni tél végi estére. Igazából nem volt még este, de február végén korán van sötét. Az irodaház előterében, ami kicsit túlozva aulának is szoktak az ott dolgozók nevezni, a kerületi igazgatók gyülekeztek a péntek esti megbeszélés miatt, ami a tárgyalóban zajlott le minden héten. Az 1968-ban, éppen két éve épült épület a kornak megfelelően, modern stílusú, lapos tetejű, lepény. Sok ablakkal, és kicsi irodahelyiségekkel. A folyosó elején volt az aula, aminek a közepén kerek, ülőkének is alkalmas virágtartó. A tanyaközpontban a lakások nagy

résében, és itt is úgynevezett angol WC volt. A nagy előtér egyik sarkában nagyon apró helyiség, amiben a telefonközpont dugdosós táblája volt elhelyezve. Erzsike volt ennek az ura. Nem mehetett be oda rajta kívül senki más. Ezt jelezte is egy, a nyitott ajtóban keresztbe lehajtott lappal, amire a kávé poharat tette, már ha valaki kért abból a változó ízű és minőségű italból. Mert ugye nem mindig lehetett jó minőségű kávé kapni. Na meg a daráló is furfangosan viselkedett. Volt, amikor pontosan olyanra darálta meg a bele töltött pörkölt kávé, amiből olyan kávé készült, hogy az irodában lévők szinte sorban álltak a keskeny ajtó előtt. Aztán bizony sokszor előfordult az ellenkezője is. Ha túl apró volt a kávé, még vészhelyzet is előállt. Felrobbant a készülék. A biztonsági szelepet nyomta ki az eltömődött kifolyó miatt, és a forró gőz sisteregve töltötte meg a helyiséget.

Azon a késő délutánon, amit a sötétség miatt estének lehetett nevezni, Erzsike is ott volt, a készüléke is működött, ő pedig szorgalmasan dugdosta a fal táblára az összekötő csatlakozókat, mikor valaki telefonálni akart. Az egész tanyaközpont irodáiban, munkahelyein voltak tekerős telefonkészülékek. A fekete, nagyméretű, az asztalon tekintélyt parancsoló távbeszélő, amit ha megtekert a beszélgetni akaró, akkor egy kicsi lapocska leesett az Erzsike tábláján és közben berregett. Ő pedig összedugta azzal, akit kért az illető. Titok az nem volt, hiszen ha kedve volt, akkor egy apró billentyűvel bárkit le tudott hallgatni. A női kíváncsiság bizony nagyúr. Tudta ezt mindenki. Így aztán nem akadt olyan, aki ne adta volna meg a kicsi helyiség gazdájának az illő tiszteletet, és ha netán igazán bizalmas információra volt éhes, akkor ne tőle kérdezzen. Aznap este aztán sok mindenre ráébredt a fiatal építész. Arra mindenképpen, ha Erzsike tud is dolgokat, azt nem osztja meg akárkivel. De az tény, hogy mindenki úgy nézett rá, mint aki mindent tud, és semmit nem mond másokról.

A sötét, majdnem feketére mázolt, fáradt olajos kerítés árnyékában állva a fiatal építész, miközben az iroda előtérében történt eseményre emlékezett vissza, még nem tudta, hogyan is tudhatta volna, hogy alig egy év elteltével az első gyermeke születésekor

Erzsike lesz az, aki tyúkhúslevest visz be a gyermekágyas feleségének a kórházba. Miután az ő rokonságuk lakhelye több száz kilométerre volt, a telefonközpontból, pontosabban a kórház melletti utcából érkezett a nem várt, de annál nagyobb örömet okozó figyelemesség. Amikor Erzsike látta, hogy némely kolléga egyre később megy haza és kicsi gyermekei vannak, akkor először megkérdezte: - Hogy vannak a gyerekek? És a felesége? - Aztán mikor megkapta a semmilyen választ, akkor csak úgy, hogy az illető hallja, megjegyezte: - Nagyon szép családja van, miért nem tölt velük több időt a kocsma, vagy az iroda helyett? - Erre aztán mit lehetett mondani? Az igazság, még ha valaki igyekszik is eltakarni, attól még az a legerősebb illatot árasztó afrodisziákum, a legélesebb, és hajszálat hosszában elvágó pengével rendelkező kard, de azt is mondhatjuk, hogy az olyan nagy, mint a legmagasabb hegy, aminek a csúcsa a felhők fölé emelkedik, és ezáltal mindenki által látható. Az érintett tudta ezt a legjobban. Hiába fogta be az orrát, csorbította az életét, és fordította el a fejét a látványtól, az igazság, amit Erzsike a maga egyszerű mondataival, minden cikornya és sértés nélkül szemtől szembe megfogalmazott, célba ért. Akkor, azon a késő délutánon, készítette a három kerületi igazgatónak a kávéját. Jól ismerte mindegyiket. Nem úgy, a nemrégén odakerült építész és a felesége. Az iroda mellett vezetett a tanyaközpont főútja. Általában térdig érő kátyúk tarkították a széles földszávot. Pedig rendszeresen egyengették, időnként téglatormelékkal, vagy éppen közúzalékkal szórták, de az éppen csak addig maradt meg, míg az első eső el nem áztatta. - Jó napot! - zökkenetette ki a gondolataiból a sötét kerítés mellett egy cigarettára megálló építész egy hang. Annyira csend volt egyébként az utcában, hogy egy kicsit meg is riadt az öreges, mély tónusú köszönésre. - Jó napot kívánok! - válaszolt illendően, anélkül, hogy tudta volna kinek, mert senkit nem látott saját magán kívül. Megfordult a hosszú, a vége felé kicsit jobbra elhajló utcát nézve. Malacok sivitása, kutyák ugatása, az egyik udvarból motor, vagy talán autó

berregtetése, túráztatása hallatszott, de egy árva lélek sem közlekedett. Nincs ideje tovább keresgélni, mert ismét megszólalt a hang.

- Tetszik valakit keresni? - Most már észlelte, hogy a kerítés felől jött a kérdés. Felnézett az átláthatatlan, fáradt olajtól bűzös deszkázat fölé. Egy kalapos, bajszos, mosolygós, érdeklődő fejet látott maga felett. Kissé hátrább lépett. Így már jobban tudott szemkontaktusba kerülni az öreggel.

- Nem, köszönöm nem, csak megálltam rágyújtani. - válaszolta.

- Volt idő, mikor én is szívtam, de most már csak időnként egy-egy pipadohányt pöfékelek el. - kezdte a társalgást a kalapos fej.

- Igen? - hagyta rá.

- És idevaló tetszik lenni? - jött az újabb kérdés.

- Nem, illetve igen. Viszont látásra! - köszönt el a járda külső széléről.

- Látom, siet. - szólt utána az öreg. Erre már nem lehet jól válaszolni. Ha azt mondja, hogy igen, akkor miért állt meg az előbb arra az öt percre, ha meg nem, akkor most miért hagyja itt a kalapost.

- Sokat tetszik itt a kerítés mellett nézelődni? - fordult vissza és vette át a szót.

- Nem, nem mondanám, de hogy értette az előbb az idevalósít, meg a nemet is? - Az építész most már tudta, ha marad, akkor a kerítés mögött álló szabályainak megfelelően kell részt vennie a beszélgetésben. Ebben pedig alaphelyzet, hogy az öreg valamin ácsorogva, nála magasabbról lenézve rákérdezett, ő pedig válaszolt. - Legyen!
- döntötte el. A busz, ami a tanyaközpontba ment, úgysis később indult a főtérről.

- Nemrégén költöztem ide, de most már itt lakom. - magyarázta.

- És hol?

- Kint a tanyaközpontban.

- Jól van. Na, és mit csinál?

- Építész vagyok.

- Jól van. Család?

- Felsőgem van, és most fog születni az első.

- Jól van. - mondta és most már rá sem nézett a hosszú hajú

fiatalemberre. A hosszú utca végén lévő kanyarulatot szemlélte. Az építész felnézett a barázdákkal teleszabdalt, nagy bajuszú arcra, de az most már nem vett róla tudomást.

- Viszont látásra. - köszönt és indult város központja felé.

- Magának is. - jött késve a válasz, ezért már alig hallotta, mert addigra a következő kerítés mellett haladt.

A töredezett, aszfaltburkolatú járdán koppanó lépteit nem nyelte el más zaj. Az utca végén még az előbb hangoskodó malacok is elhallgattak, de a kutya sem szaggatta magát az ugatással. Az út mellett, a tavasszal együtt életre kelt akácfákat mintha nem szerették volna a madarak. Nem látszott egy sem a friss levelek között. A vadméhek ezzel szemben tobzódtak. A fehér színű virágok nem csak az illatukkal kábították el őket. Úgy szippantották magukba a nektárt, hogy közben teljesen delíriumos állapotba kerültek. Szerencsájük volt. Ha most ide vetődne egy csapat feketerigó, akkor bizonyára megtizedelnék őket. A fák pedig élvezték a napsütést. A következő kerítést téglából épült oszlopok erősítették. Nagy, barnafoltos macska terült el az egyik pillér tetején. Álmosan, lassan emelte fel a fejét a közelítő léptekre. Eszébe jutott, amikor gyermekkorában dobozt kötöttek a cica farkára. Az állat, akkor ennek nem nagyon örült, mert először körbe- körbe forgott, de aztán miután nem érte el a dobozt világgá futott. Pontosabban a szomszéd utcáig, ahol aztán az egyik idősebb néni megszabadította a nem kért játéktól.

Megállt. Nem a lustálkodó macska miatt, hanem a járda közepén egy maszatos kenyérhéj darabon veszekedő verebek mutattak neki stoptáblát. Nem akarta megzavarni őket. Az egyik, talán a legokosabb, kissé hátrább ugrált és időnként csapott le. A többi pedig viaskodott. Az egyik kicsit testesebb volt. Ő volt az, akinek sikerült a társai elől megszereznie az áhított eleséget. A csőrét nagyra nyitotta, és bekapta a jókora darabot. Az építész elhülve nézte. - Mindjárt megfullad a mohósága miatt. - gondolta. - Talán rá kellene ijeszteni? - emelte fel a kezét, hogy tapsoljon egyet, mikor a legokosabb veréb

hirtelen kicsípte az erőlködő madár csőréből a kenyeret. Ő aztán nem rázta, nem szaladgált vele, hanem nekiszaladt és nehézkesen a levegőbe emelkedve elszállt a templom felé. A csőrében világított a piszkos fehérkenyér. A többi nagy robajjal, vesztesen repült utána.

Az építész magányosan koppanó léptei a templomsarok után magára hagyták a hosszú akácfákkal szegélyezett utcát. A város főtere élte a szombat déli óráit. A nagypiacról egész családok vonultak. Kezükből élő baromfik lógtak. Némelyik asszonynak a kezében nagyra nőtt, szép tollazatú kakas volt, miközben elől a férj, a család feje ment, annak kezében legfeljebb a kiskabátja volt, amit a vállára vetett. Kisgyerekek is kísérték őket. Nekik édesség volt a kezükben, na meg nagy szatyrok, amikben zöldség, tésztaféle és egyéb élelmiszer volt. Mindenki boldogan mosolyogva ment. A főtéren volt a buszmegálló. Itt nem volt senki, de, annál többen voltak szemben, a kocsmá előtt. A buszmegálló előtt tábla. Az építész könnyen megtalálta a tanyaközpontba induló buszra vonatkozó információt.

– Addig még legalább négy óra. – állapította meg, amint megnézte az óráját. Jól ismerte az egyik munkatársát, aki anyagbeszerzőként dolgozott és tudta, engedélye van rá, hogy a lakásánál tartsa a Nivát. Nem sokat teketóriázott. Alig telt el egy negyedóra és már Misiék ajtaján kopogott. – Persze, nagyon szívesen kiviszlek – jött ki a párás konyhából a kicsit testes, barátságos arcú férfi –, de először menjünk el a Fényesbe, mert van ott egy kis megbeszélés. – invitálta a fiatalembert.

Fényesnek a főtéri kocsmát hívták. Nem lehet tudni ki adta neki ezt a nevet, mert nagy fényt nem adott. Misi egy pohár és egy korsó sörrel jött ki a széles ajtón a kocsmá elé. A poharat az építész kezébe nyomta. – Egészségedre! – koccintották össze az üveget. – Biztosan elég neked a pohár? – Hajaj! – jött a válasz. Ismerős és ismeretlen emberek verődtek hozzájuk. Misi ismerősei, akiket az építész még eddig nem ismert. Itt szövődött egy furcsa barátság közte és Bandi között. Mindketten szimpatikusak voltak egymásnak. Akkor még nem is gondolták, hogy

András halálig kölcsönösen nagy tiszteletben tartják egymást. Különleges kapcsolatuk később hatással volt a családtagjaikra is.

A tavaszi nap meghazudtolta magát, és nagy erővel melegítette a kocsmá előtt állókat, így azok nem győzték a csapolt sörrel hűteni magukat. András is hozott egy kört, aztán a sok ismerős, ismeretlen is. Olyan fontos dolgokról esett szó, hogy ki, kit és hányszor, aztán ki tudta meg, na meg hol menni a fizetés, és kinek milyen a főnöke? Az első korsók, poharak hamar kiürültek. – Jöjjön már valaki segíteni! - kiabált ki a söntésből egy csizmás, rövidre nyírt bajuszt viselő férfi, miközben mindkét kezében három- három korsót cipelt. Az építész egyre sűrűbben nézte az óráját. Láta, ebből a korábbi indulásból már nem lesz semmi.

Ő nem tudta követni a többiek sörfogyasztásának ritmusát. A kocsmá külső ablakpárkányán egyre több érintetlen pohár sorakozott, aminek az elfogyasztása rá várt volna. Közben kicsit megcsúszott a talpa. Felemelte a lábát és megnézte. Biztosan belelépett valamibe. - gondolta, de észrevette, cipője bőrtalpa annyira elvékonyodott már, hogy nemsokára ki is lyukadhat, de nem foglalkozott ezzel. A férfiakat hallgatta. – Ne is mond! – magyarázta az egyik.

- Én még egy évig, esetleg kettőig nyomatom a malacokat, aztán megépítem a házamat. Már megvettem a telket is. Most az asszony bevetette minden szarral, de nem baj. Legalább addig is elfoglalja magát, és nem azzal foglalkozik, merre járok. Mintha nem tennék le minden hónapban rendes pénzt neki, na meg a takarékbá is. – Ne is törődj vele komám! - replikázott a másik.

- Nem ő a hibás, az anyósod tömi tele a fejét. Ismerem én a feleségedet. Rendes asszony ő, már lánynak is az volt, de az anyósod? Attól csak jobb született eddig a Földre.

- Igen! De honnan tudod te, hogy milyen volt lánynak a felségem?

- Honnan, honnan? Azt gondolod, csak te voltál, akinek tetszett a Juli?

- Mit beszélsz, te? - emelte fel a hangját a barna kalapos, cserzett

bőrű, jó kiállású bőrkabátos. - Közöd volt a feleségemhez? - kiabálta már hangosan és ragadta meg a másik kabátjának hajtókáját. Többen is odaugrottak eléje és fejtegették le a kezét. De annyira erős volt a markának szorítása, hogy nehezen ment.

- Bolond vagy te, komám? - próbálta a maga módján megnyugtatni a megragadott.

- Bolond vagyok, az biztos. Meg hülye, baszd meg! Még téged tartottalak a barátomnak?

- Sokat ittál.

- Mit? Még hogy én? Nekem ez semmi! Egy-két korsó sör meg sem kottyán! Most aztán ki ne magyarázd nekem, hogy nem azt mondtad?

- Miért? Mit mondtam én? - próbálta elnyomni magától a férfit, de az változatlanul markolászta és rángatta a kabátja mellénél a gallérját.

- Hogy kurva volt, baszd meg! Azt mondtad, de kinyírlak, az biztos! - Na, erre már többen körbeállták őket. Nagy nehezen sikerült a markolászó kezét is lefejtetni, és valaki féldecis poharakkal toppant közéjük.

- Na, béküljetek ki! Senki nem mondott semmit és kész! A barátsággra. Fenéig! - adta ki az utasítást. Azok ketten először kelletlenül koccintottak, de a konyak gyorsan eltűnt az orruk alatt.

- Gyere komám! - lépett barátságos arccal a barna kalaposhoz a másik.

- Hiszen tudod, nekem soha nem volt semmi közöm a feleségedhez.

- Tudom. - válaszolta, és nagy könnycseppek csúsztak le a cserzett arcán. Letette a sörös korsót az ablakpárkányra, és két markába temette az arcát. Sírt. A válla rázkódott, az orrát fújta. Sajnálta magát, majd a következő pillanatban - A kurva anyját mindenkinek! - kiáltotta el magát, és maszatos képpel röhögött a csoportra, akik nem rá figyeltek, újabb témát kezdtek el kitérgetni.

Azt sem vették észre, hogy a fiatal építész eloldalgott. Gyorsan szedte a lábát, mert éppen beállt a járda mellé egy sárga színűre festett, sötét füstöt kipufogó jármű. - A tanyaközpontba még egy óra, én a vasútra megyek. - mondta barátságos hangon a sofőr, és elindult a busszal. Az építész valamennyit még téblábolt a

forgalmat irányító lapos tetejű épület körül, majd miután körbe járta az épületet, elindult. Volt még ideje. Sétálva és nézegetve várta az idő múlását. Gyógyszertár mellett vezetett el az útja. Megállt a nagy kirakat előtt, ahol plakátok és egy-két üres doboz volt látható. Továbblépett. –Cipépszaküzlet - olvasta a következő üzlet bejárat feletti táblát. Érdeklődve fordult a keskeny portál felé.

Az egysávos, betonburkolatú út ezen oldalán földszintes házak épültek. Eredetileg lakások voltak, később alakították át ilyen-olyan üzletekké, de úgy, hogy hátul, az udvar felől lakrészeket is hagytak. Így aztán az ottani kocsmá mögött a kocsmáros és a családja lakott. Ez a kocsmá nem volt annyira nagy és híres, mint a Fényes, de annál hírhedtebb - hiszen itt mindennaposak voltak az éjszakai, késeléssel járó verekedések is. Az építésznek eszébe jutott tanár édesapja, aki olyan mindenhez értő férfiemberként, mikor kilyukadt a sok csúszkálástól és a focizástól a gyermeke cipője, fogott egy bőrdarabot és megjavította vele.

Erre, meg a majdnem lyukas cipőjére gondolva nem sokat teketóriázott. Benyitott a cipépszaküzlet szürkeüveges ajtaján. A zsebében ott lapult a takarékból felvett személyi kölcsön, amiből a malacot szándékozott megvenni, és abból kicsit meggazdagodni. A pénznek nagyon különleges tulajdonsága van. Ha nincs az ember zsebében, akkor annyira hiányát érzi, amiért képes sokat dolgozni, kockáztatni még a testi épségét is, aztán ha hajlama van rá, akkor nemcsak a becsületét, de a lelki üdvét is eladja, hogy hozzájusson. Van erre épp elég példa. Ha pedig valakinek végre ott lapul a zsebében, akkor annyira fúrja az oldalát, hogy alig lehet visszatartani. Mindenképpen el szeretne menni és arra millió utat keres magának. Így volt ez most is. A fiatalembernek azt súgta a pénz a zsebében: ”Nem kell neked malac. Vegyél cipézfelszerelést, és ha megjavítod cipődet, csizmádat, akkor keresel annyit vele, mintha malacot vennél és még gondozni sem kell.” Az építész kicsit próbált vitatkozni a zsebében lapuló pénzzel. Tudta, egy év alatt kell visszafizetnie a banknak. De

nem volt elég határozott. Egyébként mindent ellesett az apjától, amit kellett a cipőjavításhoz. Rá kell tenni a bőrt a lyukas talpra. Körbe kell rajzolni. Majd levágás után apró szeggel meg kell akasztani. Utána jön az árral való lyukasztás és a nyálás faszegek beverése. Így, szépen sorban, mint egy film peregett le előtte a talpalás művésze-te, egészen a befejezésig, amikor ráspollyal, reszelővel, smirglivel lett teljesen összenövesztve a leromlott állapotú cipővel. Aztán már csak a színezés volt hátra és mehet, próbálható. Ha szerencséje volt, akkor egyforma magasságúra is sikerült.

Állt az idős bácsival szemben a kicsi, eredetileg talán kék színűre mázolt pultnál. – Kit tetszik keresni? - kérdezte a cipésszakkötényes ember. Elég volt egy-két mondat a cipőjavításban való jártasságá-ról, és máris jókedvűen válogatta és rakta a pultra, na meg mellé, amit az idős cipésszakkötényes szerint meg kellett vennie a vásárlójá-nak. Volt ott szép nagy bőrdarab, kettő is, aztán kicsi és nagyobb faszegek, na meg ár, rövid és hosszabb, nagyobb és apróbb fejű, fekete, és világosszürke acélszeg, vaslábú és háromfejű kaptafa, és egyéb apróság. Csak a kalapács és a fogó hiányzott, mert a fiatal-ember biztosította az öreget, az van neki. Na meg hirtelen sajnálni is kezdte a pénzt erre a sok mindenre, de aztán a zsebében megbú-jó jószág hamar észrevette és rászólt. – Jó lesz ez! Majd meglátod, nagyon fogod élvezni. Pontosan úgy csinálod, mint apád is tette. Megmutathatod, milyen jól megtanultad!

Az utolsó két mondattal aztán mindent elért nála a pénz. Ha azt mondta volna, hogy vegyen még öt fogót, azt is kifizette volna. De szerencséje volt, mert a pénz már el volt telve saját nagyságával és nem buzdította tovább. Nagy volt az elkészített pakk, de boldogan cipel-te ki a két lépcsőn átlépve a keskeny járdára. Nem tudta mennyi időt töltött bent az öreggel, de érezte, igyekeznie kell, hogy elérje a buszt. A csuklóján ugyan ott volt az NDK-s UMF-RUHLA márkájú óra, de mind a két kezében spárgával összekötözött csomag volt és elég nehéz ahhoz, hogy fel tudta volna emelni, megnézni, mit mutatott a mutató.

- Hó-ha-hó!- ugrott félre a hangra. Észre sem vette, hogy mögötte kétlovas, gumikerekű kocsí gurult. Aprót suhintott a bakon ülő vékony férfi a jobb szélső ló irányába. Csak éppen megmutatta az előbb még előtte vigyázatlanul a járdát elhagyó fiatal férfinak, ki az úr a szekéren. Nem gyorsan, de nem is lassan ügetett el mellette a két barna ló, a kalapos hajtóval. Hátul a kocsin több rétegben zsákok feküdtek. Cement felirat mutatta, nem könnyű teher az, amit a lovak húztak. A legfelső zsák tetején három cementporos férfi ült és lógatta le a lábát a szekér oldala mellett. Vastagon eregették a füstöt. A nagypakkos építész megállt, míg elgurult mellette a cementszállító kocsí, de aztán ismét eszébe jutott a busz és sietősre fogta.

Hamarabb kellett volna. A sárga színű, vastag, fekete füstöt kipufogó jármű hátsó részét látta már csak, amint eltűnt a kanyarban. Újra elindult a Fényes irányába. - Talán nem rúgott be Misi és ki tud vinni! - bizakodott, míg odaért a kocsmá elé. Itt, mintha mi sem változott volna az elmúlt órában. Misi vette észre elsőként a fiatalembert. - Mindjárt indulunk, ne félj semmitől sem komám! - mondta és kicsit hátba veregette. A viselkedésén és a beszédén lehetett érezni, hogy már benne is több volt a kelleténél, de azért próbálta tartani magát. - Igyál addig valamit. - nyomott egy hirtelen előkerült pohár sört a kezébe. Ő belekortyolt, majd a lábánál heverő csomagokra nézett.

És akkor ismét megmozdult a pénz a zsebében. - Magadnak veszel, a feleségednek, aki a gyereket hordja meg nem? - szólította meg a pénz, amennyi még nagyrészt megmaradt a malac árából. - Mindjárt jövök! - vetette oda Misinek. - Erre vigyázzatok! - mondta és elindult a közeli sarok felé, ahol az ÁFÉSZ áruház volt. Szombaton nem estig, csak délutánig volt nyitva, de időben odaért, még éppen zárás előtt. Amint beért, azon nyomban vékony, beszédes férfi ugrott elé. Csak hallgatta, és hüledezett. Ez az ember mindent tudott róluk. Vagy gondolatolvasó, vagy tényleg ismerte őket, de honnan? - képedt el, és alig tíz perc múlva már a vásárlástól boldogan lépett ki az áruházból. Kezében egy újabb, madzaggal átkötött barna papír-

csomagot vitt. Bunda volt benne, bordó színű. Igaz, hogy most a nyár következett, és az is, hogy nem egyeztetett a feleségével a méretet tekintve, na meg igazából a malacra vette fel ezt a kölcsönt, de a boldogsága határtalan volt. A vékony, magas férfi, aki eladta neki, biztosította, örülni fog a felesége ennek a szép kabátnak, és sok boldogságban lesz részük. Elhitte. Akkor még nem tudta, jól tette, mert a bunda tényleg a szerencsehozójuknak bizonyult.

Misi megtartotta a szavát. Igaz a NIVA, amit le-lecsukódó szemekkel vezetett ki a tanyaközpontba, cikkbe-cakkba haladt, de valahogy úgy, hogy soha nem ment túl az aszfaltcsíkon. Elhozta magával a nagyobb fiát is. Ő volt az, aki állandóan figyelmezette az édesapját, ha nagyon közel került valamelyik árokhoz. Igen jókedvűen utaztak: az építész, mert ajándékot vett, a Misi mert jót ivott, beszélgetett a haverokkal, és az ígéretét betartotta, az ifjabb Misi pedig azért, mert utazhatott az édesapjával. Így értek ki a tanyára. A sarkon, a magtár mellett megállt az autó. Tovább menni már veszélyes volt. Nagyon mélyek voltak a nyomok. Ugyan mostanában nem volt nagy eső, de felakadhatott a gépkocsi. Misi megölelte az újdonsült barátját. Akkor még nem sejtették, hogy később mennyire mélyen összefonódik majd az életük.

A kicsit testes anyagbeszerző lett az, aki a központi raktárban megtanította az építészt, hogyan kell tartania a kezében a csecsemőt és miként kell fürdetni. Kék munkaruhából, csomózással alakította ki az elképzelt kicsit. És miután eljátszotta, hogyan kell ráfektetni az alsó karjára, miként kell a másik kezével a vizet óvatosan ráterelgetni, levizsgáztatta a fiatalembert. Ő lett az, aki megvette mindazt, ami kellett, az újszülött érkezésekor. Ő lett az, aki eldöntötte milyen kiskádban fürdik meg otthon először az újszülött, majd míg ki nem nővi, a másik, később születő gyerek is.

Mint ahogy azt sem gondolták a tanyára kiérve, hogy az anyagbeszerző kicsi házának helyére később új, többemeletes épület épült. Ő ott kapott lakást a régi fejében. Aztán, mikor elhatározta, és a

lehetősége is engedte egy családi ház megvételét, abban a negyedik emeleti lakásban folytatta az építész a feleségével és kettő kisgyerekeivel boldog életét. A lakás bizony sok mindent megélt, de többnyire csak jót. Ezt kapta Misiéktől a kiscsalád. Ezt ugyan akkor még véletlenül sem sejtették. Honnan is tudná bárki, mi történik vele, körülötte egy év, két év, vagy éppen egy nap, óra elmúltával. Tervezni azt lehet, kell is. Bár az újdonsült két barát most nem tervezett sok mindent. Misi, talán a baj nélküli hazaérést, na meg a kimaradása miatti veszekedés nélküli estét, az építésznek pedig csordultig volt jóérzéssel a lelke. Eszébe sem jutott tervezgetni. Csak minél hamarabb szeretett volna a kis házhoz érni, és átadni a nyár eleji bundát. Észre sem vették még akkor, hogy mindkettejük élete ezzel a találkozással új szakaszba érkezett. Mind a ketten barátira letek. Itt a tanyavilágban, a szikes földű síkságban az egyik legfontosabb életfeltétel, hogy soha ne legyél egyedül. Ez nem feltétlenül fizikálisan értendő, hanem elsősorban érzelmileg. Ők ketten aznaptól tudták, ha senki más nem lesz, ők akkor is számíthatnak majd egymásra. A tanyán élő embereknek sok ilyen barátjuk, ismerősük van. A tanyaközpontba érkezett építésznek is, ahogy telt az idő, egyre több lett a síkságbeli társa.

Az autó a város felé, ő pedig a lakótelep felé vette az irányt. A lakótelep három sor családi házból állt. Összesen, talán ha harminc család lakott ott. Ami nem sok, de nem is kevés. Egyedül, magányosan senki nem érezhette magát, hisz volt ott minden. Vegyesbolt, kocsmá, posta, önkéntes tűzoltó csapat, ifjúsági klub, fotósakkör, focipálya, játszótér és sok-sok bokor, na meg ami nem hiányozhatott, ha eső volt, nagy sár, ha nem volt, akkor pedig por. És természetesen a szomszédok. Itt tényleg fontos a jó szomszédság, és ezt mindenki számon is tartotta. Ha voltak is időnként ellentétek, azok hamar megoldódtak. Mindenki tudta a tanyán alapvető életfeltétel a jó emberi kapcsolat. Itt, aki ezt nem tudta betartani, vagy nem vette figyelembe, könnyen nagy bajba

kerülhetett, hiszen ellenkező esetben nem volt aki segítsen rajta.

Felvette a hátára az egyik csomagot, a másik kettőt pedig a kezében tartva indult. Gondol egyet, és nem egyenesen a ház felé vette az irányt, át a focipályán, hanem a lapos tetejű, lepény alakú iroda felé vezető járdán ment. Jól tette. A pálya zöld felületére malacok futottak be. Körülöttük fekete szőrű kutya keringett. Az apró szemű, göndör, vöröses szőrű disznók ügyet sem vetettek az ebre. Az sem rájuk, de annál nagyobb kíváncsisággal nézegette a kopogó cipőjű építészt. Jobbra a munkásszállók sorakoztak. Nem tudta elfelejteni az első éjszakát, amit itt a szállón töltöttek a feleségével. A távoli, nagyobb városból indultak alig fél napja elvett feleségével, január elsején, hajnalban. Este sötét lett mire a tanyaközponthoz közeli kisváros pályaudvarára érkeztek. Az állomáson kiakasztott naptáron a dátum friss volt: 1970. január 1. A gépkocsi, ami kivitte őket a téli, nagy hóban biztonságot adott az ismeretlenben. Az alacsony növésű, vékony, csendes gépkocsivezető, a Bandi, magától semmit nem mondott útközben. Ő próbálkozott kérdezősködni. Barátságos hangon, de röviden válaszolgatott, majd kiérve a magtár sarkára, elkísérte őket a jobbra található harmadik munkásszállóra. Végig a nyomában mentek, mert a nagy sötétben biztosan eltévedtek volna. Csak itt-ott világított egy-egy villanypóznára felszerelt lámpa. Ugyan megvolt az igyekezete az ernyővel ellátott nagyméretű égőknek, de hamar belátták, meddő próbálkozás ebben a nagy pusztaságban világosságot adni. Így aztán pislogni kezdtek. De biztos összebeszélve, mert soha nem egyszerre hunyták be világító szemüket.

A szállóhoz érve gyorsan elbúcsúzott tőlük Bandi. Ők pedig beléptek a nászéjszakájuknak is otthont adó szobába. A sarokban vaskályha. Abban tűz duruzsolt. A kályha mellett egy szekrény, amellet egy kicsi asztal, és egy szék. Szemben velük, a másik oldalon pedig egy ágy. Vaságy. Három matraccal, amik keresztbe voltak fordítva. A kb. kétszer három méteres helyiségben több bútor el sem férhetett volna. Az ifjú feleség azonnal elkezdett pakolászni,

majd a sarokban lévő seprűvel felsöpörte a havat, amit behoztak a lábukkal. Az építész ekkor felült az ágyra és felhúzott lábbal várta a rendrakás végét. Közben észrevették, hogy a mosdóállvány a lavórral kint van a kihalt, sötét, nyitott és ezért hideg folyosón. Bevitték, de előtte a lavórba az épület előtti kútból vizet engedtek. Ügyesek voltak a helyiek, mert rendszeren körbebugyolálták a kút kifolyó vezetékét, így nem fagyott el. A lavórban aztán a kályha tetején megmelegedett a víz. Ott volt az első közös éjszakájuk.

Nemcsak azért emlékezetes ez számukra, mert az első törvényes szeretkezésük helyszíne volt, hanem az álmatlanul töltött éjszaka miatt is maradandó élménnyel lettek gazdagabbak. Az ágy sokat látott már előttük is. Még többet tapasztalhatott, mert a rugózása annyira ki volt nyúlva, hogy nem lehetett kettőnek elférni rajta. Ők ketten egész éjjel egymás hátát támasztva tudtak csak egy keveset aludni, hiszen mindketten középre gurultak az ágy akaratából. Szerelem ide, szerelem oda, a nászéjszaka igencsak mozgalmas volt számukra. Ha valamelyikőjük fordulni szeretett volna, és azt fél álomban meg is tette, azon nyomban a másik hátán, hasán találta magát. Aztán erre felébredtek, és kezdődött az elhelyezkedés előlről.

Mennyire jó, hogy így történt! - futott át a mosoly a fiatalember arcán, miközben egy pillanatra letette a pakkokat a betonlapos járdára. Elgémberedtek az ujjai a vassámfa súlya alatt. Nézte a harmadik munkásszállót és jó érzése lett. Otthon volt, annak a helynek is köszönhetően. Hiszen alig telt el egy félév és máris beköltöztek a kicsi, kétszobás, udvaros házba. De arra az egy hétre, amit ott töltöttek, arra mindig emlékezni fog!

Délután volt, de a nap még mindig beragyogta az alatta található világot. A nagy és valószínűtlenül lapos síkságban az ember keze által kinőtt tanyaközpont épületei dacoltak az égi, életet adó viláossággal, és egyre hosszabb árnyékkal tompították a fényt. Apró szellő támadt fel. Az épület mögül, a bokrok aljából az építész arcát is megcsapta ez hideg fuvallat. A téli fagyokat visszaidéző levegő

ismét visszarepítette az építésszt arra a sötét péntek estére, amikor bent, az iroda előterében megjelent a három kerületi vezető. Azon a tél végi estén Erzsike előre lefőzte és készítette a kávékat a megbeszélésre érkezőknek. Ezek a férfiak jó esetben hetenként egyszer jöttek be a központba. Ami érthető, hiszen a munkájuk odakötötte őket a kerületükhöz. Talán a központi kerületi vezető volt ez alól kivétel. De ő sem szívesen járkált be a lepényszerű épületbe.

A csomagokat, amik elég nehezek voltak, és a megmarkolt madzag a tenyerét is vágta, egy percre a lába mellett pihentette. Az épület homlokzatán nyárfasor, kicsit kubista kun ember kezében nyíllal és gémeskút, kolonccal. Ezt már ő tervezte és készítette el ügyes kezű kőművesekkel. Sárga alapon fehér színű a rávakolt rajzolat. A tanya-központba vezető út mellett, tíz kilométeren át mindkét oldalon vigyázza a közlekedőt a nyárfasor. A felhőkig igyekvő, jellegzetes, sorban ültetett fák mutatták a sokszor láthatatlan utakat, mint a síkság érhálózatát. Az elmozdíthatatlan, erős, csúcsos hegyű faórség vigyázta az itt lakók életét. Ezek a fák azok, amik minden mozgó élőlénynek a biztonságot adták. A nyúl is a szántásról, vagy a sűrűn nőtt kukoricaszár közül erre futott, ha megijedt, de az őzcsalád is, ha puskalövést hallott, akkor felkapta a fejét és az első nyárfa irányába iszkolt. Gyalogosan közlekedő ember is volt elég gyakran. A busz ritkán közlekedett az aszfaltburkolatú összekötőúton. A többi földúton a közlekedés lábbal, lóval, vagy traktorral volt lehetséges. Ha éppen valamennyire el lett simítva az összeszabdalt felület, akkor a Gaz 69-es, ponyvás dzsip is elboldogult. Az erre járó embernek már évszázadok óta a nyárfa adta elfáradt hátának a támaszt, és az árnyékot, az esőtől való védelmet. Ez a nyárfasor folytatódott az étkezde homlokzatán. Most nem volt a jobb oldalon kikötve az akácfához a másnapi ebédre szánt borjú, de birkák sem bégettek a fa melletti hevenyészett karámban. Szombat volt. A déli ebéd már elmúlt. A konyhai dolgozók is bezárták az ajtókat, és elmentek a kicsit távolabbi, tanyasi házukba.

Hirtelen motor erőszakos hangja tört be a nyugalomba. A konyha

felől oldalkocsis jármű száguldott a földúton. Nagy porfelhőt vert fel. A kormány mögött Lajos, a főszakács ült, a pótkocsiban és mögötte pedig nem csak a saját öt gyereke, de a tanyán lévő hasonló korú és bátor gyermekek nevettek, kapaszkodtak egymásba. Alig lehetett kivenni, kinek hol a lába, keze. A szakács különleges gyereknapot tartott. Ez jobb volt, mint valami állami rendezvény, mert egy évben többször is megtartotta. Nem kellett hozzá más csak az, hogy jól működjön az öreg motor, és jó kedve legyen a sokgyermekes apukának. Némelyik gyermek öröme, amelyik még most először vett részt ebben a tanyai rodeóban, szemlátomást nem volt felhőtlen. Azok összeszorított szájjal, falfehér ábrázattal, olyan erősen fogták az oldalkocsi fogantyúját, hogy mikor megállt a motor, akkor nagy nehezen tudták csak elengedni.

Többszöri fel- és alászánguldas után az építésztől nem messze, a földút szélén lévő árok felett átvezető keskeny gyalogos-átjáróhíd túlsó oldalán állt meg nagy fékezéssel az oldalkocsis. A poros felületen nagyot csúszott. Még utoljára hosszan sikítottak a bátrak és könnyedén ugráltak ki a kasztniból. Lajos mögött, a hátsó ülésen ketten voltak, míg előtte a tankon egy gyerek fogta a kormányt, vele együtt. A pótkocsiban megszámolni is nehéz lett volna, annyian szorongtak. Két gyermek szállt ki utoljára, arcukon félelemmel. Lassan és körülményesen tették. Alaposan megnézték hova teszik a lábukat, mikor a pótkocsi mellé ereszkedtek.

- Bolond ez a Lajos! - szólalt meg az építész mellett egy ismerős idős hang. Sanyi bácsi volt az, aki észrevétlenül érkezett mögéje. Nem csoda, hogy nem vette észre, hiszen a motor hangja és a rodeózás lekötötte a figyelmét. - De azért jó ez, mert nagyon szeretik a gyerekek. Csak nehogy egyszer valami baj legyen ebből. - tette hozzá. - Jó napot, Sanyi bácsi! - köszönt illően. - Egyszer azért én is kipróbálnám. - jegyezte meg. - Na hiszen, jól is néznénk ki! - válaszolt az öreg. Cigaretta volt a kezében, nagyon szívott belőle. A hosszú hamu közben leesett a hasára. Nem volt fázós ember. Csak

egy szál ing volt rajta, aminek az elején apró lyukak mutatták, nem ez az első izzó hamu, ami a domborodó hason landolt. – Sikerült itt megszokni a tanyán? - kérdezte, mikor a keskeny járdán mentek egymás mögött. A vékony betoncsíkon nem fért el két ember egymás mellett, beszélgetni pedig hátra-előre elég nehézkes. Ezért olyan tanyasi módon mentek a járdán. Hol az egyikőjük ment elől, hol a másik. Többször megálltak és akkor egymással szembe fordulva beszéltek. – Igen. Észre sem vettük és mi is idetartozók lettünk. - válaszolta a fiatalember. – Na, adja ide az egyik szatyrot, a sarokig segíték! - nyújtotta a kezét az öreg, miután látta, a zsinórtól fehérednek a partnere ujjai. – Köszönöm, nem kell. - szabadkozott, de nem ellenkezett, mikor kikerült az egyik cipéskellékekkel teli összekötözött pakk a kezéből. – Ügyesen megcsináltatta ezt a játszóteret. - dicsérte meg a pocakos férfi, mikor elhaladtak a hinta, mászóka, és a homokozó mellett.

A füves placcot egy méretes farönkből faragott emberszerű őr vigyázta. Az építész ötlete volt. Az egyik ügyes kezű áccsal meg is faragtatta. Mikor elkészült, még igazítani kellett rajta. Pontosabban az arcvonásokon, mert a gyerekek, akik tanyasiak lévén nem voltak olyan ijedősek, mint a városiak, de azért otthon sokat beszéltek a nagy orrú és hatalmas szájú faórról, aki csak akkor nyugodott, ha nappal volt. Éjszaka elindult és döngette a kaput, kaparászta a cserepet a tetőn és nem félt a kutyáktól sem, pedig azok annyira hangosan és mérgesen ugatták, hogy még bent is rossz volt hallgatni. Volt a játszótéren egy gödör is. Oda akarták először felállítani a rönkembert, de valamilyen építési törmelékből visszamaradt betontömböt találtak ott, abbahagyták a félig kiásott gödör mélyítését és nem messze tőle újba kezdtek. Aztán a lyukat a faszobor állításának hevében elfelejtették visszatölteni. Az egyik gyerek azonnal észrevette a közben kicsit gazzal benőtt mélyedést. Közösen kitalálták a többiekkel, ott lakik az őr, akit ők egyszerűen csak ördögnek neveztek. Történt aztán, hogy a homokozó mellett

otthagytott deszkadarabot valamelyikőjük rátette a kicsi gödörre.

Egyszer a gyerekek a homokozó betonszegélyén ülve kibeszélték éjjeli tapasztalataikat, és szinte kivétel nélkül mindegyikőjük a háztető cserepeinek a csörömpölésére, aztán kint, a szoba ablak előtti nagy puffanásokra panaszkodott. – Biztosan ez a faördög szórakozik. – mondta ki végül az egyik, a legidősebb. – Megfigyeli, ki van itt, és éjszaka követi. Benéz az ablakon, és ijesztget. – tette hozzá. Több sem kellett a gyerekeknek. Hiába küldték őket a szülők a szépen kialakított játszótérre, azok bizony nem mentek. Inkább hátul, a disznóól előtt keresték a trágya kupacban a lótetűt. Mert az igen csúnya és veszélyes bogár volt, és ha sikerült egyet kibányászni, akkor jó volt téglával agyoncsapni. Na, meg futkároztak fel és alá a házak előtti keskeny betonjárdán, miközben a szülők azon aggódtak, nehogy belecsúszzanak a mély árokba, ami csak nagyon nagy szárazság esetén száradt ki. Végül kiderült miért nem járnak a játszótérre. Elszólták magukat. Akkor aztán jött az ügyes kezű ács, és barátságosra faragta a faőr arcát. Mikor elkészült, a gyerekhad együtt közelített a játszótér felé. Szembe álltak a náluk lényegesen magasabb, természetesebb, kacsintó, kancsal szoborral, és nagy nevetve elfoglalták ismét a játékokat. – Ide nézzetek! – kiáltotta fel az egyik, és nevetve emelte fel a mélyedésről a deszkát. – Ez volt a baj, nem az arca! Itt van a lakása, és nem tudott este hazamenni. – jelentette ki. Hallotta ezt a szerszámait összepakoló mesterember is. – Lehet, hogy igazad van, öcskös, de most már mindegy. Ma este új ábrázattal bújlik a gödrébe az öreg. – mondta és nevetve elballagott.

Ezt a történetet mindketten ismerték, Sanyi bácsi és az építész is. Nem beszéltek róla, de átfutott a gondolataikon. Sanyi bácsi nem volt bőbeszédű. A fiatalember pedig tisztelte a kort és megvárta, míg a mellette, mögötte, előtte közlekedő társa megszólalt. A játszótérnél el volt törve a járda. Óvatosan kellett egyensúlyozni egy keskeny, kitaposott járófelületen. Jobbra volt a tisztiszálló. Igazából nem tisztak laktak itt. Hogy is laktak volna,

hiszen nem katonai létesítmény volt, de a jellegzetes szobákat, közös zuhanyzót és egy hosszú folyosót magába foglaló épületre ez az elnevezés ragadt. Régebben, mikor még a tanyaközpontban elítéltek dolgoztak, ebben a házban laktak a tisztek.

Az építész is lakott itt az első hét után, a háza elkészültéig. A kicsi, ótvaros, takaríthatatlan szoba után az itteni, nagyobb helyiség szinte felért egy szállodai elhelyezéssel. Igaz a WC kint volt, és igencsak szellős volt, de a villanybojleres zuhanyzó mindenért kárpótolta őket. Bezárták az ajtót, és folytatták magukra a meleg, majdnem forró vizet és élvezték az életet. A lavórt ugyan még megtartották, de már csak mosásra használta a fiatalasszony, akinek ekkora már lett egy pocaklakója. Bár ő még nem tudta, de sejtette, mert a reggelek igencsak furcsán kezdtek alakulni. Szomszédjaik a dr. Bíróék, akik már nyugdíjasok voltak és így látták el a jogi ügyeket a tanyaközpontban, mondták nekik először, mi lehetett a fiatalasszony reggeli rosszullétei mögött. A fiatalok pedig hittek nekik, na meg a többi tanyasi lakónak is, akik immár velük együtt számolták először a hónapokat, majd a napokat.

Mindketten, az öreg és a fiatalember is a tisztiszálló felé néztek. Sanyi bácsi arca nem árulta el, mire gondolhatott, de biztosan volt neki is élménye az épülettel kapcsolatban. Vékony, igencsak dolgoz felesége, Annuska öt gyereket nevelt, gondozott. A három lány és két fiú bizonyára többször kapcsolatba került a tanyaközpont ezen részével, hiszen pontosan szemben volt a házuk, ahol nevelkedtek. – Jöjjenek át vasárnap délután hozzánk egy süteményre! - mondta az építésznek a sarkon, és visszaadta a madzaggal átkötött barna csomagolópapíros pakkot. – Köszönöm szépen, majd meglátjuk. - válaszolta a fiatalember. – Nem meglátjuk, hanem tessék jönni! - emelte fel egy kicsit a hangját Sanyi bácsi. Ez nem parancs, hiszen közben mosolygott, de érezni lehetett a hangszínen, elvárás, amit nem illik visszautasítani.

Azon a héten, vasárnap délután Sanyi bácsiék nagyszobájában

ülve és az édes süteményt kistányéron fogyasztva, a két család egymás életébe is beette magát. Az édes, és tényleg nagyon finom sütemény nem csak Annuska ügyességét dicsérte, de az utána következő időszakra a két család kapcsolatának az ízét is. És az pontosan olyan lett, mint akkor, az első találkozásra készített kakaós, könnyű tésztájú édesség. „Ami nélkül lehet élni, de minek!” - fogalmazta meg egyszer, jóval később a harmadik lány, Irén férje.

Történt egyszer, hogy a könyvelésen dolgozó Irén megismerkedett a fiatal mezőgazdással, Mihállyal. Hamar szerelembe estek, aminek házasság lett a vége. Kezdték ők is úgy, mint más. A szállón. Összeköltözésük évében, az újév első napjának reggelén minden ugyanúgy indult, mint máskor. Mikor derengeni kezdett az ég alja, a férfiak, még ha éjszaka egy kicsivel többet is ittak az óév búcsúztatása miatt, fészkelődtek a meleg ágyukban, és próbáltak erőt venni magukon, hogy felkeljenek. A dunyha hideget kizáró biztonságából nem könnyű kibújni, és letenni a lábat az ágy melletti hideg papucsba. Az a január elseje hideggel és fehér hólepelrel köszöntötte a tanyaközpont lakóit. A feleségek érezték a férjük hezitálását, félálomban várták az elhatározást. Tudták, most nem szabad megmozdulni, mert akkor nem kap az állat időben enni, és ki sem lesznek engedve a szárnyas jószágok. A tehenet pedig fejni kell! Az vessen először követ a férfira, aki a hideggé vált szobában, hajnalban azonnal ki tud ugrani a meleg asszonyi hátsó mellől, a dunyha alól. Ott, ahol netán berakattak cserépkályhát egy kicsit jobb volt a helyzet, hiszen a samott téglával és agyaggal bélelt kályha még reggel is fűtötte a szobát. Akinek pedig olajkályha jutott, ami annak a kornak az új fűtési eszköze volt, még a lábát is kinyújthatta a dunyha alól, hiszen nemcsak duruzsolt a hengeres tűztér, de meleget is adott.

Azon a reggelen azonban mindenki egyszerre ugrott ki az ágyából. Mihály, az ifjú férj egy hatalmas kolomppal a kezében, lóháton nyargalászott a méretes hóban az épületek között, és rázta

a kézi harangot, ahogy csak tudta. – Boldog újévet! – kiabálta. – Ébredjetek, és köszöntsetek az újévet! – harsogta, és a kolomp szava messze futott a hófedte síkon. Nem ütközött akadályba, ezért aztán vissza sem jött. De nem is volt szükség rá, mert Mihály többször is végiglovagolt a tanyaközpont házai előtt. Ettől nem csak a férfiak, de az asszonyok, gyerekek is lázba jöttek. Először csak az ablakon nézegettek ki, miután a jégvirágot lekaparták az üvegről, hogy ki lehessen látni, de aztán hamar kimentek a kapu elé és boldogan kacagva integettek az agronómusnak. Ő pedig érces hangján biztatta őket. Csinálják ők is így, akkor talán még jobb lesz az idei év. De hiába, mert első a kötelesség. Így aztán Mihály egyedül maradt az újév illetén köszöntésben. Ha valaki eztán úgy gondolja, hogy ezzel vége a történetnek, akkor téved. Alig vette fel a kolompos ébresztő után a mindennapok ritmusát a tanya, ismét megjelent a fiatalember, de most már befogott lóval és szánnal. Most csengő csilingelt a szán előtt ügető ló nyakában. A gyerekeket hívta. Azok visongva ugrottak a szánra, és estére kipirult arccal mesélték a szülőknek az újévi csodát. Később a Mihályék költöztek az építész kicsi lakásába. Mindkettő család olyan útravalót kapott ettől a helytől, ami nem csak a saját, de leszármazottaik életét is meghatározta.

Sanyi bácsi jobbra, az ifjú ember balra fordult, mikor a sarokig értek. Az öreg háza mellől hangos beszéd ütötte meg a fülüket. Nem szokatlan ez, hiszen a túloldalon szintén egy nagyobb család lakott. A kissé hangos udvarban több fiú és egy lány élt a szüleivel. A tanyaközpontban híresek ők. Nem csak azért mert jó munkaerők, sőt, az igazából nem nagy ügy, hiszen ott mindenki az volt. A tanyán élő ember tulajdonságai közül a legfontosabb a megbízhatóság és a szorgalom. Nem is tud megmaradni az, aki ettől egy kicsit is elüt. Így aztán voltak olyanok, akik éppen megmelegedtek, és tovább is álltak. Azokat egyszerűen könnyűhámosnak hívták. A Sanyi bácsival szemben lakók nem ilyenek

voltak, de egyvalamiben igencsak eltértek a többiektől. A fiúk is, de különösen a lány igencsak szépre sikeredett. Így a szőke szépségnek volt elég csodálója. Ha valaki ügyet intézni betért a tanyára, bizony azon nyomban szerelembe esett, ha meglátta.

A magtárban dolgozott a hosszú, szőke hajú, kék szemű, igéző alakú Erzsi. Ha szerencséje volt az ide érkezőnek és éppen ebédidőben szállt le a sarkon megálló buszból, vagy lépett ki az őt idehozó személygépkocsiból, akkor azonnal meglátta őt, amint az előlépcsőn ülve lógatta a lábát és szívta a cigarettáját. Ha ez valami oknál fogva nem érintette meg az illetőt, akkor mély, bűgő köszöntése mindenképpen. Így aztán a látogató is feliratkozhatott a „csahos kutyák” közé. A lány csak így nevezte a hódolóit. Ott a járdán, egy pillanatra megállva az építész még nem tudta, hogy a szőke lánynak a szépségénél csak a szíve nagyobb. (Ez többször is kiderült a fiatalember számára, mikor később a lány bátran kiállt az általa igazságtalanságnak vélt ügyek mellett.)

Az építész hamar rájött, hogy mi is volt a hangoskodás oka: a kutya rosszkodott és azt szidta az alacsony, vékony férfi, a családfő, akit azonnal leintett a felesége. Sanyi bácsi már megszokhatta ezt, mert vissza sem nézve bement a kicsi virágoskert között vezető úton a házukba, míg ő a három barna pakkot most más súlyelosztásban vette a kezébe. Már elindult, mikor észrevette, a foci pályán a malacok mellett lévő kutya ismét őt nézte ki magának. Nem szólt az egy szót sem. A saját nyelvén sem, nemhogy emberül, de ahogy nézett, az nem jelentett jót. Nem szembe nézett, hanem sunyin, és közben nagyokat ásított, megmutatva fehér, hegyes, számtalan fogát. Még szerencse, hogy a járda mellett volt a széles árok, tele vízzel.

- Ha átugorja, akkor bemegyek az Ica nénihez. - határozta el. Az üzemi konyha szakácsnője lakott ott a férjével, aki a tehenészetben inszeminátor volt. Ő volt az, aki mesterségesen helyettesítette a bikákat és biztosította a borjú szaporulatot. Ennek megfelelően a tanyaközpontban nagy tisztelet övezte. Olyan jól végezte a

munkáját, hogy jöttek is szépen a betervezett kisborjúk. Többnyire fehér csizmában, fehér nadrágban és fehér köpenyben volt látható. Ezért messziről észre lehetett venni, bármerre is járt. Ica néni lett később a főszakács, de ezt akkor még nem tudhatta a fiatalember, aki a kutyával szemezett. Miután látta, hogy a fekete, göndör szőrű eb csak azért követte a szemével, hogy őt idegesítse, határozottan ment a kicsi háza felé, ahol már biztosan nagyon várta a felesége.

A szomszédja mellett haladt el. Géza bácsi agronómus volt. Ennek megfelelően a kertje a legszebb és leggondozottabb volt az egész tanyában. Az állatai szintúgy. Most is kint dolgozott. A szikes és ezért az őszi felásás után is emberfejnyi, kemény földgolyókat verte szét. Keze ügyében nemcsak ásó, de nagykalapács is volt. Lám, hiába ásta fel az ősszel, és hagyta a fagynak, hónapok, esőnek, hogy megtegyék a magukét, azokon is kifogott. A vékony, szikár, izmos férfi egy atlétában dolgozott. Haja csatakos volt, a hátán a trikó izzadságtól foltos, de ő megállás nélkül ütötte, vágta a göröngyöket, majd mikor sikerült szétverni, akkor a gereblyével szépen elegyengette a földet. A fiatalembernek nála nem is lehetett volna jobb szomszédja. Csak egy vékonyhálós drótkerítés választotta el őket egymástól. Így aztán a feleségével együtt, tanulva az idős agronómustól, és igyekezve, nehogy szégyenbe maradjanak, nekiálltak megművelni a kertjüket.

Ahogy odaköszönt Géza bácsinak, még nem tudta, hogy tetszett a szomszédjuknak az, amit csináltak ők ketten. Később elismerése jeléül kaptak tőle egy nyulat, és hozzá ketrecet is. Átment hozzájuk és segített megfelelő helyet találni a szőrös háziállatoknak. Született is elég hamar sok kisnyúl. Mikor aztán a levágásra került a sor, akkor megtanította az építészt miképpen kell megnyúznia. A fiatalasszony ilyenkor bement a házba. és annak is a legtávolabbi sarkába. Ott foglalta el magát, és megpróbált nem gondolni rá, mit tesz a férje a vasárnapi ebédre valóval. Ő pedig kiemelte a ketrecből a vágnyivalót. Megfogta a hátsó két lábát, és egy jól irányzott „tenyérél ütéssel” nyakszirten vágta. Azonnal elpusztult. A kivézetetés után

a hátsó épület egyik ajtótokjának szemöldök fájába bevert két szeget vagy másfél arasznyi távolságra, és madzaggal erre kötözte fel a hátsó lábánál fogva a jószágot. Utána itt nyúzta meg, ahogy tanulta. A lábánál kezdte, majd le az egész testről. Mire a sokadikat nyúzta, addigra olyan gyorsaságra és ügyességre tett szert, hogy csak rövid időre kellett az érzékeny feleségének elbújni. (Jóval később tudta meg a fiatal építész és a felesége, hogy az a gaz, amit a nyulak nem szerettek, az a parlagfű, ami sok bajnak az okozója. Akkor még nem tudta, miért topogott a nyula, mikor berakta neki az árokparton szedett, sötétzöld gatz, hogy azt egye. Csak arra jött rá, hogy nem szereti, hiszen másnap érintetlenül szedte ki a nyulak elől. Bezzeg a kevésbé zöld füvet ették. Mit volt mit tenni, azt szedte nekik, bár hosszadalmasabb és körülményesebb volt, hiszen abból valahogy kevesebb nőt. Ha pedig nem volt eső, az pedig ezen a vidéken igen sűrűn előfordult, akkor az első volt az a növény, ami elszáradt.)

Ott a kerítés mellett elhaladva még nem sejtette, hogy az agronómus feleségét, Mancika nénit, nemsokára keresztanyámnak szólítják majd a feleségével, ezáltal fogadott keresztanyjuk lesz a fiataloknak. A tisztaságáról híres Mancika néni nem csak jólelkű, de „megmondó” asszony is volt. Nem köntörfalazott, ha valakinek el kellett mondania a véleményét. Ezért aztán előfordult, hogy valaki netán átmenetileg nem igazán szerette, de csak az első gondig, mert akkor máris az ő ajtaján kopogott be segítséget, tanácsot kérni. A tanya lakótelepének a központja lett ő. Jobb keresztanyát nem is választhattak volna maguknak.

Géza bácsi felegyenesedett a nagykalapácsot tartva a kezében, amivel egy természetes földcsomót ütlegelt, mikor meghallotta a köszönést a járdáról, a kerítés mellől. Abban a pillanatban az alig felhős égboltból, fülsiketítő hanggal vadászpereplő csapott le a tanya-központra. – Talán eltévesztették a célpontot? - futott át a gondolat mindkettőjükön, de nem volt idejük ezen merengeni, mert máris ereszkedett le a következő, majd az azutáni. Három gép gyakorlatozott.

Felemelkedtek, majd a látóhatár szélén visszafordultak, és ismét feléjük közelítettek. A nagy magasságból meredeken csaptak le. Úgy látszott, mintha befűrődnének a földbe, de aztán mikor már szinte súrolták a házak tetejét, az égbolt felé rohantak. A gyakorlatozó katonák kettő fordulat után a közeli bombatér felé fordultak. – Biztosan most vették észre az illetékesek, hogy itt emberek laknak, nem egy lakatlan gyakorlótér a tanyaközpont. – Géza bácsi balra fordulva mutatta a szomszédjának az ejtőernyőket. – Ezeket dobják le először betontuskóval együtt a bombázókról, hogy lássák, merről fúj a szél. – magyarázta. És tényleg. A magasban mély hangú, alig látszó repülő hűztak el, majd utánuk tompa puffanások jelezték, „bomba” is esett a nyomukban. Géza bácsi közelebb jött a kerítéshez. Kezet fogtak. – Még jó, hogy időben észrevettek bennünket. – jegyezte meg a fiatalember. – Így van ez! Mindig időben érkezik a jó, majd figyeld meg, a rossz pedig sohasem időben. – tette hozzá, és hamiskás mosollyal nézett a szomszédjára. Aztán visszafordult a temérdek, szétverésre váró földbucka felé.

Az építész sietne, de nem hagyta békén a gondolat. Mert mit is láthatott a pilóta? Itt van ez a tanyaközpont egy tehenészettel, aminek a hátsó részén van egy nagy kifutó, tele marhával, aztán fölötte a műhely, meg a kombájnszérű. A műhely palatető épülete előtt traktorok, kombájnok, ekék és egyéb földet megmunkáló eszközök, melyek között emberek vannak most is. Hiszen egy hónap nem sok, és aratás lesz. Arra pedig időben fel kell készülni. Ilyenkor a gépészek, szerelők, sőt a traktorosok is szombatonként is estig dolgoztak. Aztán ott van a repülőgép alatt az iroda épülete, a magtár, a bolt. Ez a vegyesbolt adta meg a tanyának mindazt, ami kellett asztalra, vagy éppen a cipőbe. Mindennap friss, három kilós, magyar búzából készített, kerék nagyságú kenyeret lehet itt kapni, de a pulton ott volt a zsír, amit széles késsel vágtak akkorára, amennyit kért a vevő; és volt a nagy fiókokban cukor, liszt is, na meg cipőfűző, ha valaki éppen nem akart a városba bemenni

és ott megvenni. Szóval volt minden. Na persze alkohol is, de a boltban tilos volt fogyasztani. Ezt be is tartotta a tanyán lakó. Kint az üzlet előtt aztán már más volt a helyzet, különösen fizetéskor. Most nem volt fizetésnap, mégis sokan lettek a sportpálya szélén, a bolt bejárat előtt. A bombázást nézték, tárgyalták ki

– Aztán itt van a lakótelep, a maga húsz épületével. – folytatta a gondolatsort a fiatalember - A házak elég vegyesek. Van itt régebben épült, vályogból összerakott, de van új ház is. Általában sűrke pala és cserépfedéssel. Ezt láthatta a pilóta is. Mindegyik ház hátsó udvarában gazdasági épület, disznó- és csirkeóllal, takarmányossal, szerszámossal és kinti WC-vel. Ezt olyan tartaléknak készítették, mert mindenhol bent volt a víz a lakásokban, és fürdőszoba is készült. A tanyaközpont legmagasabb építménye az étkező-konyha melletti hidroglóbusz, ami a vizet biztosította az itt élőknek. - merengett el a kerítés mellett a csomagos ifjú férj, mikor megpillantotta feleségét a ház sarkán, amint az iroda felé nézett. Most legalább láthatta, hogy miként várta őt.

Csendben, szinte észrevétlenül figyelte a messze lévő járda vonalát. Ismerte a férjét. Tudta, nem valószínű, hogy átvág a futballpályán. - Biztosan délre várt haza. - szégyellte el magát a kapuban álló férj. Tisztában volt vele, hogy az asztalon ott volt a terítéke és az ételt is már többször megmelegítette neki. A kapu sarkának a nyikorgására szemük azonnal megtalálta egymást. – Mit segítsek? - vette volna át a csomag egy részét a göndör hajú, kék szemű, mosolygós ajkú asszony. - Nem, majd én! - akadémikodott a férfi. - Most már minden babért ő akar learatni, ezért becipelte a csomagokat a konyhába. Feltette a bundát tartalmazót a konyha asztra, miután odébb tolta a két terítéket. – Te sem ettél? - kérdezte, de nem várt választ. Készülődött az elismerés beszerzésére. Akaratlanul nézett ki az ablakon. Innen a kerten át a hátsó udvarra lehetett látni. Ott Gyula járkált a világosbarna foxival. A kutyát nyakörvvel vezette, és közben pattogott a parancsszó a szájából. – Üi! Áll! Megáll! - Csodálkozva nézte az

agronómus barátját, akivel együtt mentek reggel malacot venni a vásárba. – A Gyula már itthon van? - kérdezte a feleségét. - Igen, már régen. Tőle tudom, hogy nem vettetek állatot. - jött a válasz. Közben a másik két csomag a hideg sparhelt tetejére került.

A nap már kereste a végtelen síkság mögött búvóhelyét, mire jó kedvűen enni kezdték a krumplilevest, amit palacsinta követett. – Jól mondta az ember, pontosan olyan a bunda, mintha neked készült volna. – mondta, és mosolygó arccal néztek egymásra. – Csak azt nem tudom, hogy jutott eszedbe a tavasz végén, nyár elején bundát venni? - kérdezte pajkosan a szép arcú ifjúasszony. A férfi elgondolkozott. Eszébe jutott sok minden, amit ma megélt. A Fényes, előtte a vásár, a hosszú utca, a kerítés mögött nézelődő öreg, az újdonsült ismerősei, majd hirtelen bevillant az a téli este.

– Emlékszel - kezdte és közben nagyot harapott a kakaós palacsintából -, mikor télen, az egyik pénteken, késő délután az irodába érkeztek a kerületi vezetők? Egész nap, vissza- visszatér bennem az a kép. Ott álltam én is Erzsike kicsi, lehajtható pultja előtt, és vártam a kávémat. Aznap az volt a harmadik. Én kettőt szoktam inni, de Imre bácsi, tudod, a bíróságon népi ülnökként is dolgozik, meghívott egy újabbra és nem akartam visszautasítani. Akkor találkoztam először velük, a három nagy emberrel. Emlékszem, kint nagyon hideg volt. Talán még hó is esett. Az előteret sárgásan világította meg a mennyezetre szerelt lámpa. Imre bácsi éppen azt mesélte, hogy mennyire fontos a birka gondozása, etetése, mert nem csak az állat súlyára, de a gyapjára is nagy hatással van, mikor kivágódott az acélportál ajtaja, és megjelent egy bundába öltözött, bundasapkás ember. A hó vastagon belepte. Az éppen mellette elhaladó dolgozónak odaszólt mély, érces hangon - Terítsd le a lovamat öcskös, ha már kifelé mész. – és átdobta az eddig a kezében tartott, összetekert, barna pokrócot. Aztán topogni kezdett. Csapkodta magát. A hó úgy hullott róla, mintha lapátolták volna. Azonnal nagy tócsa lett körülötte. Aztán kihúzott a zsebéből egy kockás zsebkendőt, azzal megtörölte az arcát, amit vastagon belepett a fagyott hó; kifújta az

orrát, és beljebb lépett. – Na, mi van, kislányok? - hangzott a kérdés, pedig Erzsikén kívül, más nő nem volt ott, ő pedig már elég régen elvesztette a lányságát. – Nézték, mintha még nem láttatok volna embert, férfiembert. Menjetek ki, nem kell messzire, csak a kerületembe, vagy elég a határba, aztán legalább megismeritek, miből lesz az ennivalótok. - töltötte be az előteret mély hangja. Aztán nekiveselkedve levette a bundáját. Jól megrázta. – Még átázik, aztán ha bemegyek a hodályba, a birkák világgá mennek, ha megszagolják. – mondta, és nagyot nevetett saját, vicces megjegyzésén. De akkora már Juliska néni, a hajlott hátú öregasszony, egy vödörrel és viseltes felmosóronggyal közeledett hozzá. – Na, majd mindjárt befejezem. - szólt oda neki Pista bácsi, tudod, aki az öt kilométerre lévő kerület vezetője. A tisztelet, a megbecsülés hangján szólt a takarítónőnek. Juliska néni hátrább lépett. Tudod, szegények ők, ezzel mindenki tisztában van, de nem panaszkodik soha. Különösebb felhajtás nélkül, csendben elvégzi a dolgát. Napközben megcsinálja a ciberéjét a kopott, csorba poharába és azt egy kiskanállal lassan megeszti. A hozzávaló cukros, ecetes vizet fehér parafával bedugott üvegben hozza, a darabokra vágott száraz kenyeret, kenyérhéjat pedig fehér, vászon konyharuhában. Soha nem kérdezte még senki tőle, szereti-e ezt az ételt, de ő sem hozta szóba, hogy mást is szívesen enne. Így szokták őt meg. Azért Erzsike, ha a lehetősége engedte, akkor disznóvágás után mindig meglepte egy darab fehér szalonnával, esetleg pörccel.

Úgy közlekedett, végezte a dolgát az idős asszony, mintha ott sem lenne, csak éppen a pocsolya tűnt el a padlóról észrevétlenül.

– Hol is az a kávé? - fordult a telefonközpont felé a vezető. Erzsike mosolyogva nyomta a kezébe. De nem csak ő az, aki boldogsággal az arcán fordult a férfi felé. A hangjára, na meg a kikötött ló látványára többen kijöttek a folyosóra nyíló irodahelyiségükből, a köszöntésére. Volt, akivel összeölelkezett, de többnyire nagy kézfogások mellett üdvözölték egymást. Kivétel nélkül mindenki tisztelettel és szeretettel közelítetett feléje.

- Az igaz, jóképű és férfias kiállítású ember a Pista bácsi. - vetette közbe az asztalnál Katalin, az ifjú feleség. - Nana! - emelte fel tréfásan a mutatóujját a férj - Azonnal visszaviszem a bundát! De hadd folytassam, hogyan is lett a malacból ez a szép, bordó, szőrös kabát. Pista bácsi életereje betöltötte az egész épületet. Körbeállták. - Olyan hideg volt az éjszaka, hogy az itatók nagy része elfagyott. Jól megcsináltatok, komám! - szólított meg. - Mit szólnál hozzá, ha nem kapnál vizet? Hiába tekergetnéd a csapot, bizony abból nem jönne ki semmi! - De én, nem... - akartam mentegetőzni, és elmondani, nem régen jöttem ide, és nem tudom miről van szó, és az is meglepett, hogy tudta, ki vagyok. - Jól van! Jól van! Illetve dehogyan van jól, édes komám! Mondd meg az embereidnek, hogy most még kiolvasztottam, de többet nem teszem. Tessék úgy megcsinálni, hogy kibírja a húsz fokot is! - nézett szembe velem. - Ugye te vagy az új építész? - kérdezte ezután, de egészen más hangon. - Igen, én. - feleltem. - Hétfőn gyere ki hozzám. Traktorral tudsz csak az úton menni, de legjobb gyalog. Kifelé szembe fúj mindig, visszafelé a hátadba kapod, legalább hamarabb beérsz. Aztán majd körbemegyünk, és megmutatom, miket kell lerendezned. - Igen! - válaszoltam, de már csak a hátának, mert másokkal kezdett beszélgetni. Mondom magamnak: "Ez is jól kezdődik!" - és fordultam be az irodám felé, mikor utánam szólt. - Figyelj öcskös! Jó gyerekek látszol te! Nem lesz itt baj. Ha valami gondod adódik, akkor engem keress meg, érted? Nem ezeket itt, mert abból nem lesz semmi, csak legfeljebb baszogatás. - és két lépéssel elérte a hátamat. Kettő akkorát húzott rá nevetve, barátságá jeléül, hogy alig tudtam a lábamon megállni. - És ezért kaptam a bundát? - nevetett a gödörhajú, kék szemű szépség. - Várj, még nincs vége. - A tányérokat azért leszedhetem? - Ne, majd ha befejeztem a történetet. - Jó. - mondta a fiatalasszony, de azért felállt. Felkapcsolta a villanyt a konyhában, mert közben hirtelen szürkület lett.

- Aztán jött az Imre. - folytatta. - A messzebb lévő kerület vezetője. Meggondolt, csizmás, úriember. Figyelmesen hallgatta Pista

bácsit, és a juhászattal kapcsolatos problémákat. Az ő kerületében is vannak juhok, de azért a kacsanevelde okozza a legnagyobb problémát. Ott a legkisebb figyelmetlenség is többszázszáz károkat tud okozni, ezért ritkán, hetente csak egyszer jön be a központba. Akkor, azon a pénteken már előre megmondta, nem sokáig ér rá, még ha az igazgató el is várja, mert dolga van, és siet vissza. Róla is hamar lekerült a féllábszárig érő bunda. Meg sem lepődtem már, mikor azonnal hozzám szólt. – Te vagy az új építész, ugye? – Igen. - válaszoltam volna, de nem hagyta - Gyere ki hozzám hétfőn! Megmutatom a problémás helyeket, amiket meg kell csináltatnod. Remélem, találsz megoldást rá! – Már hétfőn megyek a Pista bácsihoz. - mondtam kicsit mosolyogva. – Jól van, jól teszed! A te dolgod. De gyere hozzám is, és ne neved előre, mert még nem tudod, mit fogsz majd látni! - tette hozzá, de akkor már, látva az ijedt ábrázomat, megragadta a kezemet, és az erős markában szorongatta. – Azért, ha bármi problémád adódik, engem keress. Megoldjuk. Ne ezeket a .....- és intett egyet az irodai folyosó felé. - Mert abból csak még nagyobb bajod lehet! - nézett szembe velem a kék szemével. Az asztalon a férfi előtt hevert a papírból készült doboz, benne cigaretta. A doboz oldala megnyitva. Ki vett belőle egyet, és rágyújtott. Mélyet szívott belőle.

– Ott álltam a többiekkel, és néztem ezt a két embert. Mindenki órájuk figyelt és leste minden szavukat. Ők voltak a három királyok, itt a tanyán. A harmadik még akkor nem volt ott. Mint általában, ő volt az, aki a legközelebről jött, ezért a legkésőbb érkezett. Ő volt a Gyula. Akkor még nem laktunk itt, hiszen tudod, és nem ismertük annyira egymást. Az első kerület vezetője zöld színű szövetkabátban lépett be az iroda előterébe. Fején szintén zöld kalap. Okos, majdnem tudálékos beszédével bekapcsolódott a másik kettőhöz. Hosszú előadást tartott a juhok téli tartásáról, aztán hozzászólt a kacsaneveléshez is. A két társa egy ideig hallgatta, majd egyszerre intették le. – Jól van, Gyula! Most már elmondtad, de szeren-

cséd van, mert nem neked kell vesződni ezzel. - mondták. Ő pedig szemlátomást ezen azonnal megsértődött. - Jól van, na! - veregette hátra Pista bácsi, és szorongatta a kezét Imre. - Te vagy az új építész? - fordult felém Gyula, hogy elterelje magáról a figyelmet. - Igen. - válaszoltam. - Már láttalak a feleségeddel az egyik délután, mikor mértétek fel a tanyát. Szegény asszony, azzal kezded, hogy megdolgozatod? Hogy meg nem fagytatok! - Igen, felmértük a lakótelepet. - válaszoltam. Emlékszel, az egyik vasárnap délután csináltuk, alig, hogy ideköltöztünk. - nézett a felesége szemébe. - Igen. Jól látta Gyula. Jól átfagytam, te meg csak szaladgáltál és lépegettél, meg diktáltad a számokat. - Ejnye, de szörnyű is voltam. - Azt nem mondtam, csak azt, hogy fáztam.

A fiatalember nem hagyta magát kizökkenteni és folytatta a történetet. - Úgy tudom, már építet a házadat, az én udvarom végébe. - kérdezte Gyula tőlem - Igen. - válaszoltam. - Nagyon örülök. Hétfőn gyere el hozzám a kerületbe! Beszéljük meg a közös dolgainkat. - Nem is tudom. - mondtam bizonytalanul. - Mit nem tudsz? - Csak azt, hogy mikor. - Mondtam, hétfőn. - Csakhogy hétfőn már mennem kell a Pista bácsihoz, meg az Imréhez. - És ez probléma? A nap huszonnégy órából áll, barátom. Abba pedig még ennél több is belefér. Na, akkor hétfő! - adta ki, és nevetve még kacsintott is egyet hozzám.

Még időm sem volt elgondolkozni ezen, mikor Pista bácsi elkezdte verni magán a bőr kiskabátot. - Ej, te, az anyád úristenit! - káromkodott. A másik kettő kicsit hátrább lépett, nehogy kapjanak egyet. A szép bajszú, lóháton közlekedő kerületi vezető pedig egyre gyorsabban csapkodta magát. Hol az oldalára ütött, majd a hátára, amit elért, de közben odarohant a folyosó falsarkához, és ahhoz dörgölte a gerincét, majd a melle felé csapott. Végül benyúlt a jobb kezével a bal hóna alá, és egy egeret markolászva mutatta, ki tette ezt vele. A kicsi egernek nem volt ideje meglepődni, mert azonnal vágta a mozaikos padlóra, és bőr

csizmájával rátaposva nem engedte, hogy szenvedjen a kicsi állat. – Biztosan belém esett a takarmányosban. Már egy ideje éreztem, hogy szaladgál bennem a bestia. Nem tudom mit várt, mert itt az ingem, kabátom alatt bizony nincs neki való étel. Te Gyula! - fordult a társa felé. - Neked nem fáj a gyomrod a kolbásztól, amit a múlt héten ettünk? – Jó, hogy kérded. Még mindig elég rossz. – válaszolt az. – Nekem is. Pedig gyógyítottam már magam olyan erős pálinkával is, hogy majdnem az ajtónak mentem és a falat kapartam mikor megittam, de nem használt. Aztán meg is hányatott, de ekkor sem lettem jobban. – Én nem tudok hányni, de az biztos, valami nem volt jó abban a kolbászban, Pista bácsi. - Na, nem baj komám. Ezt is túléljük valahogy. - zárta le az öreg, és bementek a nagyterembe a megbeszélésre.

– És hol van ebben a bundám? - kérdezte Katalin. A fiatalember elhallgatott. Mind a ketten a kintre figyeltek. A konyhaablak még nyitva volt. Nappal meleg volt. A hátsó udvarban már nem kapirgáltak a szárnyasok. Bementek a nyitott ajtajú ólba, és elfoglalták helyüket a lécből készült tyúklétrán. A legelső fokon biztosan ismét a legbátrabb ült, a kakasok pedig oldalt, hogy belássák az egész családot, és ha ellenség közelít, akkor szembe tudjanak szállni vele.

A tanyaközpont házainak udvaraiból edényzörgés hallatszott, ami ebben az időben azt jelentette, hogy a disznók vacsoráját készítik elő. Aztán a rőfögés és a moslék, a bekevert takarmány habzsolása jelezte meglegedettségüket. A kutyák nyugton voltak. A fiatalok kuvasza is az ajtó előtt elterülve várt arra, hogy valaki végre feltűnjön a ház előtti járdán. Egy bagoly annyira alacsonyan húzott el a konyhaablak előtti udvar felett, hogy mindketten összerzezzentek. A konyhában világító mennyezeti lámpa sárga fénye becsalta a szúnyogokat is, de annyira szerették ezt a hangulatot, hogy nem foglalkoztak ezzel. Az eresz alján fészkelő fecske kidugva a hátsóját piszkított egyet, és a konyhaablak párkányának szélén landolt a sűrke pötty.

Mindketten égszerre néztek oda. Felálltak. Katalin becsukta az

ablakot. Az ifjú férj pedig kibontotta a másik két csomagot. Szépen sorba rakta a vaskaptafát, majd dobozba a faszegeket, az acél kisebb és nagyobb fejűeket, na meg a két nagytábla bőrt. Boldogan nézegette és simogatta. – Tehát, miért is vettél nekem most a tavasz végén, nyár elején a malac pénzből bundát? - fordult feléje a felesége, mikor felállt a szerzeményei mellől. – Mert szeretlek. Nagyon szeretlek. És abban nincs semmilyen évszak! - felelte az építész. Erre először nagyon komoly arccal néztek egymás szemébe, majd egyszerre tört ki belőlük a boldog nevetés. Ölekeztek és csókolták egymást.– Mennyire igaza volt annak az áruházi vékony, magas embernek. - gondolkozott el később az ágyban az építész - Tényleg örömet, boldogságot hoz a bunda! - és belezuhant az álom világába, ahol azt nézte, hogyan védi meg a kakas a tyúkudvar lakóit a betolakodótól.

A jövevények-

Nincs ennek a földnek se széle, se hossza. Csak térkép tudja megmutatni az idegennek, meddig tart e terület. Ha valaki netán kíváncsiságból, vagy éppen felelőtlenségből erre téved, akkor sokáig kell mennie, mire valami kiemelkedőt lát a szemhatáron. E tájékon nincsenek jó földek. Már ha egyáltalán szükséges minősíteni azt az anyagot, ami az embernek és környezetének az életet adta, adja. De ami igaz, az igaz: ennél a földnél az országban csak jobbak vannak. Itt nincsenek búza, kukorica, árpa, vagy éppen takarmányozásra alkalmas növénytermésből kiemelkedő hozamok. A marhák is kisebb mennyiségű tejet adnak, és az itt tartott hízó állat sem került még fel az országos, vagy éppen a megyei dobogóra. Ezen a tájékon nagy belvíz van a földeken, vagy hatalmas szárazság. Ha éppen egy kicsit több eső esik, mint a megszokott, akkor már a harmadik napon nagy területen áll a víz a határban. Nem tud hova menni, mert a föld nem engedi. Cudar, konok, mint az itt élő ember. Ki tudja, ki volt előbb? A föld, ami így viselkedik, vagy az ember. Ki merne választ adni erre? A föld nem engedi magát. Csak a felülete ázik át, és lesz belőle mindent odaragasztó sár. Ha elhagyott gépet, járművet lát az út szélét őrző nyárfa, akkor tisztában van vele, azt olyan ember vezette ide, aki távolról, messze földről vetődött e tájba, mert ha egyszer vigyázatlanul belehajtott a csizmát visszatartó szikbe, akkor bizony már nyár volt, mire onnan sikerült kimenekíteni.

Mikor aztán megjön a nyári, szikkasztó napsütéssel a meleg, akkor a föld megmutatja újabb tulajdonságát. Mély repedések jönnek az arcán keszekuszán. Ami eddig kizöldült benne, rajta, az alig egy-két nap alatt lefekszik rá, és beleolvad a sötét, szürkésbarna színbe, mintha soha nem is lett volna. A repedések annyira mélyek, hogy némelyiknek le sem lehet látni a fenekére. De nincs is szükség rá, hiszen úgyszem mutatna semmit magából. Védi a valamit, amit ő a sajátjának gondol. Elhatározta, hogy ő ilyen lesz, és olyan is lett. Már sokan próbálkoztak

ezen változtatni, de aztán egy idő után rájöttek: vagy ők alkalmazkodnak hozzá, vagy kidobott pénz az ablakon, amit az újabb ötletek megvalósítására költenek. Itt a föld, a szikes föld az úr!

Élnek itt olyan emberek, mint maga a föld. Nekik sem árt az eső, a fagy és a szárazság is csak erősíti a lelküket. Ha végigmennek a határban nem kell hozzá térkép hogy tudják, hol van ennek a nagy síkságnak az eleje és a vége. Minden résznek külön nevet adtak. A tulajdonosok változtak az idők alatt. Éppen elégszer ahhoz, hogy némelyikre már ne is emlékezzenek. Ha az úrgazda kimegy a saját nevét viselő szikre, biztos mindig eszébe jut, valamikor régen ő előtte is járt már itt olyan ember, akit e föld tanított. Megtanította tisztelni őt, mert csak akkor volt haszna belőle; egyébként bezárkózott, és megközelíthetetlenné vált. Ez nem változott, pedig sok minden más lett. Több traktor, kombájn szaladgál a végenincs határban, mint régen ló.

Nagy ez a síkság! Ember, állat, traktor, vagy bármi elvész benne a mindent elégető nap szemével, vagy éppen a telehold fényes, kitágult pupillájával nézve. De nem így látja az ember, aki ennek a földnek a szülőtte. Mióta itt van e földdarab, azóta próbálja megszelídíteni és uralni. Mikor kimegy a határba, és lehajolva belemarokol a frissen felszántott étvágygerjesztő illatú talajba, vagy éppen az előtte elhajló, beérett aranyló búzakalászt a két tenyere közé szorítva megdörzsöli, úgy érzi, egy lett azzal, amivel egész életén át harcol. Ez az ő hite. De nem a földé. Ő, mint egy fenséges, és végtelen nagyságú minden időket átélő, a tulajdonságait nem változtató, megfoghatatlan, elérhetetlen Istenség csak mosolyog magában. És aztán ha jön a hirtelen lezúduló eső, akkor beszippantja magába az eddig még boldogan integető gabonát és hiába próbálkozik a kombájn, alig ad belőle az embernek kenyérre valót. De ha a felhő elkerüli, és a szegény búza harciasan helytáll az agyon repedezett földarcnak, akkor szól a kunsági viharnek. Ő aztán mindig kész segíteni. Hirtelen jön, és gyorsan megy. Nem marad utána más csak

nagy por és elfektetett, össze – visszacsavart, kínzott növényzet. Az ide született ember ilyenkor legyint egyet a határ felé. Talán még káromkodik is valami cifrát, de aztán a következő napon már újabb fondorlaton töri a fejét. Kitisztítja a gazzal benőtt, itt-ott beomlott oldalú csatornákat, és ezzel mosolyráncokat farag a föld arcára. Az ember ismét boldogan és optimistán tekint a jövőbe, pedig tudhatná, a végtelen síkság földje egyáltalán nem biztos, hogy osztozik ebben vele. Igaz, az ábrázata barátságos, majdnem olyan, mint aki szeretettel kész ölelkezni is az emberrel, de azt nem ő vágta magára, hanem az, ki még előbb mélyen megsértette. Mert bizony ilyen is előfordul. A legnagyobb bántást a lelkében az okozza, mikor a gazda azt mondja rá, ő csak azért van, hogy ezen a részen ne legyen lyukas a golyóbis, amin élet van. Hát ez az, amit ő soha nem tud megemészteni! Vághatja rá a csatornából készült mosolyráncokat, engedheti bele a távoli folyó vizét, ha éppen nincs eső, vagy éppen csapolhatja bele a felgyülemlett csapadékot, ő akkor már bezárkózva nyalogatja a sértés okozta sebeit. Nem haragszik ő. Dehogyan tenne ilyet. Ki hallott olyanról, hogy az elefánt megharagudna valamiért a kis egérre. Csak éppen csalódott. Talán mást gondolt. Talán azt hitte, olyannak szeretik őt, amilyen. Minden tulajdonságával együtt, amiben van ilyen és olyan is, de ez mind ő. A szikes föld. És ez így menne a mai napig is, ha az ember ugyanolyan röghöz kötött lenne, mint a talaj. De nem. Van lába és van hallatlan kíváncsisága, na meg merészsége, bátorsága az ismeretlenben önmaga kipróbálására.

Így esett, hogy a végtelen síkságba vezető egyik út végén lévő tanyaközpontban telepedtek le azok, akik meg szeretnék volna ismerni az itteni földistent. Hogy miért pontosan ide jöttek? Ők ezen egy pillanatig sem gondolkoztak. Talán a föld hívó szava tette ezt. Neki kellett, talán neki volt szüksége új hangokra, más, de érthető magyar szavakra, szagokra, és főleg érzelmekre. Nem is

lehetett másként, hiszen ő volt az, aki jól megfontoltan választotta ki az ország területéről azokat, akiket az ő partnerének gondolt. Az összetevők, arányok a legfontosabbak. Ki más rendelkezhetett azzal a nagy tudással, ami alapján olyan emberi természet keveréket alkotott, ami ennek a földnek úgy lehetett a testvére, hogy közben mindketten megőrizték függetlenségüket, miközben önállóságukat teljes mértékben feladták a másikért. Ez nem házasság, hanem vér szerinti testvériség. Amikor úgy érzik, a másokra mindig számíthatnak, miközben tudják, soha nem tesznek egymásnak semmi rosszat.

Sokat törhette a végtelen szikes sík ezen a fejét, mielőtt a maga eszközeivel körbeküldte a hívószavát. Sikerült. Mindenkire elért, akit célba vett. Volt, aki a Berettyó folyó mellől, aztán más a Jászságból, vagy éppen a nagy Hortobágyról jött, de jöttek a Balaton partjáról, vagy éppen a királynék városából is a tanyaközpontba. Mindenki más és más feladattal, de a földnek nem ez volt a fontos, hanem az egész, együtt. No, azért voltak itt is szerencsevadászok is, akik nem a hívó szót érezték meg, hanem jöttek, könnyű prédát remélve. Azoknak a szik hamar kiadta az útját. Akik pedig itt maradtak, azoknak először megmutatta a föld a virágját, a sziki virágot. „Látjátok, ő csak az enyém, és mennyire szép a kicsi, érzékeny fehér szirmaival. Ki meri azt mondani, hogy rajtam nem lehet megélni?” Aztán megmutatta a lábát áztató, zöldellő rizstáblákat. „Na, látjátok! Ki meri azt mondani, hogy rajtam nem terem meg semmi?” Aztán elhívta az embereket a bólogató gémeskút felé. Aminek az ágasán keresztbe tett gémen a kolonc rázta az ostonon csörgő vödröt. Ebben az ütemes, szép dallamban fekete pulikutyák vigyázó szeme előtt nagy nyugalommal birkanyáj legelt. „Na, látjátok, ki meri azt gondolni rólam, hogy nem vagyok a rajtam járók barátja?” Utána kihívta őket a különálló kicsi tanyákra, ahol kisgyerekek segítettek a szülőknek a szobakonyhás házikó rendben tartásában, az állatok gondozásában.

Éppen a munkájukat végezték a felnőttek, távolabb a háztól. Csak a két gyereklány volt otthon a tanyában. „Na, látjátok!” – mutatott a síkság saját arcának szépséges szeplőjére. – „Ki meri az mondani, hogy nem adok biztonságot az itt élő embereknek?” – A kislányok boldogan rohantak a legelésző disznók és szárnyasok után, amik a nem régen learatott búzatáblában elmaradt szemeket lakmározták. A tehénnel nem volt nagy gondjuk, mert okos állat ő, bár sokan nem annak tartják. Mindenesetre elég kötelet kötni a nyakába és a végét leverte karóra tekerni.

A birodalma bemutatása során, messze a rizstábla szélén embercsoportot észlelt a föld. Méretes halak voltak az emberek által körbeült placcon. Együtt pucolták. Nagy részük még mozgott. Nemrégén foghatták ki kasitával, mert más eszköz nem volt ott. „Na, látjátok?” - szólalt meg ismét a végtelenség. „Ki meri azt állítani, hogy nem jó az élet itt rajtam, nálam?” - és ezzel, mint aki belefáradt a bemutatóba, becsukta a szemét és várta az éjszakai apró állatok futkározását a hátán. Ezt szerette nagyon.

A szik által kiválasztott jövevények észre sem vették, úgy verték bele a földbe azokat a még élő fából készített karókat, amik örökre meghatározták az ezután következő életüket. Persze nem csak az övéiket, de a gyermekeik, sőt azok gyermekei sem maradhattak ki ebből az előbb karóhoz, később pedig a röghöz kötöttséghez. Történt ez a nagy és végtelen síkság akaratának megfélelően. Nem volt véletlen, mikor elvitte és megmutatta nekik a kicsi tanyán élő, és már évszázadok óta hozzá tartozó családot. Ők voltak azok, akik a távolról idehozott emberek által alkotott közösségnek adták a kovászt. Ezzel lettek olyanná, amit a mindenkin kifogó végtelen határú föld kitalált magának.

Az ősidőktől ittlakók, és a jövevények közös munkája által hirtelen virágba borult a szikes pusztaság. A tanyaközpont valamelyike mindig tudta, mit kívánt a föld. Annnyira jól kialakult

a kapcsolatuk, hogy nagyritkán volt szüksége mások csizmájára. A föld leszokott a csúfondáros, nagy területű belvíz felületének a borzolásáról is, amitől az erre járó gazda háta is borsózni kezdett. Hol van már az a magába forduló kietlen pusztaság? Hol van az az idő, amikor már attól rosszul lett, ha az itt, belőle megélni szándékozó ember rátette a csizmás lábát a mellére? Hova lett az, amikor úgy feküdt a téli hófúvás idején, hogy még véletlenül se takarta be melegítő, fehér takaró az elvetett és kihajtott búzát. Akkor még minden más volt. Akkor még nem ismerte azokat, akik őt akarták beszorítani a saját akaratuk jármába. Amikor a hívószavára előjöttek az ország különböző részeiből ezek az emberek, és ő nekik adta a régi társait kovásznak, már tudta, ebből csak egy idők végtelenségéig tartó szerelem lehet. A Jászságból, a Berettyó mellől, a Hortobágyból, a Kecskeméti határból, a Balaton mellől, a híres kécskei borvidékről, vagy éppen a cívis városból, Debrecenből, de a messze Kapuvárról és a királynék városából ideköltözők pedig közben nemcsak elvesztették addigi arcukat, elhagyták a régi hangjukat, hanem mindenből újat kaptak. Olyan újat, ami a földben gyökerezik. Amit ideérkezésük után egy karó formájában leszúrtak, az megeredt, majd kihajtott és a szikes, széles síkság örökre magába olvasztotta azokkal együtt, akik most már ennek a földnek az arcát hordják magukon, és hangjuk is a végtelen határú istenséghez hasonlít.

Boldogság öntötte el mára ezt a vidéket. Ki hitte volna, hogy amikor az ember által készített naptár 1970-et mutatott, minden kicsit más lett, mint azelőtt volt. A föld is nyugodt szívvel hajtotta állomra fejét, mikor elérkezett a jeges tél, mert tudta, tavasszal nemcsak a szikrázó nap fogja melegíteni a hátát és üdévé tenni az arcát, de az általa megálmódott emberek mindent elvégeznek rajta, hogy olyan szép legyen, amilyen mindig is szeretett volna lenni. Megnézte magát a kék ég tükrében, és ahol látott egy kis

rendezetlenséget, akkor üzenetet küldött a tanyaközpont lakóinak. Azok pedig meg sem gondolták, hogy nem az ő figyelmességük következménye, amiket észrevettek, hanem ennek a különleges együttlétnek, ami olyan, mint egy szerelem. Most még nem tudták - hogyan is láttak volna előre az idő végtelen fonalán -, hogy akiket a föld idehívott magához, az soha nem tud elszakadni tőle. Elköltözhetett az ország másik végébe, vagy éppen egy másik kontinensre, idegen országba, ő már mindig ennek a végtelen síkságnak, a szikes földnek az arcát hordta, a hangját hallatta, és az ő szemével nézte a körülötte lévő világot. Erős érzelmi kapcsolatban voltak egymással. Nemcsak akkor fordultak egymás felé, mikor életük, létük bizonytalanságba került, de akkor is, ha éppen sikeresen mutatták meg máshol, más embereknek, közösségeknek, erdőknek, tájaknak az ő földistenüket, akitől immár minden tulajdonságát megörökölték.

De ezt 1970-ben még nem sejtették. Akkor még csak a régi éniük elhagyása és az új föld által adott személyiségük méretre szabása történt. A nevelés időszaka volt. Ami állt olyan egyszerű esetből, amikor a csizma örökre lekerült a lábról, mert kellett a földnek, és az is egy módja volt a tanításnak, amikor annyira nehéz lett az ide érkező lába a vastagon ráragadt sártól, hogy alig tudta vonszolni magát. A végtelenségével megmutatta mennyire nagy, és hozzá képest milyen kicsi az ember, akinek aztán azt az érzetet adta, mikor végigment a hasán, mellén és az arcán, hogy aprósága ellenére tisztelte őt. Ilyenkor aztán a tanyán élő szép lassan változni kezdett. Először szeretett volna ennek a végtelenül nagy és fenséges pusztaságnak a barátja lenni, hiszen ettől védelmet, biztonságot kaphatott. Aztán ráébredt, mindez csak akkor lehetséges, ha ő is tisztelettel fordult feléje. A föld, ez a különleges szikes csoda nagyon okos. Előre tudta, hogy az idők során neki egyre több társa, szerelme lesz, olyanok, akik érzelmileg, amíg élnek el nem hagyják. Utána pedig mindezt a gyermekeik és azok gyermekei is öröklik.

- Cucu! - kiáltott a tanyaközpont egyik udvarából a göndör hajú, kék szemű fiatalasszony a férjének. - Nézd! - mutatott egy tyúkra, amelyik jellegzetes beszédével hívta a kis csirkéit maga alá. A férj megdöbbenve nézte. – Honnan jöttek ezek elő? Kié? - és figyelmesen átvizsgálta a szomszéd felé néző kerítést. - Innen! - mutatta az asszony a kinti, soha nem használt WC homokos gödrét. – Eltojt és kikeltette a kiscsirkéket anélkül, hogy észrevettük volna. A hátára kapaszkodtak, és úgy ugrott ki velük, mert egyébként nem tudtak volna kijönni. - tette hozzá. A beszámolója végén már egymásba karolva nézték nagy boldogsággal a kicsi, sárga, pihés állatokat. Akkor még nem tudták, hogy ezekből lesznek a hátsó udvaruk legjobb tojótyúkjai és a legszebb, legkülönlegesebb kakasaik. Az egyik kopasznyakú, a másik nagy tarajú, tarka, na meg mindenféle, igazi őshonos, magyar baromfi.

- De örülök! - mondta az asszony. – Igen, én is. - simogatta meg a feleségét a férj. - És minek örülsz? - kérdezte, mert azt gondolta, talán éppen róla lesz szó. De most csalódnia kellett. - Hát ezeknek a jövevényeknek. - mondta nevetve a feleség, és kék szeme egybeolvadt a felhőtlen égbolttal.

Húsvef

Atanyán élő ember különleges tulajdonságokkal bír. Az egyik ezek közül az állatokhoz való viszonya. Lehet már így születik, de az előfordulhat, hogy később rakódik rá, majd beivódva testébe, lelkébe lesz a személyisége része. Itt kint a pusztaságban, ahol csak az idevezető út mellett délcegen álló, messzebről is látható nyárfasor mutatja, ember is lakik a közelben, a társasság nagy kincs. Azt még a magasból lecsapó vércse, vagy az ide merészkedő, kiscsirkéről álmodozó bagoly is értékeli, ha nem csak a kutyák csaholnak, mert azok ha rájuk jön, akkor úgy nekilódulnak, mintha sohasem akarnának megállni, elhallgatni. Nem kell ahhoz senkinek sem közelítenie feléjük, elég, ha valamelyik négy lábú beképzeli magának, mikor a nyári forróságban hirtelen felkerekedő szellő forgótáncot jár, és ezzel megmozgatja a fák alsó ágait, leveleit. Dühös ugatásba kezdenek, de alig telik el egy ereszaljnnyi fecskefióka etetési idő és a tanyát ismét a megszokott csend veszi körül. Csirkék, tyúkok és a kakasok tollászkodnak. Hosszan keresik maguknak a poros helyet, ahova aztán beleülnek. Egy helyben forgolódnak, így igyekeznek egyre mélyebbre belesüppedni a tetveket irtó hintőporba.

Most is, két csirke kihasználja az alkalmat, és felugorva a szemétdomb tetejére, élvezettel kapirgálni kezd. Nagy elánnal keresgélnek, majd nekiszaladnak a kicsi domb másik oldalának, miközben csapkodni kezdenek a megvágott tollú szárnyaikkal. A kakasok, mert vannak azok többen is, ami nem csoda, hiszen ennyi szárnyast védeni, felügyelni nagy feladat és időnként strapás is. Szóval a kakasok nem ülnek, az nem nekik való. Ki látott már egészséges kakast ülni a tyúkudvarban? Állnak, figyelnek, időnként - tisztes távolságban egymástól - odébb lépegetnek. Ilyenkor megigazítják a farktollaikat, és meglengetik. Van persze rajtuk kívül még több hím is a baromfiudvarban, de azok még tényleg csak kisfiú, vagy éppen tinédzser korban vannak. Így aztán tudják hol a helyük. Messze elkerülik a páváskodó főnököket. A háromból az egyik kifejezetten durva és barátságatlan. Ez már a fizimiskáján is látszik, mert

a nagy, vörös taréja oldalra, az arca mellé csüng le. Félelmetes külsőt ad ez neki, nem is beszélve a méretes, hegyes sarkantyúiról.

A két tehén egyikének a nyakában kolomp szól, ha előrehajolva keres valami legelni-, harapnivalót. A nyelvével nagyot kanyarít az ízletes fűből. Nem tudja eldönteni, melyiket egye a sok közül. Közben felemeli a fejét, és mérgesen rázza meg magát. A farka nem ér el mindenhova, hogy a legyet, böglyöt leüsse, elhajtsa, ezért megremegteti a bőrét. Ez ugyan csak pillanatnyi megnyugvást ígér. A kolomp egészen más ritmusban adja a végtelen síkság zenéjét, mint a gémeskútra kötött bádoggödör ide-odavergődő hangja. Az ágason mozgó gém himbálózásának okát még eddig senki nem tudta megfejtetni. Az addig rendben van, hogyha feltámad a végtelen határ végén a szél, és a szabadság mámorító érzésével végignyargal a síkságon és közben megringatja a koloncot, amitől aztán az ostor végén a gödör éktelen csörömpölésbe kezd; vagy ha az apró szellő táncra perdül, és éppen a gémeskút mellett. De az érdekes, hogy nemcsak ezen alkalmakkor hallatszik a gödör hangja, hanem mindig. Ha semmi nem mozog, minden áll, a gödör időnként akkor is meglendül. A tanyán élők megszokták. A gödör hangjáról tudják milyen idő várható, jár-e idegen errefelé. Már a kutyák előtt jelez a gémeskút, állítja némelyik itt lakó.

A tehenek nem foglalkoznak ezzel. Ettek, ittak, most fekszenek, és könnyes, vizenyős szemmel merengve kérődznek. Ki tudja, mire gondolhatnak? Ilyenkor a távolba révednek és álmodoznak: Nagyokat futnak. Felcsapják a magasba a farkukat és mindenkit legyőznek, és mindenkit meghágnak. Ilyenkor a délutáni fekvés alatt messze járnak. Olyan tájakon, ahol sok-sok finom étel van, ahol nem kell a föld közeléből kanyarítani, hanem csak el kell tátani a szájukat, és máris tele a bendőjük. Ahol nem kell várni, hogy felhúzzák eléjük az itatóba a kútból a vizet, hanem tiszta, hús patakban olthatják szomjukat, miközben nézegethetik magukat a természetes tükörben. Romantikus, álmodozó állat a marha. Ezt mindenki tudja róla. Miután nem túl

gyorsan reagál a környezetéből felé érkező ingerekre, aki nem ismeri, azt mondja rá, hogy buta. Nem így a tanyán élő ember. Ő ismeri jól.

A disznóól felől a vályú zöreje tereli el a figyelmet. A nap még magasan jár, nincs itt az etetés ideje. Nagy szuszogásokat hallani az ól felől, miközben a madarak szemtelenül repkednek olyan helyekre rajtuk, amit nem érnek el a hízók. A disznó nagyon okos állat. Ő nem álmodozik. Az eszén felül a bátorságáról is híres. Mindent hall, de a szeme nem annyira éles. Ha kiengedik a határba egy kicsit lakmározni a learatott búzatábláról, akkor bizony senki nem mer az útjába állni, még a gazdája sem, mert annak is nekimenne ilyenkor.

A tanyán tárva-nyitva a kis ház minden ajtaja, ablaka. Az ajtó előtt firhang lengedezik, ami elriasztja a legyek többségét. Az ablakon lógó függöny is eléri a célját, mert a szobában nem döngicsél egy sem belőlük. Bár közepén, a lámpán lógó, ragacsos légyfogó koporsója lett valamennyinek, amik nem bírtak magukkal, és mégis bemerészkedtek. Két iskolás korú kislány van itt, a nagy pusztaság közepén megbújó tanyában. Rutinosan néznek körül. Sehol nem látni semmi olyat, ami később bajnak a forrása lehet. A tyúkudvar lakói már megtalálták az elkerített részen az átbújót, és amelyik ügyesebb, bátrabb, az már kint kapirgál a zöld területen, vagy éppen a learatott búzatáblában jár a disznókkal együtt. A birkák kicsit távolabb legelésznek. Két pulikutya vigyázza őket. Mostanra már kicsit megnőtt a bundájuk a tavaszi nyírás után. A fekete szőrű őrzők nem tudnak pihenni mellettük.

A birka különleges szerzett. Ő nem álmodozik, mint a marha, neki természete a jövésmenés. Mindig együtt, hiszen nagyon szeretik egymást. Ha nem volnának körülöttük a pulik, a világból is kimenének. Nekik menni kell, mert milyen élet az, hogy az ember, bocsánat a birka, állandóan egy helyben ácsorogjon, feküdjön? Így aztán most is, mikor a két kutya nem engedi őket továbbhaladni, összedugják a fejüket és oldalra sem fordulva, nehogy valaki szájról le tudja olvasni a beszédjüket, terveket szönek. Bizony

elég kilátástalan helyzetnek tűnik, de nem azért birkák ők, hogy bármi is kifogjon rajtuk. El is indul egy csapat azon nyomban, majd a többi is utánuk ered. Ám a kutyák is résen vannak. Máris nagy csaholással kerülnek eléjük, és éles fogaikkal csipkedik meg a legnagyobbat. Nem könnyű ez nekik, hiszen a kosok rájuk is veszélyesek lehetnek. Ráadásul azok meg is akarják mutatni az anyabirkáknak, jerkéknek és bárányoknak, ki az úr a legelőn.

Nem tart hosszú ideig a kergetőzés. Hamar rendet vág a két puli. A jól végzett munka után lihegve fekszenek el. Megnyugszanak egy időre a birkák is. A nagyobbik lány közelebb megy az egyik kedvenc bárányához és simogatni kezdi. Az először húzódozik a meleg lánytenyér elől, de végül belegeyzik a dédelgetésbe. Nem bánja meg. Látszik is az arcán. Időnként jólesően béget egyet. – Jól van! – mondja a kis gazdája. – Barikám, szép vagy! - becézi. A nagyobbak erre feléjük néznek, majd egy óvatlan pillanatban felszegik a fejüket, és mint akiknek elment az esze, elindulnak az árok felé. – Keríts! - kiált a másik lányka. – Jaj, csak bele ne fulladjon valamelyik a mély csatorna vizébe! - és rohan az állatok után. A birkák méregetik az előttük lassan folyó, széles vizet. Nem néznek egymásra és nem is beszélnek. Hátulról a többiek nyomkodják őket a csatorna felé. Látszik rajtuk, elhatározták, ugrani fognak. Úgy tűnik, nem is tehetnek mást, mert a többiek egyre erősebben nyomják őket hátulról. A két kislány kétségbeesve kiabál, és kezükben egy-egy bottal hadonászva rohan alulról, az árokparton. A kutyák ideges ugatására, a lányok kiabálására az eddig csendes puszta megmozdul. Valahonnan vércse kerül elő, és magasan köröz a csatorna e szaka-sza fölött. A tehének felcsapják a fejüket és figyelmesen néznek arrafelé. A tyúkok megállnak a csipegetésben; a kakasok kihúzva magukat nézik a birkákat; a kacsák, amik eddig kitartóan fecsertek az udvari pancsoló sáros vízében, abbahagyják e foglalatoskodást, és ellépegetnek az árnyékos oldalba. Hogy még nagyobb legyen a riadalom, az egyik marha hosszan, és keservesen bőg egyet.

Kiabálva fut a nagyobbik, nyomában az alig fiatalabb hűgával. Bogáncsba lép, majd ugyanazzal a talpával tövisbe is. A fájdalom végigszalad a gerincén, és a szemében áll meg. Hullik a könnye. Homályos látással fut az árokparton az állatok felé. Tudja, nem fogja elérni, ismeri a buta jószágot. Tisztában van annak a mehetnékjével, hogy mindegy neki, csak mehessen. Legszívesebben leülne és kisírná magából minden fájdalmát, amit a talpába állt tövis és a birkák elvesztése okoz, de nem teheti.

És akkor meglátja az egyik pulit, amint az árok másik partjáról csaholva beleugrik a csatorna vízébe, és szembe úszik az ugrásra kész birkákkal. Azok, amikor ezzel szembesülnek, oldalra fordulva, ugrálva mennek az árok mellett úgy, hogy közben az egyik lábuk mindig le-lecsúszik. A másik puli ekkor már ezen az oldalon terelgeti őket. Nemsokára már négyen hajtják vissza a megszokott helyükre az állatokat. Miután minden visszaáll a szokott rendbe, a szárnyasok, mintha mi sem történt volna, kapirgálni kezdenek, a kacsák ismét belevetik magukat a maszatos pocsolóába, a tehenek pedig megkeresik az álomvilágukat, ahol nagyokat futnak és mindig ők az elsők.

A lányok összeölelkeznek a két pulival. Hosszan beszélnek hozzájuk. Elmondják mennyire szerekik őket, és milyen nagy tragédiától óvták meg a családot. Megígérik a néglábúaknak, hogy ezentúl a legjobb falatokat mindig ők kapják. És azt az ígéretet soha nem felejtik el.

A tanyán élő embernek - amint ez látható is - nemcsak a földhöz van erős érzelmi kötődése. Sőt! Az állataival talán még különlegesebb kapcsolata van. Abban a pillanatban mikor kicsisírke, bárány, borjú, malac, kutya a világra jön, olyan mérhetetlen boldogság tölti el, mint amikor a felesége gyermeket szül neki. Azonnal előveszi a kamra hátsó polcának belső sarkán elbújt pálinkásüveget. Sokszor még a pohár keresésével sem akarja tölteni az időt, s hogy öröme az egész testét elárassza, nagyot húz az erős, saját főzetből. Az újszülött láttára feltörő boldogság a tüzes pálinka segítségével végigfut először a gyomrán át a lába felé, majd a gerincén fel a fejébe, és

akkor már tudja mit tegyen a kezével, tudja merre menjen a lába, és tudja, mit mondjon a feleségének. Addig csak könnyes szemmel téblábol. Próbál szakszerű, és komoly lenni, de az öröme akkora, de akkora, hogy nem fér el benne. Hát ekkor kell a pálinka. Nevet is ad azonnal a kicsiknek. Így lesz aztán a malacból, mert hangosan visít: Trubadúr, a kis borjúból, mert olyan butácskán néz rá: Boris, a Kiskutyából, mert nagy a szája: Manfréd, a bárányból pedig, ha kivételesen szép, akkor: Gyere te tizedik. Ez nem feltétlenül azt jelenti, hogy ő az, aki ebben az évben a tizediknek szülelett, hanem azt, hogy a gazdának esetleg eszébe jutott a Tizedes meg a többiek című film, vagy ha nem, akkor egyszerűen szereti a tízes számot. Ettől kezdve aztán ezek az állatok ezt a nevet hordják.

Amint a tanya lakója belenéz a szemükbe, mindig tudják mihez tartásuk magukat. Együtt, egymásért élnek. Ahogy telnek a napok, hetek, hónapok, úgy ismerik ki a másikat és alakul ki köztük a szeretet. Nem olyan ez, mint ember és ember között. Dehogy, szó sincs róla, de azért mégis valami hasonló. Ha nincs a másik, akkor hiányozni kezd. A Trubadúr nem eszik, ha nem a szeretett gazdája ad neki enni, a Boris pedig szemlátomást szomorú, és kellenül megy ki az árokpartra, Manfréd, a kutya nem ugrál, az ugatást is kellenül teszi, leül a ház végébe, és el nem mozdulva akár esik, akár fúj, néz az út irányába, és várja a gazdáját, aki immár a barátja lett.

Örökké nem tarthat ez az állapot. A marha egyszer kiöregszik, vagy még előtte el kell adni, mert nincs számára elég hely. A malac megnő, és le kell vágni, mert kell a zsír és a hús a családnak, ugyanígy a csirke, akire a szép kakas, a Gyuri, Gyurika vigyáz, bár a vasárnapi, ebéd előtti készülődést ki nem állhatja; és előbb- utóbb a Gyere tizedikre is rá kerül a sor, ha eljegyzés, esküvő, vagy egy-egy névnap van. Ilyenkor aztán a gazda lelkileg nagy bajba kerül. Ez egyik pillanatban előjön belőle a kemény férfi, aki a kietlen, szikes síkságon él, embert próbára tevő körülmények között, aztán mikor meghallja a családja szipogását, akkor belőle is előbújik a gyöngéd természete. Eszébe jut,

amikor meglátta az újszülött kicsi állatot, és örömeiben megkereste a kamra mélyére, az ilyen alkalomra eltett tavalyi, frissen szerzett, dühéből lecsillapodott, saját aromájától is megszépült pálinkát. Az is eszébe jut mikor beteg lett, és lázasan nézte az étvágytalan süldő a vályúba öntött finom moslékot, ő pedig lihegve esett be az állatorvoshoz, hogy segítségül hívja. Aztán mikor vigyázatlanul a borjú elcsatangolt, és belement a zöldtakarmányba, ott ész nélkül lakmározni kezdett, és beteg lett. Aztán hallja az előző ünnepre vágott birka jajgatását. A birka megérzi, ha jön a vég, mint ahogy a malac is.

Ezek az ő állatai. Benne bíznak. Amikor oda kerül a sor, hogy levágja, eladja, úgy érzi, galád módon megcsalja, becsapja őket. A tanyasi ember az állataival kapcsolatban ebben a kettőségben él.

Azt az időszakot nagyon szereti, amikor újszülött állat érkezik a házhoz és növekedni kezd a kicsi. A legrosszabb az elválás. De hát enni is kell, pénzre is szükség van, így aztán nincs mit tenni. Vágni, illetve eladni kell, és minden szeretetét rá kell zúdítania a megmaradókra. Azok aztán ilyenkor nem tudják mire vélni a dolgot. Odamegy a karámhoz, szólítja a megmaradt disznaját. Az boldogan felugrik a karám oldalára támaszkodva. Ő pedig megpaskolja, majd dupla mennyiségű zsíros kenyérrel kényezteti. Aztán az istálló felé fordul. Fejés előtt türelmesen tisztítja meg a nagy testű állatát. Aztán még véletlenül sem szól rá hangosan, ha az fejés közben emelgeti a lábát, és kicsit odébb lép, és majdnem kiborítja a sajtárt. Nem veri oldalba, nem fogja le a lábát. Annyit mond neki: - Jól, van, na! Nyugalom. – és közben a másokra, arra gondol, aki már nem az övé. Így van ez évről évre. Idő kell ennek is, mint minden másnak, hogy a szikes puszta pora befedje az emlékeket.

Nem kell csodálkozni azon, ha a tanyasi ember némelyike egyáltalán nem eszi meg a szárnyast, hiszen az minden kacaton képes megélni, és még a saját fajtáját is kikezdi, a szaga pedig szinte elviselhetetlen. De olyan ember is él ebben a nagy síkságban, aki a disznóvágás idején elmegy otthonról. Ilyenkor távoli szomszéd, vagy böllér jön

leszúrni, feldarabolni és feldolgozni a disznáját. Ő már csak este ér haza. Akkor eszik is valamit, de inkább muszájból, mint élvezetből. Aztán, mikor ott lóg a sonka, a szalonna, a füstölt kolbász és a hús az eresz alatt, vagy a padláson, akkor már ő is lekanyarít belőle egy-egy jó falatot. Közben a hátsó udvarrészen a disznóólban már az új, vörös, göndörszőrű süldők visítanak, mert ők is ennének.

A tanyán élő ember életében az állat különleges helyet foglal el. Talán még a nyelvükön is tud beszélni. Erre ugyan eddig még - ritka kivételtől eltekintve - nem volt példa, de arra igen, hogy az állatok tudtak emberül. Így ők mindig előttük járnak egy orrhosszal. Elég este a lámpa fényénél valamit megbeszélniük a konyhában, másnap reggel már az udvar lakói kíváncsian várják, hogyan kezdenek hozzá a gazdáik. Ők ugyan nem tudnak olvasni és naptáruk sincs, mégis időben felkészülnek az ünnepekre. Így a húsvétra is.

Itt nincs templom. De igényük sem volt rá soha. Nem kellett. Tudták ők mindig, mit köszönhetnek a Mindenhatónak, és ő mit vár el tőlük. Az ágy szélén ülve este elmondták az imájukat, az ebéd előtt pedig megköszönték, ami eléjük került. A húsvétot a tanyaközpontban, kint a széles határ közepén mindenki nagyon szerette. Nemcsak az egyházi ünnep okán, hiszen Jézusra emlékezik ilyenkor a világ, hanem a tavasz miatt is. Végre vége a hosszú, sötét, hideg télnek, s jön a várva várt tavasz. A növények, bokrok ugrásra készen várták, hogy elérkezzen ez a különleges ünnepnap. A virágos kertek illatoztak, a kerítés melletti orgonabokor már bimbózott, és alig győzte kivárni a melegebb napsütést, a madarak trillázva hívták párjukat és tisztították fészkeiket. A földek lakói, a pockok örömben szeretni kezdték párjukat. Húsvét!

A szántás közepén megálló őzcsalád figyelmesen nézegetett az ember lakta hely felé. Most a kutyák sem ugatták őket. Ők is örömködtek, mert a kanok csoportba verődve koslattak, és keresték azt a szukát, aki érdemesítené őket egy pásztorórára. A tyúkudvar

lakói is, miután ma reggel kijöttek az óljukból, nem tétova lépésekkel mentek a szemétdomb, majd az etető placc felé, hanem hosszan tollászkodtak. Alaposan, majd minden toll alatti pihét megszellőztetve, felborzolva magukat csináltak tavaszi fazonigazítást. A birkák amint kijöttek a hodályból, azon nyomban beléjük költözött a mehetnék kényszere. De résen voltak a pulik is, akik már alig győzték kivárni az alattvalóik megjelenését.

Húsvét! A mai reggel szép napsütés köszöntötte őket. Némely háznál a bárány ízletes húsból készített pörkölt fő a tűzhelyen, míg máshol az elvágott nyakú csirkék várták a felforrt vizet nyakukba. A csirke nyakát általában a férfi vágja el. Hátra hajtja a szárnyas fejét, kicsit kitépkedi a tollat a leendő vágás helyén, és egy határozott mozdulattal elvágja a főütőerét. Ha ügyes, akkor az előre odakészített tányérba csorgatja a vért. Ezt aztán felengedi tiszta, hideg vízzel, és miután megdermed, a megmosott vért összekeveri egy kis áztatott kenyérrel, amit sózás, borssal való ízesítés után azonnal megsüt a serpenyőben, vagy a feketére égett palacsintasütőben. Közben forr a víz a tűzhelyen. A gazdasszony ezzel forrázza le az élettelen állatot. Többnyire egyszerűen csak belemártja. Bent tartja egy sóhajtásnyi időre, majd onnan kivéve, immár a könnyen kihúzható tollaktól megszabadítja a csirkét. Ezt a tanya lakói általában a lépcsőn ülve teszik, így nem lesz tele a lakás a semmihez nem hasonlító szagokkal, meg itt nagyobb is a hely.

Az előző nap az eresz alatt, vagy a padláson, rúdon lógó körmököt felvágták, a sonkából pedig egy jó darabot leszeltek. A körömből kocsonya készül, a sonkából pedig a húsvéti tál. Most mind a kettő lassú tűzön fő. Ha valaki benézne a tanyaközpont lakásainak konyhájába, akkor többségében mindenhol ezt látná. Természetesen a jó illatú, és foszlós, a tanyasi tojástól sárga tésztajú kaláccsal, vagy bejglivel és a zserbóval együtt, amiknek egy közös tulajdonságuk van, nem lehet belőlük eleget enni. Ebben

a tavaszi hangulatban a háziasszonyok keze alatt nagyon gyorsan elkészül minden. Délután már a szomszédolás van napirenden.

Először csak az udvar kerítése mellett állnak meg beszélgetni. Aztán ahogy belemerülnek, és kikerül egy pohárka inni való is, adja magát a kényelem utáni vágy, és átmennek egymáshoz. Így aztán a jószomszédi barátkozás eltart egészen az állatok etetésének idejéig. Közben megkóstolják a megdermedt kocsonyát. Kitérgetik azt a disznót, amiből készült, amit karácsony előtt vágtak le. Ilyenkor helye van a beszélgetésnek, a tervezésnek, ami az idei nyárra, a veteményesre, állatokra vonatkozik. A sonka szeleteléskor megállapítják, hogy már a malac nagy része régen odavan, a kolbász már februárban elfogyott. A hangulat egyre jobban emelkedik. Közben a süteményes tálca ismét feltöltésre kerül. A poharat kezükben szorongatók mind a szobában vannak. A nagyobbikban.

Általában kétszobásak ezek a házak. Az asszonyok kivételével a nagyban ülnek a kicsi dohányzó asztal körül a fotelokban, már akinek ez jutott, mert a többiek a behozott faszéken, hokedlin, na és az ágy szélén találtak helyet maguknak. Ha elakad a beszéd fonala, akkor a birka biztosan segít rajta, hiszen itt mindenki szereti, és ért is a juhhoz. Ki, hány kilót nyírt le róluk, milyen gyorsan híznak, ki tud igazából jól körmölni, és megannyi, hasonló témát beszélnek meg. Mindenkinek van egy-egy nehezen hihető története. Beszélgetnek vicces dolgokról is. – Képzeljétek el, a múlt héten bementem a városba a dzsippel, azt adták oda. Na, mondom a gépkocsivezetőnek, annak, aki télen-nyáron gumicsizmában jár, aminek annyira tág a szára, hogy még egyszer elférne benne a lába. – ezen aztán nagyot nevetnek. – Én nem is ülök oda mellé. Menjen melléje az, aki szagolni akarja. Én hátulra sorolok mindig! - Hát igen. Tanácsos is! - mondja a mesélő. - Na, és mi volt? Azt pletykálták, valami apró balesete volt a múlt héten. - szólal meg a fotelban ülő, vékony, barna kiskabátos férfi. – Jó tévétek van. Mikor vettétek? - teszi még hozzá, és a kis szoba ajtaja melletti asztal felé

mutat. A közepes méretű készülék tetején apró váza van, ami alatt kicsi, kerek terítő. – Ki a fene nem eszi meg. Vette, mert pénze volt rá, de mi volt az emberrel? - húzza fel egy kicsit magát az egyik. A mesélő, a házigazda keveset ivott. Nem illik a vendéglátónak elől haladnia, de úgy kell intéznie, hogy a vendég ezt ne érezze. Tölt is rendületlenül, ha valakinek kifogy az ital a poharából, és ha netán lejjebb ereszkedik a bor karimája, akkor is ráborít a hegyi nedűből. Most is ezt teszi. A többiek nézik a foglalatosságot. Majd mindenkinek égő cigaretta van az ujjai között. Ennek ellenére nincs nagy füst. A nyitott ablakok, és a bejárati ajtó közötti huzat meg sem várja, hogy a fehér gombolyagok felérjenek a mennyezetre. – Igen, a múlt hónapban vettük. A Videoton gyártja. OTP-re elég olcsó volt. A régít nem kapcsoltuk már be minden este, amikor adás volt, mert nem lehetett megállítani a képet. Állandóan futott. Volt, amikor lassabban, aztán rákezdett. Ha meg megállt, akkor úgy, hogy felül volt a színész lába, alul meg a feje. De ez jó. Este szoktuk bekapcsolni, aztán alvásig szól. – Még jó. Nappal is bekapcsolhatod komám, legfeljebb nem látsz semmit. - szól be az egyik. - Hétfőn meg gyerekgyártás, igaz? - szólal meg az, akinek eddig hangja sem volt. – Talán te is hétfőn csináltad a gyerekeidet? - esnek neki. – Én nem! - néz vissza dacosan. – Amikor mi lefeküdtünk az asszonnyal, akkor tettük, amikor jólesett. Kit érdekelt a tv. Igaz, még nem is volt. Legfeljebb a rádió szólt, de az meg jól is jött a sóhajtozás alá. – Miért, te sóhajtozol, komám? - nevetnek. – Én aztán nem, csak így szokták mondani. – Ne tagadd! Az asszony sóhajtozik biztosan, mert gyorsan végzel vele és azt mondja magában: „Na, most várhatok megint egy évig.” - nevetnek egyre hangosabban, és közben isznak. – Én-e? - így a megszólított. – Én még most is akármikor, és többször. Az én feleségemet megnézheted! Azon látszik, hogy jól van tartva. – vörösödik a feje. A házigazda látja ezt, ezért átveszi a szót.

– Érdekel benneteket a történetem? – de nem vár választ, azonnal folytatja. - A gépkocsinál hagytam abba. Előre ültem. – Na, ezt

akkor jó meg jártad! - vágja rá az egyik. - Nem volt abból baj, mert még nincs harminc fok. - ismét jót nevetnek, mert elképze-lik a nyári forróságban a csizma szárából kiáramló ájert. Szinte az orrukban érzik, megborzadnak, azonnal ráisznak. „Nincs olyan betegség, baj, amire nem lenne jó a pohár.”- szól a mondás, hát most is ehhez fordulnak. Mindenki jól érzi magát a nagyszobá-
ban. Öten ülnek szemben egymással. Tulajdonképpen senki nem hasonlít egy kicsit sem a másakra. Nem csak külsőleg, de a belső tulajdonságaikat nézve sem lehet észrevenni azonos jegyeket. És mégis. A tanya, a nagy szikes síkság, ami az otthont adja nekik, ami a védelmet, a megélhetést biztosítja, csak a hétköznapi életben észrevehető módon, de egyformára faragja őket. Ilyenkor, ünne-
pnapon az egyik pillanatban a régi személyiségük jön felszínre, majd keresni kezdik azt a másikat, amit a végtelen határú alföld formált rajtuk. A szemekből látható, ezek az emberek szeretik egymást. Elfogadják a másikat, annak hibáival, szokásaival, sőt ha nem lennének ezek a tulajdonságai, talán még hiányozna is nekik.

- De ami történt, annak kapcsán jobb lett volna, ha hátra ülök. Mentünk be az úton a városba. Ő előre hajolva a kormány fölé, szó nélkül vezette a dzsipet. Lassan, egyenletesen, ahogy szokta. Ha nem jön senki, és nincs az úton rajtunk kívül más, akkor is ugyanolyan lassan. Mintha nem tudna többel menni az autó. De mindegy is, megszoktuk már, igaz? Aztán jött szembe velünk egy traktor. Erre úgy lelassított, hogy azt hittem, meg akar állni. „Mi van, megállunk?” - kérdeztem. „Nem.” - válaszolta, de alig mozgott a gépkocsi, míg elment mellettünk a traktor. Na, az életbe nem érek be a városba, pedig időre kellett mennem a tanácsra. Látom ám, hogy a kukorica-
táblából egy biciklis ember teker ki a köves útra. Messze volt még, de az én gépkocsivezetőm azonnal a fékre lépett. Annyira lassan közelít-
tettük meg, hogy azt gondoltam, a kerékpár hamarabb ér be, mint mi. Nagy nehezen utolértük, akkor aztán dudált egyet és nekiállt nagy ívben kikerülni, de úgy, hogy még jobban lelassított. Egy jó ideig

az emberrel együtt haladtunk. Szegény nem tudta elképzelni, mit akarhatunk vele. Végül aztán ő unta meg. Leugrott a kerékpárjáról, aminek a csomagtartóján egy lapos zsák volt, és elengedte az autót.

Hátradőltem. Mondom magamban, na végre. Előszedtem a papírjaimat. Gondoltam, átolvassom addig, míg ez az ember bedöcög velem. Volt egy rossz érzésem, és felnéztem. Látom ám, hogy keresztben, előttünk vagy kétszáz méterre traktor próbálja áthúzni a pótkocsiját az úton, de a sárban elkapart és nem mozdul. Nézek a gépkocsi vezetőjére. Ő pedig figyeli az utat keresztben elálló szerelvényt. Ez is jókor fordul elő. Mikor érek én be a városba? De az autó, amiben ültem nem lassított, pedig egyre közelebb és közelebb kerültünk az elakadt járműhöz. „Mit csinál? Nem látja, hogy mindjárt neki megyünk?” - kiáltottam rá, ő kicsit lassabban ugyan, de megállás nélkül ment tovább és dudált. Aztán már csak a csattanás volt hátra. Nem ütöttem meg nagyon magam. Felkészültem. Megtámaszkodtam elől a műszerfalban és megmarkoltam a kapaszkodót. A dzsip eleje összetört. A pótkocsinak semmi baja nem lett. „Mit csinált, ember?” - kiabáltam vele. „Hagyjon engem békén!” - felelte sértődötten. – „Nekem volt elsőségem. Miért nem mentek el az útból. Dudáltam, lassítottam. Majd jön a rendőrség és jól megbünteti őket” – mondta és odament reklamálni a traktorhoz. Az pedig egy magas, jól megtermett, fekete hajú férfi volt. Kikászálódott a gépből, ahová a nagy mérete miatt alig fért be, és elé állt az én gépkocsiveetőmnek. Annak is el kezdte magyarázni, hogy neki volt elsősége. A traktoros látta, hogy ezzel az emberrel valami baj lehet, mert nem bántotta. Kicsit lehajolva belenézett a szemébe, aztán legyintett egyet, és otthagya. Talán azt gondolta, ez egy betegség, és félt, nehogy ráragadjon. - Mikor ideér az elbeszélésben, már mindenki összevissza dülöngél. Csapkodják a térdüket, majd a mellettük ülőnek a hátát, és ismétlik: „Nekem volt elsőségem.” A nagy hangzavarra az asszonyok, akik eddig a konyhában beszélgettek, és színes, házilag készített likórt iszogattak, most a szoba-

ajtóban állva nézik a férfiakat. Azonnal felméri, ez a jókedv nem feltétlenül a történetnek szól, hanem az elfogyasztott ital hatása.

A tanyasi asszony talán még különlegesebb, mint az itt élő párja. Ő tudja azt az örök igazságot, hogy a férfi, bármilyen állapotban is van, bármit is tesz, akkor is férfi. Ha kell, akkor a sáros csizmáját is lehúzza a lábáról, ha netán többet ivott a kelleténél, de csak azután, hogy elvégezte a dolgát. Mindig előrenéz. Soha nem azzal foglalkozik, mi volt tegnap, a múlt héten, tavaly, hanem a jövővel. Most az ajtóban állva, szinte egyszerre és ellentmondás nem tűrően adják ki az ukázt: „Menjünk haza, itt az etetés ideje.” A férjek többsége azonnal feláll és nyújtja kezét a házigazdának. Csak az egyik akadékoskodik. - Majd megyek, ne abajgass itt engem! - mondja. - Jó, ahogy akarod. - válaszolja kihúzott derékkal az asszony, és elköszönve elindul. A férfi még egy kicsit üldögél. Most beszél meg magával, mi a helyes részéről. Hiszen az mégsem járja, hogy az asszony mondja meg, mit tegyen, másrészt pedig már egyedül maradt, így meg a bor sem olyan ízletes. A házigazda kint van az udvaron az elköszönőkkel. Ő pedig a mennyezetről lógó lámpa alatt megfogja a borosüveget és tölteni készül az üres poharába. Félúton megáll a mozdulat. Kinéz a nyitott ablakon a sötétbe. Nem kell hozzá sok képzelőerő, hogy lássa a járdán túli árkot, majd a frissen zöldellő búzatáblát. Az ő szobaablaka is erre a vetésre néz. Azután visszateleszi az üveget. Nem borított belőle a pohárba. Olyan frissen, szinte kackiásan áll fel, mintha nem ivott volna egy kortyot sem. Csak az előlépcsőn botlik meg a lábtörlőnek kitett rongyban. Nem kell megfogni. Igaz, nincs is ott most senki, aki segíthetne. A kapuban állóktól csendben köszön el, és kissé bizonytalan léptekkel megy a házuk felé.

Reggel nagy hangzavarra ébred a tanyaközpont. Nemcsak az állatok visitása, kukorékolása, bégetése miatt, hanem a keskeny járdákon járkáló férfiakat ugatják az ebek, mintha megvesztek volna. Ők is érzik, nagy nap van ma. Húsvét hétfő. A locsolkodás ideje. A fiúk, férfiak fehér ingben, vasalt nadrágban, kiskabátban,

vagy nagyzebbű, kötött felsőben nyitják a kapukat, és mennek a lányos, asszonyos házakhoz. Mindegyik kezében pacsuli illatú kölni készül, hogy emlékezetesé tegye ezt a napot. A házakban az asztalon pirosra festett tojás, bor, sör, pálinka, likőr és természetesen kalács, bejgli és zserbó szeletelve a tálcán, vagy a lapos tányéron. Van, aki sietve megy tovább, miután alaposan megöntözte a nők haját, blúzának elejét, de többségük leül, és egy kicsit beszélget. Először a szépen felöltözött, és a locsolókat váró hölgyekkel, lányokkal, de miután többen is betérnek, egy kicsi idő elteltével a férfiak már egymással diskurálnak. Időnként észreveszik magukat, és megpróbálják a közben kávéfőző háziasszonyt is bevonni a témába. Ő pedig mosolyogva irányítja a magukról megfélemedett férfiakat.

Húsvét hétfő van! Sok minden megváltozik ezen a napon. Még szerelmek is szövődnek. A lányok alig győzik kívánni, hogy a nekik tetsző fiúk végre megjelenjenek az ajtó előtt. A legszebb és legcsábosabb ruhájukat veszik fel. Aztán, mikor megérkezik a várva várt kiszemelt, akkor szendén, szerényen, mint aki egy szót sem tud szólani, ülnek a fiúval szembe. Csak időnként, ha megérik, hogy a másik elidőz az arcán, mellén, idomain, akkor emelik fel egy pillanatra a fejüket és rávillantják a szemüket. Ha ettől a villanástól nem éri el a kiszemeltet a szerelem tüze, vagy a férfiúi gerjedelem nem veszi le a lábáról, akkor nem is erre a tanyára való. A férfiak pedig önfeledt bárgyúsággal mennek, járkálnak a keskeny járdákon, egyik házból a másiba, és nem tudják, honnan is tudhatnák, hogy a következő pillanatban talán örökre megváltozik az életük. Persze nem biztos, hogy mindenkiben lánggra lobban a szerelem tüze: A kiszemelt lánynál órák hosszat üldögél a fiú. Már régóta tetszik neki, és most végre, talán. Nézi, szemezni próbál vele, de bizony az még véletlenül sem villant. Ilyenkor aztán bátorságot kell meríteni, hogy végre meg merje neki mondani, hogy mit érez. Ahhoz pedig ott van előtte minden. A bor, sör, pálinka. Issza is egyik pohár után a másikat, amitől a bátorsága talán nem jön meg, de elázni bizony

elázik. Csúfos véget ér számára a próbálkozás. Délután, mikorra a férfiak, fiúk hazaérnek, mindegyik egészen más lesz, mint amikor reggel elindult. Van, aki fülig szerelmes, aztán a másik tudja, egészen addig forgolódik majd a lány körül, míg meg nem csókolhatja, ölelheti azt a lányt, aki úgy nézett rá, de úgy, hogy a vére pezsdült tőle. És van, aki azon töpreng, hogyan viselkedjen holnap, mikor találkozik a kiszemelttel, hiszen csúfosan viselkedett húsvét hétfőn.

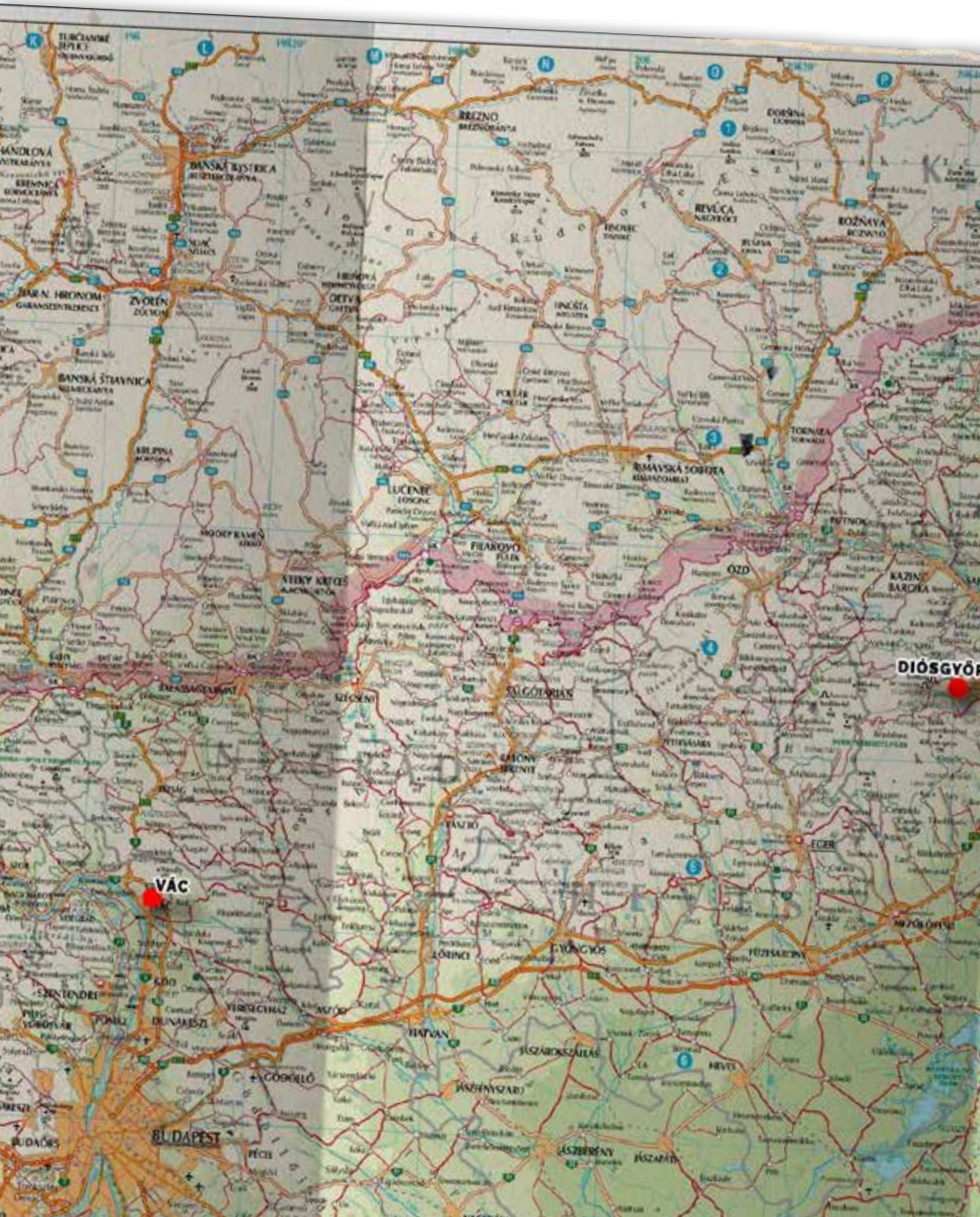
Az asszonyok, lányok pedig begyűjtanak a hengerbe. Minden ház kéményéből gomolyog ez égő fa füstje. Beleülnek a melegvizes kádba, és álmodozva, nagyokat nevetnek magukban. Boldogok. Mindegyikük elérte a célját. Vagy így, vagy úgy, de tudják, most egy évig ismét az ő akaratuknak szerint működik a tanyaközpont. Na, ezt csak ők gondolják így! A nagy és végtelen síkság velük is eljátsszadzik. Mert ez a világ az övé, a nagy, szikes síkságé. Aki, mint a délibáb varázsol ezt és azt az itt élő embereknek. Ettől ők erősebbnek, okosabbnak, szebbeknek érzik magukat.

És tényleg! A tanyaközpontban élő, születő emberek szebbek, mint az átlag. Kitartóbbak, és igencsak ötletesek. Nincs olyan helyzet, amiben fel ne találnák magukat. Nem is felejtik el soha, hogy mindezt neki, a végtelen síkságnak köszönhetik. Bármerre is járnak, a világ bármelyik sarkába is vetette őket a sors kegye, nem múlik el úgy nap, hogy a lelki szemeik előtt meg ne jelenne a tanyaközpont. A ringatózó, sárga búzatáblával, a magasan figyelő vércsével, a húsvétal, a villanószemű, szépséges lányokkal, és a szikes földnél is keményebb akaratú férfiakkal.

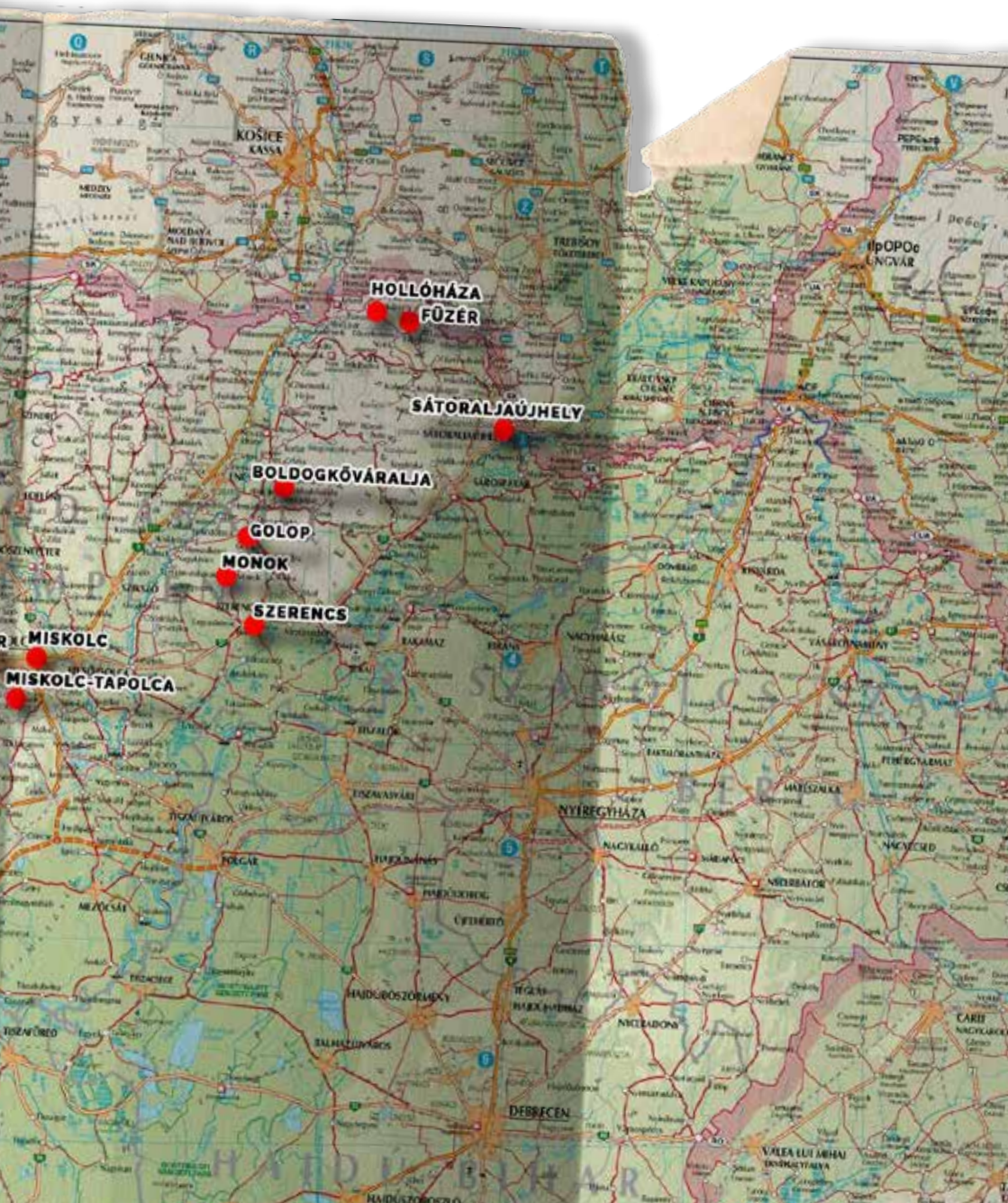

Helyszínek

Szeivolt István:
Minestrone

Az illusztrációk és a borító
Szeivolt Kati képzőművész alkotásai

Kiadó: Karizma Kft.

Felelős kiadó: ifj. Szeivolt István
Szerkesztette: Nyeste Andrea

A kötetet és az illusztrációkat összeállította:
Szegő Miklós

Készült:
Prospektus Nyomda, Veszprém
Felelős vezető:
Szentendrei Zoltán

A KARIZMA KÖNYVKIADÓ

további kötetei:

2007

Muskátlikantri – Nyállal ragasztott papírlapok

2008

A dong könyv

2009

Palkó István, a kutya magyar

Mi ketten: te és én

A janta könyv

Álomfejtés a jantákkal

A jövőt jelző janta

2010

Meséim

6 kötet

A nyomozó

2011

Csoki Maci utazásai

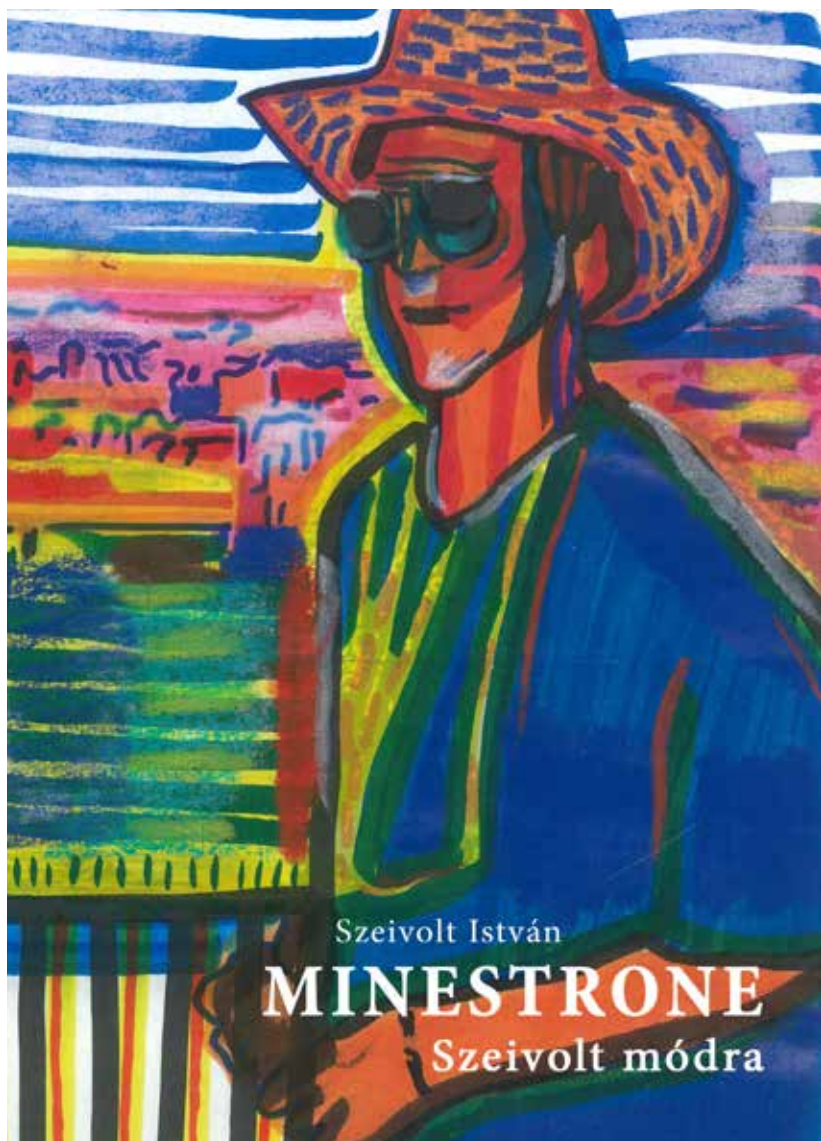
Meséim

nagy kötet az összes mesével

Szerelem

2012

Rúzs és Fésű

Szeivolt István

MINISTRONE

Szeivolt módra

ISBN 978-615-5114-04-5

KARIZMA KÖNYVKIADÓ

www.karizmakonyv.hu